

Kallelse till sammanträde med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2023-06-21, klockan 13:30

Plats: Stadshusets sammanträdesrum, Sahlin/Möller

Förhinder anmäls till Ina Petersson, ina.petersson@eslov.se

Ordförande

Bengt Andersson (M)

1. Upprop

2. Val av protokolljusterare

3. Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för maj 2023 (MOS.2023.0001)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Ekonomisk månadsrapport maj 2023
- Presentation. Ekonomisk månadsrapport för maj 2023

4. Antagande av Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad (MOS.2023.0385)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Antagande av Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad
- Förslag till Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad

5. Remiss av miljöstrategi för Eslov med tillhörande planer: Naturplan för Eslov, Miljöplan för Eslov och Energi- och klimatplan för Eslov (MOS.2023.0078)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Remiss för Miljöstrategi för Eslov med tillhörande planer: Naturplan för Eslov, Miljöplan för Eslov och Energi- och klimatplan för Eslov
- Miljöstrategi för Eslov - remissversion
- Naturplan för Eslov - remissversion
- Miljöplan för Eslov - remissversion
- Energi- och klimatplan för Eslov - remissversion

6. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

7. Projekteringsförslag för kombinerad byggnation av Föreningstorget samt intilliggande gator (etapp 1 och 2) (MOS.2022.0067)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Projekteringsförslag för kombinerad byggnation av Föreningstorget samt intilliggande gator, etapp 1 och 2
- Detaljplan för Föreningstorget, del av Eslöv 53:4 Eslövs kommun, Skåne län
- Eslövs kommuns för Budget 2023 och plan för 2024-2026
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 181, 2022 Ändrade förutsättningar för kombinerad byggnation av Föreningstorget samt intilliggande gator
- Bilaga 1. Översiktsplan Föreningstorget inklusive omgivande gator
- Bilaga 2. Illustrationsskiss Torget
- Bilaga 3. Sektionsritning Västerlånggatan
- Bilaga 4. Utformning cirkulationsplats

8. Projekteringsförslag av gång- och cykelväg Medborgarhuset – Bryggaregatan (etapp 1 och 2) (MOS.2022.0460)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Projekteringsförslag av gång- och cykelväg Medborgarhuset – Bryggaregatan, etapp 1 och 2
- Eslövs kommuns Budget för 2023 och plan för 2024-2026
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 140, 2022 Eslöv trafikplan 2035 - Trast
- Bilaga 1. Förslag till översiktsplan GC-väg Medborgarhuset - Bryggaregatan, etapp 1
- Bilaga 2. Förslag till översiktsplan GC-väg Medborgarhuset - Bryggaregatan, etapp 2
- Bilaga 3. Etappindelning GC-väg

9. Förhandsbesked för ändrad användning (från

**lokal till bostäder) på kontorshus på fastigheten
Elefanten 7, Eslöv (BYGG 2023-000118)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Förhandsbesked för ändrad användning (från lokal till bostäder) på kontorshus på fastigheten Elefanten 7, Eslöv (BYGG 2023-000118)
- Beslutsunderlag. Förhandsbesked för ändrad användning (från lokal till bostäder) på kontorshus på fastigheten Elefanten 7, Eslöv (BYGG 2023-000118)

10. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

11. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

12. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

13. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

14. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

15. Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar i fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN 2021-000015)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar i fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN 2021-000015)
- Beslutsunderlag. Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar i fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN 2021-000015)

16. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

17. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

18. Information om energiarbetet

Lisa Karlsson,
energirådgivare

19. Information från avdelningen gata, trafik och park

Christel Wohlin,
avdelningschef &
Magnus Hall,
enhetschef

20. Information från kart- och bygglovsavdelningen

Christian Nielsen,
bygglovschef &
Mattias Andersson,
tillsynshandläggare

**Ekonomisk månadsrapport för miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden för maj 2023**

3

MOS.2023.0001

2023-06-01
Madeleine Spjuth
+4641364210
madeleine.spjuth@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk månadsrapport maj 2023

Ärendebeskrivning

Ekonomisk månadsrapport för maj har tagits fram. Helårsprognosen visar på ett överskott på 2,5 mnkr i nivå med åtgärdsplanerna. Prognosen är beräknad med att kompensation för kapitalkostnader erhålls enligt styrprinciperna samt att kompensationen för löneökning lämnas enligt faktisk uppräknings.

Investeringsprognosen visar på ett överskott om 29,7 mnkr, varav 22,5 mnkr avser framflyttade projekt och projekt som färdigställs först nästa år och 7,2 mnkr avser neddragning med 25% på årsanslagen.

Hälsotalet för Miljö och Samhällsbyggnad är 93,2 %. Förvaltningen har så pass få medarbetare att enstaka långsjukskrivning har en påverkan på hälsotalet med ca 2 procentenheter.

Beslutsunderlag

Ekonomisk månadsrapport för maj 2023.

Beredning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Förslag till beslut

- Den ekonomiska månadsrapporten för maj 2023 godkänns.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Stab- och Miljöchef

Miljö och Samhällsbyggnad

Postadress: 241 80 Eslöv | Besöksadress: Stadshuset, Gröna torg 2
Telefon: 0413-620 00 | E-post: myndighetsbrevlåda@eslov.se | www.eslov.se

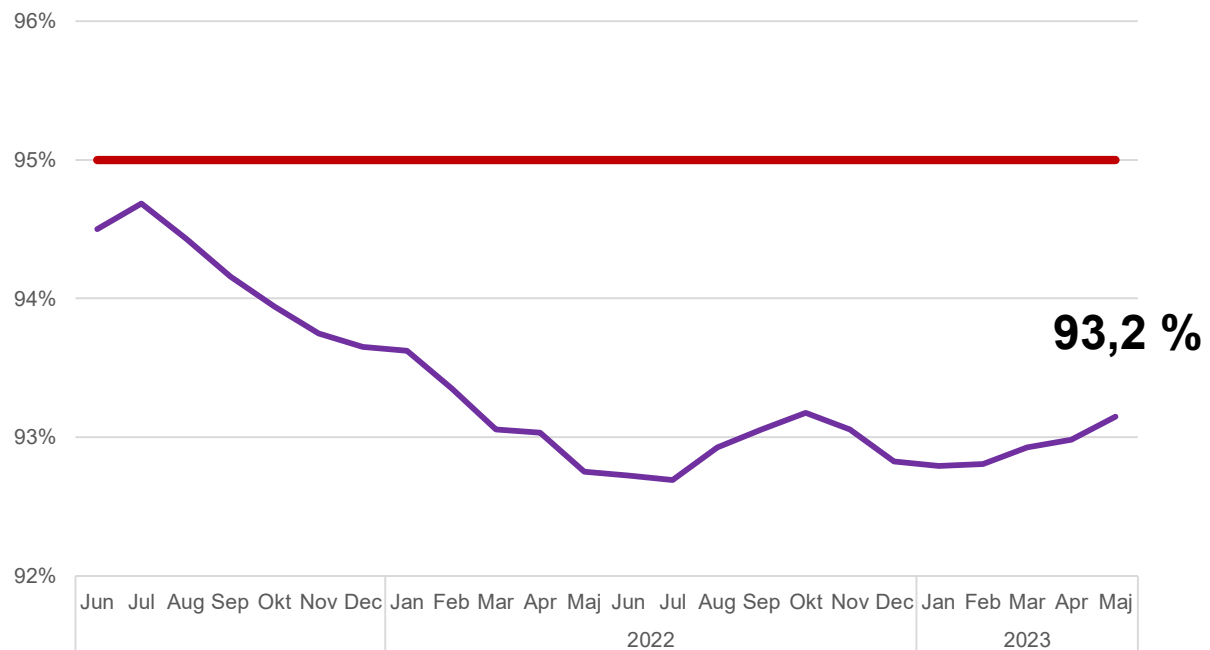
1(1)

Månadsuppföljning maj 2023

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Hälsotal

Hälsotal, rullande 12 månader

93,2 %

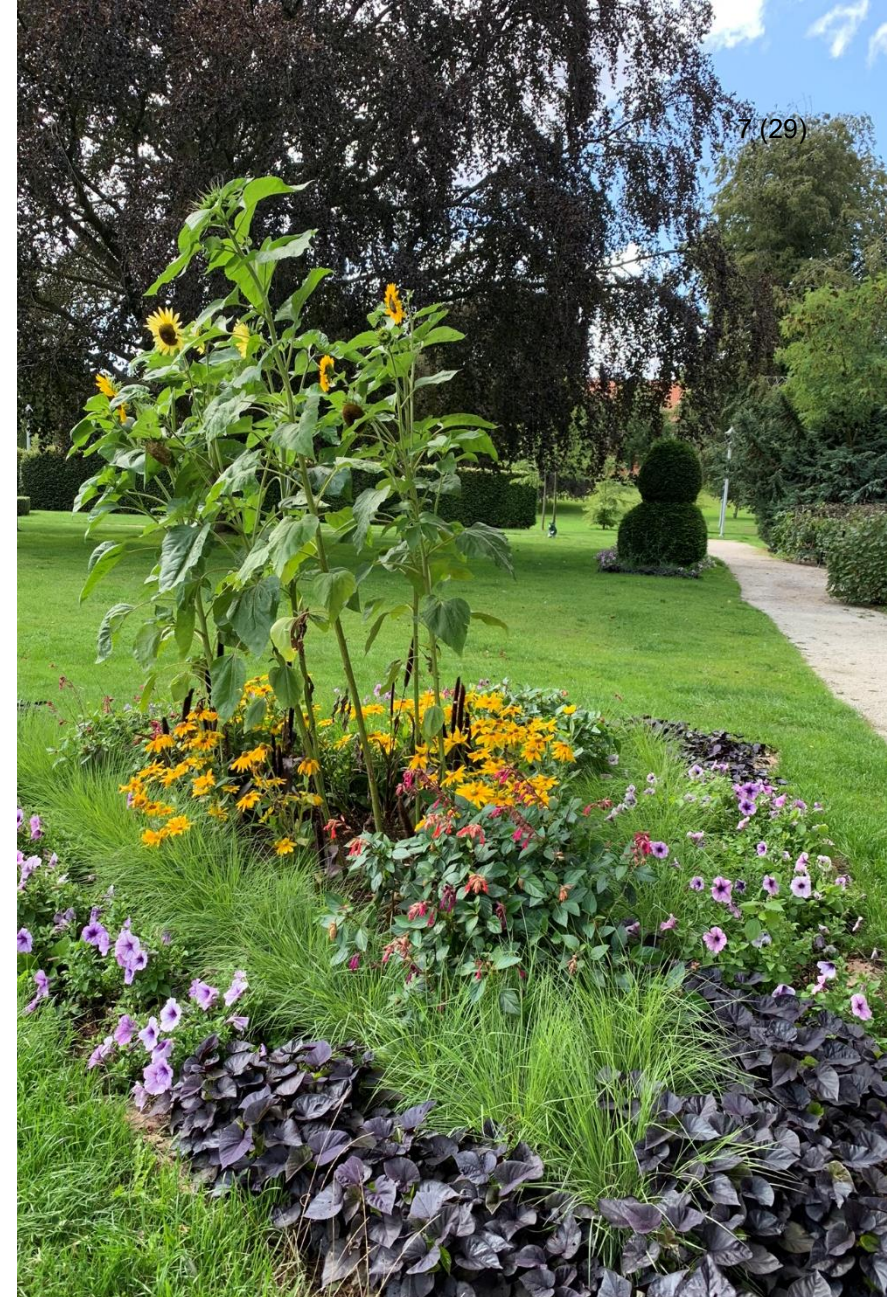
©Håkan Sandbring / sandbring.se

Ramförändringar 2023 (mnkr)

- Beslutad internbudget 85,15
- Kapitalkostnadskompensation 4,3

Aktuell budgetram 89,45

- Beslutad åtgärdsplan -2,5

Utfall, budget och prognos (mnkr)

	PERIOD JANUARI - MAJ			HELÅR (PROGNOS)			
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	PROGNOS HELÅR INKL. ÅTGÄRDER	AVVIK. HELÅR INKL. ÅTGÄRDER
Intäkter	7,6	7,9	0,3	17,7	17,7	17,7	0,0
Kostnader	-44,4	-42,9	1,5	-107,1	-107,1	-104,7	2,5
Personalkostnader	-16,1	-14,5	1,6	-38,7	-38,7	-37,8	0,9
Driftskostnader	-17,8	-18,2	-0,4	-43,9	-43,9	-42,3	1,6
Kapitalkostnader	-10,5	-10,2	0,3	-24,6	-24,6	-24,6	0,0
Nettokostnader	-36,7	-35,0	1,7	-89,5	-89,5	-87,0	2,5
Kommunbidrag	36,7	36,7	0,0	89,5	89,5	89,5	0,0
ÅRETS RESULTAT			1,7		0,0	2,5	2,5

Kommentar perioden

- Minskade personalkostnader (+1,6 mnkr) till följd av vakanta tjänster samt partiella ledigheter och sjukfrånvaro.
- Intäkter ungefär i nivå med periodiserad budget (+0,3 mnkr). Dock finns det fortfarande en osäkerhet i dessa siffror till följd av ett överklagat tillsynsärende på drygt 1 mnkr som redan är bokfört.
- Driftskostnader ungefär i nivå med periodiserad budget (-0,4 mnkr).

Utfall, budget och prognos per avdelning (mnkr)

	PERIOD JANUARI - MAJ			HELÅR (PROGNOS)			
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	PROGNOS HELÅR INKL. ÅTGÄRDER	AVVIK. HELÅR INKL. ÅTGÄRDER
Nämnd	-0,3	-0,4	0,0	-0,8	-0,8	-0,8	0,0
Förvaltningsadministration	-6,1	-5,8	0,2	-14,6	-14,6	-13,8	0,8
Miljöavdelning	-1,4	-1,3	0,2	-3,4	-3,4	-3,4	0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-2,4	-3,7	-1,2	-5,9	-5,9	-5,6	0,3
Bostadsanpassning	-1,5	-2,4	-0,9	-3,7	-3,7	-3,7	0,0
Gata Trafik Park	-24,9	-21,4	3,5	-61,1	-61,1	-59,7	1,4
Nettokostnader	-36,7	-35,0	1,7	-89,5	-89,5	-87,0	2,5
Kommunbidrag	36,7	36,7	0,0	89,5	89,5	89,5	0,0
ÅRETS RESULTAT			1,7		0,0	2,5	2,5

Kommentar helårsprognos

Vi lämnar en prognos som överensstämmer med åtgärdsplanen på +2,5 mnkr men det finns vissa osäkerheter:

- Förändrad debitering (efterdebitering) av tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontroll.
- Överskott på personalkostnader pga. vakanta tjänster, senare tillsatta tjänster, tjänstledigheter samt viss sjukfrånvaro.
- Troligt budgetöverdrag gällande renhållningen, pga. ofullständig indexkompensation för 2022 och 2023
- Prognosen gällande bl.a. Bostadsanpassningsbidrag (BAB), vinterväghållning och elkonsumention bygger på tidigare års utfall och det finns alltid en osäkerhet i huruvida den planerade budgeten för dessa kommer att räcka året ut.

Uppföljning åtgärdsplan - drift

Avdelning	Kostnad/intäkt	Benämning	Beslutad	Reviderad	
			åtgärdsplan 2023	prognos åtgärder 2023	
GTP	Intäktsökning	Justera taxor - felparkering	125	65	
		Justera taxor - grävningar	100	50	
		Justera taxor - parkeringsavgifter	125	65	
		Justera taxor - upplåtelseavgift	50	20	
	Intäktsökning Summa			400	200
	Kostnadsminskning	Avtal Sjöholmen och skötsel	0	0	
		Gatubelysning	400	400	
		Gräsklippning- skötselentreprenad	350	550	
		Utsmyckning	300	300	
	Kostnadsminskning Summa			1 050	1 250
GTP Summa			1 450	1 450	
Kart- och bygglov	Kostnadsminskning	Lägre bemanning	190	190	
		Programvara	76	76	
Kostnadsminskning Summa			266	266	
Kart- och bygglov Summa			266	266	
Staben	Kostnadsminskning	Kommunekolog	750	750	
		Prenumerationer	15	15	
		Tobakstillsyn	0	0	
Kostnadsminskning Summa			765	765	
Staben Summa			765	765	
Staben/Miljö	Kostnadsminskning	Vattenprover	30	30	
Kostnadsminskning Summa			30	30	
Staben/Miljö Summa			30	30	
Totalsumma			2 511	2 511	

Kommentar Åtgärdsplan +2,5 mnkr

Vi vill fortsatt göra er uppmärksamma på att vi nu börjar märka av att vi håller vissa tjänster vakanta, främst kommun-ekologtjänsten, där vi inte kan vara lika aktiva inom områden vi tidigare bevakat.

Vi ser även att vissa av de poster vi tagit upp som besparingar i åtgärdsplanen inte kommer kunna hållas, men gällande totalen på 2,5 mnkr ser vi ingen risk för nämnden att klara sparkravet.

Uppföljning åtgärdsplan - årsanslag

Verksamhet	Budget 2023	Förslag med 25% neddrag	Reviderad Budget 2023	Förändring
95007 Asfaltering (beläggning)	9 500	7 125	7 125	-2 375
95010 Om- och nybyggnad gatuanläggningar	3 500	2 625	2 625	-875
95028 Broåtgärder	200	150	150	-50
95031 Dagvattenåtgärder	1 000	750	500	-500
95069 Åtgärder övriga orter	1 100	825	825	-275
95061 Gatubelysning	3 000	2 250	2 500	-500
95073 Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet	2 500	1 875	1 875	-625
95216 Fritids- och naturanläggningar	200	150	50	-150
95202 Lekplatser	2 500	1 875	2 500	0
95203 Grönområden Eslövs tätort	1 400	1 050	1 050	-350
95205 Grönområden byarna	1 300	975	975	-325
95215 Utsmyckning	700	525	0	-700
95217 Trädplantering enligt trädpolicy	1 800	1 350	1 350	-450
	28 700	21 525	21 525	-7 175

- Utsmyckning utgår helt, dvs nämnden investerar inte i någon ny utsmyckning, däremot finns det viss budget kvar på driften för att genomföra de större högtiderna.
- Lekplatser ligger kvar på samma nivå
- För samtliga projekt inom årsanslagen räknar vi med nå en genomförandegrad på 100%

Investeringar 2023

Investeringsbudget

KF budget	123,7
Överförda medel från 2022	6,0
Total budget 2023	129,7

Uppdelat per investeringskategori

Investering större projekt	92,8
Årsanslagen	28,7
Belysning landsbygden	7,0
Verksamhetssystem miljö-och bygglov	1,2

Prognosförändring

Bullervall Hurva - skjuts på framtiden	-1,0
Hållplats Hurva - skjuts på framtiden	-2,3
Kanalgatan etapp 1 - entrerenaden klar först 2024	-15,0
Kvarngatan (Östergatan - Pärlgatan) - extern medfinansiering	-4,2
Årsanslagen - 25% besparing enl åtgärdsplan	-7,2
Summa förändring	-29,7

Prognos investeringsbudget

Större projekt	70,3
Årsanslag	21,5
Belysning landsbygden	7,0
Verksamhetssystem miljö-och bygglov	1,2
Summa investeringsprognos	100,0

Projekt med största utgifterna

	Bu 2023	Pr 2023
Lekplats stadsparken med parkåtgärder	30,0	30,0
Kanalgatan etapp 1	30,0	15,0
Kvarngatan (Österg-Pärlg)	15,2	11,0

Vad gäller stadsparken så löper projektet på enligt plan. Kanalgatan etapp 1 har byggstart i september vilket innebär att prognosen för 2023 minskas med ungefär hälften då resterade byggnation kommer ske först nästa år. För Kvarngatan har nämnden fått extern medfinansiering vilket gör att prognosen kan sänkas med 4 mnkr.

Total genomförandegrad för investeringsprojekten beräknas bli ca 80 %

**Antagande av Krisledningsplan för Miljö och
Samhällsbyggnad**

4

MOS.2023.0385

2023-06-02
Dave Borg
dave.borg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Antagande av Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad

Ärendebeskrivning

Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad beskriver hur förvaltningens krisledningsorganisation ska organiseras i händelse av en samhällsstörning, det vill säga en händelse eller företeelse som hotar eller skadar det som är skyddsvärt i vårt samhälle.

Beslutsunderlag

Förslag till Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad

Beredning

Till den centrala krisledningsplanen ska samtliga förvaltningar ha förvaltningsspecifika krisplaner som beskriver hur förvaltningens arbete ska hanteras och organiseras vid en oönskad händelse som kan innebära en störning eller allvarlig händelse i den egna verksamheten. Föreslagen krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad har tagits fram med stor hjälp av kommunens beredskapssamordnare vid Kommunledningskontorets juridiska avdelning.

Krishanteringsplan för Miljö och Samhällsbyggnads revideringsperiod följer revideringstiden av den centrala krisledningsplanen d v s i samband med varje mandatperiod eller när behov finns.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar förvaltningens förslag till Krisledningsplan för Miljö och Samhällsbyggnad.

Beslutet skickas till
Miljö och Samhällsbyggnad
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

**Remiss av miljöstrategi för Eslöv med
tillhörande planer: Naturplan för Eslöv,
Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan
för Eslöv**

5

MOS.2023.0078

2023-06-01
Marie Brandt
+4641362764
marie.brandt@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Remiss för Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer: Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan för Eslöv

Ärendebeskrivning

Under 2022 påbörjades arbetet med att förenkla, effektivisera och utveckla kommunorganisationens miljöarbete och samordningen av det. Arbetet innebär att en miljöstrategi ska tas fram, med mål och indikatorer. Målen ska visa kommunorganisationens ambition och riktning inom miljöområdet och indikatorerna ska visa på status och behov av insatser.

Tre planer som ska koppla till miljöstrategin ska också tas fram: Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan för Eslöv, i dem beskrivs det arbete som ska leda fram till målen i miljöstrategin. Miljöstrategin med planerna ska följas upp i en gemensam process och ha en gemensam organisation. Planerna har ett gemensamt upplägg där åtgärder, kostnader och ansvar görs tydligt.

Till miljöstrategin kopplas också den avfallsplan som tas fram i samarbete med kommunerna Höör och Hörby samt avfallsbolaget Mellanskånes renhållningsaktiebolag (Merab). Den kommer att omfattas av samma organisation och uppföljningsprocess.

Det nya miljöstyrsystemet ska vara enkelt att förstå, enhetligt, koncist, tydligt och samla det arbete som bidrar till de nationella miljömålen och därmed till stora delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

I framtagandet av systemet har en organisation med kommunens ledningsgrupp och andra nyckelpersoner inom organisationen varit delaktiga. En workshop med de tjänstepersoner som ingår i processororganisationen och kommunstyrelsens arbetsutskott genomfördes i juni 2022. Dialoger och workshops har genomförts med verksamheter som kommer att beröras av åtgärder i planerna och ledningsgrupper med flera har erbjudits och fått dragningar om systemets upplägg och innehåll.

Förutom kommunorganisationens förvaltningar har också bolagen ebo, Merab och Krafringen varit delaktiga i arbetet med framtagandet.

Under våren 2023 var Miljöstrategi för Eslöv ute på tjänstepersonremiss. Inkomna synpunkter har hanterats i det nu liggande förslaget.

Beslutsunderlag

Miljöstrategi för Eslöv – remissversion

Naturplan för Eslöv – remissversion

Miljöplan för Eslöv – remissversion

Energi- och klimatplan för Eslöv – remissversion

Beredning

1999 antogs de nationella miljömålen och det så kallade generationsmålet som är ett övergripande mål som inriktar den svenska miljöpolitiken och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Generationsmålet sju strecksatser förtydligar målets innebörd och visar vad miljöpolitiken ska fokusera på, nämligen att:

- Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad.
- Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart.
- Människors hälsa utsätts för minimal negativ miljöpåverkan samtidigt som miljöns positiva inverkan på människors hälsa främjas.
- Kretsloppen är resurseffektiva och så långt som möjligt fria från farliga ämnen.
- En god hushållning sker med naturresurserna.
- Andelen förnybar energi ökar och energianvändningen är effektiv med minimal påverkan på miljön.
- Konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt.

När miljömålen kom riktades en uppmaning till samhällets alla aktörer om att bidra aktivt till dem. Kommunerna har varit viktiga aktörer i arbetet med miljömålen under hela perioden de har varit aktuella. När de globala hållbarhetsmålen kom 2015 bestämdes att det nationella miljömålssystemet ska utgöra Sveriges bidrag till den ekologiska hållbarhetsdimensionen i Agenda 2030.

Eslöv är en av Sveriges ekokommuner och har därmed visat på ambitionen om att vilja ta ansvar för att bidra till en hållbar utveckling.

Enligt Lag om kommunal energiplanering ska varje kommun ha en energiplan. Det förslag på Energi- och klimatplan för Eslöv som har tagits fram anses utgöra en sådan plan i lagens mening, samtidigt som den också bidrar till det nationella miljömålssystemet.

När arbetet med att ta fram miljöstrategin och planerna kopplade till den startade upp fanns ett flertal styrdokument för frågor kopplade till det nationella miljömålssystemet runt om i kommunorganisationen. Dokumenten var inte tydligt kopplade till, eller avgränsade mot, varandra och i flera fall uttalades olika mål och ställningstaganden i samma fråga i olika dokument.

För att skapa den tydlighet och den förenklade organisation som önskas har arbetet med att ta fram en sjö- och vattendragsplan inom paraplyorganisationen Eslövs vatten (samverkan mellan Eslövs kommun och VA SYD angående tekniska vattenfrågor) stoppats. Frågorna som skulle inrymmas i den ligger nu istället i Naturplan för Eslöv. Det innebär att allt arbete som rör natur och biologisk mångfald finns samlat, oavsett om det handlar om land- eller vattenmiljöer.

Uttalade miljöambitioner i lokalförsörjningsplanen och i riktlinjer för inköp och upphandling kommer att tas bort. Istället ska hänvisningar därifrån göras till miljöstrategin och planerna till den. Det innebär att en större del av kommunorganisationens miljöarbete kommer att inrymmas i ett gemensamt system som följs upp, utvärderas och presenteras gemensamt.

För att undvika dubbelstyrning (att en fråga styrs från flera håll) föreslås att det naturmiljöprogram som antogs av kommunfullmäktige 2020 upphävas som styrande dokument i samband med att Miljöstrategin antas. Materialet föreslås istället omarbetas och, tillsammans med det gedigna underlagsmaterial som togs fram i samband med arbetet med sjö- och vattendragsplanen, framöver utgöra ett kunskapsunderlag kopplat till Miljöstrategi för Eslöv.

Andra tidigare beslut gällande planer med mera som omfattar frågor som kommer att hanteras inom miljöstrategin kommer att föreslås upphävas i samband med miljöstrategins beslutsprocess.

Förslag till beslut

- Förslag till Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer: Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv och Energi- och klimatplan för Eslöv skickas på remiss till kommunens nämnder, med flera enligt sändlista.

Synpunkter på utskickade remissversionerna ska vara inkomna till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, MiljoochSamhallsbyggnad@eslov.se, senast 30 september 2023.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder
Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen
Ebo
Merab
Kraftringen

VA SYD
Länsstyrelsen Skåne
Höörs kommun
Hörby kommun

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

MILJÖSTRATEGI FÖR ESLÖV – REMISSVERSION

Miljöstrategin ska bidra till att skapa en hållbar utveckling. Miljöstrategin gäller för kommunens förvaltningar och för de kommunala bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund och syfte	4
Ansvar och förväntningar	4
Från mål, genom prioriteringar, till resultat	5
Kopplingar	5
Styrmedel	5
Ansvar.....	5
Utveckling av befintliga processer	5
Kommunikation.....	6
Utbildning.....	6
Samverkan	6
Stöttning/samordning	6
Morötter och piskor	6
Uppföljning och redovisning av resultat	6
Organisation.....	7
Kommunfullmäktige.....	7
Styrgrupp	7
Intern referensgrupp	7
Samordnare.....	7
Uppföljning.....	7
Målen.....	8
1. Rik natur i Eslöv	8
Andelen skyddad natur ska öka	8
Den biologiska mångfalden och ekosystemen ska skyddas, bevara och utvecklas	9
Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status...9	
Sprida information om, och locka ut människor i, naturen.....	10
2. Ren miljö i Eslöv.....	11

<i>Vara en god miljö-förebild</i>	11
<i>Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga</i>	12
<i>Kommunikation och samverkan</i>	13
<i>Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering</i>	13
3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv	14
<i>Balanserade växthusgasutsläpp</i>	14
<i>Fossilbränslefrött</i>	14
<i>Minska effekt- och energianvändningen</i>	15
<i>Mer förnybar energiproduktion</i>	15
<i>Hållbara transporter och resor</i>	16
Bilaga 1 – Indikatorer	17
Indikatorer rik miljö i Eslöv	17
Indikatorer Ren miljö i Eslöv	17
Indikatorer Begränsad klimatpåverkan i Eslöv	18

Bakgrund och syfte

Miljöstrategi för Eslöv visar riktningen för miljöarbetet och den miljöförändring som Eslövs kommunorganisation vill se framåt. Miljöstrategin samlar och presenterar den politiska viljan med kommunorganisationens miljöarbete och utgör ramen för det arbete som bedrivs och som bidrar till de nationella miljömålen och därmed till stora delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Till miljöstrategin kopplas ett antal planer och tillsammans utgör de den strategiska miljöstyrningen av Eslövs kommunorganisation. Miljöstrategin och planerna kopplade till den ska generera miljönytta för dem som bor och verkar i Eslövs kommun, men också för naturen och de ännu ofödda.

Miljöstrategin innehåller mål, beskrivningar av metoder och arbetssätt som kan användas för att nå fram till målen, samt indikatorer (bilaga 1) som ska mäta status och visa på behov av åtgärder.

I miljöstrategin finns inga utdelade ansvar eller beskrivna resursbehov. Det kommer att finnas i de planer som ska kopplas till miljöstrategin. Miljöstrategin inkluderar och uppmanar alla verksamheter inom Eslövs kommunorganisation.

Ansvar och förväntningar

Det finns ett tydligt uttalat och utdelat ansvar från riksdagen till kommunerna om att arbeta aktivt för att bidra till det nationella miljömålsarbetet och därmed till stora delar av Agenda 2030.

Eslövs kommun ska ta ansvar och leva upp till förväntningar från riksdag, regering och statliga myndigheter kopplade till det nationella miljömålssystemet.

De åtgärderna i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planer kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

Enligt Eslövs kommuns reglemente är det Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för samordningen av kommunens miljöstrategiska arbete.

Från mål, genom prioriteringar, till resultat

Miljöstyrningen i Eslövs kommun bygger på en röd tråd från de mål som presenteras här i miljöstrategin, genom identifierade behov och prioriterade åtgärder i de planer som finns kopplade till miljöstrategin, till uppföljning, analys, presentation av resultat och fortsatt utveckling av miljöarbetet inom kommunorganisationen.

Kopplingar

Miljöstrategi för Eslöv kopplar till Agenda 2030, de 16 nationella miljömålen, de regionala miljömålen, regionala åtgärdsprogram och strategier, den nationella livsmedelsstrategin och lagstiftning inom området samt till kommunorganisationens budget och översiktsplan för Eslöv.

Till miljöstrategin kopplas *Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv*. Dessa har i sin tur kopplingar till andra styrsystem, till exempel *Riktlinjer för inköp och upphandling, Lokalförsörjningsplan för Eslöv, Riktlinjer för markanvisning, Grönplan för Eslöv, vattenrådets åtgärdsplaner* och *Trafikstrategi- och trafikplan för Eslöv*.

Till miljöstrategin kopplas också *Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023–2026* som innehåller mål och åtgärder enligt krav i miljöbalken och avfallsförordningen.

Styrmedel

Styrmedel är de strategiska verktyg som kan användas för att styra i rätt riktning mot målen. Här beskrivs några av dem.

Ansvar

Alla verksamheter har ansvar för att bidra till målen. Målformuleringarna är öppna och ger utrymme för flexibilitet. Det ställer höga krav på verksamheterna att själva hitta sina respektive möjligheter att arbeta i miljöstrategins utpekade riktning. I planerna kopplade till miljöstrategin beskrivs ansvar för olika specifika åtgärder och vilka resurser de kräver.

Utveckling av befintliga processer

Miljöarbetet ska arbetas in i kommunorganisationens befintliga processer, såsom upphandling, inköp, fysisk planering, exploatering, skötsel, avtal,

näringslivssamverkan, rådgivning, drift och måltidsverksamhet, kommunikation med mera.

Kommunikation

Arbetet med miljöstrategin ska genom kommunikation göras känt internt och externt. Det ska finnas en kommunikationsplan med identifierade målgrupper, kanaler och aktiviteter. Kommunikationen ska göra miljöarbetet känt och förståeligt. Kommunorganisationens miljöarbete ska utgöra en positiv del i bilden av Eslöv.

Utbildning

Utbildning av förtroendevalda och anställda ska säkerställa att organisationen har förståelse för och insyn i kommunorganisationens miljöarbete.

Miljöstrategin ska kunna vara ett verktyg för att utveckla miljöpedagogiken inom de pedagogiska verksamheterna. Den ska också ge stöd för kompetensutveckling inom miljöområdet mot allmänhet, föreningar, företag och andra organisationer.

Samverkan

Kommunorganisationen ska vara öppen för samverkan med andra aktörer för att ge större kraft åt, få in mer kompetens och resurser till, och nå bättre resultat av miljöarbetet.

Stöttning och samordning

Miljöstrategin och organisationen kring den ska stötta och samordna kommunorganisationens miljöarbete i miljöstrategins utpekade riktning.

Morötter och piskor

Bra miljöarbete ska uppmuntras och uppmärksammas och verksamhet/aktiviteter som går emot miljöstrategins utpekade riktning ska göras krångligt och obekvämt. Ett exempel på det är klimatväxling.

Uppföljning och redovisning av resultat

En viktig del i miljöstrategins genomförande är uppföljning. Årligen ska arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följas upp, liksom de indikatorer som finns i bilaga 1. Uppföljningen ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som ska revideras varje mandatperiod. Målen är inte tidsatta.

Styrgrupp

Miljöstrategins styrgrupp utgörs av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med miljöstrategin och planerna kopplade till den.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en inter referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs och analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen externt och internt.

Samordnare

Kommunens miljöstrateg samordnar arbetet med miljöstrategin och planerna kopplade till den tillsammans med naturplanens samordnare och energi- och klimatplanens samordnare.

Uppföljning

Den årliga uppföljningen ska bidra till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Målen

1. Rik natur i Eslöv

Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, vårdas och utvecklas.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

Andelen skyddad natur ska öka

Fakta

Förlust och fragmentering av livsmiljöer är ett av de största hoten för våra inhemska arter och ekosystem. Att skydda och restaurera kvarvarande naturmiljöer samt utveckla nya natur- och grönområden är därför viktiga åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden.

Som skyddad natur räknas natur med någon form av områdesskydd enligt miljöbalken såsom exempelvis nationalparker, naturreservat, natura 2000-områden, biotopskyddsområden. Ett områdesskydd innebär inte automatiskt att naturen inte kan fortsätta att användas för exempelvis skogsbruk eller rekreation. I vissa fall kan andra metoder, exempelvis markägaravtal, användas för att till exempel säkra tillgång till natur värdefull för rekreation.

Nuläge och väg framåt

I Eslövs kommun är 0,3 procent av ytan skyddad som naturreservat. Det är en mycket låg siffra, även med hänsyn tagen till att kommunen till 70 procent består av jordbruksmark. Målet inom EU är att 30 procent av ytan ska ha ett lagligt skydd till 2030. I Sverige ligger siffran idag på nästan 15 procent.

Eslövs kommunorganisation ska arbeta för att mer natur i kommunen ska omfattas av någon form av områdesskydd enligt miljöbalken. Områden med höga naturvärden, områden av betydelse för bevarande av biologisk mångfald samt naturområden viktiga för friluftslivet ska prioriteras. Detta för att säkerställa deras framtida bevarande och minimera risken att de tas i anspråk för exploatering på lokal, regional och nationell nivå, nu och i framtiden. Inledningsvis bör fokus ligga på att skydda värdefulla naturområden på kommunal mark samt tätortsnära områden i enlighet med det regionala programmet *Skydd av tätortsnära natur*.

Den biologiska mångfalden och ekosystemen ska skyddas, bevaras och utvecklas

Fakta

Ekosystemtjänster är de tjänster vi människor får av naturen såsom ren luft, rent vatten, mat, råvaror, rekreation och hälsa. Ekosystemtjänster är också förmåga att ta hand om vatten vid till exempel ihållande regn och att ge svalka vid värmeböljor. Stabila och robusta ekosystem behövs för att vi ska få tillgång till dessa gratis-tjänster och de är beroende av biologisk mångfald. Den biologiska mångfalden behöver inte bara bevaras, den behöver också utvecklas, utökas och förbättras.

Artutarmningen går i en rasande takt och det är viktigt att inte bara arbeta för att bromsa förlusten av arter, vi måste också ta ansvar för att utveckla och skapa nya livsrum för växter och djur. Vi ska se till att kommunorganisationens verksamhet bidrar till att den biologiska mångfalden ökar. Den natur som dominerar i Eslövs kommun med hävdade ängs- och betesmarker är hotad i och med att sådana marker växer igen i hög grad. De ansvarsarter som tilldelats Eslövs är knutna till den naturtypen. I kommunen finns inte mycket tillgänglig skog men de senaste åren har kommunorganisationen köpt in tätortsnära skog med höga natur- och rekreationsvärden.

Nuläge och väg framåt

I Eslöv finns behov av att utveckla naturvårdsarbetet. Under många år har skötsel och underhåll av naturområden blivit eftersatt. Det finns utvecklingspotential för skötsel av den kommunägda marken och för den fysiska planeringen och exploateringen. Eslövs kommunorganisation äger cirka fyra procent av marken (varav x hektar utgörs av naturmark) inom kommunen som till 70 procent består av odlingsmark. **Ska tas fram inför remissutskick.**

Naturvårdsarbetet ska utvecklas. Inom kommunorganisationens verksamhetsområden såsom exempelvis fysisk planering, exploatering och skötsel, ska arbetet med att skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden utvecklas vidare. Samverkan och dialog med andra aktörer/markägare ska utvecklas för att bidra till målet.

Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status

Fakta

Alla ekosystem och alla ekosystemtjänster är beroende av rent vatten. Inom EU finns ambitionen att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk- och kemisk status. Vi ska ha tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon. Det kräver mycket arbete och mycket samverkan. I Sverige är formen med vattenråd vanlig för att hantera vattenförvaltning. Vattenråd är organisationer där flera aktörer/organisationer samverkar för att få god status i vattendrag, sjöar och hav. Eslövs kommunorganisation är med i fyra vattenråd.

Nuläge och väg framåt

Eftersom Eslövs kommun domineras av jordbruksmark är eutrofiering (övergödning) ett stort problem i många av kommunens vattenförekomster. I många yt- och grundvatten finns rester av kemiska bekämpningsmedel och flera vattendrag är rätade och markerna utdikade vilket försämrar deras förmåga att bromsa, hålla och ta upp näring från vatten på väg ut i sjöar och hav. Rönne å och är reglerad vilket hindrar ett naturligt flöde och organismers möjlighet att röra sig naturligt mellan Ringsjön och havet.

Eslövs kommunorganisation ingår i Ringsjöns vattenråd, Kävlingeåns vattenråd, Saxån- Braåns vattenråd och Rönne å vattenråd, där recipientkontroll genomförs samordnat och där åtgärder genomförs för att förbättra åars, sjöars och havens ekologiska- och kemiska status.

Det tekniska vattenarbetet sköts av VA SYD i samverkan med kommunorganisationen.

Sydvatten AB processar råvatten och producerar dricksvatten till stora delar av Skånes befolkning. Verksamheten innebär att såväl Ringsjön som Vombsjön regleras, vilket påverkar vattenkvaliteten i såväl sjöarna som åarna Rönne å och Kävlingeån.

Samverkan/dialog med andra aktörer/markägare ska utvecklas och kommunorganisationen ska arbeta aktivt inom sina egna arbetsområden för att bidra till målet.

Sprida information om, och locka ut människor i, naturen

Fakta

En viktig ekosystemtjänst är naturrekreation som leder till bättre hälsa och välbefinnande. Inte minst efter pandemin har det blivit tydligt hur viktigt det är med tillgänglig natur. Att vistas i naturen är viktigt också för att förstå

och värdesätta den. I Sverige ska arbetet med de tio nationella friluftslivsmålen bidra till ökad vistelse i naturen.

Nuläge och väg framåt

I kommunorganisationen pågår inget strategiskt friluftslivsarbete. I kommunen finns väldigt lite markerade leder, ingen tillgänglighetsanpassad natur och få angoringspunkter för friluftsliv.

Kommunorganisationen ska arbeta för att utveckla friluftslivet i kommunen.

2. Ren miljö i Eslöv

Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

Vara en god miljö-förebild

Fakta

Kommuner är viktiga när det gäller att driva miljöarbete. De har stor rådighet, verkar inom flera olika områden och har kontakt med många människor och organisationer. I stort sett all verksamhet kan genomföras med mer eller mindre miljöhänsyn. Var ribban läggs avgörs av bland annat resurser, kompetens och ambition.

Den offentliga upphandlingen omfattar årligen över 700 miljarder kronor och är ett viktigt verktyg för att styra utvecklingen av varor och tjänster mot mer hållbara lösningar. Genom att upphandla hållbart bidrar kommunorganisationen till att säkerställa den goda affären sett till hela livscykeln.

Livsmedelsproduktion är en viktig näring i Eslövs kommun, 70 procent av ytan utgör odlingsmark. Inhemsk livsmedelsproduktion är viktigt av många anledningar och när det gäller livsmedelsproduktionen är det själva brukandet som ger den största miljöpåverkan.

Nuläge och väg framåt

Eslövs kommun är en av landets ekokommuner. *Sveriges ekokommuner* är en förening bestående av drygt hundra kommuner och regioner som vill verka som miljöförebilder och samverka för att utveckla det kommunala miljöarbetet.

Eslövs kommunorganisation ska göra skillnad genom att ta miljöhänsyn i alla delar av sin verksamhet. Genom att ta miljöansvar och verka som förebild när det gäller miljöfrågor ska organisationen påverka andra till att också göra bra miljöval. Det kan ske genom att till exempel ställa miljökrav i upphandlingar och arrendeavtal, att göra miljö-bra val när vi planerar, bygger och anlägger, att utveckla måltidsverksamheten med fokus på alla miljöaspekter kopplade till livsmedel och måltidsverksamhet i enlighet med den nationella livsmedelsstrategin, att arbeta med hållbara placeringar av pengar och genomföra arrangemang med stor miljöhänsyn.

Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

Fakta

Farliga kemiska ämnen finns runtomkring oss i alla möjliga typer av produkter såsom byggmaterial, livsmedel, möbler och utrustning av olika slag. Farliga kemiska ämnen finns också i kemiska produkter såsom förbruknings- och underhållskemikalier och bekämpningsmedel.

I arbetet med att minska riskerna med exponering för farliga kemiska ämnen är barn och unga särskilt viktiga. Det beror bland annat på att barns kroppar inte är färdigutvecklade och att störningar i utvecklingen av exempelvis nervsystem, fortplantningsorgan och immunsystem kan få stora negativa konsekvenser. Forskare ser samband mellan exponering av farliga kemiska ämnen och bland annat koncentrationssvårigheter, lägre IQ, fetma, tidig pubertet, försämrad fertilitet, fosterskador, diabetes, cancer och andra sjukdomar.

Nuläge och väg framåt

Det finns en stor utvecklingspotential när det gäller kemikaliefrågor, inte bara i Eslövs kommunorganisation utan i hela samhället. Frågorna är komplexa och ett systematiskt arbetssätt saknas inom flera områden. Kommunorganisationens arbete med det nationella miljömålet *Giftfri miljö* behöver utvecklas och systematiseras.

Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt och systematiskt med miljöfrågor kopplade till kemiska ämnen och produkter. Fokus ska ligga på att skydda människor och miljö (med extra fokus på barn och unga) från farliga kemiska ämnen, på att fasa ut de mest miljö- och hälsofarliga kemiska ämnena och på processer med stora material- och kemikalieflöden.

Kommunikation och samverkan

Fakta

Kommunikation är en viktig del i ett hållbart miljöarbete. Den enskildes förståelse för miljöfrågorna och för möjligheten att själv kunna bidra till förändring kan skapa engagemang och handling i rätt riktning.

Kommunorganisationen har många kanaler och nätverk där miljöfrågor kan och ska lyftas och kommuniceras.

Nuläge och väg framåt

Det saknas idag ett strategiskt arbete kring kommunorganisationens miljökommunikation.

Genom kommunikation och samverkan ska kommunorganisationen arbeta för att lyfta och stötta miljöarbete i den egna verksamheten, andra organisationer, företag och föreningar.

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering

Enligt miljöbalken och avfallsförordningen ska alla kommuner ha en avfallsplan. Eslövs kommun har en gemensam avfallsplan tillsammans med kommunerna Höör och Hörby samt avfallsbolaget Merab. Enligt regelverket ska en avfallsplan innehålla syfte, mål och åtgärder. Det innebär att mål kring frågorna minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering styrs av avfallsplanen och inte av miljöstrategin. Målen beskrivs här nedan, så som de beskrivs i den remissversion som varit ute under våren 2023 inför vidare process inför antagande i kommunfullmäktige.

Avfallsplanen kopplas till miljöstrategin och arbetet med den följs upp i samma process som miljöstrategin och de andra planerna som är kopplade till den.

Ur avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby samt Merab

Minskad nedskräpning

Nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte sprids i miljön.

Farliga ämnen ska inte spridas från nedlagda deponier.

Avfallsminimering

Mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår.

Hållbar avfallshantering

Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär att steg tas upp för avfallstrappan.

3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Eslövs kommun ska bidra till att begränsa klimatpåverkan.

Eslövs kommun ska bli en fossilbränslefri organisation och nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela kommunen.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

Balanserade växthusgasutsläpp

Fakta

Klimatförändringarna är ett av de största hoten för människor och ekosystemen och redan nu märks effekterna av de kraftigt förhöjda halterna av växthusgaser i atmosfären.

Nuläge och framåt

För att bidra till ambitionen i Parisavtalet, EU:s gemensamma klimatarbete och den nationella klimatlagstiftningen ska Eslövs kommuns nettoutsläpp av växthusgaser minska.

Eslövs kommunorganisation ska minska sina direkta och indirekta växthusgasutsläpp samt kompensera och balansera de utsläpp som uppstår.

Fossilbränslefritt

Fakta

Att fasa ut de fossila bränslena är en av de viktigaste åtgärderna för att nå målet om begränsad klimatpåverkan. Det sker främst genom att användningen av energi totalt sett minskar, genom att den energi som används är förnybar och att produktionen av den tar hänsyn till andra miljöaspekter.

Nuläge och väg framåt

Eslövs kommun har arbetat aktivt i flera år för att fasa ut fossila bränslen (inom el, uppvärmning, bränsle, resor och transporter) inom den egna

verksamheten. Det arbetet ska fortsätta och utvecklas till att inkludera all energianvändning, även den indirekta.

Samverkan och dialog med andra aktörer ska utvecklas för att bidra till målet.

Minska effekt- och energianvändningen

Fakta

För att främja energihushållningen och begränsa klimatpåverkan behöver arbetet med att minska energianvändningen fortsätta. På nationell nivå finns målet om att Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005.

Nuläge och framåt

Det finns stor utvecklingspotential när det gäller effekt- och energieffektivisering. Kortsiktiga energieffektiviseringsåtgärder inom fastighetsbeståndet har genomförts och pågår löpande. Framåt behövs mer omfattande och långsiktiga energieffektiviseringsåtgärder.

Eslövs kommunorganisation ska bli mer energieffektiv, bland annat genom att aktivt arbeta för att minska energianvändningen i fastighetsbeståndet med 15 procent (5 procents minskning 2024–2027 och 10 procents minskning 2028–2030) i jämförelse med år 2022.

Mer förnybar energiproduktion

Fakta

Behovet av förnybar energi ökar kraftigt när den fossilbränsleframställda energin ska fasas ut. Det kommer att behövas många olika energislag, ny teknik och nya lösningar för att klara omställningen.

Nuläge och väg framåt

Inom Eslövs kommun produceras mycket förnybar energi i form av framförallt värme och el från kraftvärmeverket i Örtofta och el från vindkraftverk.

Eslövs kommunorganisation ska vara öppen för samverkan och ny teknik samt arbeta aktivt för ökad produktion av förnybar energi.

Kommunens översiktsplan är idag positiv till vindkraft men ska till att också skapa förutsättningar för andra energislag.

Hållbara transporter och resor

Faktaruta

Resor och transporter står för en fjärdedel av Sveriges växthusgasutsläpp och bidrar till många andra miljöproblem såsom dålig luftkvalitet.

Nuläge och väg framåt

Hållbara resor och transporter har ökat i antal i Eslövs kommun, men mer arbete med att främja hållbara resebeteenden inom organisationen behövs.

Eslövs kommunorganisation ska resa och transportera hållbart. Det vill säga fossilbränslefritt, energieffektivt och inte i onödan.

Bilaga 1 – Indikatorer

Denna bilaga innehåller de nyckeltal som ska användas för att mäta miljömålets status och behov av åtgärder. Indikatorerna följs upp årligen tillsammans med den uppföljning av planerna som är kopplad till miljöstrategin, det vill säga avfallsplanen, naturplanen, miljöplanen och energi- och klimatplanen.

Indikatorer Rik miljö i Eslöv

Skydda natur

- Areal skyddad natur i Eslövs kommun
- Andel yta skyddad natur av den kommunägda naturmarken

Bevara natur

- Areal ängs- och betesmarkmark
- Areal stadsäng
- Areal betesmark
- Areal skogsmark

Vattenvårdsarbete

- Vattenförekomsternas statusklassning
- Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder för varje vattenråd
- Volym bräddat avloppsvatten

Invasiva arter

- Redovisning förekomst av främmande invasiva arter (baserat på inrapporterade förekomster i kommunens egen rapporteringstjänst samt i Artportalen, och effekt av bekämpning).

Friluftsliv

- Sträcka utmarkerade cykel- och vandringsleder

Indikatorer Ren miljö i Eslöv

Vara en god miljöförebild

- Andel ekologiskt odlade livsmedel
- CO₂-ekvivalenter/kg livsmedel
- Andel ekologiskt odlad kommunägd mark
- Andel ekologiskt odlad mark i kommunen

Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

- Användning av bekämpningsmedel för skötsel av kommunens mark
- Förekomst av bekämpningsmedelsrester vid aktuella provpunkter

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering

- Skräpmättningsindex
- Antal inkomna klagomål som rör nedskräpning
- Andel nedlagda deponier med åtgärdsplaner
- Andel genomförda åtgärdsplaner för nedlagda deponier
- Mäta lämpliga budgetposter som speglar ökade livslängder, minskad förbrukning, återbruk och avfallsminimering
- Mängd återtag av vissa produktslag
- Livslängd på vissa produktslag
- Mängd hushållsavfall
- Mängd brännbart avfall per person
- Total mängd insamlat brännbart avfall
- Kostnader för förbränning av avfall
- Fraktioners renhet
- Andel rött matavfall av det insamlade matavfallet
- Volym producerad biogas

Indikatorer Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Balanserade växthusgasutsläpp

- Andel klimatkompenserade växthusgasutsläpp
- Växthusgasutsläpp utanför utsläppshandeln
- Växthusgasutsläpp från utsläppshandeln
- Växthusgasutsläpp från transporter

Fossilbränslefritt

- Andel fossilbränsleanvändning inom el, uppvärmning, drivmedel, transporter och resor

Minska effekt- och energianvändningen

- Total energianvändning i kommunen
- Energianvändning i fastighetsbeståndet

Mer förnybar energiproduktion

- Andel solcellsanläggningar i kommunorganisationen
- Andel producerad förnybar energi inom kommunens geografiska område
- Andel använd förnybar energi inom kommunens geografiska område

Hållbara transporter och resor

- Antalet flygresor, alternativt sträcka för flygresor
- Antal körsträcka med privat bil i tjänst
- Antal laddpunkter i kommunorganisationen
- Antal laddpunkter inom kommunens geografiska område

NATURPLAN FÖR ESLÖV- REMISSVERSION

Denna naturmiljöplan bidrar till det lokala miljömålet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund	4
Naturmiljöprogram	4
Syfte	4
Organisation	5
Kommunfullmäktige.....	5
Kommunstyrelsen.....	5
Styrgrupp	5
Intern referensgrupp	5
Samordnare.....	5
Rådighet	5
Avgränsningar och kopplingar	6
Uppföljning	6
Mål	6
Åtgärder	7
1. Skydda natur	7
1.1 Den kommunalägda marken i och i anslutning till Gyaskogen samt skytteskogen i Stehag skyddas	7
1.2 Snärjet säkras som natur- och friluftslivsområde.....	7
1.3 Rönneholms mosse utvecklas till natur- och friluftslivsområde	8
2. Bevara natur.....	8
2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen.....	8
2.2 Kommunens naturreservat sköts enligt skötselplan	9
2.3 Vattenledning till Abullahagens södra hagar	9
2.4 Naturvårdsåtgärder för hotade arter.....	9
3. Utveckla natur	10
3.1 Mer ängsmark.....	10
3.2 Mer inhemska växtarter	10

3.3 Fler träd	11
3.4 Mer död ved.....	11
3.5 Skötsel av naturmark	11
3.6 Mer blommande grönytor.....	11
3.7 Fler boplatser	12
4. Vattenvårdsarbete	12
4.1. Kävlingsåns vattenråd	12
4.2 Rönne å vattenråd	13
4.3. Saxån-Braåns vattenråd	13
4.4 Ringsjöns vattenråd	13
5. Bekämpa invasiva främmande arter	13
5.1 Invasiva främmande arter på egen mark	13
5.2 Invasiva främmande arter rapporteras in.....	14
5.3 Hantering av främmande invasiva arter	14
6. Friluftsliv	15
6.1. Friluftsplän	15

Bakgrund

Utarmningen av biologisk mångfald och därmed förlust av ekosystemtjänster nu och i framtiden är ett av de största hoten mot hållbar utveckling. I Eslövs kommun har vi arbetat strategiskt och framgångsrikt med förvaltning av sjöar och vattendrag i många år men när det gäller förvaltning av den landbaserade naturen saknas till stor del det strategiska och långsiktiga förhållningssättet.

Naturplan för Eslöv ska beskriva det arbete som görs för att leva upp till målet Rik natur i Eslöv i *Miljöstrategi för Eslöv*, som lyder: *Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, vårdas och utvecklas.*

Naturmiljöprogram

2020 antog Eslövs kommunfullmäktige *Naturmiljöprogram*.

Naturmiljöprogrammet innehåller viktiga kunskapsunderlag samt mål och ställningstaganden för naturvården. *Miljöstrategi för Eslöv* och *Naturplan för Eslöv* ersätter naturmiljöprogrammet som styrande dokument. Mål och ställningstaganden i naturmiljöprogrammet har arbetats in i miljöstrategin och naturplanen.

Naturmiljöprogrammet upphävs som styrande dokument i samband med att *Miljöstrategi för Eslöv* och *Naturplan för Eslöv* antas. Materialet i naturmiljöprogrammet ska omarbetas och utgöra ett kunskapsunderlag till miljöstrategin.

Syfte

Naturplan för Eslöv ska samla, systematisera och presentera naturmiljöarbetet i Eslövs kommunorganisation som framför allt bidrar till målet *Rik natur i Eslöv* i *miljöstrategi för Eslöv*, såväl vattenvårdsarbetet som arbetet med den landbaserade naturen. Syftet med planen är att på ett bättre sätt bidra till att skydda, värna och utveckla naturvärdena i Eslövs kommun som helhet. På så sätt bidrar planen till flera av de nationella miljömålen och till framförallt mål 14 och 15 i Agenda 2030.

Naturplan för Eslöv ska lyfta fram prioriteringar inom arbetsområdet.

Organisation

Naturplan för Eslöv utgör en av de planer som tillsammans beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Naturplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Naturplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa planer.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en intern referensgrupp bestående av representanter från kommunens olika verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följs upp, sammanställs, analyseras av arbetsgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare

Arbetet med att skydda, värna och utveckla naturvärden kräver specifik kompetens inom biologi. Naturplanens samordnare ska bistå med kompetens och stöd i de processer där biologisk kompetens krävs för att genomföra åtgärderna i denna plan och därmed bidra till att målet *Rik natur i Eslöv* uppnås.

Naturplanens samordnare ska delta i miljöstrategins arbetsgrupp och i arbetet med att följa upp denna plan.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med att skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden. Det görs i skötsel av den egna marken, i den fysiska planeringen, i upprättande av avtal, i anläggande, med hjälp av kommunikation, inom pedagogik och i vattenförvaltningsarbetet med mera. Kommunorganisationen ska också driva naturvårdsprojekt och samverka med andra aktörer för att bidra till målet *Rik natur i Eslöv*.

Avgränsningar och kopplingar

Naturplanen hanterar inte frågor som styrs direkt av lagstiftning.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan, inte heller de tekniska vattenfrågor som hanteras av VA SYD.

Naturplan för Eslöv hanterar natur- och vattenfrågor inom kommunorganisationens verksamhet och kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030*.

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av länsstyrelsen.

Vissa frågor som bidrar till *Rik natur i Eslöv* styrs i andra planer kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*, till exempel måltidsverksamhet, arrendeavtal, exploatering, kommunikation, samverkan och upphandling.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärderna i *Naturplan för Eslöv* sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen, det ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Mål

Kemikalieplan för Eslöv ska bidra till att uppnå målet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Målet *Rik natur i Eslöv* definieras så här:

Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, vårdas och utvecklas.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan.

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem. Åtgärderna är prioriterade så att de på ett resurseffektivt (stor miljönytta per insatt resurs) bidrar till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

1. Skydda natur

1.1 Den kommunalägda marken i och i anslutning till Gyaskogen samt skytteskogen i Stehag skyddas

Beskrivning

Gyaskogen och skytteskogen i Stehag utses till naturreservat med fokus på att bevara biologisk mångfald och tätortsnära rekreation.

Detta är en fortsättning på det pågående arbete som drivs av Kommunledningskontoret – Tillväxt med att ta fram inriktningsmål och skötselplan för den kommunalägda skogen.

Ansvar	Miljö- och Samhällsbyggnad - Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs	Beror på behov av inventeringar med mera
När	Arbetet påbörjas när den inledande processen är klar
Uppföljning	Finns naturreservat för den aktuella skogen

1.2 Snärjet säkras som natur- och friluftslivsområde

Beskrivning

Möjligheterna till att utveckla det tätortsnära naturområdet Snärjet ska för friluftslivet och bevarandet av den biologiska mångfalden ska utredas.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs	Inom ram
När	Start 2023

Uppföljning Finns utredning

1.3 Rönneholms mosse utvecklas till natur- och friluftslivsområde

Beskrivning

Kommunen ska via dialog med verksamhetsutövare och länsstyrelsen verka för att Rönneholms mosse utvecklas till ett naturområde med fokus på fågelliv, biologisk mångfald och friluftsliv.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt

Resurs Inom ram

När Under och efter täktens efterbehandling

Uppföljning Är området återställt

2. Bevara natur

2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen

Beskrivning

Den fysiska planeringen ska bidra till att skydda, bevara och utveckla den biologiska mångfalden. Det innebär att följande miljöaspekter ska beaktas i arbetet med detaljplaner:

Hänsyn till biologisk mångfald och ekosystemtjänster

- Vid detaljplaneläggning ska bevarande och långsiktig utveckling av natur och naturvärden säkras genom planläggning av park och natur. Naturområden eller områden med höga naturvärden ska i första hand planläggas som natur och inte som park.
- Vid detaljplaneläggning ska bevarande och långsiktig utveckling av natur och naturvärden säkras genom planläggning av park och natur.
- I arbetet med detaljplaner ska planområdets ekosystemtjänster innan exploatering beskrivas. Till det används verktyget ESTER. Ambitionen ska vara att ekosystemtjänster stärks och/eller tillskapas i samband med exploatering.
- Öppna dagvattenlösningar ska prioriteras.
Hänvisning till: *Dagvatten- och översvämningssplan för Eslövs kommun.*
- Träd skyddas i detaljplanering med befintliga verktyg såsom exempelvis krav på marklov för fällande av värdefulla träd.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen och Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Har aspekterna hanterats i framtagna detaljplaner

2.2 Kommunens naturreservat sköts enligt skötselplan

Beskrivning

Skötselåtgärder görs årligen enligt upprättade skötselplaner för att bevara områdenas naturvärden och leva upp till kommunens åtagande. Anläggningar ses över och renoveras eller byts ut vid behov.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	300 tkr (Ingår i ökad budget för naturvård)
När	Årligen
Uppföljning	Årlig redovisning av utförda åtgärder

2.3 Vattenledning till Abullahagens södra hagar

Beskrivning

Vattenförsörjningen till Abullahagens betande djur ska säkras genom att en vattenledning dras till Södra hagarna.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	200 tkr har avsatts till åtgärden
När	Snarast
Uppföljning	Finns vatten är indraget till Abullahagen

2.4 Naturvårdsåtgärder för hotade arter

Beskrivning

Åtgärder för att gynna förekomst av hotade arter och biotoper i Eslövs kommun ska genomföras. Fokus ska ligga på arter och biotoper med åtgärdsprogram samt för kommunens ansvarsarter. Åtgärder drivs i projektform och minst två projekt ska drivas årligen.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Externa medel bidrar till finansiering, Samordning/genomförande 400 h per år
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Redovisade/påbörjade projekt

3. Utveckla natur

3.1 Mer ängsmark

Beskrivning

Kommunala grönytor läggs om till ängsmark. I första skedet ska minst en hektar grönyta läggas om till ängsmark varav 2 400 kvadratmeter läggs om genom insådd av ängsfrö. Detta arbete och mål utförs fram till december 2024 via LONA-projekt ”Blommor och Bin i Eslöv”. Därefter ska minst en grönyta läggas om till ängsmark årligen.

För att få en hållbar ökning av ängsmark på kommunens mark ska en utredning göras angående hållbara lösningar för hantering av det slåtttrade höet.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad Stab och miljö samt Gata Trafik och Park, ebo

Resurs Inom ram

När Enligt beskrivning

Uppföljning andel ängsmark av kommunens grönytor, utredning om hantering av hö finns.

3.2 Mer inhemska växtarter

Beskrivning

Vid utformning av utemiljöer, rabatter och planteringar ska i möjligaste mån inhemska växtarter och /eller växtarter som utgör nektar och pollenresurser för vilda bin väljas. Fokus ska ligga på att bevara, utveckla och skapa värden för den biologiska mångfalden samt minska användandet av exotiska växtarter, bland annat på grund av att det finns risk för att exotiska växter och träslag kan bli invasiva i ett framtida förändrat klimat. Undantag ska motiveras.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park, Serviceförvaltningen - Fastighet och ebo

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Trädinnehav och trädplantering ses över årligen. Andel inhemska växter och/eller resursväxter per ny plantering.

3.3 Fler träd

Beskrivning

Fler träd ska planteras i Eslövs tätorter och antalet träd i Eslövs tätorter på kommunal mark ska öka. När träd fälls ska de kompenseras enligt kommunens riktlinjer för trädfällning.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret och ebo

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Antal nyetablerade träd. Antal kompenserade träd.

3.4 Mer död ved

Beskrivning

Hantering av nedtagna och fallna träd beskrivs i Kommunens trädrutiner. För att dessa ska kunna följas ska faunadepåer etableras i anslutning till kommunens större tätorter där död ved, som inte kan lämnas på plats, samlas. Risker för stöld av ved minimeras genom skyltning, val av plats och när nödvändigt staket.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen och ebo

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Antal faunadepåer

3.5 Skötsel av naturmark

Beskrivning

Skötselplan för naturvårdsanpassad skötsel för kommunal mark planlagd som natur, mark klassad som natur i parkkartan, annan naturlig mark i exempelvis parker samt kommunala dammar/småvatten ska tas fram. Minst två områden per år ska tas in i och omfattas av planen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och Miljö för samordning, samt Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park

Resurs Samordning 200 h

När Start 2024

Uppföljning Antal områden med naturvårdsanpassad skötselplan

3.6 Mer blommande grönytor

Beskrivning

Klippningsregimen anpassas för utvalda kommunala grönytor för att gynna blomning och blomförekomst. Detta kan exempelvis göras genom att byta klippregim (exempelvis bruksgräs till långgräs), eller öka intervallet mellan klippningar under blomning för utvalda ytor.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö för samordning, samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret och ebo

Resurs Inom ram

När Start 2024

Uppföljning Antal grönytor som ställts om årligen

3.7 Fler boplatser

Beskrivning

Antalet boplatser ska öka i kommunens tätorter genom renovering av befintliga mulmholkar, uppsättning av holkar för fåglar, fladdermöss med mera. När det är möjligt ska sandblottor skapas på lämpliga ställen vid exempelvis åtgärdsarbeten och exploatering. Åtgärderna kan med fördel kopplas till pedagogiska verksamheter när det är möjligt och intresse finns.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö för samordning, samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen och ebo,

Resurs Inom ram

När Start 2024

Uppföljning Antal anlagda/renoverade boplatser

4. Vattenvårdsarbete

4.1. Kävlingeåns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Kävlingeåns vattenråd.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs 1,1 mkr (avgift för 2024)

Representation i organisationen 60 h

När Kontinuerligt

Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.2 Rönne å vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Rönne å vattenråd.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	40 tkr Representation i organisationen 60 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.3 Saxån-Braåns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Saxån-Braåns vattenråd.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	220 000 kr (avgift för 2023) Representation i organisationen 40 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.4 Ringsjöns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Ringsjöns vattenråd.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	395 tkr Representation i organisationen 60 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

5. Bekämpa invasiva främmande arter

5.1 Invasiva främmande arter på egen mark

Beskrivning

Kommunorganisationen bekämpar invasiva främmande arter på den kommunala marken. Bekämpning sker i första hand av arter på EU:s förteckning (ref. EU-förordning) men även av vissa arter på den nationella listan med förekomst i kommunen. En kommunövergripande strategi för bekämpning av främmande invasiva arter ska tas fram. Möjlighet till koordinerade insatser ska undersökas där listade invasiva arter finns i stora bestånd som inte bara finns på den kommunala marken.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö, Gata Trafik Park, Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal bekämpningsinsatser, framtagen strategi finns

5.2 Invasiva främmande arter rapporteras in

Beskrivning

All uppmärksammas förekomst av främmande invasiva arter ska rapporteras in till artportalen. Kommunorganisationen ska rapportera till Naturvårdsverket om en främmande invasiv landart påträffats och till Havs- och vattenmyndigheten om en främmande invasiv vattenart påträffats.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Gata Trafik Park
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal bekämpningsinsatser

5.3 Hantering av främmande invasiva arter

Beskrivning

I dagsläget tas främmande invasiva arter som avfall endast emot på en plats inom Merabs upptagningsområde, Rönneholms avfallsstation. Möjligheten att lämna in avfall bestående av främmande invasiva arter ska förbättras genom att inlämning även möjliggörs på återvinningscentraler inom Merabs upptagningsområde.

Ansvar Merab med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs behöver utredas
När Snarast

Uppföljning antal återvinningscentraler inom Merabs upptagningsområde som tar emot invasiva främmande arter som avfall (utöver Rönneholms avfallsstation).

6. Friluftsliv

6.1. Friluftspan

Beskrivning

En friluftspan ska tas fram för utveckling av friluftslivet i kommunen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs en tjänst, friluftslivsstrateg

När När resurs finns

Uppföljning: En friluftspan finns

MILJÖPLAN FÖR ESLÖV- REMISSVERSION

Denna miljöplan bidrar till del lokala miljömålet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund	4
Miljöplan	4
Syfte	5
organisation	5
Kommunfullmäktige.....	5
Kommunstyrelsen.....	5
Styrgrupp	5
Intern referensgrupp	5
Samordnare.....	6
Rådighet	6
Avgränsningar och kopplingar.....	6
Uppföljning.....	6
Mål.....	7
Åtgärder.....	7
1. Vara en god miljö-förebild	7
1.1 Sveriges ekokommuner	7
1.2 Hållbarhetsssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar..	8
1.3 Miljökrav i upphandlingar	8
1.4 Miljökrav i arrendeavtal	9
2. Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga	14
2.1 Giftfria skolor och förskolor.....	14
2.2 Bekämpningsmedelsfri skötsel.....	14
Sanering av förorenade områden.....	14
Miljögiftkonferensen i Eslöv	14

3. Kommunikation och samverkan.....	15
3.1 Kommunikationsplan	15
3.2 Näringslivssamverkan	15
3.3 Föreningssamverkan.....	16
Bilaga 1 – Farliga kemiska ämnen	17
Bilaga 2 – Utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen, SIN-listan och SVHC-ämnen	22
Bilaga 3 - Lagstiftning	23
Bilaga 4 - Giftfria skolor och förskolor	27

Bakgrund

Miljöfrågorna är och kommer fortsatt att vara de viktigaste och tuffaste utmaningarna hela världen står inför. *Miljöplan för Eslöv, Naturplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby* samlar kommunorganisationens arbete som bidrar till de 16 nationella miljömålen.

Miljöplanen samlar det miljöarbete inom kommunorganisationen som inte direkt handlar om natur, biologisk mångfald, att begränsa klimatpåverkan och avfall. Eslövs kommunorganisation har ambitionen att ta sitt ansvar för att bidra till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Eslöv är en av Sveriges ekokommuner och har därmed en uttalad ambition om att ta ansvar för att bidra till hållbar utveckling genom att dela med sig av erfarenheter och lära av andra.

Miljöplan

Det mesta vi gör går att göra med miljöhänsyn. Eslövs kommunorganisation är inblandad i väldigt många olika processer, hanterar stora volymer av varor och tjänster och har många kontaktytor med organisationer och individer. I allt det kan miljöfrågor lyftas in och beaktas. Några av de mest effektiva verktygen vi har för att minska vår negativa miljöpåverkan och för att skapa positiva miljöförändringar är upphandling/inköp, samverkan och kommunikation.

Många miljöåtgärder ger många olika positiva miljöeffekter. Många åtgärder i denna plan bidrar även till målen *Rik natur i Eslöv* och *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv*, men för att undvika att hantera en fråga i flera olika planer har de åtgärder som tydligt bidrar till flera mål hamnat i denna plan.

Eslövs kommunorganisation har ingen kemikalieplan. De frågor som traditionellt skulle ligga i en sådan finns i denna miljöplan.

Miljöplanen ska säkerställa att Eslövs kommunorganisation gör sitt bästa och använder de verktyg som finns inom de verksamheter den råder över för att på bästa sätt bidra till målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Namnet på denna plan, **Miljöplan**, ska inte tolkas så som att de frågor som hanteras i naturmiljöplanen, energi- och klimatplanen och avfallsplanen *inte* är miljöarbete. Allt arbete i planerna kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv* bidrar till de nationella miljö kvalitetsmålen och är miljöarbete.

Syfte

Miljöplanen ska samla, systematisera och presentera arbetet som framför allt bidrar till målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Miljöplanen ska lyfta fram prioriterade åtgärder samt bidra till att förebygga risker och framtida kostnader orsakade av felaktiga val, beslut och arbetssätt.

Miljöplan för Eslöv ska lyfta fram prioriteringar inom arbetsområdet.

organisation

Miljöplanen utgör en av de planer som tillsammans beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Miljöplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Miljöplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en inter referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs, analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen externt och internt.

Samordnare

Miljöfrågorna är komplicerade och komplexa. Hela tiden blir ny kunskap tillgänglig, samtidigt som fler faror identifieras. Behovet av samordning och stöd till verksamheterna är stort.

Miljöplanens samordnare ska delta i miljöstrategins interna referensgrupp, han/hon ska ha inblick i arbetet med kemikalieplanens åtgärder och stötta arbetet med dem samt samordna uppföljningen av planen.

Rådighet

I den fysiska planeringen, i upphandlingsprocessen, i våra egna bygg- och exploateringsprojekt, i våra nätverk och kommunikationskanaler och i vår samverkan med andra aktörer har vi stora möjligheter att lyfta in och stärka miljöarbetet och bidra till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder i denna plan ska omfatta arbete inom organisationens eget rådighetsområde.

Avgränsningar och kopplingar

Miljöplanen hanterar inte frågor som direkt styrs av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan, inte heller de tekniska vattenfrågor som hanteras av VA SYD.

Miljöplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030*.

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av länsstyrelsen.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärderna i miljöplanen sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen, det ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Mål

Kemikalieplan för Eslöv ska bidra till att uppnå målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Målet *Ren miljö* definieras så här:

Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan.

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem. Åtgärderna är prioriterade så att de på ett resurseffektivt (stor miljönytta per insatt resurs) bidrar till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

1. Vara en god miljö-förebild

1.1 Sveriges ekokommuner

Beskrivning

Eslöv ska vara en aktiv medlem av Sveriges ekokommuner.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad

Resurs Budget: medlemsavgiften på 4 tkr plus 0,3 kr per kommuninvånare (2023)

Tid för: bemanning i föreningens expertgrupp och för ledamot i föreningens styrelse

När Kontinuerligt

Uppföljning Är Eslövs kommun medlem i Sveriges ekokommuner.

1.2 Hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar

Beskrivning

Ett verktyg ska tas fram och användas till att hållbarhetssäkra strategiska planer, beslut och investeringar inom kommunorganisationen. Verktöget ska kopplas till Miljöstrategi för Eslöv och andra antagna hållbarhetsambitioner.

En arbetsgrupp bildas som tar fram ett förslag till verktyg som utvecklas med hjälp av miljöstrategins arbetsgrupp som referensgrupp.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen

Resurs Budget: inom ram
Tidsåtgång för projektledning: 120 timmar

När Förslag presenteras för miljöstrategins styrgrupp under våren 2024. Därefter politisk process.

Uppföljning Är verktyget på plats. Används verktyget.

1.3 Miljökrav i upphandlingar

Beskrivning

Vid upphandling ska krav ställas i de fall det anses relevant och möjligt, som säkerställer att:

- Farliga kemiska ämnen inte köps in eller ingår i produkter som köps in till kommunorganisationen. Det innebär att:
 - Utfasningsämnen ska undvikas i möjligaste mån
 - Prioriterade riskminskningsämnen ska undvikas i möjligaste mån.
 - Krav ska ställas på att leverantör har kunskap om kemikalieinnehåll, och om det förekommer farliga kemiska ämnen, att de arbetar för att substituera dessa mot mindre farliga ämnen.
- Mängden material och avfall minimeras. Det innebär att:
 - Engångsartiklar ska undvikas i möjligaste mån
 - Rekonditionerade och återbrukade produkter ska väljas före nya produkter där det är möjligt.

- Köp av tjänst och funktion ska prioriteras före produkt där det är möjligt och miljömässigt motiverat.
 - Fokus på lång livscykel ska prioriteras.
 - Möjlighet till återtag ska finnas där det är relevant och möjligt.
- Inköp ska göras med fokus på energieffektivitet och begränsad klimatpåverkan. Det innebär att:
 - I upphandlingar som innehåller energi, transporter och eller bränsleanvändning ska krav ställas på förnybar energi/förnybart bränsle. I andra hand klimatkompensation.
 - Energieffektiva produkter ska prioriteras.
 - Miljökrav kopplat till andra miljöaspekter såsom utsläpp till mark, luft och vatten, buller, med mera ska ställas där det anses relevant och befogat.

Vid inköp ska vara eller tjänst med minst miljöpåverkan väljas.

Modell för hållbarhetskrav vid upphandlingar ska utvecklas och spridas och användas i alla planerade upphandlingar.

Miljöavsnitt ska ingå i utbildning för inköpare.

Ansvar	Samtliga upphandlande verksamheter med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktörer	Alla förvaltningar samt bolagen ebo, Merab
Resurs	Samordning 100 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Har relevanta miljökrav ställts i upphandlingar. Köps miljöbra produkter in på våra avtal. Andel som nyckeltal på utvalda produktslag.

1.4 Miljökrav i arrendeavtal

Beskrivning

Miljökrav ska ställas i avtal med dem som arrenderar kommunens mark. Kraven ska säkerställa så att brukandet av den kommunägda marken sker i enlighet med målen i *Miljöstrategi för Eslöv*. Målet är

bekämpningsmedelsfritt brukande med stor hänsyn till miljö och biologisk mångfald. Det innebär att:

- Nya arrendatorer ska bruka marken enligt kraven för KRAV som minimum.
- Befintliga arrendatorer som inte har avtal om att bruka den arrenderade marken enligt kraven för KRAV, ska beskriva hur de arbetar för minskad miljöpåverkan.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö (tar fram underlag för beskrivning av miljöarbete)

Resurs Ta fram underlag för att beskriva miljöarbete 40 h

När Kontinuerligt

Uppföljning Finns miljöanpassade avtal
Finns information om arrendatorers miljöarbete

1.5 Hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

Beskrivning

Ett hållbarhetsprogram för utvecklingen av Östra Eslöv ska tas fram. Hållbarhetsprogrammet ska säkerställa att utbyggnaden genomförs i enlighet med Miljöstrategi för Eslöv och övriga hållbarhetsaspekter inom ramen för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Delvis finansiering från externa EU-medel

När Start 2023

Uppföljning Finns ett hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

1.6 Hållbart byggande (lokal försörjning)

Beskrivning

När kommunorganisationen bygger och anlägger egna byggnader och anläggningar ska det göras i enlighet med målen i Miljöstrategi för Eslöv.

Kemikalier

Alla nya byggnader förutom skolor och förskolor ska klara kemikaliekraven för *Lokaler nybyggnad*, respektive *Lokaler, ombyggnad* motsvarande dem i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriteriet på basnivå - **Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper.**

Skolor och förskolor ska klara kemikaliekraven för *Förskolor, nybyggnad, Förskolor, ombyggnad, Skolor, nybyggnad* respektive *Skolor, ombyggnad* i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriteriet på avancerad nivå - **Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper.**

Hänvisning: [Hitta hållbarhetskriterier | Upphandlingsmyndigheten](#)

Energi

Samtliga nya byggnader ska byggas energieffektivt. Det innebär att byggnaders energibehov ska ligga 25 procent under energikraven i Boverkets byggregler, BBR (Energi krav enligt BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2019:2).

Energiproduktion på bebyggda/anlagda fastigheter ska prioriteras.

Hänvisning: *Energi- och klimatplan för Eslöv 3.2 Egen solenergiproduktion*

Klimat

Vid val av byggmaterial ska material med liten klimatpåverkan, ur ett livscykelperspektiv, prioriteras.

Offentliga byggnader ska lokaliseras så att hållbart resande till och från byggnaden/anläggningen görs möjligt.

Biologisk mångfald

Utemiljöer ska utformas med fokus på att bevara/utveckla/skapa biologiska värden. Biologiska värden som förloras i och med byggandet/anläggandet ska kompenseras.

Hänvisning: *Naturplan för Eslöv åtgärd 2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen*

Vatten

Dagvatten och skyfall ska hanteras i enlighet Dagvatten- och översvämningssplan för Eslöv.

Hänvisning: *Dagvatten- och översvämningssplan för Eslöv*

Avfall

I alla nya byggnader där det är befogat ska det finnas möjlighet till nära källsortering i enlighet med den lokala renhållningsordningen.

Hänvisning: *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.*

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt, Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Serviceförvaltningen - Fastighet
Resurs	Inom ram
När	Utredning påbörjas 2023
Uppföljning	Har åtgärden efterlevts i de egna bygg- och anläggningsprojekten

1.7 Miljösmart mat

Beskrivning

Vid inköp och hantering av livsmedel ska hänsyn tas till alla miljöaspekter kopplade till livsmedel, livsmedelsproduktion och livsmedelshantering. Val av råvaror ska göras så att negativ påverkan på mark, vatten, luft, klimat och biologisk mångfald minimeras. Kommunorganisationen ska arbeta aktivt mot matsvinn.

Rutin tas fram för kommunorganisationens alla verksamheter under 2024.

Ansvar	Serviceförvaltningen – Måltid med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö samt övriga verksamheter som hanterar livsmedel.
Medaktörer	Alla förvaltningar samt bolagen ebo, Merab
Resurs	Budget: Inom ram Tidsåtgång: Projektledning 120 timmar
Uppföljning	Finns rutin. Används rutinen.

1.8 Eslövs miljöpris

Beskrivning

Eslövs miljöpris ska årligen delas ut av Eslövs kommun, Skånska Dagbladet och Krafringen. En jury med representanter från de tre organisationerna ska välja ut pristagaren. Priset ska gå till en privatperson, ett företag eller en organisation som utmärkt sig på ett sätt som går i linje med målen i *Miljöstrategi för Eslöv* (bidragit till de 16 nationella miljömålen).

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Budget: 5 000 kronor (motsvarar halva prissumman, andra halvan delas mellan Skånska Dagbladet och Krafringen). Samordning: 25 h.
När	Årligen
Uppföljning	Redovisning av pristagare och motivering

1.9 Eslövs interna vandringsmiljöpris

Beskrivning

Eslövs interna vandringsmiljöpris ska delas ut till någon, enskild eller verksamhet, inom kommunorganisationen som utmärkt sig i linje med målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Samordning 30 h

När Delas ut i maj och i november årligen

Uppföljning Redovisning av pristagare

1.10 Miljöfokus i pedagogiska verksamheter

Beskrivning

En grupp bestående av pedagoger inom Barn och Utbildning ska formas för att utveckla miljöarbetet inom de pedagogiska verksamheterna.

Ansvar Barn och Utbildning med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Samordning: 80 h

När Gruppen bildas under hösten 2023, därefter löpande

Uppföljning Antal möten/aktiviteter i gruppen.
Genomförda åtgärder

1.11 Hållbar kapitalplacering

Beskrivning

Eslövs kommunorganisation ska placera pengar i verksamheter som inte aktivt går emot målen i *Miljöstrategi för Eslöv*. Det utesluter placering i verksamheter som är verksamma inom fossila bränslen, uran och GMO med mera.

Ansvar Kommunledningskontoret - ekonomiavdelningen

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Med hjälp av tjänsten *AGENTA* och *Morningstar rating*

2. Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giffria miljöer för barn och unga

2.1 Giffria skolor och förskolor

Beskrivning

Kommunorganisationens skolor och förskolor ska byggas, utrustas och drivas giffritt enligt beskrivningen i bilaga 2 – Giffria skolor och förskolor.

Ansvar Barn och Utbildning med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Med hjälp av årlig enkät

2.2 Bekämpningsmedelsfri skötsel

Beskrivning

Skötsel av allmän platsmark ska ske utan kemiska bekämpningsmedel. Undantag är bekämpning av invasiva arter. Det hanteras i Naturmiljöplan för Eslöv.

Miljöfrågor kopplade till planering och anläggning av allmän platsmark hanteras i Naturmiljöplan för Eslöv. Redan i planeringsskedet ska denna fråga lyftas in.

Ansvar Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park och ebo

Budget Inom ram

När Kontinuerligt

Uppföljning Mängd/volym använda bekämpningsmedel inom skötseln

Sanering av förorenade områden

Beskrivning

Det finns ett behov av ett proaktivt arbete med identifiering och sanering av förorenade områden.

I dagsläget finns inte resurser till att prioritera sådant arbete. Frågan beaktas i arbetet med att revidera denna plan framöver.

Miljögiftkonferensen i Eslöv

Beskrivning

2015, 2017 och 2019 arrangerades Miljögiftkonferensen i Eslöv med stöd av Region Skånes miljövårdsfond. Behovet av en arena för kommuners och andra aktörers arbetet med miljömålet Giftfri miljö finns fortfarande och konferensen blev ett uppskattat arrangemang som gav Eslövs kommun mycket positiv uppmärksamhet i ett miljösammanhang.

I dagsläget finns inte resurser till att prioritera ett sådant arrangemang. Frågan beaktas i arbetet med att revidera denna plan framöver.

3. Kommunikation och samverkan

3.1 Kommunikationsplan

Beskrivning

En kommunikationsplan ska tas fram som säkerställer att arbetet inom Miljöstrategi för Eslöv kommuniceras effektivt och bra.

Kommunikationsplanen ska beskriva syfte, målgrupper, kanaler och kommunikationsaktiviteter. Kommunikationsplanen omfattar alla kommunikationsinsatser kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret - kommunikationsavdelningen

Resurs Kommunikationsplanering 50 h
Kommunikationsaktiviteter 200 h

När Plan tas fram varje år. Aktiviteter görs kontinuerligt enligt planen.

Uppföljning Finns kommunikationsplan. Följs kommunikationsplanen.

3.2 Näringslivssamverkan

Beskrivning

Samverkan med näringslivet kring miljöfrågor ska stärkas. Befintliga kanaler och nätverk (såsom nyhetsbrev, näringslivsträffar, näringslivsdagar) ska användas för att lyfta miljöfrågor och bjuda in till samverkan.

Ansvar Kommunledningskontoret – näringsliv och Miljö och Samhällsbyggnad – staben

Resurs Samordning 120 h

När Under 2023 identifieras lämpliga nätverk och plattformar och en planering för utvecklingen av näringslivssamverkan med miljöfokus tas fram.

Uppföljning Antal samverkansarrangemang där miljöfrågor har lyfts. Antal samverkansprojekt.

3.3 Föreningssamverkan

Beskrivning

I dialog med föreningar ska kommunorganisationen bidra till att utveckla och stödja föreningarnas miljöarbete.

Ansvar Kultur och Fritid – och Miljö och Samhällsbyggnad – staben

Resurs Samordning 120 h

När Under 2024 påbörjas arbetet

Uppföljning Antal samverkansarrangemang där miljöfrågor har lyfts. Antal samverkansprojekt.

Bilaga 1 – Farliga kemiska ämnen

Kemiska ämnen finns i vår omgivning dygnet runt alla dagar på året. Alla är inte skadliga men vi vet att många är det och att ett stort antal misstänks vara det. Vi vet också att kemikalielagstiftningen inte är ett tillräckligt skydd mot skadlig kemikalieexponering.

Spridningen av farliga kemiska ämnen i miljön anses vara ett av de största hoten mot ekologisk hållbar utveckling. *Giftfri miljö* är ett av de sexton nationella miljökvalitetsmålen som utgör Sveriges bidrag till den miljömässiga hållbarhetsdimensionen i Agenda 2030.

Med farliga kemiska ämnen menar vi i denna plan i första hand utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen. Men vi strävar också mot att generellt minska användning av och exponering för kemiska ämnen.

Farliga kemiska ämnen

Ämnen med de farligaste egenskaperna kategoriseras som utfasningsämnen, eftersom de har så farliga egenskaper att de ska fasas ut. Hit räknas de ämnen som är cancerogena (kan orsaka cancer), mutagena (kan orsaka skador på arvsanlag), reproduktionstoxiska (kan försämra möjligheterna att få barn). Utfasningsämnen är också de som är persistenta (bryts ner mycket långsamt i miljön), bioackumulerbara (tas upp och anrikas i näringskedjan), hormonstörande och ozonnedbrytande.

Ämnen med farliga egenskaper, men inte fullt lika farliga egenskaper som utfasningsämnenas, kategoriseras som prioriterade riskminskningsämnen. Dessa anses ha så farliga egenskaper att de ska undvikas.

Plast

När man talar om att skapa giftfria inomhusmiljöer handlar det ofta om att fasa ut plastprodukter. Vid tillverkning av plast tillsätts ämnen som ger den de egenskaper vi efterfrågar. Det finns ämnen som gör plast hård, mjuk, brandsäker, uv-skyddad med mera. Många av dessa tillsatta ämnen har farliga egenskaper. De kan vara hormonstörande, mutagena, reproduktionstoxiska, cancerogena eller giftiga på annat sätt.

Ftalater

Ftalater är ämnen som ingår i plast- och gummiprodukter för att göra dem mjuka och smidiga. Ftalater finns i PVC-plast i golv, fallskydd utomhus, mjuka plastleksaker, förkläden, vaxdukar, idrottsredskap, konstäder och elsladdar. Ftalater kan också förekomma i färg och lim och i plasttryck på barnkläder. I vissa mjuka plastprodukter kan uppemot 70 procent bestå av ftalater.

Ftalater kan läcka ut ur materialen och tas upp av kroppen. Några ftalater kan vi få i oss genom direktkontakt och en del indirekt exempelvis via maten. Alla ftalater är inte farliga men några är hormonstörande, kan påverka könsutvecklingen och försämra möjligheterna att få barn.

Europeisk industri har till stor del ersatt de skadliga ftalaterna, som numera är begränsade eller förbjudna, med andra mjukgörande ämnen. Däremot kan äldre mjuka plastprodukter samt sådana som är tillverkade utanför EU kan innehålla ftalater som idag är reglerade inom EU. Några ftalater misstänks vara så skadliga att de är förbjudna i alla leksaker och barnavårdsartiklar, medan en del är förbjudna i sådana leksaker och barnavårdsartiklar som kan stoppas i munnen.

PFAS

Högfluorerade ämnen, eller PFAS som de också kallas, kan finnas i impregnerade textilier, impregnerat papper, rengöringsmedel och brandsläcknings-skum. De högfluorerade ämnena är en grupp mycket stabila ämnen. En del bryts ned mycket långsamt eller inte alls i naturen. Många av dem är bioackumulerande - de ansamlas i levande organismer. Eftersom högfluorerade ämnen är fett- och vattenavstötande lagras de inte i fettvävnad som andra bioackumulerande ämnen. De binder till proteiner och lagras i andra organ i kroppen, till exempel i levern och i blodet.

Högfluorerade ämnen hittas i förhållandevis höga halter i djur, till exempel isbjörnar i Arktis. Ämnena hittas också i människors blod, även hos nyfödda. Flera är PBT-ämnen, alltså de som är persistenta, bioackumulerbara och toxiska, och flera är även hormonstörande.

Bisfenol A

Bisfenol A (BPA) finns bland annat i polykarbonat- och epoxiplaster, i till exempel CD- och DVD-skivor samt i tandfyllningsmaterial. Det kan också finnas i plastflaskor, matlådor, elektronik, byggmaterial, lim, som skyddande lack i konserv- och läskburkar. De används också vid renovering

av vatten- och avloppsrör. Bisfenol A finns också i termopapper som används till kvitton och biljetter.

Bisfenol A är hormonstörande och som kan påverka fortplantningen. Ämnet påträffas i nästan alla urin- och blodprover från människor, vilket tyder på att de flesta av oss hela tiden får i oss låga doser av ämnet. Det sker främst genom mat och dryck som varit i kontakt med polykarbonatplast eller epoxi, eftersom rester av bisfenol A kan läcka från materialen.

Bisfenol A är förbjudet i nappflaskor i hela EU. Från och med januari 2020 kommer ämnet också att vara förbjudet i termopapper som används i bland annat kvitton och biljetter. Sverige har egna förbud mot bisfenol A i matförpackningar för barn upp till tre år och vid relining av dricksvattenrör. Det finns regler för hur mycket bisfenol A som får läcka från leksaker.

Tungmetaller

Tungmetallerna bly, kvicksilver och kadmium är mycket toxiska och finns bland annat i hushållsapparater, mobiltelefoner, datorer, surfplattor, tv-spel, färg, smycken, spännen, olika metallföremål och möbler. Tungmetallerna är grundämnen och bryts inte ner.

Bly är ett mycket giftigt ämne som kan skada nervsystemet och påverka inlärningsförmågan. Foster och barn är särskilt känsliga. Bly är numera förbjudet i bensin, målarfärg, leksaker, elektriska produkter, smycken och i alla varor som barn kan stoppa i munnen.

Kvicksilver är mycket giftigt och kan skada hjärnan och nervsystemet. Kvicksilver är i dag förbjudet i nästan alla varor som säljs i Sverige, men det finns undantag exempelvis för lågenergilampor och uppladdningsbara batterier.

Kadmium kan finnas i uppladdningsbara batterier, konstnärsfärger, elektronik, gammal plast och som förorening i livsmedel, tobak, konstgödsel och bränslen. Det är giftigt för miljön och kan också ge benskörhet, njurskador och cancer. Vanligaste sättet att få i sig kadmium är genom maten. Det beror på att växterna lätt tar upp kadmium från marken.

Det finns regler för hur mycket kadmium som får finnas i till exempel, leksaker, plast, smycken, elektriska produkter och armbandsur.

Hormonstörande ämnen

Vissa ämnen kan påverka kroppens hormonsystem och ge skadliga effekter. Sådana hormonstörande ämnen finns i många olika produkter som vi omger oss med, till exempel plaster, kassakvitton, elektroniska produkter, kläder och bekämpningsmedel.

Många viktiga processer i kroppen styrs av hormoner som verkar vid mycket låga halter i kroppen. Hormonstörande ämnen kan "lura" kroppen att de är just hormoner och påverka hormonstyrda processer.

Hormonstörande ämnena kan exempelvis bidra till utveckling av cancer, störa könsutvecklingen, orsaka koncentrationssvårigheter, ge individen ett lägre IQ, orsaka fetma och försämra förmågan att få barn.

Det behövs inte några höga halter av ett hormonstörande ämne för att det ska ge respons. Det som avgör är istället när individen exponeras. Det mest kritiska skedet är fosterstadiet, men även barn är extra känsliga eftersom deras organ ännu inte är färdigutvecklade.

Bekämpningsmedel

Bekämpningsmedel är en bred grupp ämnen som till sin natur är biologiskt aktiva. Många av de bekämpningsmedelsrester som påträffas i naturen härrör från bekämpningsmedel som nu är förbjudna.

Bekämpningsmedel kan ha hormonstörande egenskaper, vara svårnedbrytbara, bioackumulerande samt kan orsaka cancer och andra sjukdomar. De kan finnas i alla livsmedel som har odlats konventionellt. Livsmedel producerade i andra länder än Sverige innehåller ofta högre halter bekämpningsmedelsrester. Ekologiskt odlade livsmedel innehåller betydligt mindre bekämpningsmedelsrester än konventionellt odlade produkter.

Flamskyddsmedel

Flamskyddsmedel används för att fördröja eller hindra att ett material börjar brinna. Textilier och möbler i offentlig miljö, skyddskläder, gummikablar, isoleringsmaterial samt elektrisk och elektronisk utrustning kan innehålla flamskyddsmedel. De bromerade flamskyddsmedlen är de mest omdiskuterade, eftersom dessa kan vara hormonstörande och toxiska.

Flamskyddsmedel kan läcka ut när varor tillverkas, används och när de skrotas. Bromerade flamskyddsmedel finns kvar länge i naturen, samlas i

organismer och är giftiga. Vi kan få i oss flamskyddsmedel exempelvis genom maten, främst fisk. Många flamskyddsmedel samlas i dammet inomhus, men genom att städa och vädra minskar man mängden.

Verktyg och fler tips

Vill du veta mer kommer här tips på länkar med nyttig information.

www.kemi.se, Kemikalieinspektionens hemsida med information om kemiska ämnen, regler och lagar, samt om Kemikalieinspektionens arbete för en giftfri vardag.

www.naturskyddsforeningen.se, Naturskyddsföreningens hemsida. Här hittar du information om bland annat Operation Giftfri Förskola.

www.upphandlingsmyndigheten.se, Upphandlingsmyndighetens hemsida med kriterier för upphandling.

www.kemikaliesmartskane.se, Miljösamverkan Skånes webbverktyg för giftfria skolor och förskolor.

Bilaga 2 – Utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen, SIN-listan och SVHC-ämnen

Indelning av farliga kemiska ämnen

Utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen

Utfasningsämnen är utpekade av Kemikalieinspektionen som ämnen med allvarliga egenskaper att de inte bör användas. Prioriterade riskminskningsämnen är utpekade av Kemikalieinspektionen som ämnen vilka bör ges särskild uppmärksamhet.

Här hittar du information om utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen: www.kemi.se/prio-start/kriterier/oversiktstabell, www.kemi.se/prio-start/kriterier/prio-amnens-egenskaper.

Faror, klassificering och märkning

En sammanställning över ämnens farliga egenskaper kopplade till klassificering och märkning finns på www.kemi.se/global/lagar-och-regler/clp/ver-2-kemi-plansch-clp-a2-webb.pdf.

Kandidatförteckningen och särskilt farliga ämnen, SVHC-ämnen

Kandidatförteckningen är en lista med särskilt farliga ämnen, så kallade SVHC-ämnen. Information om SVHC-ämnen och kandidatförteckningen finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Hormonstörande ämnen och SIN-listan

ChemSec är en icke vinstdrivande miljöorganisation som har tagit fram en lista på särskilt farliga kemiska ämnen, SIN (Substitute it now!)-list. Syftet med SIN-listan är att öka förutsägbarheten samt att visa upp kemikalier som organisationen anser borde sättas upp på Kandidatförteckningen. Till skillnad från kandidatförteckningen innehåller SIN-listan även hormonstörande ämnen.

Bilaga 3 - Lagstiftning

Denna bilaga presenterar några av de regelverk som har koppling till kemikalieplanen. Observera att aktuell uppdaterad information bäst söks med hjälp av angivna länkar.

Mer information finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler och www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen och www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/miljobalken-lagar-och-forordningar.

EU-förordningar och EU-direktiv

Större delen av lagstiftningen inom Kemikalieinspektionens ansvarsområde är reglerad på EU-nivå. Lagstiftningen omfattar kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Vissa av reglerna för kemiska produkter gäller också för biotekniska organismer.

Information om EU-förordningar och införlivade EU-direktiv hittar du på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler

Reach

Grundprincipen i Reach-förordningen är att du som tillverkar eller importerar kemiska ämnen i mängder om minst ett ton per år ska registrera dessa hos Europeiska kemikaliemyndigheten, Echa. Ämnen som inte är registrerade får inte släppas ut på EU-marknaden.

I princip omfattas alla kemiska ämnen av Reach. Det betyder att kemiska ämnen i till exempel rengöringsprodukter och målarfärger samt i varor som kläder, möbler och hushållsapparater omfattas. Därför påverkas de flesta företag i EU av förordningen.

EU kan förbjuda farliga ämnen om riskerna med dem inte går att hantera. Det kan även krävas tillstånd för att få använda vissa ämnen i EU.

Mer information om Reach finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Kandidatförteckningen

Ämnen med egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och på miljön, så kallade särskilt farliga ämnen (SVHC-ämnena) hamnar på kandidatförteckningen. Där ingår ämnen som

- är cancerframkallande (kategori 1A eller 1B)
- skadar arvsmassan (könszellsmutagena i kategori 1A eller 1B)
- stör fortplantningsförmågan (reproduktionstoxiska i kategori 1A eller 1B)
- är långlivade, bioackumulerande och toxiska (så kallade PBT-ämnena)
- är mycket långlivade och mycket bioackumulerande (så kallade vPvB-ämnena)
- har andra särskilt farliga egenskaper som anses vara lika allvarliga som de ovan, till exempel hormonstörande egenskaper.

Information om SVHC- ämnena och kandidatförteckningen finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Begränsningar

En del användningar av kemikalier innebär oacceptabla risker för människa eller miljö. För sådana användningar kan EU besluta om förbud eller andra restriktioner, så kallade begränsningar. Även om ett ämne är klassificerat som farligt kan det ändå vara möjligt att hantera och använda ämnet på ett säkert sätt. För sådana användningar finns det inget skäl till begränsning. Det betyder att ett begränsat ämne inte behöver vara totalförbjudet och att det alltså är tillåtet för de användningar som inte omfattas av begränsningen.

Information om begränsningar finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen/begransning.

Krav som gäller varor

Krav på information till kunder

Om en vara innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne som finns på kandidatförteckningen ska leverantören av varan lämna information så att mottagaren kan använda varan på ett säkert sätt.

Informationskravet gäller för alla led i distributionskedjan, inklusive återförsäljare. Informationen ska minst omfatta ämnets namn och lämnas till yrkesmässigt verksamma kunder. Konsumenter ska på begäran få samma information inom 45 dagar. Informationen ska lämnas kostnadsfritt.

Information om Reach och varor finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen/reach-och-varor.

Miljöbalken

Miljöbalkens portalparagraf, de allmänna hänsynsreglerna och kapitel 14 om kemiska produkter och biotekniska organismer, är väsentliga för arbetet med kemikalieplanen.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Alla krav enligt miljöbalken grundar sig i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel. Hänsynsreglerna gäller för alla (förutom kravet på bästa möjliga teknik, BMT, som endast gäller för yrkesverksamma verksamhetsutövare) och de ska användas i alla sammanhang där miljöbalkens bestämmelser gäller. De hänsynsregler som främst berör kemikalieplanen är:

Kunskapskravet

Kunskapskravet innebär att den som driver en verksamhet eller utför en åtgärd ska ha tillräcklig kunskap för att kunna skydda människors hälsa och miljö.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innehåller bland annat att redan risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljö medför en skyldighet att utföra åtgärder för att förhindra en störning.

Produktvalsprincipen

Produktvalsprincipen innebär att alla ska undvika att använda eller sälja produkter som kan vara skadliga för människors hälsa eller miljö, om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter.

Miljöbalken kapitel 14

I miljöbalkens 14 kapitel finns nationella regler kring kemiska produkter och biotekniska organismer. Kapitlet reglerar: spridning av bekämpningsmedel, hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter,

biotekniska organismer samt krav på tillstånd, godkännande, förbud eller dispens av sådana produkter, inklusive bekämpningsmedel.

Information om miljöbalken, 14 kapitlet och föreskrifter fattade med stöd av miljöbalken finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/miljobalken-lagar-och-forordningar.

CLP-förordningen

CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter. För att få släppa ut kemiska produkter på marknaden behöver du se till att följa dessa regler.

Information om CLP-förordningen finns på <https://www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/clp---klassificering-och-markning>.

Bilaga 4 - Gifffria skolor och förskolor

I arbetet med att minska riskerna med exponering för farliga kemiska ämnen är barn särskilt viktiga. Det beror bland annat på att barns kroppar inte är färdigutvecklade och att störningar i utvecklingen av exempelvis nervsystem, fortplantningsorgan och immunsystem kan få stora negativa konsekvenser. Forskare ser samband mellan exponering av farliga kemiska ämnen och bland annat koncentrationssvårigheter, lägre IQ, fetma, tidig pubertet, försämrad fertilitet, diabetes, cancer och andra sjukdomar.

Med ”gifffria” menar vi att risken för skadlig exponering av kemiska ämnen är mycket liten.

Barn exponeras dessutom mer för kemiska ämnen än vuxna på grund av att de andas, dricker och äter mer i förhållande till sin kroppsvikt. Små barn utforskar sin omgivning med munnen, har en tunn och ömtålig hud och vistas nära golvet där de exponeras för kemiska ämnen bundna till damm. Undersökningar har visat att förskolor har högre halter av farliga ämnen än andra inomhusmiljöer.

En giftfri skola eller förskola i Eslövs kommun är en verksamhet där:

- risken för skadlig exponering för kemiska ämnen i skol- och förskolemiljöer är mycket liten,
- personal och ledning har en hög medvetandenivå om kemiska ämnen i barns vardag och om hur man skyddar barn för exponering av farliga kemiska ämnen,
- de verktyg som finns och presenteras i denna åtgärd används.

Syfte

Syftet med denna åtgärd är att:

- minska barns och ungas exponering för farliga kemiska ämnen,
- öka kunskapen om farliga kemiska ämnen och om hur vi skyddar barn mot dem.

Avgränsning

Undervisning där det förekommer kemikalier och kemiska produkter (till exempel kemiundervisning och praktiska gymnasieprogram) omfattas av tillsyn enligt miljöbalken och därför inte av denna handlingsplan. Frågor som hanteras inom tillsyn enligt miljöbalken - såsom städning, ventilation samt fukt och mögel – hanteras inte heller i kemikalieplanen.

1.1 Pedagogik, material, produkter och kemikalier

Leksaker

Leksaker regleras av en av EU:s strängaste kemikalielagstiftningar för varor. Därför är leksaker som produceras inom EU i dag bland de säkraste varor som finns ur kemikaliesynpunkt. Men trots att leksaker regleras hårt finns risk för att de kan innehålla farliga kemiska ämnen, nämligen sådana som ännu inte bevisats vara farliga och därför är fria att använda.

Nya leksaker kan vara säkrare ur kemikaliesynpunkt än äldre leksaker eftersom många nya kemikalier regler för leksaker började gälla 2013. En bra regel är att alltid välja leksaker som är tillverkade inom EU och anpassade efter barnens ålder.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.
- Plastleksaker ska helst vara tillverkade 2013 eller senare, i andra hand 2007 eller senare.
- Gamla plastleksaker som är klubbiga eller luktar ”plast”, ”kemiskt” eller parfym, samt gammalt LEGO från 70- och 80-talen ska bort.
- Gamla träleksaker med flagnad färg ska bort eftersom det kan finnas tungmetaller i färgen.
- Nya mjukisdjur ska tvättas innan de gosas med.
- Pysselmaterial med mikroplast (som kan finnas i till exempel glitter) ska inte användas i kommunens verksamheter.

Icke-leksaker

Bäst att leka med ur kemikaliesynpunkt är leksaker och de flesta naturmaterial. Produkter som inte är leksaker kan vara problematiska. Ofta omfattas nya leksaker av skarpare krav än andra produkter som inte är avsedda att lekas med. Eftersom vi ofta inte vet vad sådana produkter innehåller (och vad de garanterat är fria från) finns det risk att saker som inte är leksaker kan innehålla farliga kemiska ämnen.

Elektronik

Elektriska produkter innehåller ofta farliga kemiska ämnen och ska inte användas som leksaker. Elektriska produkter ska heller inte plockas sönder för att undersökas.

Det här gäller:

- Barn ska inte leka med eller plocka sönder elektriska produkter.

Utklädningsgrejor

Kläder och accessoarer kan innehålla farliga ämnen. Bland utklädningskläder kan det finnas en hel del produkter med okänt kemikalieinnehåll.

Det här gäller:

- Konstläder, metallsmücken, metallspännen och kläder med metalldetaljer ska bort från utklädningslådan.

Övrigt

Det finns som sagt en hel del som barn inte bör leka med. Allt går inte att beskriva här, men grundregeln ska vara att försiktighetsprincipen ska tillämpas: om man inte vet att något är ofarligt ska det undvikas. ”Vanligt” smink bör inte användas i verksamheterna. Ansiktsmålningsfärger är ofta dåligt märkta och kan innehålla farliga ämnen.

Det här gäller:

- Barn ska inte leka med kassakvitton, biljetter och dylikt - de är ofta gjorda av termopapper och kan innehålla hormonstörande ämnen.
- Barn ska inte leka med metallföremål av olika slag, till exempel nycklar, eftersom de kan innehålla farliga metaller.
- För ansiktsmålningsfärg gäller att endast produkter med innehållsförteckning och svenska instruktioner får användas.
- Smink till dockor ska inte användas på barn.
- Verksamheterna ska vara restriktiva till att ta emot gåvor, såsom leksaker och utklädningskläder, från till exempel föräldrar.

Teknisk utrustning

Datorer, läsplattor och annan teknisk utrustning kan innehålla och avge farliga kemiska ämnen. För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekraav ställas vid inköp av ny utrustning som ska användas av

eller i närheten av barn. I de fall det anses nödvändigt, ska gammal utrustning fasas ut.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.

Utrustning i undervisning

I utrustning inom hemkunskap, idrott och hälsa, bild med mera kan det finnas farliga kemiska ämnen. För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny utrustning, och i de fall det anses nödvändigt ska gammal utrustning fasas ut.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3*.

Kemikalier i undervisning

Kemisalar och andra lokaler för undervisning där kemikalier används omfattas av miljötillsyn enligt miljöbalken och omfattas därför inte av denna åtgärd.

1.2 Inredning, möbler och textil

Madrasser, skötbordsdynor, möbler, inredningstextilier med mera kan innehålla farliga kemiska ämnen. Det kan vara mjukgörande, smutsavvisande, impregnerande eller brandskyddande kemiska ämnen med farliga egenskaper.

För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny inredning, möbler och textil, och i de fall det anses nödvändigt ska gamla objekt rensas bort.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.

- Gamla stoppade möbler och gamla skumgummikuddar och madrasser kan innehålla bromerade flamskyddsmedel och tungmetaller och ska fasas ut.
- Gamla kuddar och madrasser klädda i PVC kan innehålla farliga ftalater och ska fasas ut.
- Textilier ska tvättas innan användning.

1.3 Mat och kök

En betydande del av de farliga kemiska ämnen vi exponeras för får vi i oss via maten. Det kan vara bekämpningsmedelsrester, tungmetaller, läkemedelsrester eller ämnen som tillförts livsmedlen via förpackningar, utrustning och redskap.

Livsmedel, värme och plast i kombination innebär risk för exponering för farliga kemikalier. Därför ska vi undvika förpackningar och redskap som kan innehålla och släppa ifrån sig farliga kemiska ämnen till livsmedel.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till livsmedel i skolor och förskolor hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.8, Miljösmart mat.*
- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3.*
- Plast och teflon och andra material som kan vara källor till exponering ska fasas ut ur skol- och förskoleköken.
- När tallrikar och dricksglas i plast byts ut ska de ersättas med tallrikar och dricksglas av glas.
- Engångsmaterial som muggar, tallrikar och bestick ska inte köpas in. Gamla lager kan användas upp.
- Metallkonserver ska undvikas eftersom de ofta har en ytbehandling på insidan som kan släppa det hormonstörande ämnet bisfenol A till maten. Kartongförpackningar är ett bättre val.

1.4 Bygg och renovering

Byggprodukter står för cirka 40 procent av de kemiska föroreningar inomhus som kan ha cancerframkallande, mutagena, reproduktionstoxiska, hormonstörande eller allergiframkallande effekter.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till byggande och renovering inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.7, Hållbart byggande*.

1.5 Utemiljöer

Utomhus i friska luften är risken för exponering av farliga kemiska ämnen minst, under förutsättning att där inte finns material och föroreningar med farliga kemiska ämnen. När utemiljöer för barn och unga anläggs ska kemikaliefrågorna finnas med. Olämpliga material ska tas bort och lekmiljöer ska placeras så att de inte nås av till exempel damm och avgaser från trafik.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv åtgärd 1.3 Miljökrav i upphandling*. Gällande avtal ska alltid följas.
- Impregnerat virke och gummidäck i barns utemiljöer ska bort.

1.6 Övrigt

En bra inomhusmiljö är viktig för att minska riskerna med farliga kemiska ämnen. Ren luft och välstädade lokaler kan göra stor skillnad. Många av de farliga kemiska ämnen som finns i bland annat byggmaterial hamnar i damm som små barn lätt får i sig när de rör sig nära golvet. Det bästa är oftast att lokalerna städas när barnen inte vistas i dem. Det ger bäst städresultat.

När datorer och andra elektroniska produkter blir varma kan de avge farliga kemiska ämnen. Därför ska de stå i välventilerade rum där barn inte sover eller vistas långa stunder.

Det här gäller:

- Datorer och annan teknisk utrustning ska förvaras i välventilerade rum där barn inte vistas länge.

ENERGI- OCH KLIMATPLAN FÖR ESLÖV - REMISSVERSION

Denna Energi- och klimatplan bidrar till det lokala miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

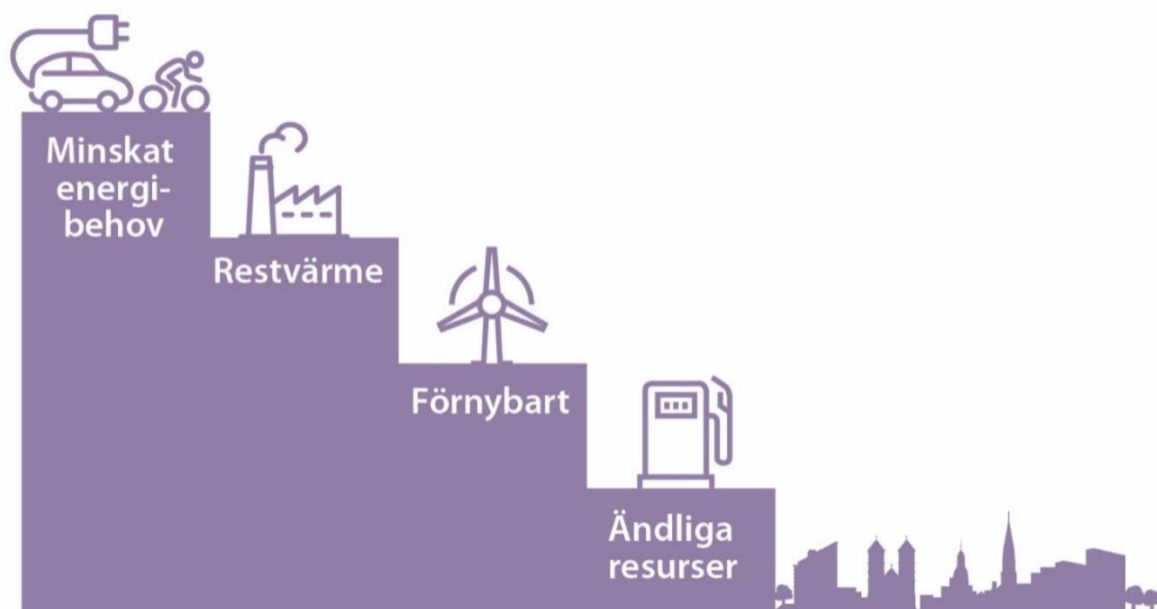
Bakgrund	4
Syfte	4
Organisation	5
Rådighet	5
Avgränsningar och kopplingar	5
Uppföljning	6
Mål	6
Åtgärder	6
1. Fossilbränslefritt.....	6
1.1 Fossilbränslefria fordon.....	6
1.2 Fossilbränslefri uppvärmning.....	7
1.3 Fossilbränslefri el	7
1.4 Fossilbränslefri skötsel.....	7
2. Minskad effekt- och energianvändning.....	8
2.1 Energi- och klimatrådgivning.....	8
2.2 Stötta industrins energieffektivisering	8
2.3 Minska energianvändningen i egna lokaler.....	8
2.4 Installera energieffektiv gatubelysning	8
2.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning	9
2.6 Utredda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion	9
3. Förnybar energiproduktion.....	9
3.1 Utredda möjligheter att producera förnybar energi.....	9
3.2 Egen solenergiproduktion	9
4. Hållbara transporter och resor	10
4.1 Riktlinjer för resor och möten	10
4.2 Aktualisera utbytesplanen av fordon och ta fram en behovsanalys över fordonsinnehav och maskiner.....	10
4.3 Laddinfrastruktur.....	10
4.4 Rese- och fordonsansvariga	11
4.5 Cykelpool	11
4.6 Utredda möjligheterna att införa förmåncykel	11

4.7 Ecodrivning	11
5. Balansering och kompensation.....	12
5.1 Koldioxidbudget.....	12
5.2 Miljöspendanalys för inköp.....	12
5.3 Klimatväxling/klimatkompensation	12
6. Energiplanering, säkerhet och tillgång.....	12
6.1 Lag om kommunal energiplanering	12
6.2 Planering för energiproduktion	13
Bilaga 1 - Nuläge.....	14

Bakgrund

Att begränsa klimatförändringarna är en av världens största utmaningar och det kommer att krävas att alla bidrar. Eslövs kommun har tidigare haft två energi- och klimatplaner och har hittills haft goda förutsättningar för, och bra resultat av, att arbeta med omställning till användning av förnybar energi. Eslöv var en av de första kommunerna som satsade på biogas och uppgradering till fordonsgas. Eslövs kommun har goda möjligheter till att fortsatt vara en ledande aktör i arbetet med att begränsa klimatförändringarna.

För att nå klimatmålen är effektivisering ett av det viktigaste verktyget vi har. Vi behöver helt enkelt använda mindre energi. Den så kallade *Energitrappan* är vägledande för Energi- och klimatplanen, att i första hand använda mindre energi, och så långt det är möjligt undvika fossila bränslen.

Figur 1. Energitrappan innefattar energieffektivisering, återvinning av restenergi, produktion av förnybar energi och utfasning av fossil energi. (Bild: Lunds kommun)

För att nå målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv i Miljöstrategi för Eslöv*, ska denna Energi- och klimatplan bredda arbetsfältet och växla upp ansträngningarna inom kommunorganisationen.

Syfte

Energi- och klimatplanen ska samla, systematisera och presentera energi- och klimatarbetet i Eslövs kommunorganisation. Syftet med planen är att minska kommunens klimatpåverkan samt att höja kompetensen och medvetenheten kring energi- och klimatfrågor. På så sätt bidrar planen till målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv i Miljöstrategi för Eslöv*, det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och till mål 13 i *Agenda 2030 – Climate action*.

Organisation

Energi- och klimatplanen tillsammans med *Naturplan för Eslöv*, *Miljöplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby* beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Energi- och klimatplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Energi- och klimatplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategi för Eslöv och planerna kopplad till den har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna och kan besluta om mindre ändringar i dessa.

Intern referensgrupp

Miljöstrategi för Eslöv har en intern referensgrupp bestående av representanter från förvaltningarna och bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs, analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare

Arbetet med att begränsa klimatförändringarna spänner över stora delar av kommunens rådighetsområde. Det kommer kontinuerligt ny kunskap om arbetssätt samt olika former av nationella och regionala samverkansprojekt. Behovet av omvärldsbevakning, samordning och projektstöd är stort inom kommunorganisationen är stort.

Energi- och klimatplanens samordnare ska delta i miljöstrategins interna referensgrupp. Han/hon ska ha inblick i arbetet med energi- och klimatplanens åtgärder, stötta arbetet med dem och samordna uppföljningen.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med energi- och klimatfrågor inom sitt rådighetsområde, det vill säga egna resor, fordon och lokaler, egen energiproduktion, upphandling, egna bygg- och exploateringsprojekt samt fysisk planering.

Eslövs kommunorganisation har en viktig uppgift med att skapa förutsättningar för hållbara val och främja hållbara beteenden.

Avgränsningar och kopplingar

Energi- och klimatplanen hanterar inte frågor som direkt styrs av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan.

Energi- och klimatplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030*.

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av Länsstyrelsen Skåne.

Vissa frågor som bidrar till begränsad klimatpåverkan styrs i andra planer kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*, till exempel resurshushållning, exploatering, fysisk planering, kommunikation, samverkan, måltidsverksamhet, trädplantering och upphandling.

Uppföljning

Uppföljningen av energi- och klimatplanen sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna ska följas upp årligen, det ska analyseras samt redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Mål

Målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* definieras så här:

Eslövs kommun ska bidra till att begränsa klimatpåverkan.

Eslövs kommun ska bli en fossilbränslefri organisation och nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela kommunen.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan.

Åtgärder är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem.

1. Fossilbränslefritt

1.1 Fossilbränslefria fordon

Beskrivning

Kommunorganisationens riktlinjer för fordon ska efterlevas och följas upp. Riktlinjerna styr vilka typer av fordon som ska användas inom kommunorganisationen avseende tekniska krav, drivmedel samt skötsel.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice samt Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt, revidering vart fjärde år
Uppföljning Följs riktlinjerna

1.2 Fossilbränslefri uppvärmning

Beskrivning

Kommunorganisationens fastigheter ska värmas upp med fossilbränslefri energi.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet
Medaktörer Verksamheter med fastigheter samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Andel fossilbränslefri energi till uppvärmning av fastigheter

1.3 Fossilbränslefri el

Beskrivning

Enbart fossilbränslefri elenergi ska köpas in till kommunorganisationen.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet med flera
Medaktör Verksamheter som tecknar elavtal samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Andel inköpt fossilbränslefri producerad el

1.4 Fossilbränslefri skötsel

Beskrivning

Arbetsmaskiner som används inom kommunorganisationen ska drivas med fossilbränslefria drivmedel. Eldrivna arbetsmaskiner ger även bättre arbetsmiljö med hänseende till buller, avgaser och vibrationer.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighetsservice och Barn och Utbildning – Arbetsmarknadsenheten
Medaktör Alla förvaltningar som handlar upp underhållsentreprenader samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Andel fossilbränslefritt drivmedel i skötseln

2. Minskad effekt- och energianvändning

2.1 Energi- och klimatrådgivning

Beskrivning

Energi- och klimatrådgivning ska finnas för hushåll, små och medelstora företag, lokala föreningar och organisationer i kommunen. Rådgivningen omfattar energieffektivisering, energianvändning, transporter, förnybar energi med mera.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Finansieras av Energimyndigheten

När Löpande

Uppföljning Resultat och ekonomisk redovisning, årligen

2.2 Stötta industrins energieffektivisering

Beskrivning

Industrisektorn står för ungefär hälften av den slutliga energianvändningen i kommunen. Alla verksamheter ska hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor. Energi- och klimatrådgivningen ska stötta industrins energieffektivisering och övergång från fossila bränslen genom att bedriva energirådgivning i samarbete med tillsynen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs Finansieras av Energimyndigheten

När Löpande

Uppföljning Antalet besökta företag, redovisning årligen

2.3 Minska energianvändningen i egna lokaler

Beskrivning

Kommunorganisationen ska arbeta med energieffektivisering genom att:

- Skapa separat budget för energiinvesteringar
- Riktvärden för inomhusmiljö och temperaturer i lokaler ska ses över
- Skapa rutiner för nattvandring/energironder för lokaler
- Ta fram energibesparingsåtgärder tillsammans med verksamheter/fastighetsförvaltare för beteendeförändring kring minskad energianvändning i förskolor/skolor
- Involvera beteende i låg- och mellanstadieskolor samt mäta och synliggöra kostnaderna för energi (el/värme/varmvatten) för att få till förändring. Arrangera energibesparingstävling med incitament för att motivera.
- Inventera och energieffektivisera storkök
- Fortsätta installera energieffektiv belysning i fastigheter
- Fortsätta använda värmeförlusttal som verktyg för minskad effektanvändning

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet

Medaktör Andra förvaltningar som berörs av energibesparingarna samt ebo

Resurs 5 mnkr per år (energiinvesteringsbudget där kostnad skrivs av)

När 2024-2030

Uppföljning Åtgärder genomförda, resultat av energibesparing presenteras

2.4 Installera energieffektiv gatubelysning

Beskrivning

Gatubelysning ska bytas ut till energieffektiv belysning med smart styrning. Utbytesplanen ska ses över årligen med syfte att minska energianvändningen.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Gata Trafik Park
Resurs	Investeringsbudgeten bekostar åtgärden och kostnaden skrivs av, eller fördelas, på flera år
När	Utbyte görs kontinuerligt enligt planen
Uppföljning	Följs planen, belysning utbytt.

2.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning

Beskrivning

Kommunorganisationen ska se över energilagringmöjligheter för att främja energihushållning och för att avlasta elnätet, exempelvis genom lagring, smart styrning, använda sensorer och smart teknik.

Ansvar	Serviceförvaltningen - Fastighet
Resurs	800 tkr för utredning
När	Genomförs när budget finns
Uppföljning	Antal genomförda åtgärder

2.6 Utreda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion

Beskrivning

För att ta tillvara på spillvärme och återvinna restenergi behöver möjligheterna utredas.

Ansvar	Serviceförvaltningen - Fastighet samt bolagen ebo och Merab
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Möjlighet utredd i projekthandbok

3. Förnybar energiproduktion

3.1 Utreda möjligheter att producera förnybar energi

Beskrivning

Kommunorganisationen ska utreda möjligheterna att producera förnybar energi på organisationens fastigheter.

Ansvar	Serviceförvaltningen – Fastighet
Medaktör	Energibolag, Merab och ebo
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt, i samband med renoveringar och nyproduktion
Uppföljning	Andelen egenproducerad energi

3.2 Egen solenergiproduktion

Beskrivning

Solenergiproduktion på kommunorganisationen egna fastigheter ska öka genom att tak förbereds för solceller, solceller installeras vid nybyggnationer och vid takrenoveringar där

förutsättningar finns.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet samt ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt, i samband med renoveringar och nyproduktion
Uppföljning Andelen egenproducerad solenergi

4. Hållbara transporter och resor

4.1 Riktlinjer för resor och möten

Beskrivning

Aktuella riktlinjer som styr kommunorganisationens resande ska finnas, kommuniceras, följas och följas upp. Riktlinjerna ska styra mot hållbart resande och för att undvika onödigt resande.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab
Resurs Samordning 100 h per år
När Kontinuerligt. Riktlinjerna aktualiseras vart fjärde år.
Uppföljning Resvaneundersökning genomförs vart tredje år

4.2 Aktualisera utbytesplanen av fordon och ta fram en behovsanalys över fordonsinnehav och maskiner

Beskrivning

Kommunorganisationens fordonsflotta och maskinpark ska effektiviseras enligt de klimatsmarta förutsättningar som finns. Maskiner och fordon ska användas mer resurseffektivt och behov av fordon ska analyseras. Alla kommunorganisationen transportmedel ska samordnas och användningen ska utvecklas.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice
Medaktör Alla verksamheter som införskaffar fordon samt bolagen ebo och Merab
Resurs 200 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Utbytesplan och behovsanalys finns

4.3 Laddinfrastruktur

Beskrivning

Kommunorganisationen ska ta fram en plan för laddinfrastruktur som omfattar inventering och kartläggning av mark för lämpliga platser till elbilsaddning, arbetet förstärks av en kartfunktion. Det ska även omfatta den interna laddinfrastrukturen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö samt Gata, Trafik, Park, Serviceförvaltningen – Transportservice samt Fastighet, Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen
Resurs Samordning 500 h, externa bidrag finns att söka

När 2024-2026

Uppföljning Plan finns

4.4 Rese- och fordonsansvariga

Beskrivning

Rese- och fordonsansvarig på varje förvaltning och bolag ska utses, de ska arbeta proaktivt med hållbara resor eller minskat resande internt i kommunorganisationen. Ansvariga ska samordnas.

Ansvar För samordning, Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab

Resurs Samordning 100 h per år

När Kontinuerligt

Uppföljning Ansvariga utsedda

4.5 Cykelpool

Beskrivning

En cykelpool (likt bilpoolen) ska organiseras för att förbättra förutsättningarna för kommunorganisationens anställda att följa riktlinjerna för resor och möten, det vill säga cykla eller gå vid resor under tre kilometer.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice

Resurs Finansieras av fordonshyran

När 2024–2025

Uppföljning Cykelpool organiserad

4.6 Utreda möjligheterna att införa förmåncykel

Beskrivning

En utredning av införande av förmåncykel ska genomföras.

Förmåncykel har ett viktigt signalvärde, kan minska klimatpåverkan och främja hälsosamma resor.

Ansvar Kommunledningskontoret – HR-avdelningen

Medaktör Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs 50 h per år

När 2024–2026

Uppföljning Utredning genomförd

4.7 Ecodrivning

Beskrivning

Utbildning i ecodriving, sparsam körning, ska erbjudas dem som kör mycket bil i tjänsten.

Ecodriving leder till lägre bränsleförbrukning och därmed till mindre växthusgasutsläpp.

Ansvar Serviceförvaltningen – Transportservice

Medaktör Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö

Resurs 3 tkr/kurstillfälle. EU-bidrag finns att söka för genomförande.

När När budget finns
Uppföljning Antal genomförda utbildningar

5. Balansering och kompensation

5.1 Koldioxidbudget

Beskrivning

En koldioxidbudget för kommunorganisationen ska tas fram, den ska visa vilket utsläppsutrymme kommunen har och vilka utsläppsminskningar som behöver göras för att bidra till det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och EU:s gemensamma klimatmål.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 150 tkr
När Genomförs när budget finns
Uppföljning Koldioxidbudget för kommunorganisationen finns

5.2 Miljöspendanalys för inköp

Beskrivning

En miljöspendanalys ska genomföras på upphandlade produkter. En miljöspendanalys är en analys av produkters klimatpåverkan. Analysen ska användas till att styra inköp till produkter med liten klimatpåverkan.

Ansvar Kommunledningskontoret - Inköps- och upphandlingsavdelningen
Resurs Miljöspendanalys 300 tkr, externa bidrag finns att söka
När Genomförs när projektmedel finns
Uppföljning Miljöspendanalys genomförd

5.3 Klimatväxling/klimatkompensation

Beskrivning

Klimatpåverkan från all kommunal drivmedelsanvändning ska kompenseras genom kompenseringssmodellen för klimatväxling. Klimatväxlingen innebär att fossilbränsleanvändning genererar pengar som ska användas till att begränsa klimatpåverkan. Befintlig modell ska ses över och förändras för att bättre bidra till klimatkompensation.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Kommunledningskontoret - Ekonomiavdelningen
Resurs Samordning 50 h per år
När Årligen
Uppföljning Antal klimatväxlade resor samt antalet genomförda klimatprojekt ska redovisas

6. Energiplanering, säkerhet och tillgång

6.1 Lag om kommunal energiplanering

Beskrivning

Enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunen ska främja energihushållningen samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. För att uppfylla lagens krav ska kommunen ha en energi- och klimatplan som efterlevs och följs upp. *Energi- och klimatplan för Eslöv* ska aktualiseras vart fjärde år.

Enligt Eslövs kommuns reglemente har Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvar för den kommunala energiplaneringen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Framtagande/aktualisering 250 h vart fjärde år
 Samordning utförande 500 h per år
När Kontinuerligt
Uppföljning Energi- och klimatplan finns, efterlevs och följs upp.

6.2 Planering för energiproduktion

Beskrivning

En kartläggning av förutsättningarna för olika typer av energiproduktion i kommunen ska genomföras. Utifrån kartläggningen ska översiktsplanen peka ut områden lämpliga för energiproduktion.

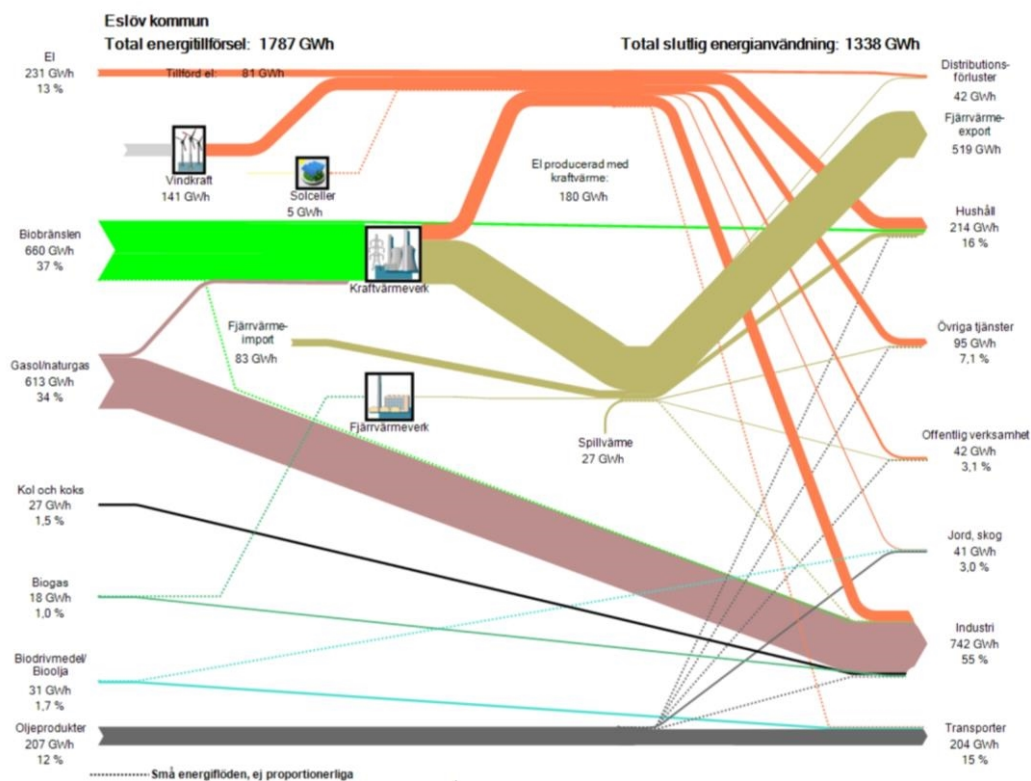
Ansvar Kommunledningskontoret – Plan och exploateringsenheten
Medaktör Miljö och Samhällsbyggnad - Miljö och Stab samt energibolag
Resurs 300 tkr
När 2024
Uppföljning Kartläggning genomförd

6.3 Energitillgång vid kris

Bilaga 1 - Nuläge

Eslövs kommun ligger i framkant när det gäller omställning till förnybar energianvändning och har mycket goda förutsättningar till att fortsatt vara en ledande aktör i arbetet med att minska klimatpåverkan.

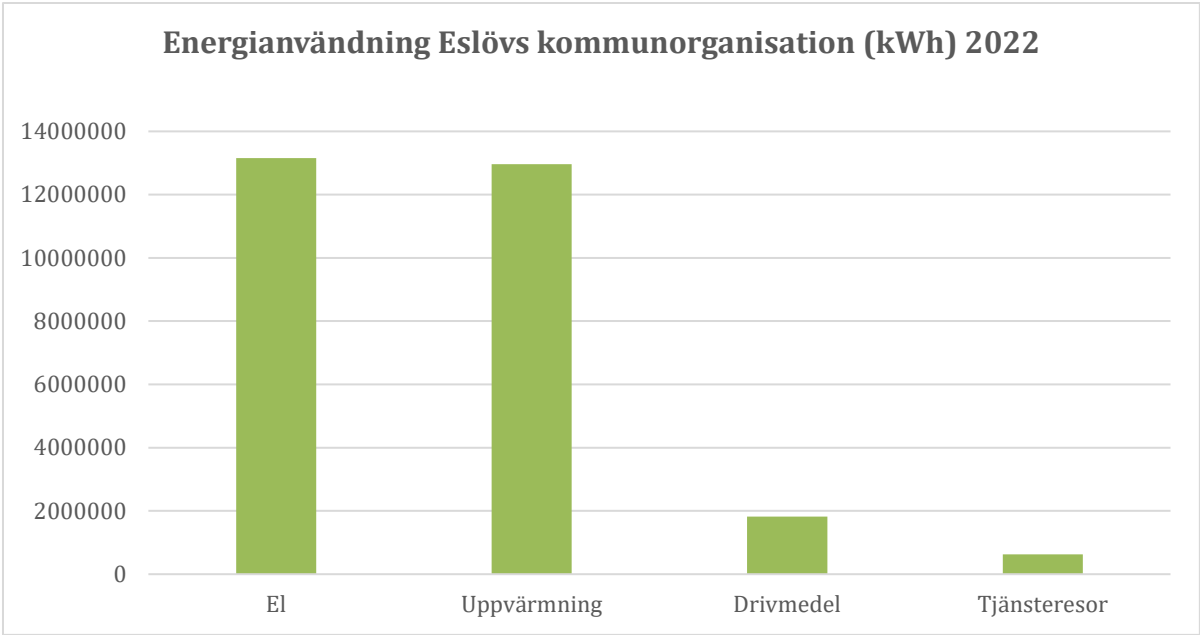
Eslövs kommuns energiflöden år 2020 visualiseras i figur 2 i form av ett Sankey-diagram. I Eslövs kommun tillfördes 1787 GWh energi år 2020, fördelat på olika bränslen och energikällor. 5 GWh av elen kom från solenergi, 141 GWh kom från vindkraft och 180 GWh från förnybar kraftvärmeproduktion. I Eslövs kommun år 2020 utgjordes 13,5 procent av den tillförda energin oljeprodukter i form av bensin och diesel samt kol. Av den totala tillförda mängden energi utgjordes cirka 48 procent av fossila bränslen och cirka 52 procent av fossilfria bränslen. Industrisektorn står för ungefär hälften av den slutliga energianvändning där det till stor del används gasol/naturgas.

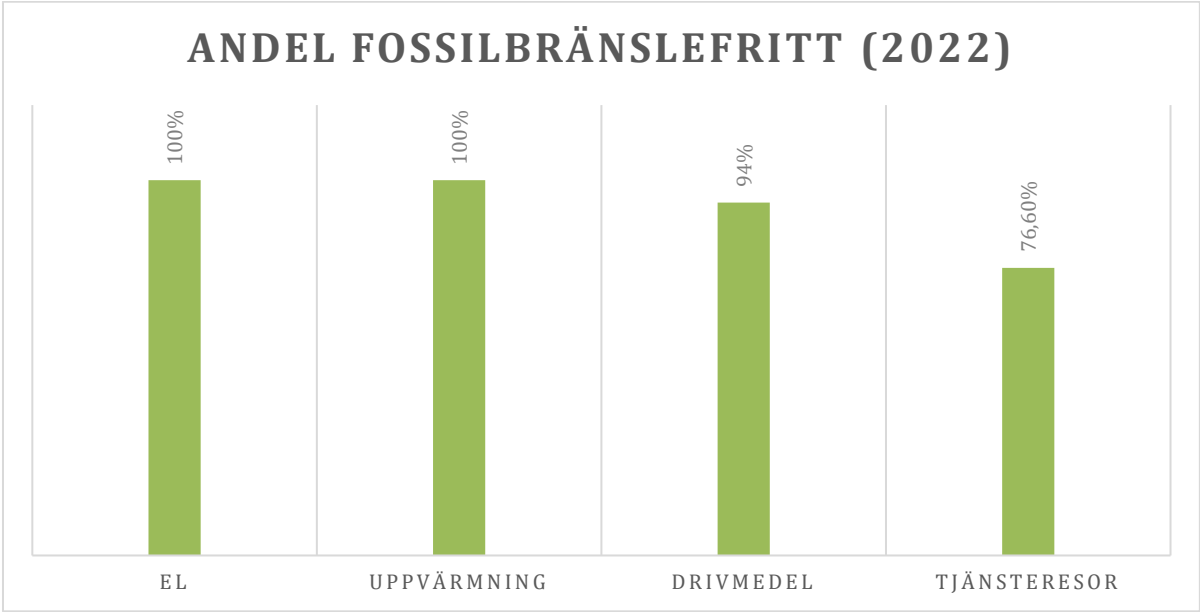
Figur 2. Sankey-diagram som visar energiflöden i Eslövs kommun fördelat per energislag och sektor för 2020. (Källa: WSP)

Energianvändning Eslövs kommunorganisation

I figur 3 visas Eslövs kommunorganisationens energianvändning under 2022. Eslövs kommunorganisation köpte in 100 procent förnybar el och uppvärmningen i Eslövs kommunorganisationens fastigheter var 100 procent fossilbränslefri. Inköpta drivmedel till transporter var till 94 procent fossilbränslefria och 76 procent av alla tjänsteresor var fossilbränslefria. De indirekta utsläppen avseende köpta tjänster, transporter etc. till organisationen mäts ännu inte.

Figur 3. Energianvändning i Eslövs kommunorganisation

Figur 4. Andel fossilbränslefritt i Eslövs kommunorganisation

**Projekteringsförslag för kombinerad
byggnation av Föreningstorget samt
intilliggande gator (etapp 1 och 2)**

7

MOS.2022.0067

2023-05-30
Pär Larsson
+4641362241
par.larsson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Projekteringsförslag för kombinerad byggnation av Föreningstorget samt intilliggande gator, etapp 1 och 2

Ärendebeskrivning

I Eslövs kommuns budget år 2023 samt flerårsplan 2024-2026 återfinns investeringsprojekt (Miljö och Samhällsbyggnad, MoS) *Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. del av Kanalгатan* med en planerad produktion år 2024. Projektering, tillsammans med VA Syd, pågår och förväntas vara färdig till sommaren 2023.

Projektet planerades inledningsvis med anledning av husbyggnation på Föreningstorget (Kv Älgen). Husbyggnationen har av olika anledningar försenats och i nuläget finns inga besked kring när en sådan är aktuell. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens fattade 2022-11-23 enligt §181 med dnr MOS.2022.0067 beslut om uppdelningen av projekten.

Gatorna kommer att omgestaltas bland annat för att förbättra estetiken, men främst för en ökad trygghet och framkomlighet för oskyddade trafikanter. Efter ombyggnationen kommer Västerlånggatan vara smalare med fördel för den separerade gång- och cykelvägen och breddade trottoarer. Korsning Västerlånggatan/Staffansvägen/Smålandsvägen kommer att förses med en cirkulationsplats för större trafiksäkerhet. Arbetet sker i samarbete med VASyd som ansluter ledningsarbetet med projekt Kanalгатan etapp1, 2 och 3.

Etapp 1 innefattar omgestaltning av gatorna Västerlånggatan, östra delen av Torpstigen och söder om föreningstorget med planerad byggnation 2024
Etapp 2 innefattar planerad omgestaltning av Föreningstorget, Färdigställande av Torpstigen och Kanalгатans förlängning öster om föreningstorget med ovisst byggnations år.

Beslutsunderlag

- Detaljplan för Föreningstorget, del av Eslöv 53:4
- Årsbudget 2023
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 181 daterad 2022-11-23
- Bilaga 1. Översiktsplan Föreningstorget inkl. omgivande gator
- Bilaga 2. Illustrationsskiss Torget
- Bilaga 3. Sektionsritning Västerlånggatan
- Bilaga 4. Utformning cirkulationsplats

Beredning

Investeringsprojektets budget (MoS) omfattas av anläggning av gång- och cykelväg, cirkulationsplats, hantering av dagvatten, grönyta samt försköning av torg inklusive flytt av ledning.

Projektering har skett i samarbete med VA SYD. Fortsatt upphandling och anläggningsentreprenad kommer att genomföras gemensamt med VA SYD. VA SYD utför en separering av befintlig kombiledning och kommer att förlägga en ny dagvattenledning och dricksvattenledning i samband med markarbetena. Utöver detta kommer även Krafringen att förlägga nya fjärrvärmeledningar och högspänningsledningar, samt anlägga en ny kraftstation i sydvästra hörnet av Föreningstorget.

Exploateringsprojektets husbyggnationsdel, Kv. Älgen, har försenats och i nuläget finns inget datum för när byggnation kan bli aktuell. Omgestaltningen av torget och färdigställande av del av Torpstigen och Kanalgatans förlängning öster om Föreningstorget behöver följa husbyggnationens tidsplan och därmed skjutas på framtiden med i nuläget obestämt anläggningsår för etapp 2.

Enligt tidigare beslut ska investeringsprojektet samt ledningsflytt ska fortgå enligt plan. De omkringliggande gatorna; Västerlånggatan, Östra delen av Torpstigen samt gatan söder om Föreningstorget kan anläggas som planerat i etapp 1. Torpstigen norr om torgytan samt gatan öster om torgytan anläggs som byggata i etapp 1, fram till att husbyggnation färdigställts. Byggatorna färdigställs i ett senare skede tillsammans med omgestaltning av torget i etapp 2.

Projektet planeras att utföras inom totalbudget på 31,5 miljoner för år 2024 och kalkylerad anläggningskostnad, oförutsedda kostnader och byggherrekostnader bedöms i projekteringsskedet att rymmas inom angiven summa under förutsättning att omvärldssituationen, materialpriser, inflation mm inte förändras negativt.

Förslag till beslut

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att fatta följande beslut;

- Att godkänna projekteringsförslag av Föreningstorgets omgivande gator, etapp 1 och ge förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling och anläggning.

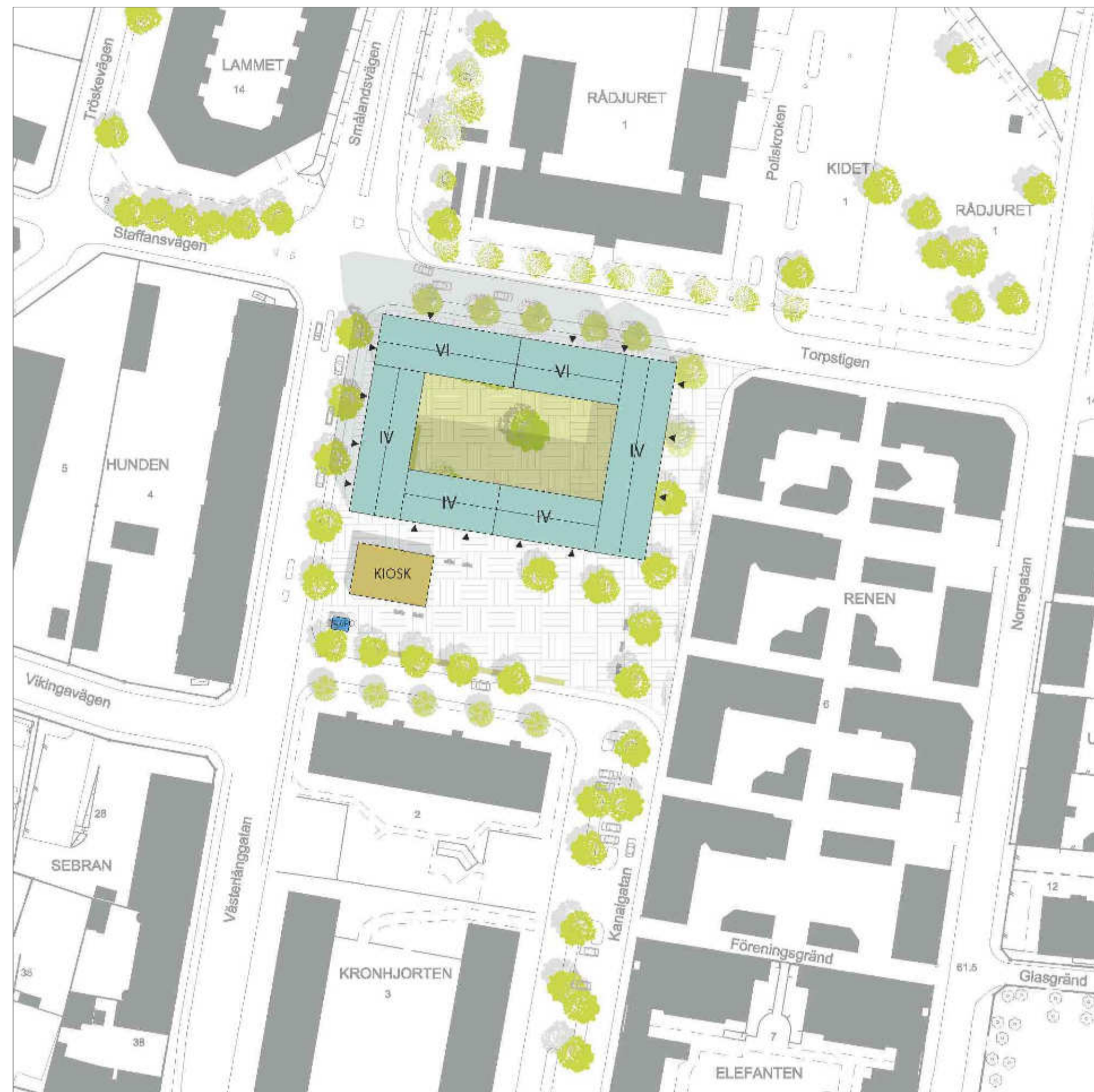
- Att godkänna projekteringsförslag av Föreningstorget, etapp 2 och ge förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling och anläggning, när husbyggnation på Kv Älgen är genomförd och under förutsättning att begärd budget beviljas

Beslutet skickas till

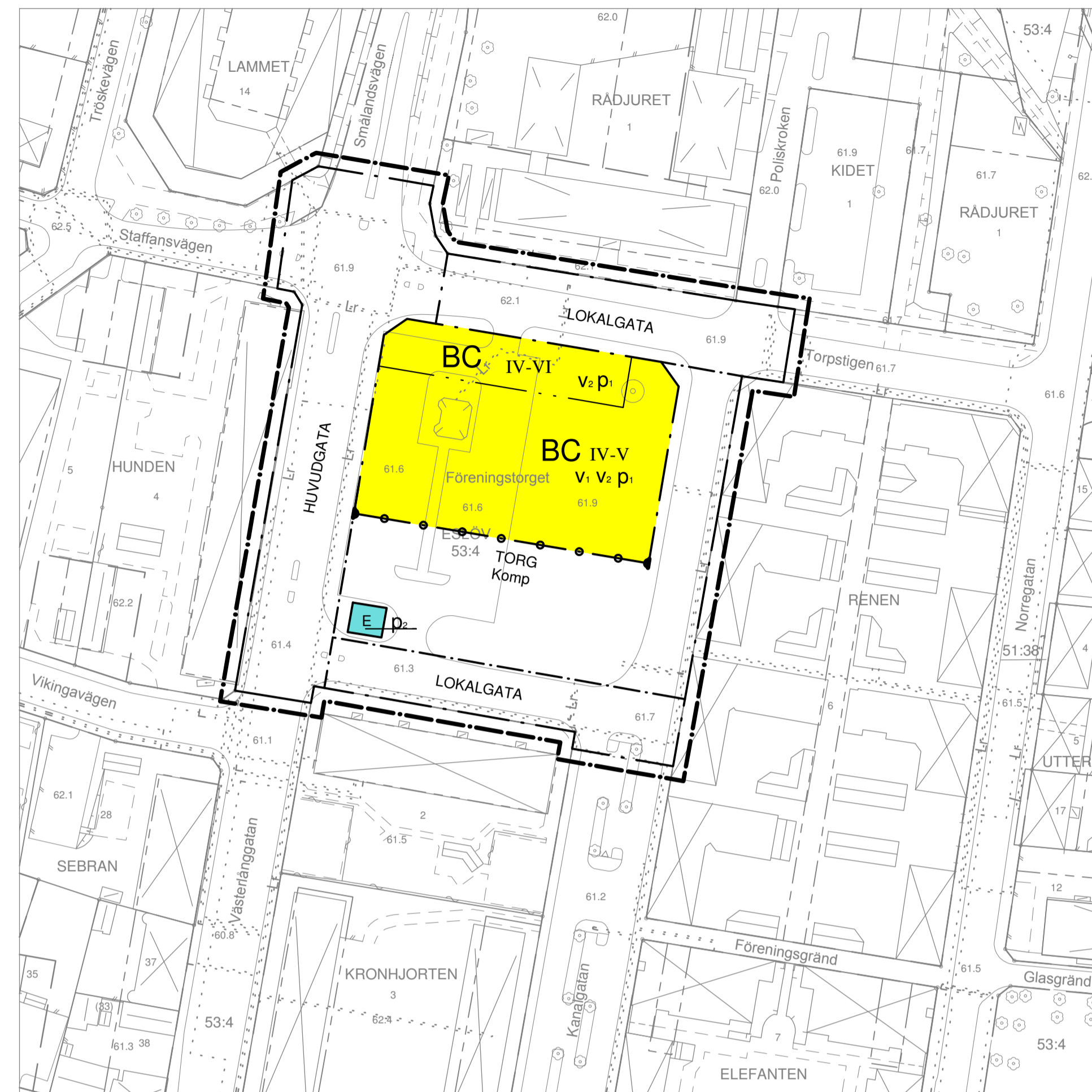
Kommunstyrelsen, för kännedom

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik, park

ILLUSTRATIONSPLAN Skala A1 1:1000

PLANKARTA Skala A1 1:1000

GRUNDKARTAN
Grundkartan är upprättad i maj 2016 på grundval av Eslövs kommuns baskarta. Fastighetsredovisningen avser förhållandena i maj 2016.

Johan Järnström, Miljö och samhällsbyggnad, Eslövs kommun

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Bestämmelser utan särskild beteckning gäller inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns 3 meter utanför planområdet
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

Användning av allmän platsmark

- Torg Torg
- Huvudgata Trafik mellan områden
- Lokalgata Lokaltrafik

Användning av kvartersmark

- BC Bostad- och centrumverksamhet.
- E Plats för teknisk anläggning/ställverk.

Utformning av allmän platsmark

- komp** Torgkomplement, kiosk, toalett med mera, maximalt 200 kvadratmeter.
- p₂** Byggnaden ska utföras med särskild hänsyn till torgplatsens offentliga karaktär.

Utformning av kvartersmark

- p₁** Byggnad ska placeras i tomgräns mot gata utom mot öster där förgårdsmark kan medges.
- IV-V** Lägsta respektive högsta antal våningar, uppskjutande delar tillåts.
- V₁** Femte våningen ska vara indragen minst 1,5 meter från fasad mot gata. Utskjutande delar tillåts.
- V₂** Burspråk och balkonger får finnas, dock minsta fri höjd 3,5 meter över markplan.
- Körbar utfart får inte anordnas.

Bottomvåningens våningshöjd ska vara minst 3,6 meter i minst en femtedel av fasadlängd.

Om bullernivåer överskrider 55 dBA eq eller 70 dB max vid fasad ska minst hälften av bostadsrummen vara mot tyst eller ljuddämpad sida

Varje lägenhet ska ha tillgång till en egen eller gemensam uteplats på gård där riktvrden för ljuddämpad sida uppnås.

Marken får i samband med bebyggande byggas över med planterbart bjälklag varunder parkeringsplatser får finnas.

Garage under mark får anordnas.

Kommunens parkeringsnorm ska tillämpas.

Byggnader ska uppföras i radonskyddat uppförande.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden är fem år från den dag planen vinner laga kraft.

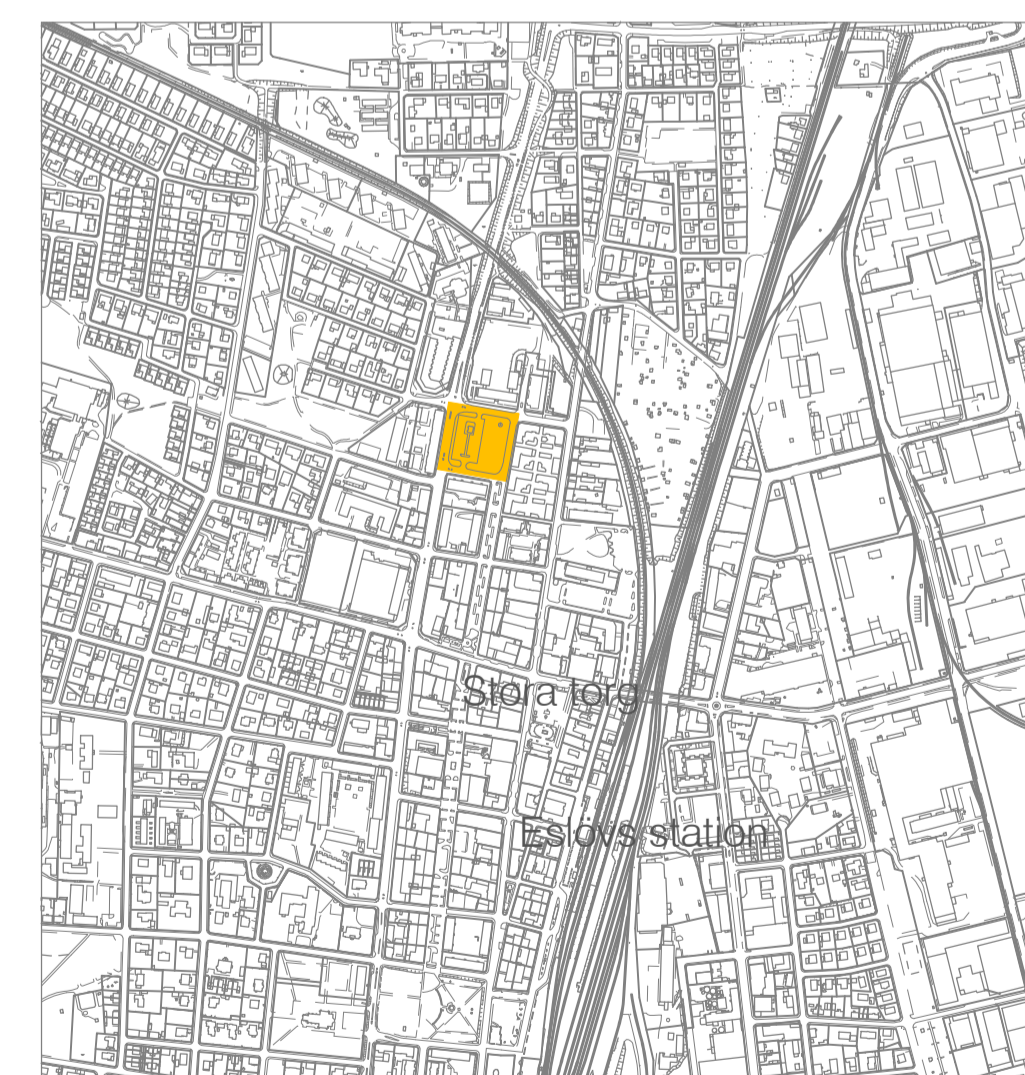
Bygglov får inte ges för ändrad markanvändning förrän eventuella markföreningar har avväjplats till en nivå som motsvarar Naturvårdsverkets riktvrden.

ANTAGANDEHANDLING Enkelt planförfarande Normalt planförfarande

Illustration: Rebecka Engvall

VY FRÅN SMÅLANDSGATAN SÖDERUT

SITUATIONSPLAN Skala 0 100 500 m

**DETALJPLAN FÖR FÖRENINGSTORGET
DEL AV ESLÖV 53:4**

ESLÖVS KOMMUN, SKÅNE LÄN

REGLERAR MARKANVÄNDNING OCH BYGGANDE ENLIGT PBL.

**PLANKARTA
MED BESTÄMMELSER**

ÖVRIGA PLANHANDLINGAR

- PLANBESKRIVNING
- SAMRÄDSREDOGÖRELSE
- FASTIGHETSFÖRTECKNING
- GRANSKNINGSUTLÅTANDE

2016-05-23

Asa Simonsson
CHEF TILLVÄXTAVD.

Torsten Helander
STADSARKITEKT

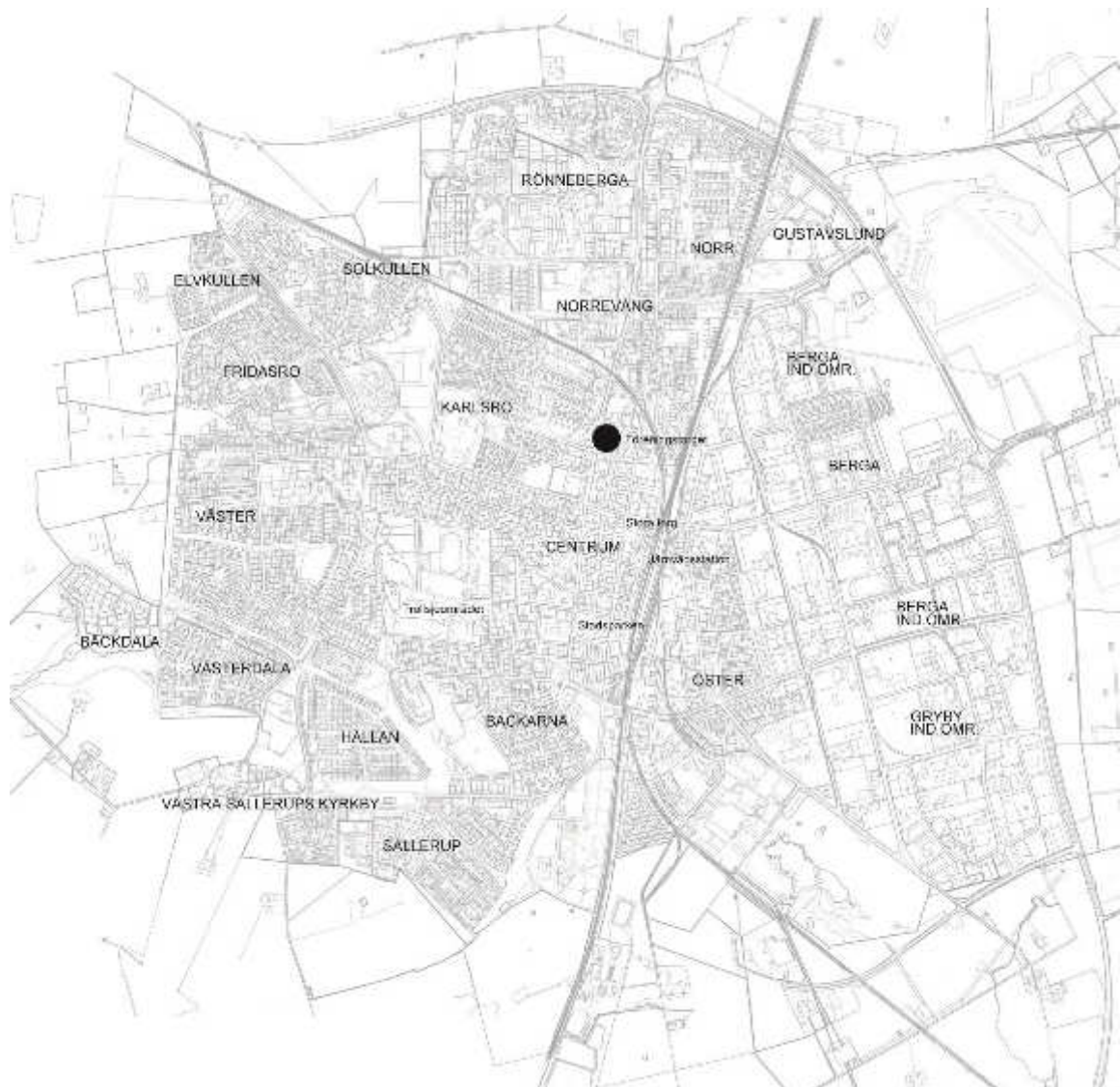
REGISTRERINGSDATUM
Planen antagen av:
Kommunfullmäktige
2016-09-28 § 95

BETYGAR

PLAN NR. E 320

Planen vunnit laga kraft:
2017-05-11

Detaljplan för Föreningstorget, del av Eslöv 53:4 Eslövs kommun, Skåne län. **Plan- och genomförandebeskrivning**

Planområdets läge i centrala Eslöv

HANDLINGAR

Plankarta med bestämmelser
Plan- och genomförandebeskrivning
Samrådsredogörelse
Fastighetsägarförteckning

Bilagor

Översiktlig projekterings PM, Sweco, 2014-06-10
Översiktlig markteknisk undersökningsrapport,
geoteknik, (MUR, GEO), Sweco, 2014-06-10
Trafikbullerutredning för väg- och spårtrafik, Sweco
2014-06-10, samt komplement därtill.

PLANDATA**Läge**

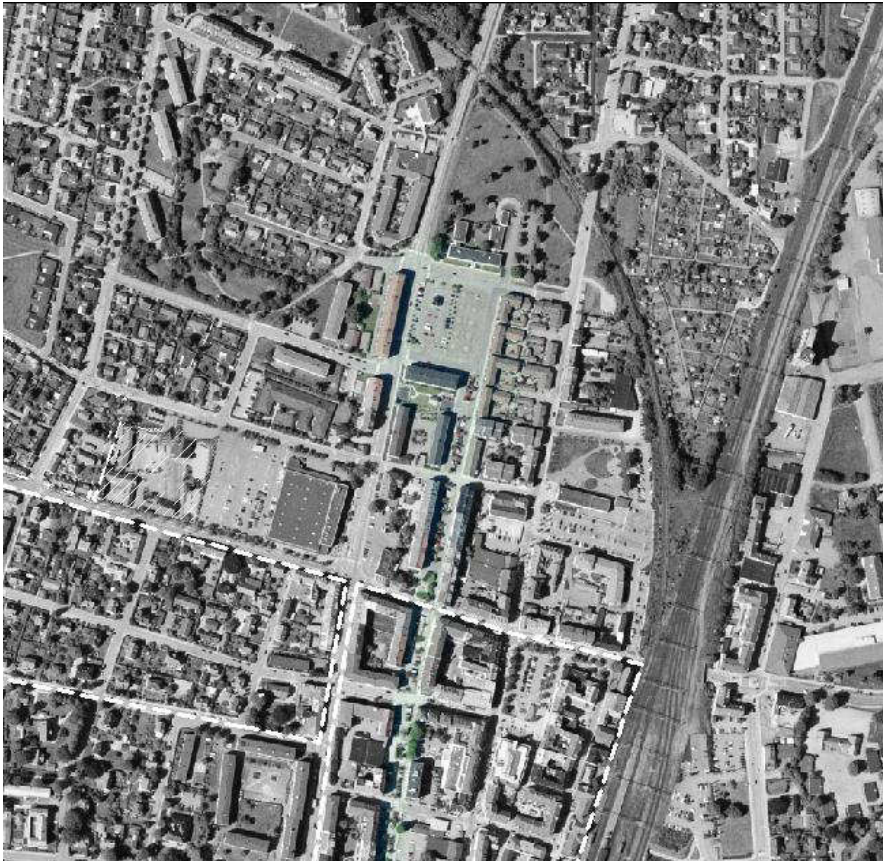
Föreningstorget ligger i norra delen av centrala Eslöv. Avståndet till tågstationen är 500 meter.

Areal

Torget är inklusive de omgivande gatorna cirka 10 000 kvadratmeter. Den egentliga torgytan är cirka 6 000 kvadratmeter.

Markägarförhållanden

Eslöv 53:4 ägs av Eslövs kommun.

PLANENS BAKGRUND SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syfte

Syftet med detaljplanen är att planera för bostäder centralt i Eslöv och att utveckla den offentliga platsen, Föreningstorget, som avslutar Kanalgatans stråk från Stadsparken.

Ett ökat bostadsbyggande i stationsnära lägen är prioriterat i regionen och Eslöv har ett gynnsamt geografiskt läge i Sveriges näst största arbetsmarknadsregion. Genom en klok förtätning görs många samhällsvinster. Stationsnära bostäder gör det möjligt att arbetspendla hållbart med kollektivtrafik. Området har förutom kollektivtrafik nära till service och innerstadens handelsutbud. Torget rustas upp och utvecklas och möjlighet ges för verksamheter kring det, vilket i sin tur förstärker innerstadskvalitén.

En förtätning inom Eslövs stadsgräns ligger i linje med kommunens handlingsprogram 2015-2018.

Upp till ett nittiotal bostäder möjliggörs, liksom ett förnyat torg och ca 10000 m² BTA bostad och centrumverksamhet.

Planbeslut

2011-09-13 (§94) beslutade Kommunstyrelsens arbetsutskott att detaljplanearbete på Föreningstorget skulle börja. Detaljplanen skulle *”pröva möjligheten till bostads- och centrumbebyggelse och en mindre allmän plats.”* ksau konstaterar att det vid planläggningen bör *”prövas vilka delar av torget som bör bevaras som allmän plats i syfte att avsluta Kanalgatan i norr på ett liknande sätt som Stadsparken gör i söder.”*

Planprogram för detaljplanen var på samråd våren 2013. Under december-januari 2013-2014 var den påföljande samrådshandlingen på samråd. Inkomna yttranden finns sammanställda i samrådsredogörelsen (2014-06-11) och har beaktats.

Inför denna granskningshandling är ställningstagandena för Föreningstorget de samma som tidigare. Planprocessen drivs med normalt planförfarande och kommunen driver planarbetet.

Översiktsplan 2001

Föreslagen detaljplan bedöms vara förenlig med gällande översiktsplan. Den syftar till att förstärka Eslöv som aktiv småstad med grönska, trygghet och ett levande centrum.

Detaljplan

Inom planområdet gäller detaljplan S. 212, laga kraft 1987-04-06. Den anger park eller plantering samt gata för planområdet.

Stadsbyggnadsprogram

Stadsbyggnadsprogrammet Eslöv antogs 2004 av Kommunfullmäktige, och ska vara ett stöd i utvecklingen av befintliga och nya områden i staden. Föreningstorget nämns här som en offentlig plats som bör omgestaltas för att bättre svara mot stadens identitet och på de nya krav som ställs. Redan 2004 fanns tanken på bostäder här. Några mål som ställs upp i Stadsbyggnadsprogrammet är att

- förtäta staden inåt (s 28)
- stärka Eslövs ”gröna” karaktär och att medvetet arbeta med parker som en del av trädgårdsstadens element (s 29)
- nya tillskott ska berika staden (s 5)

- upprusta och försköna det offentliga rummet inom stadskärnan (s 42)

Förslaget till detaljplan föreslår bebyggelse och en bättre använd och utformad allmän plats. Syftet är att stärka det offentliga rummet i stadskärnan och att förtäta i stationsnära lägen. Planen ligger alltså i linje med Stadsbyggnadsprogrammets mål och visioner.

Riksintresse M 182

De centrala delarna av Eslövs tätort omfattas av ett statligt riksintresse för kulturmiljövård, M 182, *Stadsmiljö – järnvägsstad*, se bilaga 4. Riksantikvarieämbetet fattade beslut om riksintresset 1987-08-18 med följande motivering:

”Stadsmiljö – järnvägsstad som visar järnvägens och industrialismens betydelse för den moderna tätortsutvecklingen, hur en hållplats på den rena landsbygden successivt utvecklades till planmässigt uppbyggt stationssamhälle och så småningom stad.

Uttryck för riksintresset:

Spår av vägsträckningar, markanvändning och bebyggelse från tiden före järnvägens tillkomst och det nya samhällets tidigaste skeden. Den successivt framvuxna rutnätsplanen med tomtstruktur, platsbildningar och gaturum. Bebyggelsen och dess täta, stadsmässiga, men relativt småskaliga karaktär. De kringbyggda kvarteren med bostäder och lokaler för handel och hantverk samt ekonomibyggnader och bakgårdar. Offentliga byggnader med bl.a. den nygotiska kyrkan (1891) som givit upphov till begreppet ”Eslövsgotik”. Järnvägsmiljön med stationshuset från 1913, industribyggnader och andra till järnvägen knutna byggnader och anläggningar. Den lokala byggnadstraditionen med hus i företrädesvis rött och gult tegel. Inslag av parker och grönska. Det tidiga 1900-talets utvidgningsområden, med tidstypiska terränganpassade plan och villor på stora grönskande tomter. Medborgarhuset, ritat av Hans Asplund, från 1957 och annan bebyggelse som visar den fortsatta utvecklingen under 1900-talet.”

(s 7-8, *Riksantikvarieämbetet, Riksintressen för kulturmiljövården – Skåne län (M)*).

Riksintresset värnar en komplex stadsväv, framvuxen under 150 år. Från de gamla spåren av vägsträckningar till rutnätsstrukturen under slutet av 1800-talet och den friare strukturen under 1900-talet. I denna väv är Föreningstorget en del. Riksintresset handlar inte om att *konservera* utan om att *bevara* viktiga, identitetsskapande historiska strukturer, platser och byggnader samtidigt som staden utvecklas.

Detaljplanens förslag om bebyggelse på en del av torget och en förbättrad och upprustad torgyta skadar inte

riksintresset, då det inte är den öppna parkeringsytan och torgplatsen som riksintresset värnar utan stadens struktur, identitet och helhet. Dagens Föreningstorg har en intressant historia. Det som på 1960-talet blev Föreningstorget hade dessförinnan sedan länge varit en tillåtande, liminal utkant i staden. Intill den låg utkantsbebyggelse av gathus med trädgårdar och uthus ut mot den öppna platsen. Sedan den första stadsplanen för Eslöv har det funnits planer för platsen. För stadens räkning ritade stadsplaneraren Eric Bülow-Hübe på hur Eslöv skulle utvecklas, hans idéer ligger på många vis till grund för hur Eslöv ser ut idag. På hans stadsplaner ser man hur idéerna för hur bebyggelsen på platsen för dagens Föreningstorg förändras. Dock finns i ritningarna alltid en monumentalitet och en tydlig tanke om att platsen ska vara en pol gentemot Stadsparken, ett värdigt avslut på innerstaden.

Detaljplaneförslaget stärker med sin rumsbildande struktur den stadsmässiga gatustrukturen och ger en värdigare avslutning på Kanalgatan/pol mot Stadsparken än torget som det är idag. Genomfört blir det ett nytt lager i den stadsväv som riksintresset för Eslöv-järnvägsstad värnar.

Behovsbedömning

Planförslaget bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken 6 kap 11, 12 §§ bedöms därför inte behöva genomföras.

Behovsbedömningen grundas på följande:

- Planen möjliggör en förtätning inom Eslövs stadsgräns.
- Området är sedan tidigare detaljplanelagt. Ingen ytterligare mark tas i anspråk.
- Genomförandet bedöms inte innebära några risker för människors hälsa.
- Miljökvalitetsnormerna riskerar inte att överskridas.
- Planen bedöms sammantaget ge en ringa miljöpåverkan.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Stadsbild – torget idag

Föreningstorget omges av den trafikerade infartsleden Smålandsgatan i öster, och lugnare smågatorna i norr, väster och söder. På tre sidor kantas torget av flerfamiljshus och på den fjärde norra sidan ligger Polishuset. På södra och västra sidorna ligger fyråvåningshus (byggår 1957 respektive 1960) och på torgets norra sida, längs Torpstigen, ligger det två våningar höga Polishuset från 1967. De senast tillkomna husen är de i torgets östra sida, flerfamiljshus i två till tre våningar (byggår 1988).

I princip hela torgytan upptas idag av markparkering. På den västra sidan finns 72 platser och på den stenlagda östra sidan finns 20 platser, som iordningsställdes så sent som 2012. På denna sidan finns också en skulptur av Thure Thörn (invigd 1972). Ingen växtlighet finns idag på eller runt torget.

Mitt i parkeringen på torgets västra sida ligger före detta *Anderssons grill*, ett gatukök (på mark som är upplåtet genom avtal.) Gatuköket har funnits på Föreningstorget i drygt 20 år och fick permanent bygglov 2011. Motiveringen löd ”att byggnaden är av varaktig karaktär och har stått där sedan 1992 i olika tidbegränsade lov. Kiosken bedöms tillhöra den allmänna torgplatsens funktion.” Gatuköket kan inte ligga kvar i samma läge när marken tas i anspråk för ny bebyggelse. Kvarvarande torgyta i planförslaget ger dock utrymme till gatukök mm och ger en möjlighet till flytt inom området, liksom möjligheten till lokal i bottenvåning på den föreslagna bebyggelsen på torget.

En helg på hösten och en på våren hålls Mikaeli marknad respektive Eslövs Vårmarknad på torget och de omkringliggande gatorna. Då ger parkeringsplatserna plats för folkfest.

Nordväst om torget ligger *Aktivitetshuset Karidal*, en mötesplats för kommunens invånare. Här finns ett

välbesökt kafé och dagliga aktiviteter. *Karidal* inrymmer också seniorbostäder.

Torget's stora yta och svaga inramning medför att rumsbildningen är svag vilket tillsammans med torgets användning som parkeringsplats ger ett ödsligt intryck.

Intelligande planer	<p>Gällande detaljplan för området norr om Föreningstorget (E 282, laga kraft 2006-09-27), ger möjlighet för bostäder och kontor i 4-5 våningar där Polishuset nu står. Hela området bakom Polishuset fram till järnvägen är planlagt för bostäder (flerfamiljshus och radhus) varav några flerfamiljshus längs Smålandsvägen redan är uppförda.</p>
Historia	<p>Gatunamnet Torpstigen berättar att denna del av Eslöv en gång var en utkant. I kvarteret Renen öster om torget låg små gathus och torp och torgplatsen var en stor gräsyta som huserade bland annat cirkusar.</p> <p>Torget som det ser ut idag är ett stadsrum från 1960-talet. Kvarteret Renen bebyggdes med bostäder först på 1980-tal efter att tidigare planer för ett varuhus i kvarteret lagts ned.</p> <p>I Eslövs första stadsplan, gjord av Erik Bülow Hübe 1912-14, fastställd 1940-12-06, är dagens Föreningstorg planerat som en monumental plats. Offentliga byggnader framför en stor öppen plats, symmetriskt omgivna av bostadshus. En storslagen avslutning på Kanalgatan och Västerlånggatan.</p> <p>Kanalgatan börjar i Stadsparken i söder och mynnar ut på Föreningstorgets sydöstra hörn. Gatan är historiskt sett en viktig gata i Eslöv. Längs gatan rann en bäck som kulverterades i samband med stenstadens utbyggnad och 1925 blev gatan Eslövs första boulevard.</p>
Grönstruktur	<p>Föreningstorget saknar idag grönytor och växtlighet trots att den östra delen är planlagd som park eller plantering. Detta förändras nu, den nya platsen på nuvarande torgets södra del föreslås bli ett attraktivt torg med plats för växtlighet.</p>
Torgplatsen	<p>Den nya platsen/torget sträcker sig mellan Västerlånggatan och kvarteret Renen längs nuvarande torgets hela södra del och ger rum för en allmän plats med höga rumsliga och gröna kvalitéer i söder- och västerläge. Den nya platsens norrsida kantas av bostadshus med möjlighet till verksamhet i bottenvåningarna, och med entréer mot torget. Ett</p>

attraktivt avslut på Kanalgatan – en offentlig plats för folkliv, att strosa förbi eller slå sig ned och äta glass på. Kanalgatans förlängning till Torpstigen blir en del av torgytan. Gatan söder om torget föreslås bli mer gång- och cykelvänlig samt trädplanterad.

Illustration: Det nya Föreningstorget sett från Kanalgatan. *Illustration R Engvall*

Markanvändning	Markanvändningen är i gällande plan angiven som park eller plantering samt gata. Detta förändras nu så att delar av marken kan bebyggas för bostads- och centrumändamål medan en del ändras till torg.
Bebyggelsestruktur	Föreningstorgets läge intill den vältrafikerade Västerlånggatan/Smålandsvägen och nära järnvägen förordar slutna kvarter med möjlighet till en tyst sida i de nya bostäderna. Också möjligheten att få en privat gårdssida och en tydligare gräns mellan privat och offentlig yta talar för ett slutet kvarteret. Entréer kan på så vis ligga ut mot gatorna och det nya torget.
Exploatering	Området ges en trolig byggrätt för ett nittiotal bostäder och möjlighet till centrumverksamhet i alla delar, totalt ca 10000-15000 m ² BTA beroende på byggnadstyp utformad ungefär enligt illustration.

Planen medger även parkering i bottenplan och källarplan. Entréer bör vara orienterade mot torgplatsen och omgivande gator. Våningshöjden i bottenplan ska vara 3,6 meter i minst en femtedel för att motsvara de krav som ställs på lokaler för publik verksamhet.

Byggnadshöjder

Upp till sex våningar tillåts i kvarterets norra del och fyra våningar med indragen femte i resten av kvarteret.

Gator och Trafik

Inga nya gator tillkommer men omgestaltning av befintliga gator kommer att ske, detta är av stor vikt. Tillfarten till fastigheten sker från befintligt gatunät. Det är önskvärt att smalna av Västerlånggatan genom anläggning av cykelfiler i båda körfälten som ansluter till befintliga cykelstråk längre söderut på samma gata och att träd planteras längs gatan. Detta skulle på sikt bidra till minskad trafik och lägre bullernivåer och en mer gång-, cykel- och barnvänlig stad. Gatan på Föreningstorgets östra sida blir en del av torgytan.

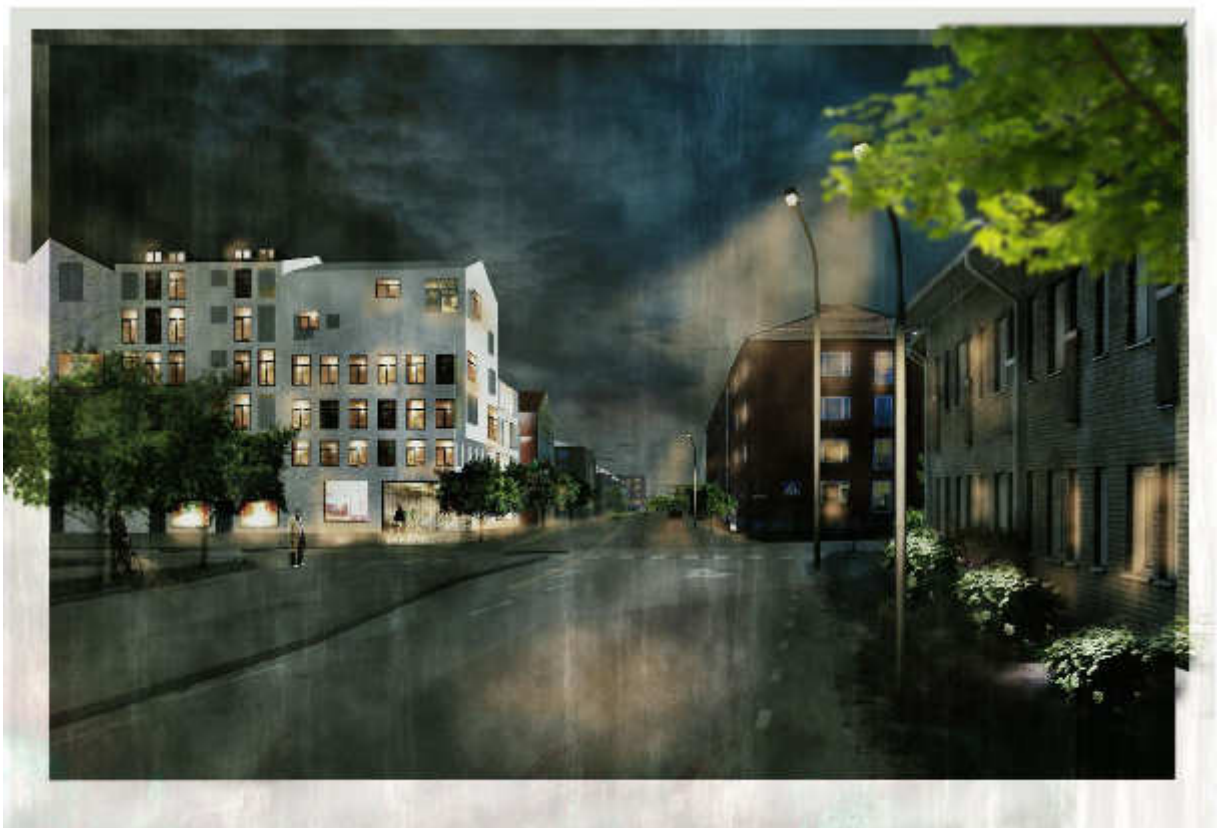

Illustration: Vy från norr av den nya bebyggelsens möte med Västerlånggatan.
Illustration R Engvall

Parkering

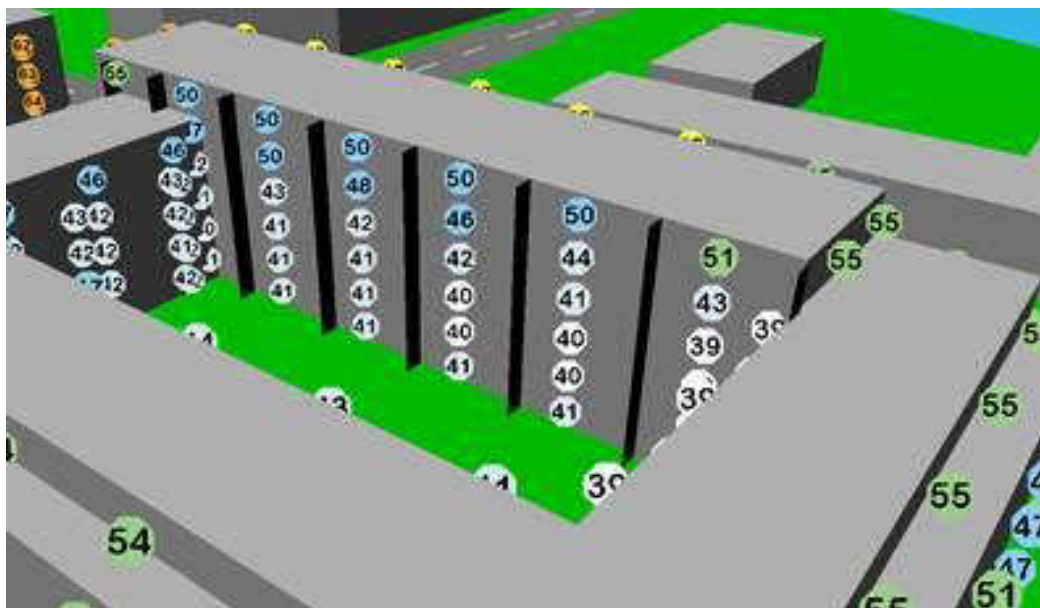
I dagsläget finns 92 stycken 24-timmars parkeringsplatser på torget och 8 stycken invid. Parkeringskraven för tillkommande bebyggelse anges i kommunens parkeringsnorm. Eftersom torget idag används som parkeringsplats innebär planförslaget att befintlig markparkering till stora delar försvinner. Planförslaget medger en överbyggd parkering i det tillkommande kvarteret liksom underjordiskt garage under planområdet.

Trafikbuller

En bullerutredning som tar hänsyn till befintlig såväl som framtida estimerad trafik har gjorts (Sweco 2014-06-10). Som ett resultat av utredningen har följande planbestämmelser införts på plankartan:
Om bullernivåer överskrider 55dBA eq eller 70dBA max vid fasad ska minst hälften av rummen ska vara mot tyst sida; enkelsidiga lägenheter får uppföras i hörndelar och varje lägenhet ska ha tillgång till egen eller gemensam uteplats på gård där riktvärden för ljuddämpad sida uppnås.

En bullerskyddande vall är planerad längs järnvägen på en sträcka mellan Smålandsgatan och Norregatan.

Gällande krav för vägtrafikbuller ska hållas vid exploatering. Kraven innebär att den ekvivalenta ljudnivån 30 dB(A) inomhus och 55 dB(A) utomhus (uteplats) samt den maximala ljudnivån 45dB(A) inomhus och 70 dB(A) (uteplats) utomhus inte ska överskridas vid nyproducerade bostäder.

Ur bullerutredningen

Brandfordon	Om lämplig brandutrymning inte når lägenhet mot gården ska den inte vara enkelsidig. Uppställningsplats för brandfordon skall finnas runt kvarteret.
Elledningar	Hög- och lågspänningsledningar går över Föreningstorget, se bilaga med ledningar. Flytt bekostas enligt befintliga eller nya avtal. Eventuellt kan samförläggning med andra ledningar göras i samband med exploateringen. Krafteringen Nät AB's nya nätstation har förlagts enligt önskemål i torgets sydvästra hörn.
VA-ledningar	Spillvatten-, dagvatten- och kombinerade ledningar går över Föreningstorget, se bilaga med ledningar. Flytt bekostas av enligt befintliga eller nya avtal.
Fjärrvärmeledningar	Befintlig dragning av fjärrvärmeledningar se bilaga med ledningar. Eventuell flytt bekostas enligt avtal.
Miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster	<p>Syftet med miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomster (ytvatten, grundvatten och skyddade områden) är att tillståndet i våra vatten inte ska försämrans och att alla vatten ska uppnå en bestämd miljö kvalitet. Planområde avvattnas via Krondiket och Krondammen till Saxån som har sitt utlopp i Öresund söder om Landskrona. Saxån riskerar att inte uppnå uppsatt ekologisk status.</p> <p>Grundvattenförekomsten Eslöv-Flyinge uppges ha god kemisk och kvantitativ status.</p> <p>Planområdet utgörs idag helt av hårdgjord mark. Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka tillståndet för nämnda vattenförekomster negativt. Tvärtom kan dagvattnet från planområdet komma att bli renare än det är idag eftersom parkeringsplatsen utan oljeavskiljare försvinner och att det på torgytan och kringliggande gator avses planteras träd/växtlighet.</p>

Dagvattenhantering	<p>Eftersom planområdet idag helt utgörs av hårdgjord mark bedöms planens genomförande inte försämra dagvattenhanteringen inom området.</p> <p>Centrala Eslöv har problem med dagvattenhanteringen vid häftiga skyfall. Längs Kanalgatan gick förr en bäck som nu är kulverterad och därför är omgivningarna här en lågpunkt dit vattnet har strömmat. Exploateringen av Föreningstorget möjliggör en förbättringspotential och att göra fördröjningsåtgärder inom planområdet är en chans kommunen bör ta tillvara. Exempel på åtgärder kan vara genomsläpplig stenbeläggning på torget, vegetation och öppna stråk för dagvattnet. Dessa åtgärder förbättrar även mikroklimatet på platsen och ger ofta rumsliga och estetiska kvalitéer.</p>
Teknisk försörjning	<p>Planen ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vatten, dagvatten och spillvatten. Fastigheterna avses anslutas till kommunala nät. Källarbebyggelse innebär att dränerings-, dag- och spillvatten måste pumpas till det kommunala nätet. Beroende på verksamhet kan oljeavskiljare behövas i källaren.</p> <p>Kommunen kommer möjliggöra nedläggning av fiber för bredband i den allmänna platsmarken för att säkerställa att alla bostäder kommer kunna ges tillgång till bredband.</p>
Kollektivtrafik	<p>Järnvägsstationen, med Öresunds- och Pågatågstrafik ligger 500 meter sydost om Föreningstorget. Stadsbusslinje nr 2 har hållplatser strax söder och norr om torget, längs Västerlånggatan/Smålandsvägen.</p>
Markförhållanden	<p>En geoteknisk markundersökning har gjorts angående radon och grundläggningsförhållanden (Sweco 2014-06-10) Området har enligt rapporten goda geotekniska förhållanden för bebyggelse. En planbestämmelse om radonskyddat uppförande har därefter införts på plankartan, liksom en bestämmelse om att bygglov inte får ges förrän eventuella markföroreningar har avhjälpts till en nivå som motsvarar Naturvårdsverkets riktlinjer (inga indikationer på markföroreningar hittades dock vid markundersökningen).</p>

Parkering	Parkering ska enligt kommunens riktlinjer främst ske inom privat tomtmark. Kommunens parkeringsnorm ska tillämpas. Parkering i källarplan får finnas. Cykelparkeringar bör finnas lättillgängligt och utformas med omsorg med antal enligt kommunens parkeringsnorm.
Social service	Planområdet är centralt beläget med närhet till viktiga samhällsfunktioner och service såsom vårdcentral, förskola, grundskola, gymnasium, gruppboende, äldreboende, mataffärer och annan handel.
Barnperspektivet	Enligt barnkonventionen ska barns bästa beaktas vid alla beslut. Säkra gång- och cykelvägar till skola och fritidsaktiviteter är en viktig förutsättning för att barn och ungdomar ska kunna röra sig på ett trafiksäkert sätt. I detta avseenden är omgestaltningen av omgivande gator av stor betydelse.
Ekokommunen Eslöv	Eslöv är en av Sveriges 84 ekokommuner. Kommunen vill främja utvecklingen för ett hållbart samhälle utifrån en ekologisk grundsyn med en tydlig koppling till det ekonomiska och sociala perspektivet. Detaljplanen möjliggör en hög exploatering genom en förtätning inom Eslövs stadsgräns, nära kollektivtrafik och i direkt anslutning till befintlig infrastruktur. Kommunen ser positivt på montering av solceller, solfångare, vegetationstäckta, så kallade gröna tak och generellt energisnålt byggande.

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Genomförandfrågor ska bearbetas vidare med hänsyn till tekniska, ekonomiska och fastighetsbildningsfrågor innan exploatering genomförs.

Genomförandetid	Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft.
Tidsplan	Arbete med projektets genomförandefrågor avses påbörjas efter planens antagande. Inom ramen för det fortsatta projektet med Föreningstorget avses en detaljrad tidplan tas fram för genomförandet, med sikte på bostadsinflyttning senast 2020.
Marköverlåtelse	En markförsäljning avses genomföras med sikte på nya bostäder senast 2020.
Huvudmannaskap	Kommunen är huvudman för allmän platsmark i planområdet och omgivande planer.
Arrenden	Mark för kiosken är utarrenderad av kommunen till och med 2022. Innan ny bebyggelse kan uppföras på denna mark måste ny överenskommelse ske med arrendatorn.
Ekonomiska frågor	Kommunen driver och bekostar planarbetet. Bygglov, planavgift och anslutningsavgifter utgår enligt taxa. Flytt av ledningar bekostas enligt befintliga och eller nyupprättade avtal. Åtgärder på den allmänna platsmarken bekostas av kommunen.
Fastighetsbildning	Bildande av kvartersmarken sker genom fastighetsbildning och bekostas av kommunen.
Ledningsrätt	Inom föreslagen kvartersmarken finns en ledningsrätt som måste omprövas innan marken bebyggs, detta söks och bekostas av kommunen.
Ledningar kvartersmark	Det finns idag ledningar inom föreslagen kvartersmark, se bilaga över ledningar. Dessa

ledningarna måste flyttas innan marken bebyggs. Nya lägen utreds i projekteringen.

Ledningar allmän platsmark Uppförande av komplementbyggnad på torget får inte ske över underjordiska ledningar.. Se bilaga med ledningar och gör en aktuell ledningskoll.

Utredningar Geoteknisk undersökning och bullerutredning är utförda och finns som bilaga till planhandlingarna (Sweco 2014-06-10).

Räddningstjänsten Under byggtiden måste tillgängligheten för räddningstjänsten beaktas. Uppställningsplatser för räddningstjänstens höjdfordon skall finnas runt ny tillkommen byggnad.

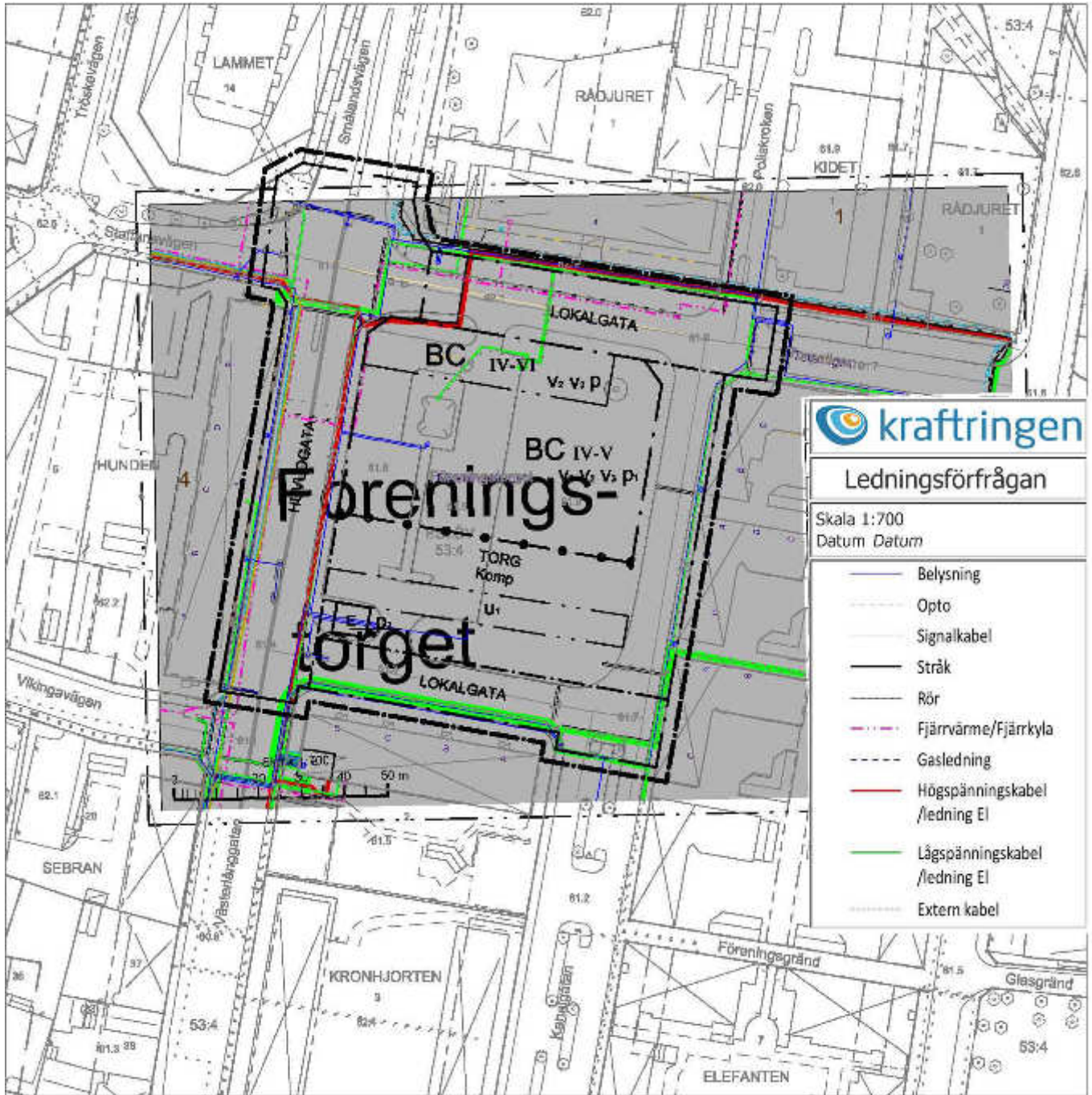
Teknisk försörjning De översta lägenheterna i höga byggnader kan behöva förses med tryckstegring för dricksvatten.

Konstverk Konstverk på torget måste flyttas innan fastighetsbildning sker. Bekostas av kommunen.

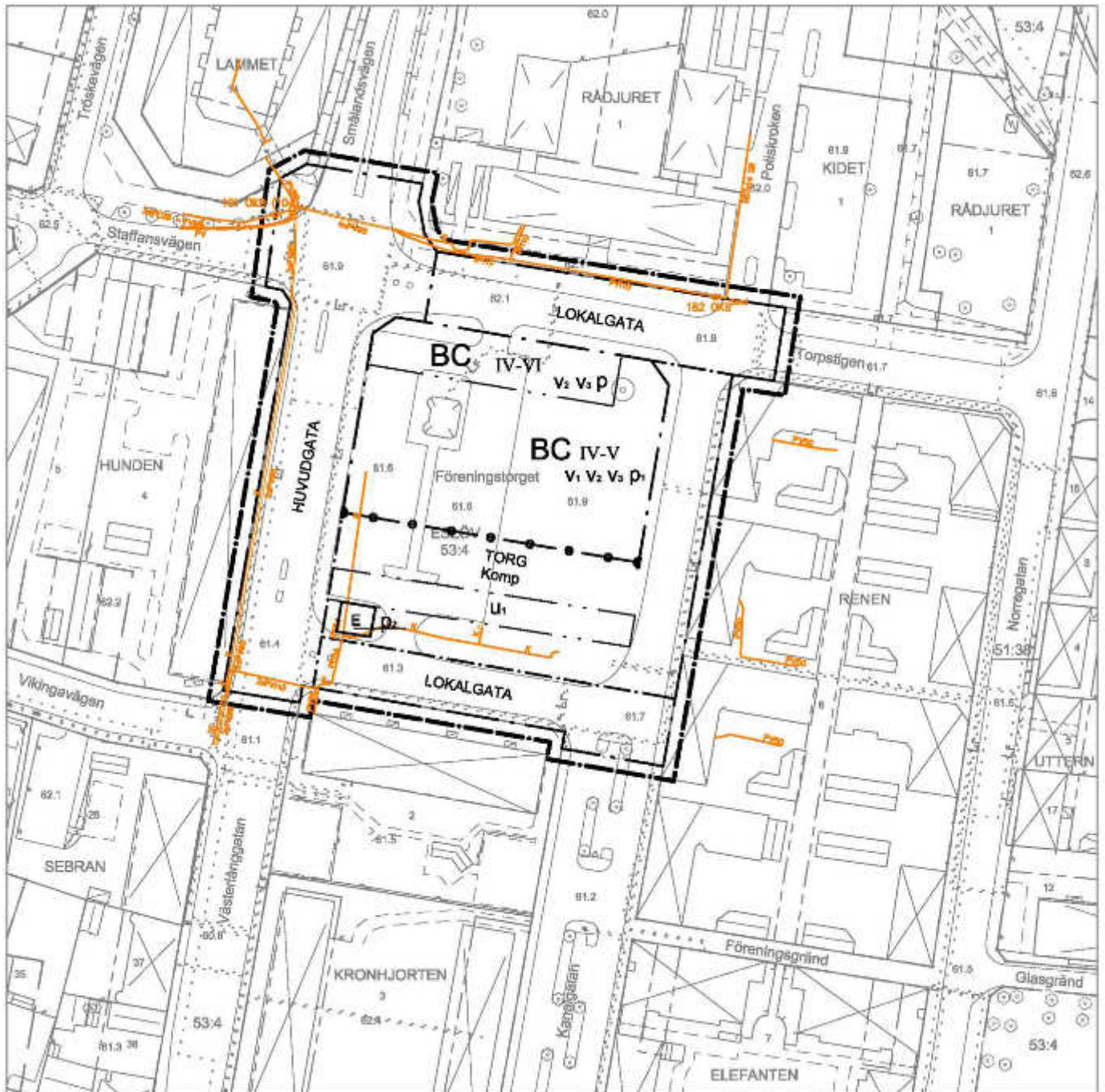
Kommunledningskontoret
Tillväxtavdelningen

Åsa Simonsson
Chef tillväxtavdelningen

Torsten Helander
Stadsarkitekt

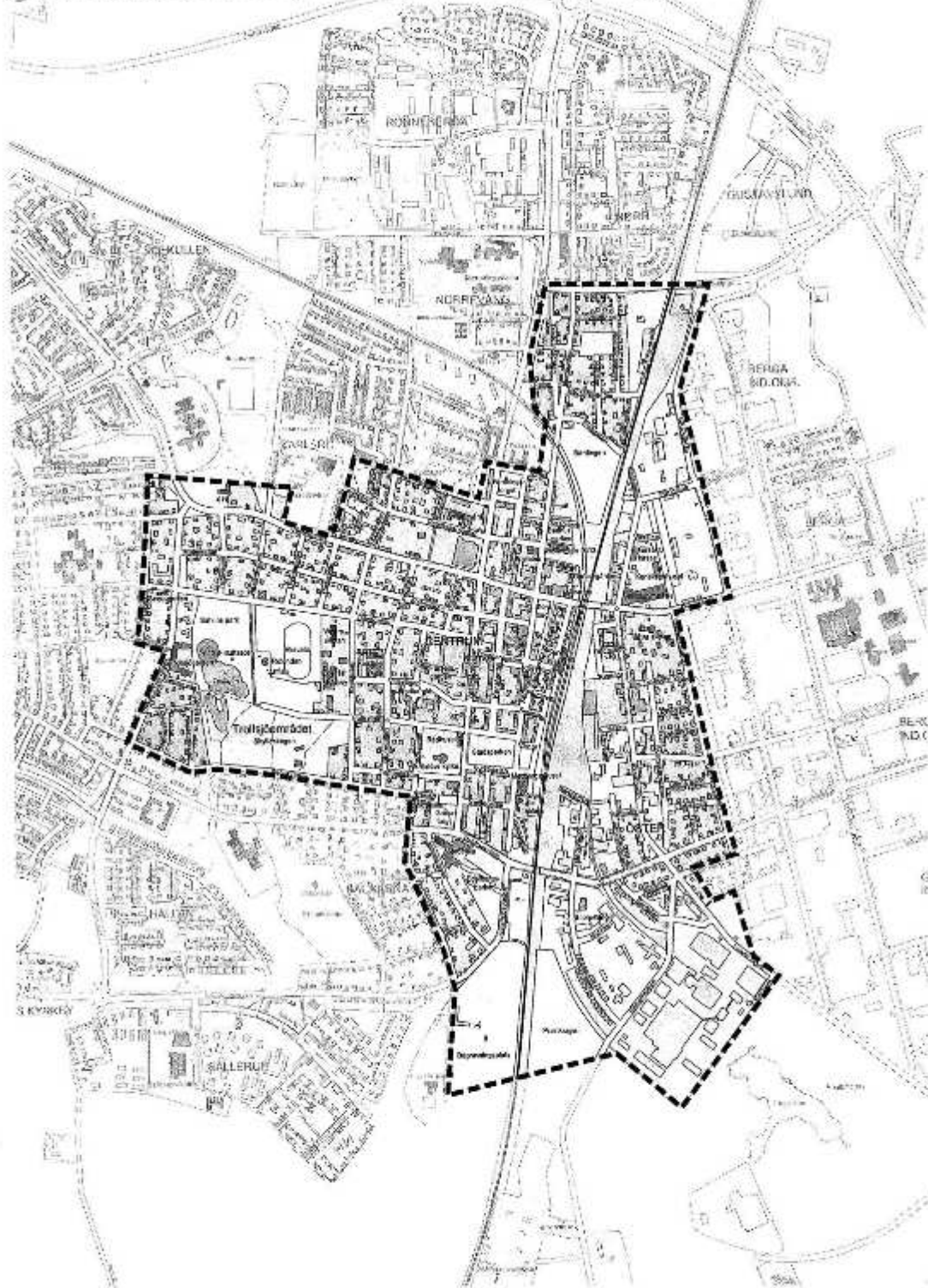

Bilaga 1. Översikt ledningar från Kraftringen Nät AB (ledningskollen februari 2014).

Bilaga 2. Översikt ledningar från Skanova Access AB
(ledningskollen februari 2014).

Geografisk avgränsning av riksintresse för kulturmiljövården, Eslöv M182

Bilaga 4. Begränsning av Riksintresse M 128 Eslövs tätort, *Stadsmiljö-järnvägsstad*.

2023

och flerårsplan 2024 till 2026

**ESLÖVS
KOMMUN**

Eslöv 2022-12-19

Innehåll: Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Produktion och layout: Kommunledningskontoret, kommunikationsavdelningen

Omslagsbild: iStockphoto

Övriga bilder: Christoffer Borg Mattisson, Susanne Hultman, Håkan Sandbring, Eslövs kommun, iStockphoto och Johnérs bildbyrå

INNEHÅLL

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun – S, M, L	5
Kommunens politiska organisation	7
Kommunens ekonomiska förutsättningar inför 2023 och flerårsplanen inklusive omvärld	9
Verksamhetens finansiering	15
Personalpolitik	19
Kommunkoncernen och verksamhet i kommunalförbunden	21
Finansiella rapporter	25
Ord och begrepp	40

”Majoritetsamarbetet kommer att ha fokus på ordning på ekonomin, trygghet för medborgaren och en hållbar utveckling av hela Eslövs kommun.”

Ordning på ekonomin är en förutsättning för fortsatt god välfärd. Vi är medvetna om att åtgärder behöver sättas in för att klara den stigande inflationen, ökade kostnader och högre räntor. Men vi vet också att kostnadsökningarna slår direkt på hushållen och därför är vi överens om att inte höja skatten för året 2023.

Under 2023 kommer vi att behöva reducera kostnaderna i verksamheterna för att ha en ekonomi i balans 2024. Det är viktigt att nämnderna redan nu tar sitt ansvar. I januari 2023 ska nämnderna besluta om åtgärdsplaner för att minska kostnaderna.

Samtidigt som vi ser stora utmaningar ekonomiskt har vi en framtidstro och vi vill fortsätta utveckla kommunen med hållbara boenden, bra skolor, god omsorg, rikt kultur- och föreningsliv samt fortsatt utveckling av näringslivet. Vi vill att hela Eslövs kommun ska växa, både i byarna och i staden.

Alla ska känna sig trygga i Eslövs kommun. Vi kommer aldrig att acceptera brottslighet. Det trygghetsskapande arbetet berör alla verksamheter i kommunen och vi kommer att göra riktade insatser för ökad trygghet och trivsel, utveckla det förebyggande arbetet samt samarbeta med andra aktörer såsom polis och föreningsliv.

Inför 2024 kommer en översyn kring den politiska organisationen gällande miljö- och samhällsbyggnadsnämnden samt servicenämnden i syfte att tydliggöra myndighetsutövning och övrig verksamhet.

Nytt visions- och handlingsprogram ska arbetas fram under 2023.

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun: Anna Lorentzson (L), kommunstyrelsens första vice ordförande Catharina Malmberg (M) och kommunstyrelsens ordförande Johan Andersson (S).

Socialdemokraterna

Liberalerna

KOMMUNENS POLITISKA ORGANISATION

Kommunens verksamhet och aktiviteter påverkar många människor direkt i vardagen och i framtiden. Samhället förändras och i takt med samhällsförändringar behöver kommunens verksamhet anpassas och utvecklas. Kommunens vision *Eslöv – Skånes bästa kommun att bo och verka i* är vägledande. I början av året kommer ett nytt visions- och målarbete att inledas.

Kraven på kommunens service ökar och behovet av att få ut mer för varje skattekrona blir allt viktigare för att kunna upprätthålla och utveckla servicen samt skapa förutsättningar så att medborgarna kan få del av välfärden.

Överförmyndarnämnd

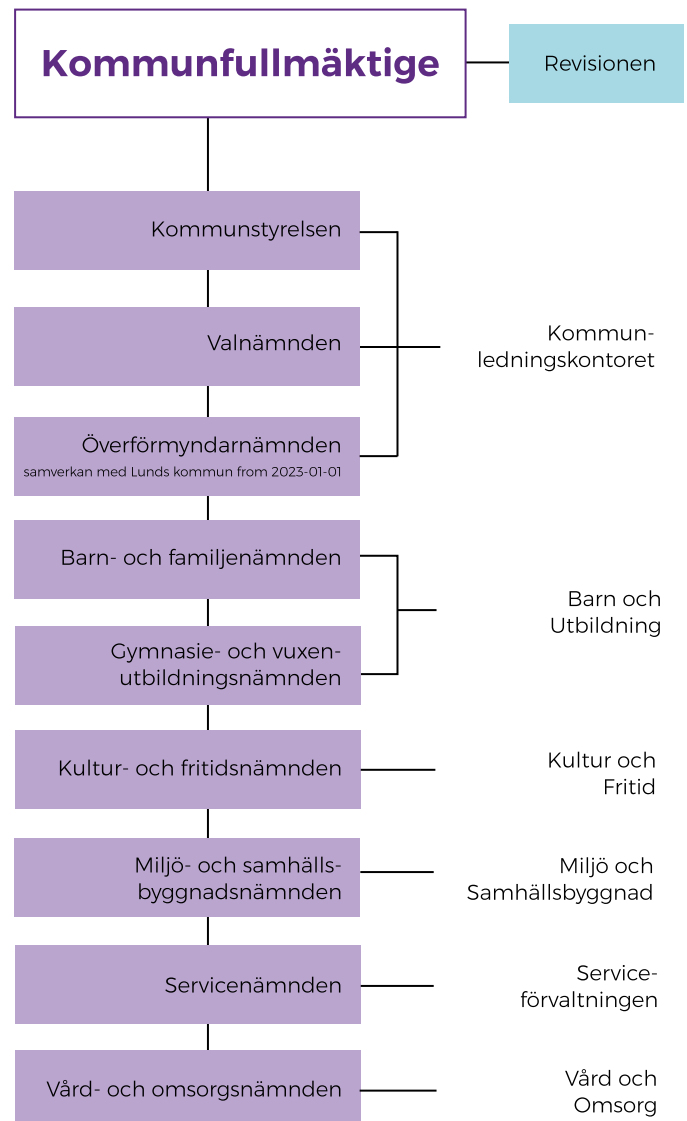
Den 1 januari 2023 bildar Lunds och Eslövs kommuner en gemensam nämnd och förvaltning för överförmyndarfrågor, med Lund som värdkommun. Avsikten med samverkan är att säkra kompetensförsörjningen, rättssäkerheten och en kostnadseffektiv handläggning. Överförmyndarnämnden i Eslövs kommun avvecklas den 31 december 2022.

Översyn

En översyn av den politiska organisationen inom servicenämnden och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska genomföras under 2023. Utredningen ska belysa inrättande av en myndighetsnämnd och en facknämnd, med därtill hörande förvaltningsorganisation. Myndighetsutövning som är organiserad under annan nämnd kan även ingå i översynen.

Digitaliseringsavdelning

För att möta kommande utmaningar i form av ökade förväntningar från medborgare och medarbetare samt för att skapa en effektivare och innovativ verksamhet inrättas en digitaliseringsavdelning den 1 januari 2023. IT-verksamheten på Serviceförvaltningen flyttas till Kommunledningskontoret. Organisatoriskt flyttas även Kontaktcenter från Serviceförvaltningen till Kommunledningskontoret.

2023

2019

2020

2021

2022

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2023 OCH FLERÅRSPLANEN INKLUSIVE OMVÄRLD

(Utgångspunkt SKR:s augusti/oktoberprognos i cirkulär 22:28)

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Den svenska ekonomin bromsade in under 2022. Hög inflation, stigande räntor både globalt och nationellt slår hårt mot kommande investeringar och hushållens konsumtion under 2023. Ekonomin växer svagare under 2023 och resursutnyttjandet kommer att minska. Den svaga produktionsökningen förväntas även slå mot efterfrågan på arbetskraft. Att sysselsättningen inom offentlig sektor inte förväntas gå ner på samma sätt som inom näringslivet blir en annan motverkande kraft till konjunktur nedgången.

KPIF-inflationen (KonsumentPrisIndex med Fast ränta) var under september 2022 9,7 procent. Målet för Riksbanken är att ha ett värde på 2,0 procent i KPIF. En fortsatt hög inflation i vår omvärld, liksom en svag svensk krona, talar för att en hög importinflation består en tid. Ovanligt stora prishöjningar märks för flertalet varor och tjänster. Därtill kvarstår att höga energipriser (el och drivmedel) och höga livsmedelspriser är drivkraften bakom inflationsuppgången.

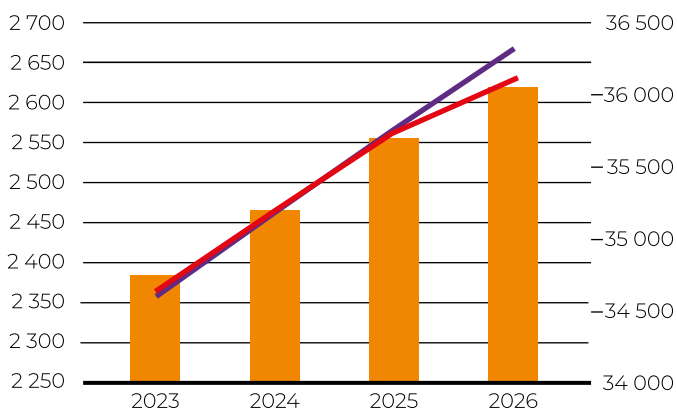
Den höga inflationen har stor betydelse för kommunsektorns kostnader för avtalspensioner. Inflationen påverkar avtalspensionerna, vilket leder till stora kostnadsökningar för kommunerna. Ökningen av prisbasbeloppet påverkar olika delar av pensionskostnaden och beräknas utifrån inflationstakten i juni året innan. För 2023 har prisbasbeloppet gett en ökning med 8,7 procent.

Skatteunderlagets utveckling kommande år förväntas inte räcka till för att finansiera en ökande verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den senaste tioårsperioden.

Övergripande statistik i procent:

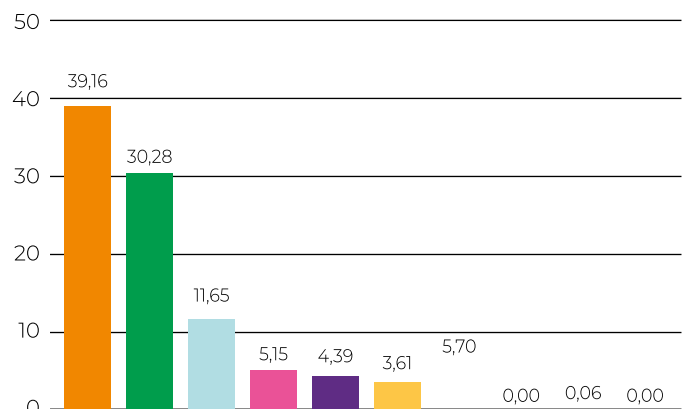
År	2022	2023	2024	2025
BNP-utveckling	2,6	-0,7	1,8	2,8
Konsumentprisförändring KPI	8,3	7,1	1,1	1,4
Timplöner konjunkturlönestatistik	2,9	3,2	3,3	3,4
Skatteunderlagstillväxt september SKR 2022	5,2	4,0	4,5	4,1

Prognos skatteintäkter och nettokostnader i förhållande till befolkningsprognos

- Befolkningsprognos
- Skatteintäkter budget, mnkr
- Nettokostnader budget, mnkr

Budgetens fördelning till olika nämnder i procent

- 39,16 % Barn och familjenämnden
- 30,28 % Vård- och omsorgsnämnden
- 11,65 % Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- 5,15 % Kommunstyrelsen-Kommunledningskontoret
- 4,39 % Kultur- och fritidsnämnden
- 3,61 % Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
- 5,70 % Kommunstyrelsen-Finansförvaltningen
- 0,00 % Överförmyndarnämnden
- 0,06 % Revisionen
- 0,00 % Service- och servicenämnden

KOMMUNERNAS UPPDRAG

Nedan följer lagar och utredningar som påverkar nämndernas uppdrag inför budget 2023 och planperiod 2024–2026.

- Införande av en lag kring personlig assistans i januari 2023. Lagstiftningen är omfattande och innebär att det grundläggande behovet ”annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade” tas bort och ersätts av två nya grundläggande behov, förebyggande stöd och medicinskt stöd. Kvalificerade aktiverings- och motiveeringsinsatser ska beaktas som en del av de grundläggande behoven. En ny lag införs om egenvård. Avdrag för föräldraansvar ersätts med ett schabloniserat föräldraavdrag. Åldersgränsen för att beviljas personlig assistans för första gången och för att kunna ansöka om en utökning höjs från 65 år till 66 år.
- 2023 kommer en ny socialtjänstlag som ska ersätta den äldre från 1982. Denna ska ge kommuner mer redskap för att arbeta förebyggande och effektivt, eftersom kommunerna delvis saknar laglig möjlighet att ge insatser på ett enkelt sätt när individerna är motiverade.
- Förslag på en ny lag inom det brottsförebyggande arbetet föreslås. Kommunen får ett nytt samordnande ansvar.
- Ny förordning antogs i juni 2022 som ska ge en jämnare fördelning av skyddsbehövande inom kommuner enligt massflyktsdirektivet. Det innebär bland annat att kommunerna från den 1 juli tog över ansvaret för att ordna boende åt många av de skyddsbehövande från Ukraina som kommit till Sverige. För en del av de skyddsbehövande innebär beslutet att de kommer att behöva flytta till en annan kommun. Kommunen har en månad på sig att skaffa boende efter anvisning.
- En statlig utredning är tillsatt som föreslår en ny äldreomsorgslag. Denna syftar till att ge ökad kvalitet och jämlikhet inom vård och omsorg för äldre personer. Utredningen föreslår att hälso- och sjukvårdslagstiftningen kan förstärkas så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får kommunal hälso- och sjukvård, däribland personer som har stöd och hjälp från äldreomsorgen. Utredningens förslag tar avstamp i strukturella problem och utmaningar inom vård och omsorg för äldre. Förslagen avser att tillvarata de möjligheter som finns för att utveckla såväl äldreomsorg som kommunal och regional primärvård och inte minst det hälsofrämjande, förebyggande och personcentrerade förhållningssättet.
- Ny remiss utreds om ny lagstiftning kring skyddat boende för barn och vuxna som är utsatta för våld.
- Nya läroplaner i grundskolan (Lgr 22) och grundsärskolan (Lgrsär 22) från och med höstterminen 2022. För lärare som sätter betyg införs också nya bestämmelser i skollagen.
- Tioårig grundskola kommer att införas 2026. Kompetenshöjning behöver ske för förskollärare.
- Utredning kring god ekonomisk hushållning har lämnats vidare till regeringen i september.

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2023

Sverige går in i en längre lågkonjunktur med en svagare nominell skatteunderlagstillväxt som leder till en kraftig urholkning av skatteunderlaget. I reala termer växer skatteunderlaget med 0,9 procent per år 2022–2025. År 2023 beräknas köpkraften falla med 2,7 procent och intäkterna beräknas realt sett bli väsentligt lägre än föregående år. Detta tapp är

varaktigt och kommer att kräva minskade utgifter framöver om inte statsbidragen höjs mer. Sammantaget för perioden beräknas skatteunderlaget inte räcka till för att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym. I skatteprognosen för oktober 2022 har skatteunderlaget fram till 2025 nedreviderats. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska med närmare 3 procent för 2023 jämfört med 2022 och det fortsätter att vara en historiskt svag real utveckling fram till 2025. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar som kommunsektorn möter samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet.

Kommunens skatteintäkter och generella statsbidragsintäkter 2023–2026

År	2023	2024	2025	2026
Befolkning*)	34 750	35 200	35 700	36 100
Intäkt	2 351	2 461	2 563	2 662

*) 1 november året före

Nettokostnadsutveckling

År	2023	2024	2025	2026
Nettokostnadsutveckling	2 360	2 464	2 561	2 629

BEFOLKNING

Antalet barn, ungdomar och äldre

Befolkningsprognosen lägger grunden för kommunens planerade utbyggnad av verksamheten de närmsta åren. Den största ökningen sker vid jämförelse åren 2022 och 2026 av grundskoleelever med 212 elever och i gruppen över 80 år med 289 personer. Antalet invånare i förskoleåldern ökar med 67 och 166 i gymnasieåldern för samma period. Grundskolan är obligatorisk medan ca 93 procent deltar i förskolans verksamhet. Alla invånare mellan 16 och 19 år deltar inte i gymnasieskolans verksamhet, men omfattas då av kommunens uppföljningsansvar. Ökningen av äldre innebär också att fler har behov av hjälp av kommunens äldreomsorg, samtidigt som fler personer ska ges nära vård i hemmet istället för inom regionen.

I budgeten finns det satsningar både inom förskolans lokaler och på utbyggnad inom grundskolan. Inom äldreomsorgen kommer det att behövas nya boendeplatser för dem som har störst behov och särskilda inriktningar samt fler demensplatser.

Kommunen planerar för fortsatt ökad befolkning vilket innebär utbyggnad av verksamheten. Befolkningsprognosen följs upp kontinuerligt. I skatteprognosen beräknas 2023 till och med 2026 en befolkningsökning med cirka 1 350 personer.

Befolkningsutveckling

År	2022	2023	2024	2025	2026
År 1-5 förskola	2 128	2 138	2 149	2 154	2 195
År 6-15 grundskola	4 640	4 703	4 772	4 853	4 852
År 16-18 gymnasiet	1 312	1 373	1 401	1 445	1 478
År 65-79	4 705	4 663	4 644	4 652	4 679
År 80-W	1 790	1 854	1 949	2 035	2 079

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING/RESULTAT-UTJÄMNINGSRESERV

Lagstiftningens ändamål med kravet på att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning innebär att offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt samt att varje generation ska bära kostnaderna för den service som konsumeras. Kostnader från en generation får alltså inte skjutas över till kommande generationer. Kommunerna ska ha förmågan att leverera service till sina medlemmar på samma nivå som tidigare utan att öka skatten. Beroende på respektive kommuns soliditet och investeringar kan det finnas anledning att ha ett lägre eller högre överskottsmål.

Enligt redovisningslagstiftningen och rekommendationer från RKR, Rådet för kommunal redovisning, ska god ekonomisk hushållning även omfatta kommunkoncernen från 2019 års räkenskapsår. Från och med budget 2022 ingår därför övergripande finansiella mål för kommunkoncernen omfattande överskott, likviditet och soliditet.

En kommunal budget ska enligt lag upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Målet för Eslövs kommuns budgetarbete inför 2023 samt planperioden 2024 till och med 2026 är ett årligt överskott på en procent av skatteintäkterna och de generella statsbidragen. Inför budgetarbetet 2023 har flera faktorer medverkat till att målet inte uppnås under budgetåret 2023, såsom det nya pensionsavtalet och de höga energikostnaderna. Budgeten för 2023 ser ansträngd ut och kommunen kommer inte att nå upp till budgetering av en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag som överskott.

Kommunstyrelsen har i september 2022 beslutat att nämnderna ska ta fram en åtgärdsplan för 2023. Åtgärdsplanen kommer att antas i januari 2023 av nämnderna.

Nämnderna får ett nytt uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott att gälla för investeringarna. Det nya uppdraget är att senast 31 januari 2023 ta fram en åtgärdsplan för respektive nämnd, utifrån nya ekonomiska förutsättningar, avseende reducering av investeringar i budget 2023 och plan 2024–2027.

Kommunen har avsättning i resultatutjämningsreserv som enligt regelverket kan användas vid vikande konjunktur för att nå en budget i balans.

Eslövs kommun kommer att anpassa sig till kommande ny lagstiftning kring god ekonomisk hushållning. En utredning kring god ekonomisk hushållning har lämnats till regeringen i september 2022. Utredningen lämnar en rad förslag, bland annat att det nuvarande begreppet god ekonomisk hushållning ersätts, införande av ett tioårigt rullande program för en god kommunal hushållning, en skärpning av balanskravet och eventuellt slopande av resultatutjämningsreserven.

Eslövs kommuns definition av god ekonomisk hushållning:

Varje generation bär själv kostnaderna för den service man konsumerar. Ingen kommande generation ska behöva betala för det som tidigare generation förbrukat. Så stor nytta som möjligt av befintliga resurser ska skapas för kommuninvånarna. De finansiella målen anger att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamhetsmålen ska spegla effektiviteten och göra uppdraget tydligt mot kommuninvånarna.

Kommunen kommer att ha tre övergripande finansiella mål under mandatperioden:

Resursutrymme för verksamhet

Skatteintäkterna utgör tillsammans med generella statsbidrag och budgeterat finansnetto huvudsaklig intäktskälla och innebär en totalram för resursutrymme med 2 351 mnkr utan planerat överskott.

Årets resultat

Överskott på minst 1 procent av skatteintäkterna och de generella statsbidragsintäkterna, 24 mnkr. Målet kommer inte att uppnås under 2023.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgrad av investeringar har införts från 2019. Skälet är det höga investeringsbehovet under perioden. Målet sätts till 40 procent i snitt under perioden 2023–2027. Självfinansieringsgraden bör inte understiga 30 procent under ett enskilt år. Med den höga investeringsnivå som är budgeterad 2023 blir det svårt att uppnå detta samtidigt som resultatet förväntas stanna på noll.

God ekonomisk hushållning bedöms ha uppnåtts när det finansiella målet om resursutrymme, överskott i form av årets resultat, finansiering av investeringar samt flertalet verksamhetsmål förbättras.

Målen för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSMÅL SOM BIDRAR TILL GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Nedan följer nämndernas verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Styrelse och nämnder	Mål
Kommunstyrelsen	Eslövs kommun har en ekonomi i balans med minst en procents överskott.
Barn- och familjenämnden	Behörigheten till gymnasieskolan ska öka årligen.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Fler elever ska klara sina gymnasiestudier inom fyra år samt fler personer ska avsluta behovet av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för studier och arbete.
Kultur- och fritidsnämnden	Årligen ökat antal personer som deltar i kultur- och fritidsaktiviteter.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Underhållet av kommunens gator ska motsvara det årliga behovet
Servicenämnden	Fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet.
Vård- och omsorgsnämnden	Inom given ekonomisk ram tillgodoses det ökade behovet av vård och omsorg samt minska behovet av och årligen sänka kostnader för försörjningsstöd.
Överförmyndarnämnden	Öka antalet ärenden per handläggare med stöd av digitaliserade processer.

FINANSIELL ANALYS 2023-2026

Budgeten för 2023 planeras utifrån att vara i balans. Nämnderna kommer att anta sina åtgärdsplaner för 2023 i januari.

Kommunen kommer inte att nå sitt finansiella mål kring en procent av överskottet av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2023 till och med 2025 om inte ytterligare generella statsbidrag tillförs kommunerna.

Åtgärdsplanen som ska antas i januari 2023 planeras att effektiviseras så att budgeten för 2024 beräknas att vara i balans.

Budgeten kommer under 2023 delvis att täckas upp med resultatutjämningsreserven om inte åtgärdsplanerna för 2023 ger effekt så att ett nollresultat uppnås.

Budget 2024 och 2025 planeras att vara i balans för dessa år. En förutsättning är att åtgärdsplanen effektiviseras inför budget 2024.

Budgeten planeras att inför 2026 ge överskott enligt det finansiella målet som är satt till en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Det nya pensionsavtalet beräknas att ge ökade kostnader för budget 2023 med 100 mnkr. Avtalet inför 2023 är uppräknat med en inflation på 8,7 procent som avser prisbasbeloppet. Inför 2024 beräknar KPA att prisbasbeloppet blir 6,3 procent.

Energipriserna beräknas öka kostnaderna med 22 mnkr för budget 2023.

Livsmedelspriserna beräknas öka med cirka 4 mnkr för budget 2023.

Årets resultat	År			
	2023	2024	2025	2026
Årets resultat, mnkr	0,0	0,0	0,0	26,6
Årets resultat/intäkter %	0,0	0,0	0,0	1,0

Investeringar

Kommunen har ett högt behov av investeringar den kommande perioden, vilket kommer att ta ett allt större årligt driftsutrymme. Tillkommande kostnader är mellan 45 och 80 mnkr per år. Många investeringsprojekt är försenade på grund av leveransproblem av material, överklagande av byggprojekt etc.

Investeringstakten har inte följt budgeten tidigare år inom framförallt byggprojekten. Detta har gett kortsiktigt oplanerat överskott vid årets slut. Byggmarknadens utveckling påverkar kommande byggprojekt. Inom båda byggprojektsidan och in-

vesteringsprojekt inom gata, trafik, park har den ökade inflationen gett kraftigt ökade kostnader av materialkostnader och tjänsteköp.

Kommunens låneskuld kommer att öka väsentligt med större investeringar framöver och mer av driftsutrymmet får sättas av till kommande driftskostnader för räntor och avskrivningar som direkt påverkar resultatet.

Kommunens investeringar planeras till cirka 1 200 mnkr för perioden 2023–2027. Samtidigt kommer en del av projekten för tidigare budgetperiod inte att slutföras under 2022. Enligt ekonomiska styrprinciper överförs dessa medel till budget 2023.

Investeringsvolym						
	År	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringar, mnkr		497,6	285,6	127,0	159,0	133,0
Investeringsvolym/intäkter, %		21	11	5	6	5

Självfinansiering av investeringar					
	År	2023	2024	2025	2026
Självfinansieringsgrad, %		23,6	47,2	100,0	88,8

Låneskuld och självfinansiering

Självfinansiering av investeringar sker utifrån årets resultat och avskrivningar. Eftersom investeringsbehovet är betydligt högre uppstår ett upplåningsbehov. Kommunen har dock ett gynnsamt utgångsläge med låg skuld som finansieras inom kommunens driftsmedel. Kommunen svarar även för upplåning till VA SYD med ca 350 mnkr per treårsperiod, vilket framgår av kommunens samlade låneskuld. Det ökade lånebehovet och stigande räntor kommer att vara kännbart framöver.

Upplåningsbehov och beräknade räntekostnader via Kommuninvests räntenivåer för kommunens verksamhet, mnkr

	År	2023	2024	2025	2026
Nyupplåning, per år		180	220	180	220
Räntekostnad, aggregerat		17	23	28	33

Soliditet

Kommunens soliditet minskar förhållandevis lite med tanke på de ökade investeringarna, från 49,6 procent i budget 2023 till 48,2 procent 2026. Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme och mäter hur stor del av kommunens tillgångar som kan finansieras med eget kapital. Kommunen har dock god soliditet även med beaktande av pensionsskulden.

Soliditet					
	År	2023	2024	2025	2026
Soliditet, %		49,6	47,4	47,8	48,2
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %		33,9	32,5	33,2	34,2

Kommunens skatt

Kommunskatten kommer inför 2023 att vara oförändrad, 20,54 kronor.

Exploatering

Kommunen går in i en period med högre exploateringsverksamhet. Projekten kan komma att belasta kommunens resultat och drift. Intäktsnivån från framtida projekt är osäker ur ett balansperspektiv.

O 1664.37 H 1665.36 L 1655.95 C 1661.5

43 (149)

VERKSAMHETENS FINANSIERING

Kommunen har tre huvudsakliga intäktskällor för att finansiera den verksamhets som planeras. Skatter och generella statsbidrag, riktade statsbidrag som kommunens verksamheter söker hos olika statliga myndigheter och taxor och avgifter.

Kommunen följer SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) skatteprognos. För budgeten 2023 samt planperiod 2024–2026 ligger SKR:s cirkulär 22:37 till grund. Skatteunderlagsprognosen vilar på en prognos och ett medelfristigt scenario fram till 2025 där svensk ekonomi beräknas nå normalkonjunktur mot slutet av 2025.

STATLIGA SATSNINGAR INOM KOMMUNENS VERKSAMHET 2023

Huvudsakligen från regeringens budgetproposition 2023 (BP 2023) som antogs den 8 november 2022 samt en del som antogs redan i höständringsbudgeten 2022 (BP 2022).

Budgetpropositionen innehåller flera allmänna bidrag som påverkar kommunernas ekonomi:

- Det största allmänna bidraget till kommuner 2023 är en ökning av nivån på de generella statsbidragen med 6 mdkr för kommuner och regioner från och med 2023 till och med 2025, varav 4,2 mdkr avser kommunerna i BP 2023. Regeringen vill minska risken för att de höga priserna leder till neddragningar i kommunala verksamheter inom framför allt vård, skola och omsorg, cirka 400 kr per invånare.
- Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna: det kommunalekonomiska anslaget ökas med 145 mnkr för 2023 och från 2024 med ytterligare 176 mnkr.
- Utökad undervisningstid flyttas fram till 2024 då anslaget blir 225 mnkr för kommunerna.
- Stärkt rätt till assistans: anslaget minskas med 196 mnkr 2023 och ytterligare 196 mnkr 2024 och 2025.
- Grundläggande behörighet för yrkesprogram: en utökning av anslaget till kommuner med början 2024 med 59 mnkr aviserades redan i BP 2022. För 2025 ökas anslaget med ytterligare 117 mnkr.
- Riksdagen har tagit beslut inom området äldreomsorg i BP 2022 att omfördela medel inom sin budget till kommunalekonomisk utjämnning för äldreomsorgen med 2,7 mdkr för 2024. Beloppet avser endast 2024 och anslaget minskas med 2,7 mdkr för 2025. Medlen var tidigare beviljade med anledning av coronaviruset.

Nedan är ett urval av medel som kan sökas som riktade statsbidrag under 2023–2025 för kommunerna:

- Lovskola i lägre skolor utökas med att även omfatta elever i lägre årskurser. Statsbidraget utökas med 100 mnkr för 2023.
- Ökad tillgång till speciallärare för att fler elever ska kunna nå sina mål. För 2023 föreslås att statsbidraget uppgår till 600 mnkr. För 2024 föreslås 900 mnkr och för 2025 1 000 mnkr.
- Sociala team ska öka närvaron mellan skolan och socialtjänsten. För 2023 föreslås 75 mnkr och för 2024–2025 250 mnkr årligen.
- Ökad tillgång till läromedel föreslås. För 2023 föreslås 685 mnkr och från 2024 555 mnkr.
- Lärarlönelyftet kommer att vara kvar för 2023 på samma nivå som 2022 med cirka 3 mdkr och kommer inte flyttas till likvärdighetsbidraget. Regeringen avvaktar med att flytta medlen till likvärdighetsbidraget tills en översyn har gjorts av de riktade statsbidragen.
- Medel till vuxenutbildningen ges ett statligt stöd till kommunerna för detta. Förslag från regeringen att komvux och yrkesvux tillförs 270 mnkr för 2023.
- Yrkeshögskolan tillförs 43 mnkr för 2023 och bedömningen är att samma belopp tillförs årligen. Anslaget blir högst 9,7 mdkr 2024–2030.
- Inom äldreomsorgen bibehålls äldreomsorgslyftet på samma nivå som 2022 med 1,7 mdkr. År 2023 är det sista året för anslaget.
- En satsning görs för att motverka ensamhet inom äldreomsorgen, 50 mnkr 2023–2025 för dem som har beviljats äldreomsorg. För dem som inte har beviljats äldreomsorg avsätts 145 mnkr 2023, 100 mnkr 2024 och 2025. Medlen avser både kommuner och regioner.
- 3,9 mdkr inom äldreomsorgen som idag är riktade bidrag för att öka antalet sjuksköterskor och minska timanställningar kommer 2024 att klassificeras som generella statsbidrag med 1,7 mdkr för kommuner.

Elstöd

Regeringen har aviserat ett tillfälligt högkostnadsskydd för elpriser som berör även kommuner och regioner. Ersättningen är en åtgärd av de kraftigt ökade elpriserna och påverkar inte BP 2023. Ett högkostnadsskydd införs och bevakas av SKR, som kommer ut med mer information kring stödet.

Bredband

Regeringen satsar 600 mnkr för stöd till bredbandsutbyggnad under 2023. SKR välkomnar satsningen, men menar att det krävs en förändrad stödmodell för att garantera en spridning av medlen framförallt till landsbygden.

Digitalisering

Regeringen bedömer att Sverige inte kommer att nå det övergripande målet för digitaliseringspolitiken och konstaterar att Sverige placerar sig efter de ledande länderna rörande den offentliga sektorns digitalisering. Ökade anslaget för digital förvaltning 2023 är 20 mnkr, vilket är långt ifrån behovet.

Arbetsmarknad

Regeringen föreslår en ökning av anslaget till nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar med 2,5 mdkr.

Samtidigt bibehålls arbetslöshetsersättningen, vilket kan bidra till färre individer som har behov av ekonomiskt bistånd.

Fritidskort – folkhälsa, fritid, idrott, ungdomspolitik

Regeringen vill införa ett fritidskort till barn och unga i socioekonomiska utsatta hushåll för att dessa ska kunna delta i fritidsaktiviteter. 2023 avsätts 50 mnkr för att ta fram nödvändig infrastruktur, 2024 731 mnkr ytterligare för att införa fritidskort och från och med 2025 beräknas årligen 792 mnkr.

Civilt försvar och krisberedskap

100 mnkr avsätts till kommuner och regioner för att stärka civilförsvaret från 2023. För 2024 är anslaget 130 mnkr och från och med 2025 150 mnkr per år.

Ekonomiskt bistånd

I budgeten föreslås ett bidragstak vilket innebär att den som arbetar aldrig kan få mer inkomst från bidrag än från arbete. Samtidigt höjs det tillfälliga bostadsbidraget till barnhushåll som har låga inkomster.

Riksnormen för 2023 höjs med 8,6 procent för ekonomiskt bistånd, vilket påverkar kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd, samtidigt som det underlättar för de personer som har behov av ekonomiskt bistånd.

KOMMUNENS SATSNINGAR PÅ VERKSAMHETEN 2023 OCH FÖR PLANPERIODEN

Nämnderna svarar för verksamheten utifrån tilldelat uppdrag, reglemente, kommunens budget, förbättringar av verksamheten och kapacitetsanpassning inom den driftsram som beviljas. Nämnderna och verksamheten effektiviserar löpande sin verksamhet genom att minska kostnader och omfördela medel dit de bäst behövs, anpassa kapacitet, förändra verksamheten enligt ny lagstiftning etc.

Kommunstyrelsen kommer att få ta ett större ansvar framöver för att skapa en tydlig styrning genom att öka uppföljningen av nämndernas budget vid fler rapporteringstillfällen under 2023 och följa upp de åtgärdsplaner som kommer att beslutas under 2023 av nämnderna.

Nuvarande politiska handlingsprogram gäller som inriktning tills nytt har beslutats. Ett nytt politiskt visions- och handlingsprogram ska arbetas fram under 2023.

PO-pålägg som ska användas internt är 42,75 procent för 2023. Enligt nytt förslag från SKR i oktober 2022 är förslaget 44,53 procent. Anledningen till det kraftigt ökade PO-pålägget för 2023 är den höjda premien i den avgiftsbestämda pensionen och ökningen i den förmånsbestämda pensionen. I förslaget för budget 2023 kommer nämnderna att budgetera med 42,75 procent. Ingen kompensation kommer att ske till nämnderna för den interna höjningen av PO-pålägget. Finansförvaltningen budgeterar alla kostnader avseende pensionskostnader och måste höja i första steg av arbetsgivaravgifterna internt till 42,75 procent.

Indexkompensation ges till vissa avtal i budget som räddningstjänst, färdtjänst, externa avtal på miljö- och samhällsskydd, externa avtal för barn- och familjenämnderna, samt vård- och omsorgsnämnden etc. enligt tidigare principer.

Interna hyror, måltidspriser och IT för servicenämnden har kompenserats med 2,6 procent.

Höjningen av energipriserna och måltidspriserna har varit mer än 2,6 procent, varför det under finansförvaltningen avsätts cirka 28 mnkr för att kompensera nämnderna för ökande priser. Dessa medel är avsatta som reserv för att mildra effekterna av faktiska prisökningar.

Ökad likvärdighet i grundskolan

Barn- och familjenämnden får fortsatt uppdrag att förbättra skolresultaten.

Utökad lovskola

Satsningen på matematik behöver fortsätta och närvaron behöver öka i grundskolan. Utökad lovskola med 25 timmar infördes 1 juli 2022. Den utökade lovskolan ska erbjudas elever i grundskolans årskurs 9. Medel sätts av med 0,8 mnkr i budget 2023.

Extra studietid

Extra studietid årskurs 4–9. Sedan 1 juli 2022 anges det i skollagen att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas extra studietid. Medel sätts av med 0,7 mnkr i budget 2023.

Lovaktivitet för Unga för unga

Lovaktiviteter för ungdomar är viktigt att kunna bedrivas kostnadsfritt. Budgeten förstärks med 0,5 mnkr till kultur- och fritidsnämnden under budget 2023.

Evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna

Kultur- och fritidsnämnden tilldelas medel för att förstärka evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna med 0,4 mnkr.

Kommunens arbete med att stärkas som evenemangskommun ska fortsätta.

Husarängen - utvecklingen av ett nytt rekreativområde

Husarängen – en utredning av utvecklingen av ett nytt rekreativområde har gjorts av kultur- och fritidsnämnden som har tagit fram en plan och föreslår att projektet delas in i etapper. Etapp 1: investeringskostnad om 47 mnkr. I detta förslag har återuppbyggnaden av klubbhuset prioriterats under 2023. Konstgräs finns under servicenämndens investeringsbudget med 33,5 mnkr. Resterande medel finns under kultur- och fritidsnämnden med 13,5 mnkr.

Planerna för ytterligare satsningar på projektet kommer att tas upp till budget 2024 i kommande lokalförsörjningsplan.

Försörjningsstöd

Fler personer inom försörjningsstödet måste komma i arbete eller utbildning. En antagen strategi med tolv punkter arbetas med i de två ansvariga nämnderna, vård- och omsorgsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Processen för försörjningsstöd har försenats kring automatisering, men arbetas på under 2022. Kommunen har fortsatt arbetet med omstrukturering av sociala lägenheter och där fler personer har fått möjlighet till förstahandskontrakt i kommunen.

Insatsanställningar

Satsning görs med 4 mnkr i budget 2023, som sätts av inom kommunstyrelsens budget för att få fler att lämna försörjningsstöd och komma i arbete.

FUT-utredare

Kommunen ska anställa en FUT-utredare (felaktiga utbetalningar) som ska granska välfärdsbrott inom personlig assistans, försörjningsstöd, föreningsbidrag etc. Tjänsten placeras under vård- och omsorgsnämnden från och med 2023.

Tjänsten budgeteras med 0,4 mnkr för att starta upp arbetet 2023. Tjänsten ska vara självfinansierad 100 procent från och med 2024.

Fast omsorgskontakt

Lagstadgades av Socialstyrelsen den 1 juli 2022. Medel har satts av med 2,2 mnkr till vård- och omsorgsnämnden för budget 2023. Alla som har beviljats hemtjänst ska erbjudas en fast kontaktperson inom vård och omsorg för att få det tryggare och få stöd inom verksamheten. Från och med 1 juli 2023 ska den som utses till fast omsorgskontakt ha yrkestiteln undersköterska.

Näringsliv

Arbetet med att förbättra näringslivsklimatet fortsätter.

Trygghet

Arbetet med trygghetsfrågor är fortsatt en prioriterad fråga för samtliga nämnder. 0,3 mnkr är avsatta för trygghetsskapande åtgärder.

Tillväxt

Utveckling av Östra Eslöv fortsätter enligt den fördjupade översiktsplanen. Arbetet med revidering av översiktsplan för Eslövs kommun påbörjas. En fortsatt utveckling med hållbara boenden ska ske i hela kommunen.

Hälsomiljön

Medel är avsatta med 0,5 mnkr 2023 för att ge kommunens chefer och verksamheter möjligheter att arbeta proaktivt med arbetsmiljöfrågor kopplade till hälsotalen.

Lokaler/underhåll

Nyproduktion och utbyggnad sker enligt antagen investeringsbudget. Största satsningen på lokaler är ny grundskola, Sallerupskolan, som blir försenad på grund av överklagan. Utbyte av kök på Stehagskolan och Vasavångsskolan planeras under 2023.

Underhållssatsningar görs av befintliga fastigheter, såsom utbyte av fjärrvärmecentraler på åtta objekt och nya tak på tennishall och fotbollshall (före detta gamla Bergaområdet).

Upprustningen av parker och trädplanteringar

Fortsatt stora satsningar i kommunens investeringsbudget kring kommunens parker och trädplanteringar enligt träd-policy i budget 2023 och i planperioden.

Digitalisering

För att möta kommande utmaningar i form av ökade förväntningar från medborgare och medarbetare och för att skapa en effektivare och innovativ verksamhet inrättas en digitaliseringsavdelning den 1 januari 2023. IT-verksamheten på Serviceförvaltningen flyttas till Kommunledningskontoret. Organisatoriskt flyttas även Kontaktcenter från Serviceförvaltningen till Kommunledningskontoret.

Nya arbetssätt hänger ihop med en ökad digitalisering. Det kan också behövas nya kompetenser och nya infallsvinklar för nya arbetssätt.

Bredband

Satsningar i budget 2023 görs med 5 mnkr under kommunstyrelsens reserv som komplement till de statliga stöden för att nå målet att 100 procent av befolkningen ska ha tillgång till fast bredbandsuppkoppling inom ett par år.

Belysning på landsbygden

Belysningen prioriterats långsiktigt på landsbygden och medel tas upp i budget 2023 samt under planperioden. Under 2023 satsas 7 mnkr totalt.

Kommunstyrelsens disponibla medel, mnkr	
Kollektivtrafik seniorer	-2,5
Räddningstjänst	-20,4
Färdtjänst	-12,6
Tillkommande hyror och kapitalkostnader	-42,4
Saneringar	-7,4
Utvecklingsinsatser, diverse	-4,0
Insatsanställningar	-4,0
Bidrag till bredband, landsbygden	-5,0
Ny lagstiftning socialtjänstlagen	-0,1
Summa	-98,4

PERSONALPOLITIK

Insatserna på det personalpolitiska området behöver fokuseras på att möta den övergripande utmaning som kompetensförsörjningen innebär på såväl kort som lång sikt. Den demografiska utvecklingen i kombination med den ekonomiska verkligheten innebär att organisationen behöver arbeta smartare och effektivare för att möta konkurrensen med övriga arbetsgivare, vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö, goda villkor och gott ledarskap där medarbetarna vill stanna kvar.

Nämndernas arbete med att upprätta, uppdatera och arbeta med sina kompetensförsörjningsplaner behöver fortsätta. Möjligheten att använda Omställningsfonden och de medel som Eslövs kommun kan hämta ut från fonden för kompetenshöjande och omställningsinsatser ska användas som ett strategiskt verktyg för stöd i kompetensförsörjningsarbetet.

I framförallt schemabundna verksamheter ska det strategiska bemanningsarbetet utvecklas. Fler medarbetare behöver arbeta heltid och bland annat behöver nya schemalösningar hittas i samverkan mellan olika enheter för att möjliggöra detta. En bra samverkan för att lösa tillfälliga behov av vikarier eller förstärkningar i verksamheten är också nödvändigt. Dessa insatser bör syfta till att minska antalet timvikarier i verksamheterna, både för att öka kontinuiteten och kvaliteten för de medborgare som verksamheten möter och för att skapa goda arbetsvillkor för såväl ordinarie som vikarierande medarbetare. Ett minskat behov av timvikarier frigör även tid för chefer och andra rekryterande funktioner för att arbeta mer strategiskt med ledarskap, bemanning och kompetensförsörjning.

En annan nyckel för att minska behovet av ny personal och tillfälligt anställda är arbetet med att öka hälsotalen bland medarbetarna. Hälsomiljonen ska i första hand användas strategiskt med riktade insatser till de verksamheter där man har den högsta sjukfrånvaron. Alla verksamheter har ett uppdrag att arbeta både förebyggande för god hälsa och aktivt med tidiga rehabiliterande insatser för att korta sjukperioderna.

För att få friska medarbetare som trivs och stannar kvar hos arbetsgivaren behövs ett gott och nära ledarskap. Insatser som stärker chefers ledarskapsförmågor och förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap behöver därför genomföras i hela organisationen. Grunden för detta är det fortsatta arbetet med tillitsbaserad ledning och styrning där samtliga chefer, nuvarande och nya, ska rustas med metoder, förhållningssätt och en samsyn för hur ett ledarskap i Eslövs kommun bör se ut och utföras. För att skapa goda förutsättningar för ett modernt ledarskap ska chefers organisatoriska förutsättningar med antal medarbetare, administrativt stöd och centrala stödfunktioner ses över regelbundet i alla verksamheter.

Den investering som görs i medarbetarna under årets löneöversyn bör också göras strategiskt för att understödja möjligheten att behålla och rekrytera personal. Satsningar ska riktas mot svårrekryterade grupper av särskild vikt för verksamheten, där omvärldsanalys visar ett behov av att förstärka konkurrenskraften i kommunens löner.

KOMMUNKONCERNEN OCH VERKSAMHET I KOMMUNALFÖRBUNDEN

UPPDRAG

En del av kommunens service till medborgarna bedrivs i bolagsform med kommunen som hel- eller delägare eller i samverkan med andra kommuner i bolags- eller kommunalförbundsform. Varje organisation har uppdrag och finansiella förutsättningar. I samband med översyn av ägardirektiv har tydligheten att helägda bolag ska bidra till det politiska handlingsprogrammet för kommunens verksamhet införts. Bolagens verksamhet och ekonomiska utfall följs enligt lag upp i delårsrapport och årsredovisning, varför kommunens budget innehåller en kortfattad bild av verksamhet och budget. Kommunen ska enligt förtydligande av lagstiftningen förutom i den egna verksamheten även ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten som bedrivs i hel- och delägda bolag (ägarandel minst 20 procent). Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen ska följas upp årligen liksom bolagens ekonomiska ställning. Likviditet beräknas med kassaflödesanalys vid årets slut.

Ekonomiska nyckeltal för kommunkoncernen:

Årligt överskott	25 mnkr
Soliditet >30 % (211231)	45,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Eslövs kommun

Ekonomiska nyckeltal:

Årligt överskott	22 mnkr
Soliditet (211231)	59,5 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag som ingår i kommunkoncernen

Eslövs Bostads AB (ebo) är ett allmännyttigt bostadsaktiebolag och ska bidra till en fungerande bostadsmarknad inom kommunen genom att bygga, äga, förvalta och avyttra bostäder och lokaler. Bolagets verksamhet är viktig för att kommunen i än högre utsträckning ska uppfattas som attraktiv att bo och verka i och vara en efterfrågad bostadsort.

Bolaget ska aktivt delta i kommunens övergripande utvecklingsarbete och som en del i stadsutvecklingen medverka till att utveckla attraktiva bostäder och bostadsområden.

Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som främjar långsiktig hållbar verksamhet och effektivt resursutnyttjande. Bolaget medverkar till detta genom att erbjuda ett brett utbud av bostäder i hela kommunen med god kvalitet och servicenivå.

Bolaget har dessutom uppdraget att förvalta och utveckla specialbostäder för äldre, gruppboenden och bostäder för personer med funktionsvariabler.

Budgetering sker utifrån ägardirektiven med en låg årlig vinst. Bolagets skuldsättning kommer att öka i takt med nya investeringar.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott	Ej beslutat när kommunens budget upprättas
Soliditet (211231)	17,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (MERAB) ägs gemensamt av kommunerna Eslöv, Hörby och Höör. Bolagets uppgift är att inom kommunerna hantera renhållningsfrågor med beaktande av miljö- och resurshänsyn, på ett för medlemskommunerna ändamålsenligt och effektivt sätt.

Bolaget budgeterar för låg vinst.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott (andel 52 %)	+/-0
Soliditet (211231)	51 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag och kommunalförbund som ligger utanför kommunkoncernen

Sydvatten AB med 17 kommuner som delägare driver vattenförsörjningsanläggningar och försörjer kommunerna med vatten. Delägarkommunerna svarar själva för den lokala distributionen. Bolaget budgeterar inte för vinst. Bolaget har ett stort investeringsbehov framöver både för att säkerställa vattenleverans och kvalitet. Bolagets skuldsättning kommer att öka kraftigt. Taxorna kommer att öka mer än index under de kommande åren.

Den lokala vattendistributionen sker genom **VA SYD** som är ett kommunalförbund med fem medlemskommuner. Förbundet har ett stort investeringsbehov med ca 350 mnkr under tre år för Eslövs va-kollektiv.

Räddningstjänst utförs av **Räddningstjänst Syd** som är ett kommunalförbund med fem kommuner. Kommunens medlemsavgift ökar med 5 procent för 2022. Förbundet har en långsiktigt bedömd högre kostnadsutveckling än intäktsutveckling. Förbundet räknar med effektiviseringar och eventuella driftunderskott. Det finns eget kapital över målsatt nivå som kan användas för att balansera årets resultat (krävs synnerliga skäl).

Kraftringen AB ägs av fyra kommuner med Lund som majoritetsägare med 82,4 procent. Eslövs kommun äger motsvarande ca 12 procent. Föremålet för och ändamålet med Kraftringens verksamhet framgår av bolagsordningen. Inom ramen för dessa ges Kraftringen i uppdrag att aktivt bidra till samhällets klimatomställning, eftersträva att utgöra den ledande energileverantören i ägarkommunerna och deras närområde och säkerställa att koncernens energileveranser sker med en hög leveranssäkerhet och en hög servicenivå till ett marknadsmässigt pris.

Bolaget har och planerar för en god vinstutveckling. Utdelning sker till ägarna. För kommunens del ca 12–14 mnkr per år.

Kommunen är också delägare/medlem i Kommuninvest ekonomiska förening, Kommunassurans Syd Försäkrings AB, Sydarkivera, samordningsförbund FINSAM, INERA AB. Kommunen är också med i en del föreningar, exempelvis vattenråd, Sveriges Kommuner och Regioner och Skånes kommuner.

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning (mnkr)						
	Budget 2022	Prognos 2022*)	Budget 2023**)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens intäkter	815,5	854,2	830,0	833,8	835,6	837,2
Verksamhetens kostnader	-2 994,1	-3 048,2	-3 099,5	-3 207,5	-3 306,7	-3 376,1
Av- och nedskrivningar***)	-82,6	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 261,2	-2 284,0	-2 359,5	-2 463,7	-2 561,1	-2 628,9
Skatteintäkter	1 579,0	1 621,6	1 673,0	1 761,0	1 835,0	1 922,0
Generella statsbidrag och utjämning	684,3	700,2	678,0	700,0	728,0	740,0
Verksamhetens resultat	2,1	37,8	-8,5	-2,7	1,9	33,1
Finansiella intäkter	25,8	31,9	25,5	25,7	26,1	26,5
Finansiella kostnader	-5,5	-17,4	-17,0	-23,0	-28,0	-33,0
Resultat efter finansiella poster						
Årets resultat	22,4	52,3	0,0	0,0	0,0	26,6

*) Prognos 2022 avser delår 2022.

**) Budget 2023 är rullande och tilläggsanslag sker löpande under året.

***) Tillkommande avskrivningar och internränta sker löpande under 2023, efter nämndernas slutredovisningar.

Balansbudget (mnkr)						
	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
TILLGÅNGAR						
Immateriella tillgångar	5,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Summa immateriella anläggningstillgångar	5,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Materiella anläggningstillgångar						
Fastigheter	1 751,4	1 833,7	2 201,7	2 350,7	2 342,1	2 364,7
Inventarier	53,2	36,0	48,9	50,1	40,8	35,9
Summa materiella anläggningstillgångar	1 804,6	1 869,7	2 250,6	2 400,8	2 382,9	2 400,6
Finansiella anläggningstillgångar						
Aktier och andelar	310,7	312,3	312,3	312,3	312,3	312,3
Långfristiga fordringar	653,3	614,1	595,5	576,9	558,3	539,7
Bidrag statlig infrastruktur	21,8	22,0	21,1	20,2	19,3	18,4
Summa finansiella tillgångar	985,8	948,4	928,9	909,4	889,9	870,4
Summa anläggningstillgångar	2 795,6	2 819,5	3 180,9	3 311,6	3 274,2	3 272,4
Omsättningstillgångar						
Exploatering och förråd	24,6	29,3	32,0	44,0	50,0	52,0
Kortfristiga fordringar	200,0	210,0	200,0	220,0	225,0	250,0
Pensionsmedelsförvaltning	100,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Kassa och bank	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	374,6	369,3	362,0	394,0	405,0	432,0
SUMMA TILLGÅNGAR	3 170,2	3 188,8	3 542,9	3 705,6	3 679,2	3 704,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	22,4	52,3	0,0	0,0	0,0	26,6
varav årets avsättning resultatutjämningsreserv						
Resultatutjämningsreserv	105,0	135,0	135,0	135,0	135,0	135,0
Övrigt eget kapital	1 575,3	1 630,8	1 683,1	1 683,1	1 683,1	1 683,1
Summa eget kapital	1 702,7	1 818,1	1 743,1	1 743,1	1 743,1	1 769,7
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	30,5	26,5	30,0	30,0	30,0	30,0
Övriga avsättningar	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Summa avsättningar	48,5	44,5	48,0	48,0	48,0	48,0
Långfristiga skulder						
Lån	896,3	768,0	968,0	1 068,0	1 168,0	1 268,0
Summa långfristiga skulder	896,3	768,0	968,0	1 068,0	1 168,0	1 268,0
Kortfristiga skulder						
	522,7	558,2	708,8	771,5	645,1	543,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER	3 170,2	3 188,8	3 542,9	3 705,6	3 679,2	3 704,4

Ramberäkning 2023 driftsbudget, nämnder										
Beslut i ksau 220621, mnkr	Plan 2023 enligt kf dec 2022	Hyrer och kapitalkostn.	Löner 22 och 23*)	IT, måltid o transport uppräknig	Fastighet/ lokalvård uppräknig	Externa avtal	Volymmer	IT-licenser	Övrigt	Budget 2023
Kommunstyrelsen/ Kommunledningskontoret	-100,2		-1,7	-0,3	-0,1			1,2	-3,2	-104,3
Barn- och familjenämnden	-877,3	1,1	-20,8	-1,7	-2,8	-3,0	-5,9	-0,2	-0,2	-910,8
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-263,1		-3,7	-0,2	-0,6	-3,8	-3,5	-0,1		-275,0
Kultur- och fritidsnämnden	-99,6		-1,3	-1,4				-0,1	0,2	-102,2
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-78,1	-4,4	-1,0		-0,1	-1,8		-0,1		-85,5
Revisionen	-1,3									-1,3
Servicenämnden	-6,3		-0,1							-6,4
Vård- och omsorgsnämnden	-690,6	-0,4	-9,3	-0,6	-0,1	-2,3	-4,7	-1,2		-709,2
Överförmyndarnämnden	-8,3		-0,1							-8,4
Summa:	-2 124,8	-3,7	-38,0	-4,2	-3,7	-10,9	-14,1	-0,5	-3,2	-2 203,1

*) Teknisk justering av löner 2022 samt preliminärt löneutfall 2023 75 %

Ny förändrad ram 2023 driftsbudget Ramförstärkning/reducering ram 2023 efter ksaus beslut 220621 Nämnder (mnkr)		Budget 2023			Budget 2023
Kommunstyrelsen/Kommunledningskontoret			Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden		
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	0,1		Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	0,5	
Överförmyndarnämndens budget flyttas till kommunstyrelsens budget 2023	-8,4		Procedo finansiering till ks/Klk 50 tkr	0,1	
Kpi partistöd	-0,2		Utveckling av byarna	-0,2	
Gyaskogen, Husarängen kapitalkostnad	-0,5		Summa:	0,4	
Utbildning politiker	-0,5		Revisionen		
Kontaktcenter budget flyttas till ks/Klk från Sef	-6,4		Utökad budget 2023	-0,2	
Fysisk planering	-0,8		Summa:	-0,2	
Procedo finansiering kostnader från nämnderna	-0,4		Service-nämnden		
Summa:	-17,1		Kontaktcenters budget flyttas till ks/Klk från Sef	6,4	
Barn- och familjenämnden			Summa:	6,4	
Ekenässkolan tillkommande hyra beslut delår 2022 och idrottslokaler Berga	-4,8		Vård- och omsorgsnämnden		
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2		Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2	
Violen tillkommande hyra	-3,0		Generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnden överfört från 2022, grundbelopp avseende bemanning sjuksköterskor vårdboende	-1,6	
Norrebro rivning 2022	1,2		Generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnden överfört från 2022, utöver grundbelopp avseende bemanning sjuksköterskor vårdboende	-0,4	
Skogsgläntan rivning 2022	0,7		Fast omsorgskontakt äldreomsorgen, beslut delår 2022 helår, ny reform 1 juli 2022	-2,2	
Sallerupskolan beräknas halvårshyra 2023	-1,5		Tillkommande hyra Vårlöken	-0,6	
Häggebo tillkommande hyra	-0,9		FUT-utredare heltid	-0,4	
Marieskolan tillkommande hyra	-2,9		Avrundning budget 2023	0,1	
Extra studietid årskurs 4-9 budget 2023	-0,7		Procedo finansiering till ks/Klk	0,1	
Utökad lovskola årskurs 9 budget 2023	-0,8		Summa:	-5,2	
Föräldraskapsprogrammet 2023	-0,3		Överförmyndarnämnden		
Procedo finansiering till ks/Klk	0,1		Överförmyndarnämndens budget flyttas till kommunstyrelsens budget 2023	8,4	
Summa:	-13,1		Summa:	8,4	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden			Totalt:		-21,8
Tillkommande hyra idrottslokaler Berga, 37 tkr beslut delår 2022					
Procedo finansiering till ks/Klk	0,1				
Summa:	0,1				
Kultur- och fritidsnämnden					
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2				
Kapitalkostnad investeringar	-0,1				
Tillkommande hyra idrottslokaler Berga, beslut delår 2022	-0,3				
Unga för ungar	-0,5				
Evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna	-0,4				
Procedo finansiering till ks/Klk 50 tkr	0,1				
Summa:	-1,5				

**Budget 2023 t.o.m. plan 2026 driftsbudget
Finansförvaltningen
(mnr)**

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Pensioner	-223,4	-246,8	-166,0	-161,2
Grupplivsförsäkring, arbetsmarknadsförsäkring	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Intern personalförsäkring och kapitalkostnad nämnder	127,7	134,1	137,7	139,4
Löner	-12,8	-66,9	-122,8	-180,3
Index 2024-2026 hyror etc.	0,0	-12,0	-12,0	-12,0
Energikostnad	-22,0	-22,0	-22,0	-22,0
Effektiviseringar elkostnad 25-26			4,0	4,0
Måltidskostnader	-4,0	-4,0	-2,0	-2,0
Kommunstyrelsens disponibla medel				
Kollektivtrafik seniorer	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Räddningstjänst	-20,4	-20,4	-20,4	-20,4
Färdtjänst	-12,6	-12,6	-12,6	-12,6
Tillkommande hyror och kapitalkostnader	-42,4	-54,5	-74,4	-76,4
Saneringar etc	-7,4	-1,5	0,0	-7,4
Utvecklingsinsatser, oförutsett	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Insatsanställningar	-4,0	-4,0	0,0	0,0
Volymer	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag till bredband, landsbygden	-5,0	-5,0	0,0	0,0
Ny lagstiftning socialtjänstlagen	-0,1	0,0	0,0	0,0
Avrundning				-0,1
Effektiviseringar nämnder 2023				
Effektiviseringar nämnder 2023	100,0	100,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-134,6	-223,8	-298,7	-359,2
Skatteintäkter	1 673,0	1 761,0	1 835,0	1 922,0
Generella statsbidrag	678,0	700,0	728,0	740,0
Finansiella intäkter	25,5	25,7	26,1	26,5
Finansiella kostnader	-17,0	-23,0	-28,0	-33,0
Totalt	2 224,9	2 239,9	2 262,4	2 296,3

**Driftsbudget netto (mnr)
2023-2027**

Nämnd/styrelse	Budget 2022*)	Prognos helår 2022**)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen - Finansförvaltningen	-141,3	-113,6	-152,9	-243,8	-319,7	-380,2
Kommunstyrelsen - Kommunledningskontoret	-103,6	-102,9	-121,4	-120,1	-120,1	-120,1
Barn- och familjenämnden	-876,6	-887,5	-923,9	-931,5	-942,3	-944,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-249,7	-249,6	-274,9	-278,5	-281,8	-280,8
Kultur- och fritidsnämnden	-101,3	-101,6	-103,7	-102,7	-102,7	-102,7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-83,6	-83,5	-85,2	-85,2	-85,6	-85,6
Revisionen	-1,3	-1,3	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Serviceämnden	-6,3	-19,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-704,9	-732,5	-714,4	-720,5	-728,5	-734,6
Överförmyndarnämnden***)	-8,3	-8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma nämnder	-2 135,6	-2 186,1	-2 224,9	-2 239,9	-2 262,4	-2 269,7
Verksamhetens nettokostnad	-2 276,9	-2 299,7	-2 377,8	-2 483,7	-2 582,1	-2 649,9
Intern ränta	15,7	15,7	18,3	20,0	21,0	21,0
Verksamhetens nettokostnad	-2 261,2	-2 284,0	-2 359,5	-2 463,7	-2 561,1	-2 628,9

*) Enligt beslut t.o.m. delårsbokslut 2022

**) Enligt delår 2022

***) Överförmyndarnämnden överfört till kommunstyrelsens/Kommunledningskontorets budget 2023

Investeringsbudget, netto (mnkr)						
Nämnd/styrelse	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Kommunstyrelsen – Kommunledningskontoret	-19,3	-7,9	-7,9	-7,9	-7,9	
Barn- och familjenämnden	-7,4	-14,6	-4,9	-4,9	-4,9	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Kultur- och fritidsnämnden	-13,6	-1,6	-0,1	-0,1	-0,1	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-123,7	-115,2	-104,1	-136,1	-116,6	
Service­nämnden	-330,1	-142,8	-6,5	-6,5	0,0	
Vård- och omsorgsnämnden	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Verksamhetens nettoinvesteringar	-497,6	-285,6	-127,0	-159,0	-133,0	

Anmärkning:

Budget 2023 är exklusive upparbetade utgifter 2022.

Påbörjade projekt exklusive årsanslag förs budgetmedel över i bokslut 2022 till budget 2023 på den del av medeln som inte används under året.

Budgetjusteringen görs då i årsredovisningen 2022 för respektive nämnd.

Förhyrningar, netto (mnkr)						
Nämnd/styrelse	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Vård- och omsorgsnämnden						
LSS-boenden och äldreomsorg	-2,8	-3,6	-6,0	-9,4	-9,4	
Totalt 2023-2027	-2,8	-3,6	-6,0	-9,4	-9,4	

Investeringsbudget per objekt (mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
KOMMUNSTYRELSEN - KOMMUNLEDNINGSKONTORET	-46,7			-48,2	-19,3	-7,9	-7,9	-7,9	-7,9	
Landsbygdsutveckling	-7,5			-7,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Digitalisering	-29,0			-29,0	-5,8	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3	
Ärendehanteringssystem	-2,0			-2,0						
Kvalitetsledningssystem	-1,5			-1,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	
Digital strategi, automatisering	-1,5			-1,5	-1,5					
Digital infrastruktur, strategisk digital planering	-24,0			-24,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	
Inventarier rådhuset	-1,7			-1,7	-1,7					
Av-utrustning rådhuset, stadshuset	-2,0			-2,0	-2,0					
Lokaler utredningsmedel	-6,5			-8,0	-8,3	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	
Utredning demensboende	-2,5	-3,0		-3,0	-3,0					
Utredning stadshus	-2,0	-3,0		-3,0	-3,0					Utredningsmedel till förstudie
Utredning förskola centrum/väster	-1,0			-1,0	-1,0					Lokaliseringsutredning kommunal förskola
Utredning Husarängen	-1,0			-1,0						
Utredning i tidigt skede vård- och omsorgsnämnden not 1					-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede barn- och familjenämnden not 2					-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden not 3						-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede kultur- och fritidsnämnden not 4						-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	Nya utredningar budget 2023

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i> (mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya pro- jekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
BARN- OCH FAMILJENÄMNDEN					-7,4	-14,6	-4,9	-4,9	-4,9	
Inventarier förskolor/skolor					-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	
Utemiljö förskolor/skolor					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
IT-struktur					-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	
Inventarier ersättningsförskola Örtofta					-0,5					
Inventarier Sallerupskolan						-5,0				
Inventarier utökning Stehagskolan					-0,3					
Upprustning förskolegårdar					-1,7	-1,7				
Inventarier utbyggnad i Flyingeskolan						-3,0				
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN					-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Inventarier gymnasiet					-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN					-15,0	-13,6	-1,6	-0,1	-0,1	-0,1
Offentlig konst					-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	
Inventarier Kulturskolan					-1,5	-1,5				
Husarängens rekreativområde etapp 1					-13,5	-13,5				Husarängens föreningslokal och konstgräs- plan finns under servicenämnden
MILJÖ- OCH SAMHÄLLS- BYGGNADSNÄMNDEN	-364,1			-653,8	-123,7	-115,2	-104,1	-136,1	-116,6	
Belysning	-37,0			-37,0	-7,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	
Belysning landsbygden	-18,0			-18,0	-3,0					
Belysning landsbygden etapp 2	-19,0			-19,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	
Gator och vägar	-159,0			-390,0	-48,5	-33,0	-58,0	-59,0	-53,0	
Kanalgatan etapp 1 (Bryggaregatan-Trollsögatan)	-22,0	-33,0		-33,0	-30,0					Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Kanalgatan etapp 2 (Föreningstorget-Västergatan) inkl. park Timmermannen	-16,5	-31,5		-31,5	-1,5		-30,0			Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Kanalgatan etapp 3 (Västergatan-Bryggaregatan)	-11,0	-31,0		-31,0		-1,0		-30,0		Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. del av Kanalgatan	-16,5	-31,5		-31,5		-30,0				Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Kvarngatan inkl. gång- och cykelväg etapp 2 (Östergatan-Pärlgatan)	-13,0	-16,0		-16,0	-15,0					Budget utökas ny kostnadsberäk- ning, rapport Östra Eslöv mars 21
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	-22,0	-27,0		-27,0			-2,0		-25,0	Budget utökas ny kostnadsberäk- ning, rapport Östra Eslöv mars 21
Storgatan (Väwaregränd-Östergatan), Eslöv				-27,0	-27,0			-2,0		
Storgatan etapp 1, Marieholm				-26,0	-26,0					-1,0
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen-väg 113) exkl. cirkulationsplats	-30,0	-26,0		-26,0			-1,0		-25,0	Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan-Verkstadsvägen)	-17,0	-27,0		-27,0	-2,0		-25,0			Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Trehäradsvägen 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl. gång- och cykelväg på bro				-27,0	-27,0	-2,0		-25,0		Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i>										
(mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Vångavägen etapp 1 (Vikingavägen-gång- och cykelväg)			-16,0	-16,0						
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)			-27,0	-27,0						Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Jonssons väg) Not 5			-32,0	-32,0				-2,0		Omplanering p.g.a. FÖP. Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 och rapport Östra Eslöv mars 21
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 (Bergavägen-Verkstadsvägen) Not 5, 17 mnkr		0,0		0,0						Etapp 2 slås ihop med etapp 3 med ett nytt projekt
Östergatan/Ringsjövägen etapp 3 (Verkstadsvägen-Gasverksgatan) Not 5, 27 mnkr		0,0		0,0						Etapp 3 slås ihop med etapp 2 med ett nytt projekt
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)			-12,0	-12,0					-2,0	Omplanering p.g.a. FÖP. Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Skogsvägen etapp 1 (Skolvägen- Hasselgården) Not 6	-11,0	0,0		0,0						Flyttas framåt i tiden utanför planperioden
Gång- och cykelvägar	-35,8			-39,5	-1,5	-9,7	-1,5	-24,5	0,0	
Gång- och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan	-6,8	-9,0		-9,0		-8,2				Budget utökas p.g.a. ny kostnadsberäkning
Gång- och cykelväg Ö Asmundtorp-Trollenäs	-24,0	-25,0		-25,0	-1,0	-1,0	-1,0	-21,0		Budget utökas p.g.a. ny kostnadsberäkning
Gång- och cykelväg Vetegatan-Ö Asmundtorp	-5,0	-5,5		-5,5	-0,5	-0,5	-0,5	-3,5		Gång- och cykelväg flyttas fram samkörs med Trafikverket
Projekt i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken	-42,3			-42,3	-5,8	-22,0	-1,0	0,0	-10,0	
Hållplats Hurva	-2,3			-2,3	-2,3					
Gång- och cykelväg Billinge-Röstånga	-13,5			-13,5	-1,0	-11,5				
Gång- och cykelväg Stabbarp-Bosarp-Öslöv	-15,5			-15,5	-2,5	-10,5				
Gång- och cykelväg Eslöv-Ellinge	-11,0			-11,0			-1,0		-10,0	Flyttas fram p.g.a. inplanering av Bullervall Hurva
Lekplatser, parkåtgärder och grönområden	-70,0			-122,0	-30,0	-16,0	-1,0	-21,0	-16,0	
Park Gröna torg	-16,0			-16,0		-15,0				
Parkåtgärder, Löberöd	-11,0			-11,0				-1,0		
Onsjöparken	-11,0			-11,0					-1,0	
Lekplats Stadsparken och parkåtgärder	-21,0	-31,0		-31,0	-30,0					Utökad budget p.g.a. ny kostnadsberäkning i projektkalkyl
Sundelius park inkl. lekplats, Marieholm	-11,0	-21,0		-21,0		-1,0		-20,0		Utökad budget p.g.a. ny kostnadsberäkning. Ny lekplats enligt lekplatsplanen
Lekplats Sallerup och Flyinge			-16,0	-16,0			-1,0		-15,0	
Badhusparken inkl. lekplats			-16,0	-16,0						
Övriga projekt	-20,0			-23,0	-2,0	-2,0	-11,0	0,0	-7,0	
Industrispåret	-8,0			-8,0			-1,0		-7,0	
Stinstorget	-11,0			-11,0	-1,0		-10,0			
Bullervall Hurva			-3,0	-3,0	-1,0	-2,0				Påbörjat ej färdigställt projekt
Ärendehanteringssystem inom bygglovsärenden	-1,0			-1,0						Beslut i delår 2022

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i>										
(mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Årsanslag					-28,9	-28,5	-27,6	-27,6	-27,6	
Teknisk utrustning					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Asfaltering					-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	Indexjustering samt omfördelning 0,5 mnkr från gatubelysning
Om- och nybyggnad gatuanslaggningar					-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	Indexjusterad
Åtgärder i övriga orter					-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	Indexjusterad
Utsmyckning					-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	
Fritids- och naturanläggningar					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Cykelvägar, kollektivtrafik och trafiksäkerhet					-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	Indexjusterad
Gatubelysning					-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	Indexjusterad samt omfördelning 0,5 mnkr till asfaltering
Lekplatser					-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	Indexjusterad
Grönområden Eslövs tätort					-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	Indexjusterad samt omfördelning 0,2 mnkr till grönomr. byarna
Grönområden byarna					-1,3	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	Indexjusterad samt omfördelning 0,2 mnkr från grönomr. Eslöv
Trädplanteringar enligt trädpolicy					-1,8	-1,8	-0,9	-0,9	-0,9	Nytt projekt: Utökning till följd av trädpolicy, beslut taget i kf
Dagvattenåtgärder					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Broåtgärder					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
SERVICENÄMNDEN	-630,3			-749,0	-330,1	-142,8	-6,5	-6,5	0,0	
Övriga investeringar	-14,7			-29,2	-27,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fojén stadshuset	-8,7			-8,7	-2,7					Utökad budget 2022, beslut i oktober 2022
Nytt investeringsanslag för fastighet 2023, avser reinvestering.					-10,0					
Utbyte av fjärrvärmecentraler, 8 objekt à 500 tkr			-4,0	-4,0	-4,0					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budgetyttrande 2023
Tak tennishallen			-6,0	-6,0	-6,0					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budgetyttrande 2023
Tak fotbollshallen			-4,5	-4,5	-4,5					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budgetyttrande 2023
Fordon	-6,0			-6,0						Leveransproblem under 2022
Förskolor	-238,6			-238,6	-42,2	-6,1	0,0	0,0	0,0	
Fridebo	-0,2			-0,2	-0,2					Utredning ej klar
Marieholm	-35,0			-35,0						Behov avvaktas
Vitsippans förskola (f.d. Nya Skogsgläntan)	-61,0			-61,0	-37,0	-6,1				Utökad budget 2022, beslut i delår 2022
Blåsippans förskola (f.d. Stehag söder)	-44,5			-44,5	-5,0					
Örtofta/Väggarp	-35,0			-35,0						Detaljplan avvaktas
Violen (f.d. Norrebo)	-43,8			-43,8						Utökad budget delår 2022. Byggnad slutredovisas under 2022. Bullerplank klart under våren 2023

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i>										
(mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Flyinge Hågebo förskola	-19,1			-19,1						Byggnad slutredovisas under 2022. Utemiljö slutredovisas under 2023
Grundskolor	-283,6			-314,6	-141,3	-95,5	0,0	0,0	0,0	
Västra skolan	-1,0			-1,0	-1,0					Avser basutredning
Fridasroskolan	-0,3			-0,3	-0,3					Utredning ej klar
Sallerupskolan	-210,3			-210,3	-108,0	-95,5				Entreprenad överklagad under 2022. Tidplan justeras efter överklagande processen
Stehagskolan	-2,0		-10,0	-10,0	-9,0					
Stehagskolans kök			-7,2	-7,2	-7,2					Ny kalkyl efter ks 220621 från 6,0 mnkr till 7,2 mnkr i Sefs budgetförslag
Vasavångsskolans kök			-15,8	-15,8	-15,8					Projektet fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budget 2023
Flyingeskolan	-28,0			-28,0						Projektet är tidigare indelat i etapper. Belopp justeras när basutredning är gjord
Marieskolan	-42,0			-42,0						Byggnad slutredovisas under 2022. Utemiljö slutredovisas 2023
Cygnasieskola	-34,5			-34,5	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skoltorget vid Carl Engström-skolan	-10,7			-10,7	-6,3					
Carl Engström-skolan, byggnad C (gamla Östra skolan)	-23,8			-23,8	-14,8					
Kultur- och fritidsverksamhet	-58,9			-132,1	-87,3	-27,0	0,0	0,0	0,0	
Kulturskolan	-43,0			-43,0	-33,1	-8,0				
Idrottsparken	-2,9			-2,9						
Karlsrobadet	-13,0			-13,0						
Karlsrobadet			-31,0	-31,0	-21,0	-10,0	0,0	0,0	0,0	Underlag i lokal-försörjningsplan till ksau 220621
Konstgräsplan			-15,0	-15,0	-15,0					Underlag i lokal-försörjningsplan till ksau 220621
Föreningslokal Husarängen			-18,5	-18,5	-9,5	-9,0				Underlag i lokal-försörjningsplan till ksau 220621
Ölyckeskolans idrottshall			-8,7	-8,7	-8,7					Yttrande i Sefs budgetförslag 2023, akut p.g.a tillgänglighet
Årsanslag					-11,0	-14,2	-6,5	-6,5	0,0	
Inventarier					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2		
IT-infrastruktur					-7,8	-11,0	-4,4	-4,4		
Maskiner					-1,8	-1,7	-0,8	-0,8		
Storköksmaskiner					-0,8	-0,8	-0,8	-0,8		
Städmaskiner					-0,4	-0,5	-0,3	-0,3		

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i> (mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN					-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Inventarier boendeenheter					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Ny teknik					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Totalt inklusive årsanslag 2023-2027					-497,6	-285,6	-127,0	-159,0	-133,0	
Förslag på kommunfullmäktige rambudget 2023 samt planperiod 2024-2027				-1 466,0						

Noter:

*) Investeringsram antagen av kommunfullmäktige, beslut i tidigare antagen budget samt planperiod.

***) Investeringsram nytt förslag på kommunfullmäktige ram till budget 2023 samt planperiod.

****) Investeringsram inte antagna projekt i kommunfullmäktige.

Not 1 Nytt psykiatriboende, LSS-bostäder Järnvägsgatan, Kvarngatan 10 B, Kvarngatan 10 G; Bjärevägen, Kvarngatan 14.

Hemvårdens lokaler Kvarngatan 7. Öppenvårdsbehandlingen på Ystadvägen, beredskapslager, kv Köpmannen, Stensson.

Not 2 Ängabo förskola. Förskola Väster/Centrum. Östra Strö skola. Ölyckeskolan. Kapacitetsökning grundskolan tätort. Tillgången till idrottshallar på f.d. Bergaområdet. Trygghet och säkerhet i i kommunens skolor. Utemiljön på kommunens skolor.

Not 3 Administrativa lokaler. Våfflan.

Not 4 Översyn av idrottsplatser. TV-torn Ekevall

Not 5 Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 slås ihop till ett projekt med annan indelning.

Not 6 Skogsvägen senareläggs till efter planperioden, därför ändras projektbudgeten till 0 mnkr.

INVESTERINGAR 2023 OCH PLAN TILL OCH MED 2027 - MILJÖ- OCH SAMHÄLLS-BYGGNADSNÄMNDEN

Belysning landsbygden etapp 1 och 2

Projektet avser förstärkning av belysning på landsbygden. Kommunfullmäktige beslutade i budget 2022 att förstärka budgeten med ytterligare 19 mnkr. Under 2023 kommer behovet att utredas och behandlas politiskt.

Gator och vägar

• Föreningstorget

Gator kring Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan och eventuellt Kanalgratan i samband med att delar av Föreningstorget bebyggs. Ett nytt torg på kvarvarande yta kommer att anläggas. Projektering inleddes 2022 och fortsätter 2023 tillsammans med VA SYD. Med anledning av överklagat bygglov samt osäker konjunktur kan bostadsbyggnation försenas, vilket gör att anläggningen av gator och torg också kan försenas. Planeringen håller på och ses över av projektet och kan eventuellt bantas ner.

• Kanalgratan etapp 1 och etapp 2

Förstudie för hela Kanalgratan genomfördes 2021. Med anledning av ledningar i marken kommer antalet träd att minskas jämfört med ursprungligt förslag. Osäkerhet föreligger kring föreningar i marken. Etapp 1 avser sträcka Bryggaregatan–Trollsögatan. Projektering har genomförts under 2022, anläggning planeras att starta hösten 2023 och slutföras 2024. Senare i planperioden ligger etapp 2 (Föreningstorget–Västergatan) och etapp 3 (Västergatan–Bryggaregatan). Projektering för etapp 2 är planerad att starta under 2023. Etappen innehåller även en mindre park vid kvarteret Timmermannen.

• Kvarngatan etapp 2 (Östergatan–Pärlgatan)

Projektering slutförs 2022 och anläggning beräknas att starta under 2023. Trafikverket har beviljat medfinansiering med 50 procent. VA SYD kommer att utföra underhållsarbete i samband med projektet. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg från biltrafiken.

• Trehäradsvägen etapp 2

Sträckning Gasverksgatan–Verkstadsvägen. Tidigarelagd jämfört med föregående beslut. Projektering inleds under 2023. Byggnadsstart är inte bestämd, men sker troligen 2025. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg från biltrafiken samt öka mängden grönska genom infartsvägen.

Gång- och cykelvägar

• Medborgarhuset–Bryggaregatan

Utredning och projektering 2022 som fortsätter 2023. Anläggande 2024. Byggs för att koppla ihop gång- och cykelvägen på Södergatan som söderifrån går fram till Medborgarhuset. Gång- och cykelvägen anläggs fram till Bryggaregatan via Södergatan och Köpmansgatan.

Gång- och cykelvägar i samarbete med Trafikverket

• Gång- och cykelväg Billinge–Röstånga

Trafikverket projektleder. Produktion 2024–2025. Gång- och cykelvägen syftar till att binda ihop befintlig gång- och cykelväg i södra delen av Billinge med Röstånga. Detta möj-

liggör cykling till kollektivtrafik, skola samt i rekreations- och turism syfte och ska bidra till att det upplevs trafiksäkert att cykla längs väg 13.

• Gång- och cykelväg Stabbarp–Bosarp–Öslöv

Trafikverket projektleder. Produktion 2024–2025. Gång- och cykelvägen ska komplettera cykelvägnätet mellan Öslöv och Stehag, knyta ihop det regionala cykelvägnätet samt förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter på väg 113. Gång- och cykelvägen sträcker sig från befintlig gång- och cykelväg i Stabbarp i söder, till väg 1282 vid Öslöv i norr.

• Gång- och cykelväg Östra Asmundtorp–Trollenäs

Trafikverket projektleder. Syftet med gång- och cykelvägen är att oskyddade trafikanter ska kunna ta sig till och från Öslöv längs väg 17, såväl för rekreation som för arbets- och skolpendling. Gång- och cykelvägen är ett komplement till att linje 241 försvann i samband med att Marieholmsbanan byggdes.

• Gång- och cykelväg Vetegatan–Östra Asmundtorp

Trafikverket projektleder. Anläggs längs Vetegatan i Öslöv (längs Trollenäsvägen) och ansluter till gång- och cykelvägen Östra Asmundtorp–Trollenäs.

Parker och grönområden

• Stadsparken, lekplats och parkåtgärder

Projektet syftar till att rusta upp och gestalta om hela stadsparken, däribland lekplatsen som är en central och väl-använd lekplats men som börjar bli sliten. Projektering påbörjat under 2021 och anläggandet genomförs 2023.

• Gröna torg

Projektering påbörjades 2022 och fortsätter 2023. Anläggning är planerad till 2024.

Årsanslag

Anslagen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska användas till underhåll/reinvesteringar av gator, broar, lekplatser, grönområden, gatubelysning, med mera som inte täcks av de större projekten. 0,7 mnkr årligen öronmärks för utsmyckning av det offentliga rummet. Under 2023 riktas särskilt 0,4 mnkr för anläggande av hundrastgård i Marieholm. Från 2023 tillkommer ett projekt för trädplanteringar. Enligt fastställda riktlinjer för trädfallning ska varje fällt träd kompenseras med plantering av två nya. Inför 2023 har uppräkningsgjorts enligt index samt viss omfördelning mellan de enskilda projekten.

INVESTERINGSBUDGET 2023 SAMT PLAN 2024–2027 FASTIGHET/LOKALER

Kommunstyrelsen Utredningsmedel

• Demensboende

Utredningsmedel avsatta till demensboende 2027.

• Utredning stadshuset

Utredningsmedel till förstudie för framtida stadshuset. Olika alternativ kommer att utredas av befintligt stadshus.

• Utredning förskola centrum/väster

Lokaliseringstudering kommunal förskola med 6–8 avdelningar, utifrån konceptförskolorna som SKR har tagit fram.

- **Utredningsmedel i tidigt skede**

Utredningsmedel avsatta till olika nämnder för utredningsuppdrag i tidigt skede.

Övriga investeringar

- **Foajén i stadshuset**

Arbetet i stadshuset planeras starta i början av 2023 och kommer att vara klart under sommaren 2023 för att planera inflyttning av personal från vård- och omsorgsnämndens socialtjänst på Åkermans väg.

- **Nytt investeringsanslag underhåll av fastigheter**

Anslag som ska täcka mindre investeringar än 2 mnkr för diverse objekt av reinvesteringar av fastigheter.

- **Utbyte av fjärrvärmecentraler**

I åtta objekt inom fastighet ska utbyte ske av fjärrvärmecentraler.

- **Tak tennishallen**

Taket på Berga tennishall är i akut behov av byte.

- **Tak fotbollshallen**

Taket på fotbollshallen är i akut behov av byte.

- **Fordon**

Fordon är beställda under 2022, men fortsatta leveransproblem gör att bilarna inte kommer att kunna levereras under året.

Förskolor

- **Fridebo**

Utredningsmedel av Fridebo förskola, där utredningen inte är klar. Avvaktar Fridasroskolan.

- **Marieholm**

Senareläggs och tidplan inte klar. Avvaktar behov.

- **Vitsippans förskola (f.d. Nya Skogsläntan)**

Nybyggd förskola med åtta avdelningar, 140 platser. Inflyttning under 2024.

- **Blåsippans förskola (f.d. Stehag söder)**

Nybyggnad av förskola i södra Stehag. Ersätter Gyabo och Trollhassels förskolor. Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Inflyttning i början av 2023.

- **Örtofta/Väggarp**

Detaljplan avvaktas.

- **Violen (f.d. Norrebo)**

Inflyttning under 2022, nybyggd förskola med sex avdelningar. Upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. I projektet återstår utemiljö och bullerplank under 2023.

- **Flyinge: Häggebo förskola**

Tillbyggnad av befintlig förskola med två avdelningar och utökning av lektyta. Inflyttning under 2022. I projektet återstår utemiljön som blir klar våren 2023.

Grundskolor

- **Västra skolan**

Medlen av basutredning av Västra skolan.

- **Fridasroskolan**

Utredningsmedel av Fridasroskolan, där utredningen inte är klar.

- **Sallerupskolan**

Nybyggnad av en treparallellig skola med cirka 6 300 kvm. Upphandlingen har blivit överprövad under 2022. Tidplan kommer att justeras när överklagandet är klart.

- **Stehagskolan**

Ombyggnad av Gyabo förskolas lokaler till skollokaler. Ny basutredning är gjord för projektet.

- **Stehagskolans kök**

Köket på Stehagskolan är i stort behov av renovering.

- **Vasavångsskolan kök**

Köket på Vasavångsskolan är i stort behov av renovering.

- **Flyingeskolan**

Flyingeskolan är tidigare indelad i etapper. Beloppet justeras när basutredning är gjord.

- **Marieskolan**

Tillbyggnad av befintlig skola för ytterligare 100 barn samt av befintliga lokaler. Inflyttning under 2022. Utemiljön blir inte klar under 2022 utan sker 2023 inklusive sanering av mark.

Gymnasieskola

- **Skoltorget vid Carl Engström-skolan**

Projektet blir klart under 2023.

- **Carl Engström-skolan, byggnad C (gamla Östra skolan)**

Projektet samordnas med Skoltorget vid Carl Engström-skolan. Projektet blir klart under 2023.

Kultur- och fritidsverksamhet

- **Kulturskolan**

Om- och tillbyggnad av Lilla Teatern. Kulturskolan har idag tillfälliga lokaler på Östergatan 8. Projektet beräknas vara klart under 2024.

- **Karlsrobadet**

Ytterligare investeringsmedel avsätts för Karlsrobadet under 2023–2024.

- **Konstgräsplan**

Konstgräsplan planeras tillsammans med föreningslokal på Husarängen.

- **Föreningslokal Husarängen**

Uppbyggnad av ny föreningslokal för fotbollsverksamhet.

- **Ölyckeskolans idrottshall**

Renovering samt tillgänglighetsanpassning av lokaler i Ölyckeskolans idrottshall.

Årsanslag

Årsanslagen inom fastighet har ersatts av specificerade anslag av särskilda objekt samt ett belopp på 10 mnkr för mindre åtgärder och som inte överstiger 2 mnkr per objekt. Beloppet prövas inför varje budgetår. De mindre åtgärderna finansierade med 10 mnkr i budget 2023. Dessa redovisas inte i lokalförsörjningsplanen.

Exploateringsbudget per projekt Budget 2023 t.o.m. plan 2026 (mnkr)													
	Skede	Intäkter	Kostnader	Totalt	T.o.m. 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Senare	Planerat Avslut	
Exploateringsprojekt - kommunal mark													
- genomförande													
0	Totalt	G	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	1,2	-1,2	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	Senare
0	Totalt	G	23,8	-13,8	10,0	-7,6	0,6	4,9	0,9	0,9	0,9	9,4	Senare
0	Totalt	G	16,3	-16,8	-0,5	-0,1	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2023
80062	Totalt	G	12,1	-13,9	-1,7	-7,8	0,9	8,9	-0,1	-3,5	-0,1	0,0	Senare
0	Totalt	G	0,9	-0,1	0,8	0,0	0,0	0,9	-0,1	0,0	0,0	0,0	Senare
80070	Totalt	G	1,2	-1,5	-0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0 1	Totalt	G	23,7	-16,6	7,1	-0,4	-0,4	-1,8	-1,2	23,3	-11,0	-1,5	Senare
80092	Totalt	G	35,8	-21,4	14,4	-1,8	-12,3	16,3	-0,5	-0,2	0,0	13,0	Senare
2	Långåkra etapp 1, allmänna investeringar	G	0,0	-9,6	-9,6	0,0	0,0	-9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	2,0	-0,4	1,6	0,0	0,0	-0,1	1,9	-0,2	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	3,3	-0,5	2,8	0,0	-0,4	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	2,6	-14,1	-11,5	0,0	-1,0	-3,3	-7,7	0,4	0,5	-0,3	Senare
80112	Totalt	G	4,7	-0,4	4,3	-0,4	4,7	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2024
	Totalt	G	0,4	-0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	Senare
Summa nettoexploatering			128,1	-101,3	26,7	-19,1	-8,2	28,9	-6,8	20,6	-9,8	21,0	
Allmänna investeringar			0,0	-9,6	-9,6	0,0	0,0	-9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	
Totalt			128,1	-110,9	17,1	-19,1	-8,2	19,3	-6,8	20,6	-9,8	21,0	
Exploateringsprojekt - kommunal mark													
- planering/förberedande åtgärder													
0	Totalt	P		-0,3	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	Senare
80078	Totalt	P		-1,6	0,0	-0,6	-0,6	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
80097 3	Totalt	P		-54,7	-5,7	-1,0	-43,0	-2,5	-2,5	0,0	0,0	0,0	Senare
80102	Skatan 3	P		-0,4	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
80104	Totalt	P		-3,8	0,0	-0,8	-0,7	-0,7	-1,5	-0,1	0,0	0,0	Senare
80106	Totalt	P		-0,4	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	Senare
	Långåkra etapp 2	P		-2,4	0,0	-0,4	-0,6	-0,2	-1,0	-0,2	0,0	0,0	Senare
	Långåkra etapp 3	P		22,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5	24,0	0,0	Senare
80115	Marieholm Nordost	P		-3,1	-0,4	-0,6	-0,6	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
	Nunnan	P		-0,8	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	Senare
Summa nettoexploatering				-45,0	-6,1	-3,4	-46,0	-6,0	-5,5	-2,0	23,9		

1 Bygglov har överklagats, vilket innebär förseningar i projektet. Inkomsten för försäljning av marken kommer först 2023, under förutsättning att en överenskommelse nås.

2 Avser investeringar i allmänna anläggningar som inte bör belasta exploateringsprojektet, såsom parker, naturområden, lekplatser och huvudgator som är till för ett större områdes behov.

3 Enbart kostnader för etapp 1 i projektet redovisas. Kostnaderna avser inköp och ombyggnation av Stådet 5 samt förberedande åtgärder inför etapp 2. Sanering, exploatering och försäljning av byggrätter inom Gäddan 41 genomförs i etapp 2. Kostnader och intäkter för etapp 2 redovisas senare.

Exploateringsbudget per projekt													
Budget 2023 t.o.m. plan 2026 (mnkr)													
		Skede	Intäkter	Kostnader	Totalt	T.o.m. 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Planerat Senare	Planerat Avslut
Exploateringsprojekt - privat mark													
80060	Totalt	G	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Färgaren 8 och 19	P			-0,1								
	Stenbocken 14 och 15	P			-0,1								
	Dannemannen 33, 36 och 37	P			-0,1								
	Sibbarp 25:34 och 25:35	P			-0,1								
80084	Östra Gårdstånga 5:134	P			-0,1								
	Örnen 4	P			-0,1								
	Gårdstånga 15:25 m.fl	P			-0,1								
	Stehag 5:118	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 8:22	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 17:1	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 7:6	P			-0,1								
	Ölycke 1:228	P			-0,1								
	Summa nettoexploatering				-1,3								
Exploateringsprojekt - kommunal och privat mark													
	Totalt	P			-8,2								Senare
80114	Drottningen S:1 Sallerup	P			1,2								Senare
80113	Åspingen 1 och 2	P			2,1								2024
80111	Skatan 10	P			2,9								Senare
	Övriga exploateringsprojekt	P			-2,5								
	Summa nettoexploatering				-4,5								
Äldre exploateringsprojekt med kvarvarande brister													
80110	Totalt	P			-2,2								Senare
	Totalt	P											Senare
	Summa nettoexploatering				-2,2								
Exploateringsverksamhet totalt													
	Summa nettoexploatering					-25,1	-11,6	-17,1	-12,7	15,2	-11,8	44,9	

P - Planering

G - Genomförande

A - Avslutas

För de projekt som är under planering (P) redovisas enbart beräknade kostnader för utredningar, projektering och andra förberedande åtgärder som krävs innan projektet kan tilldelas en projektbudget för genomförande. Dessa projekt är i ett tidigt stadium och kalkylerade intäkter och kostnader för att genomföra projektet redovisas ej. Kommunstyrelsen beslutar om projektbudget. Endast projekt med planerade intäkter och kostnader redovisas.

ORD OCH BEGREPP

Anläggningstillgång är tillgång avsedd för stadigvarande innehav såsom fastighet och inventarier.

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivning är planmässig värdeminskning av anläggningstillgång för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkt för betalning till exempel avsättning till pensioner.

Balanskrav enligt lag innebär att årets kostnader inte får överstiga årets intäkter.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättnings-tillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Byggherrekostnad är lön, personalomkostnadspålägg och semesterersättning som förs över från personalkostnad till investering.

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är skillnaden mellan totala tillgångar, avsättningar och skulder enligt balansräkningen, det vill säga nettoförmögenheten.

Exploatering är kommunens innehav av mark för framtida bostads- och industrietablering.

Extraordinär intäkt/kostnad saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentliga belopp.

Finansiell intäkt/kostnad avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar med mera.

Finansnetto anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter.

Intern ränta är kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångens bokförda värde.

Investering är placering av kapital i olika värden såsom värdepapper, fastigheter och konst.

Jämförelsestörande post avser händelse eller transaktion av större betydelse, som inte klassas som extraordinär, men viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan kommuner.

Kassaflödesanalys visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten. Summan av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Koncern utgörs av kommunen och dess hel- och majoritet-sägda bolag.

Kortfristig fordran och skuld förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel består av kontanter eller tillgång som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgång, postväxel samt värdepapper såsom statsskuldväxel och bankcertifikat.

Likviditet är betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått exempelvis som rörelsekapital och ställas i relation till extern utgift.

Långfristig fordran och skuld förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Mdkr är förkortning av miljarder kronor.

Mnkr är förkortning av miljoner kronor.

Medlem i en kommun är enligt kommunallagen 1:4 – den som är folkbokförd i kommunen. – Äger fast egendom i kommunen. – Taxerad till kommunalskatt i kommunen.

Omsättningstillgång är tillgång som beräknas innehas kortvarigt exempelvis kundfordring och förrädsartikel.

Pensionsavsättning utgörs av avsättning till framtida pensionsutbetalningar.

Pensionsskuld är intjänade pensionsförmåner för kommunens anställda.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Realisationvinst/förlust skillnaden mellan bokfört värde och försäljningsvärde.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader.

Resultatutjämningsreserv ger kommuner möjlighet att utjämna intäkter över tid och möta variationer i konjunkturen, inom ramen för det egna kapitalet. Kommunfullmäktige beslutar om resultatutjämningsreserv i riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Rörelsekapital är den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning är en sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer, i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Självfinansieringsgrad är förmågan att själv finansiera sina investeringar. Driftresultat plus avskrivningar ställs i relation mot nettoinvesteringar.

Skatteunderlag är totala beskattningsbara inkomster. Uttrycks i procent i förhållande till inkomsten.

Soliditet den långsiktiga betalningsförmågan, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar på balansdagen.

Soliditet 2 är eget kapital i balansräkningen reducerad med de pensionsåtagande som är intjänade före 1998, relateras till det totala kapitalet på balansdagen.

Tkr är förkortning av tusen kronor.

Utjämningsystemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Årsarbetare definieras som ackumulerade arbetade timmar dividerat med en schabloniserad årsarbetstid på 1700 timmar.

Övervärde är skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av värdepapper.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 181

MOS.2022.0067

Ändrade förutsättningar för kombinerad byggnation av Föreningstorget samt intilliggande gator

Ärendebeskrivning

I Eslövs kommuns budget år 2022 samt flerårsplan 2023-2025 återfinns investeringsprojekt (Miljö och Samhällsbyggnad, MoS) *Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. del av Kanalgatan* med en planerad ombyggnation under åren 2022-2024. Projektering, tillsammans med VA Syd, pågår och förväntas vara färdig våren 2023.

I budgeten, under exploateringsprojekt kommunalmark (Kommunledningskontoret, KLK), återfinns också exploatering Föreningstorget (Kv. Älgen) med den större kostnadsbelastningen av projektet planerad till år 2022. Förvaltningens plan var att samordna anläggning av gator och torg i samband med att husbyggnationen på Kv. Älgen färdigställts. Den ursprungliga planen var alltså att kombinera anläggning av torg (exploateringsprojektets budget) och anläggningen av gator (investeringsprojektets budget) i samma entreprenad.

Husbyggnationen har av olika anledningar försenats och i nuläget finns inga besked kring när en sådan är aktuell.

Anläggningen av torget behöver följa husbyggnationens tidsplan och därmed skjutas på framtiden. Däremot skulle flytt av ledningar och ombyggnation av gator kunna följa ursprunglig plan med produktion planerad till år 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Ändrade förutsättningar för kombinerad byggnation av Föreningstorget samt intilliggande gator
- Detaljplan för Föreningstorget, del av Eslöv 53:4 Eslövs kommun, Skåne län
- Eslövs kommuns budget för 2022 samt flerårsplan 2023-2025
- Bilaga 1. Förslagsskiss utformning Föreningstorget inkl. omgivande gator
- Bilaga 2. Ledningsritning nuläge
- Bilaga 3. VA Syds ledningars föreslagna läge.
- Bilaga 4a. Förslagsskiss med markerade etapper
- Bilaga 4b. Förslagsskiss med markerade etapper

Beredning

Miljö och Samhällsbyggnad, avdelningen gata, trafik och park (nedan kallad GTP) är utförare genom intern beställning för genomförande av exploateringsprojekt åt Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

GTP har av tillväxtavdelningen fått uppdraget att genomföra projektering och anläggning av torg i samband med att Föreningstorget bebyggs med flerbostadshus.

Investeringsprojektets budget (MoS) omfattas av anläggning av gång- och cykelväg, cirkulationsplats, hantering av dagvatten, grönyta samt försköning av torg inklusive ev. flytt av ledning. Exploateringsprojektets budget (KLK) omfattar flytt av ledning på kvartersmark samt återställning av torgyta.

Se Bilaga 1. Förslagsskiss utformning Föreningstorget inkl. omgivande gator.

Projektering av investeringsprojekt Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev del av Kanalgatan samt exploateringsprojekt Föreningstorget pågår och belastar respektive budget. Projekteringen av de två projekten samordnas och den ursprungliga planen var att anläggning av torg och omkringliggande gator skulle ske samtidigt i samma entreprenad. Ytterligare en part i projekteringen är också VA Syd, som står för projektering av nya VA-ledningar. Ledningarna är så pass gamla att VA Syd står för kostnaden av nya ledningar, utom de ledningsdragningar som ska bekostas av exploatören.

Se Bilaga 2. Ledningsritning nuläge.

Se Bilaga 3. VA Syds ledningars föreslagna läge.

Exploateringsprojektets husbyggnationsdel, Kv. Älgen, har försenats och i nuläget finns inget datum för när byggnation kan bli aktuell. Anläggningen av torget behöver följa husbyggnationens tidsplan och därmed skjutas på framtiden med i nuläget obestämt anläggningsår. Med anledning av att det skulle innebära alltför stor risk för framtida skador och kostnader att anlägga torget innan husbyggnation.

Däremot skulle flytt av ledningar och ombyggnation av gator kunna följa ursprunglig plan med produktion planerad till år 2024. Avdelningens förslag är att investeringsprojektet samt ledningsflytt ska fortgå enligt plan. De omkringliggande gatorna; Västerlånggatan, Östra delen av Torpstigen samt gatan söder om Föreningstorget kan anläggas som planerat. Där Torpstigen norr om torgytan samt gatan öster om torgytan anläggs som byggata, fram till att husbyggnation färdigställts. Byggatorna färdigställs i ett senare skede tillsammans med torget. Ledningstråk (VA, el, osv.) flyttas till gatan öster om samt söder om befintligt torg. I samband med ledningsflytt anläggs också ny kraftstation.

När ny byggnation på Kv. Älgen är färdigställd kan torgytan (exploateringsprojektet) samt resterande gator i investeringsprojektet färdigställas. Detta innebär att en del av budgeten kommer behöva skjutas framåt i tiden, till efter exploateringsprojektet är genomfört. Med detta förfarande så kan också husbyggnation, när denna blir aktuell,

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

ske utan avvaktan på ledningsflytt och sättningar i mark på grund av att ledningsflytt har färdigutvecklats.

Bilaga 4a och 4b. Förslagsskiss med markerade etapper.

Förvaltningen föreslår att projekteringen fortgår enligt plan för investeringsprojekt och exploateringsprojekt samt ledningsflytt. Uppdelning av upphandlingsdokumenten för de olika momenten sker i färdigställandet av projekteringen. Anläggningsentreprenad genomförs år 2024 enligt plan för anläggning av gatumiljö, ledningsflytt och anläggande av kraftstation. Anläggande av torg och färdigställande av byggator sker när husbyggnation färdigställts.

Beslut

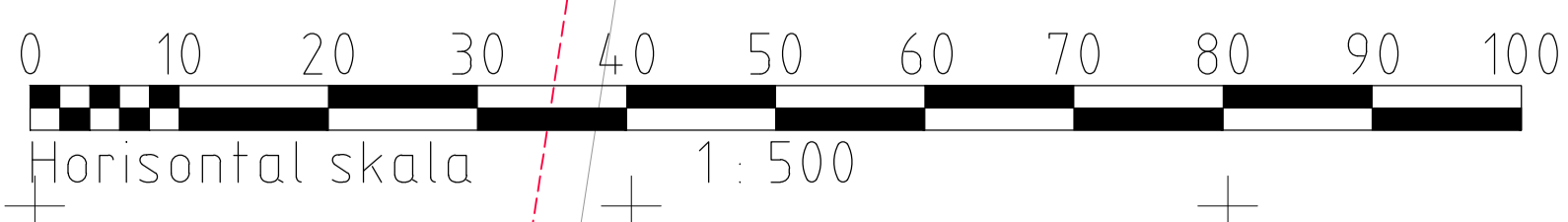
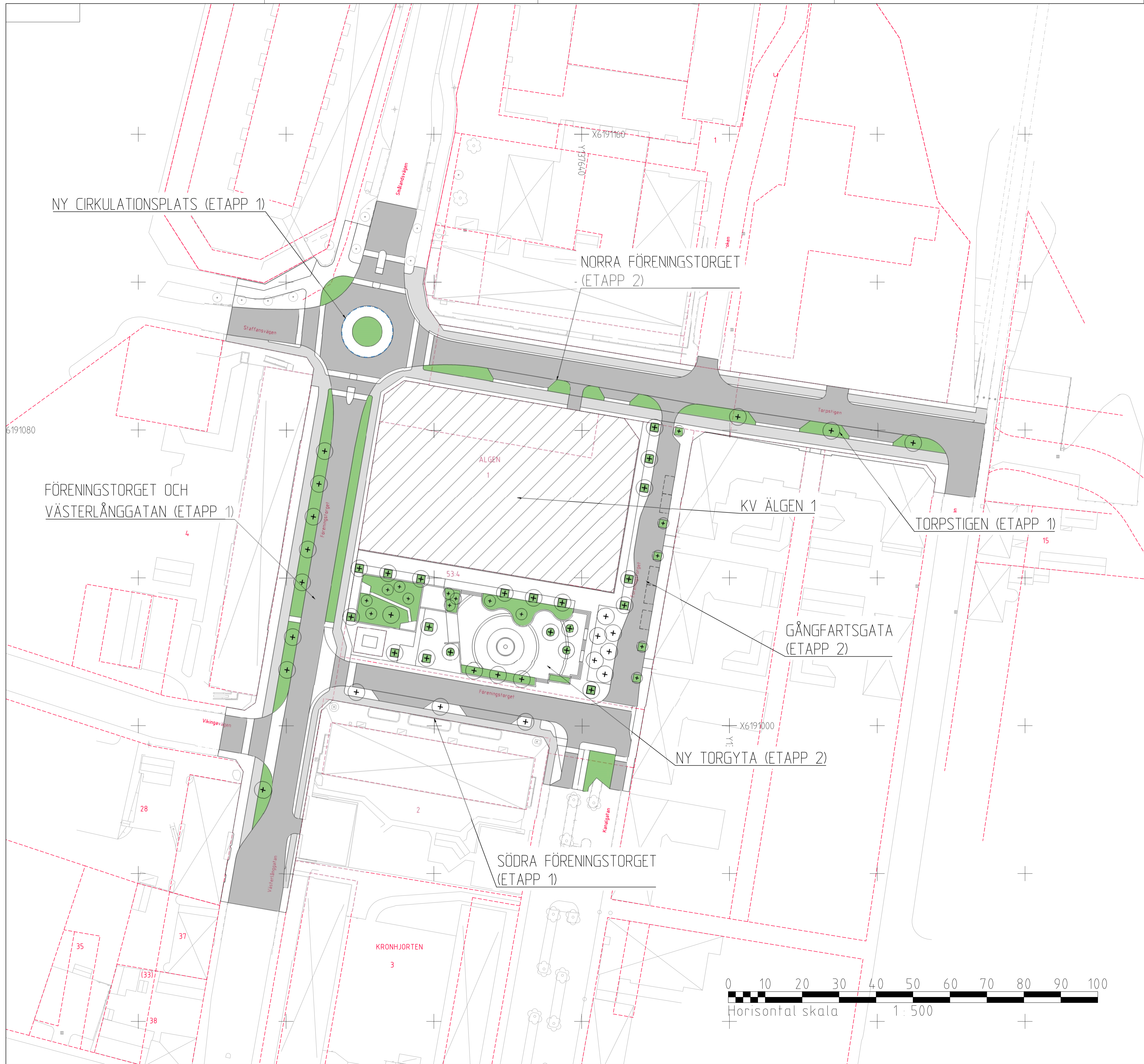
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:

- godkänna förslag till uppdelning av investeringsprojekt Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. del av Kanalgatan.
- anläggningsentreprenad genomförs år 2024 för anläggning av gatumiljö, ledningsflytt och kraftstation.
- anläggande av torg och färdigställande av byggator sker när husbyggnation färdigställts.

Beslutet skickas till

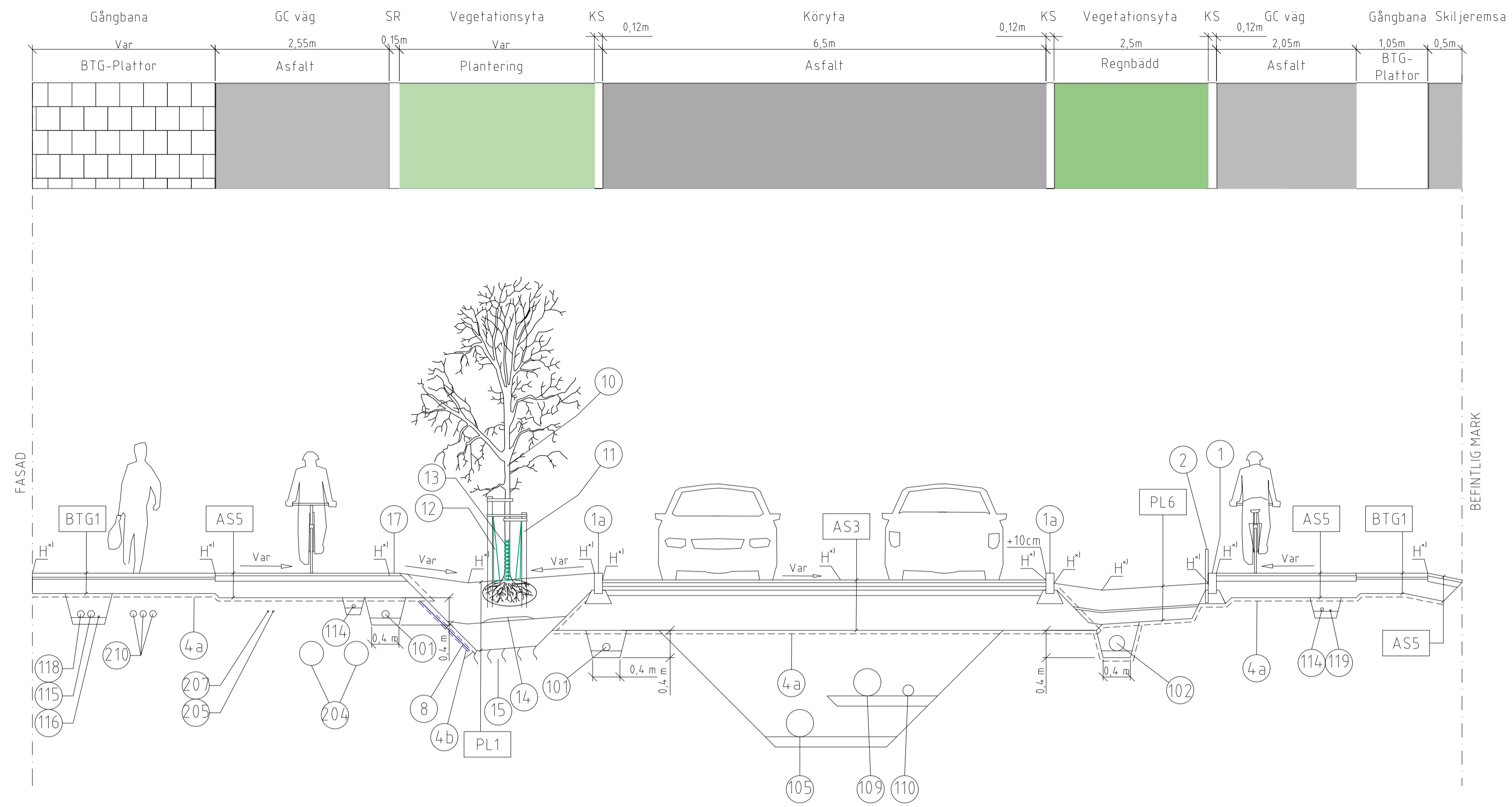
Kommunstyrelsen, för kännedom

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

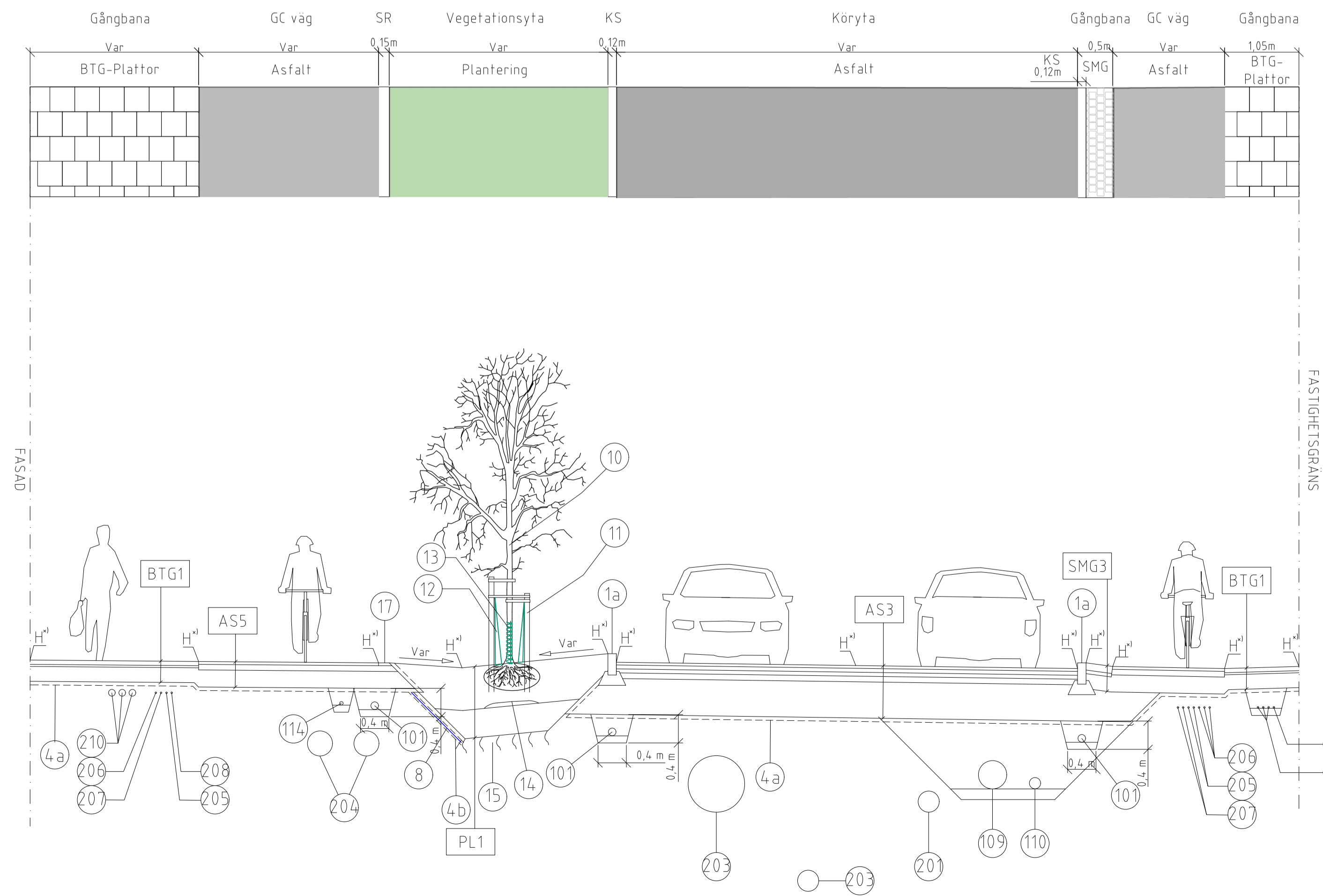

REV		ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GODK	DATUM	VV DATUM	VV DIARENUMMER
FÖRSLAGSSKISS							
		FÖRENINGSTORGET MED OMGIVANDE GATOR					
		ETAPP 1 ESLÖVS KOMMUN					
		ÖVERSIKTSPLAN					
UPPDRAGSANSVÄRIG	K. WANNBACK	UPPDRAGSNUMMER	7051-1014	KONSTRUKTIONSR	GRANSK	FORMAT	SKALA
KONSTR	J. HOOG	GRANSK	B. STAHLÉ	OBJEKT NR		A1	1:500
MALMO		2023-05-29				100T0100	REV

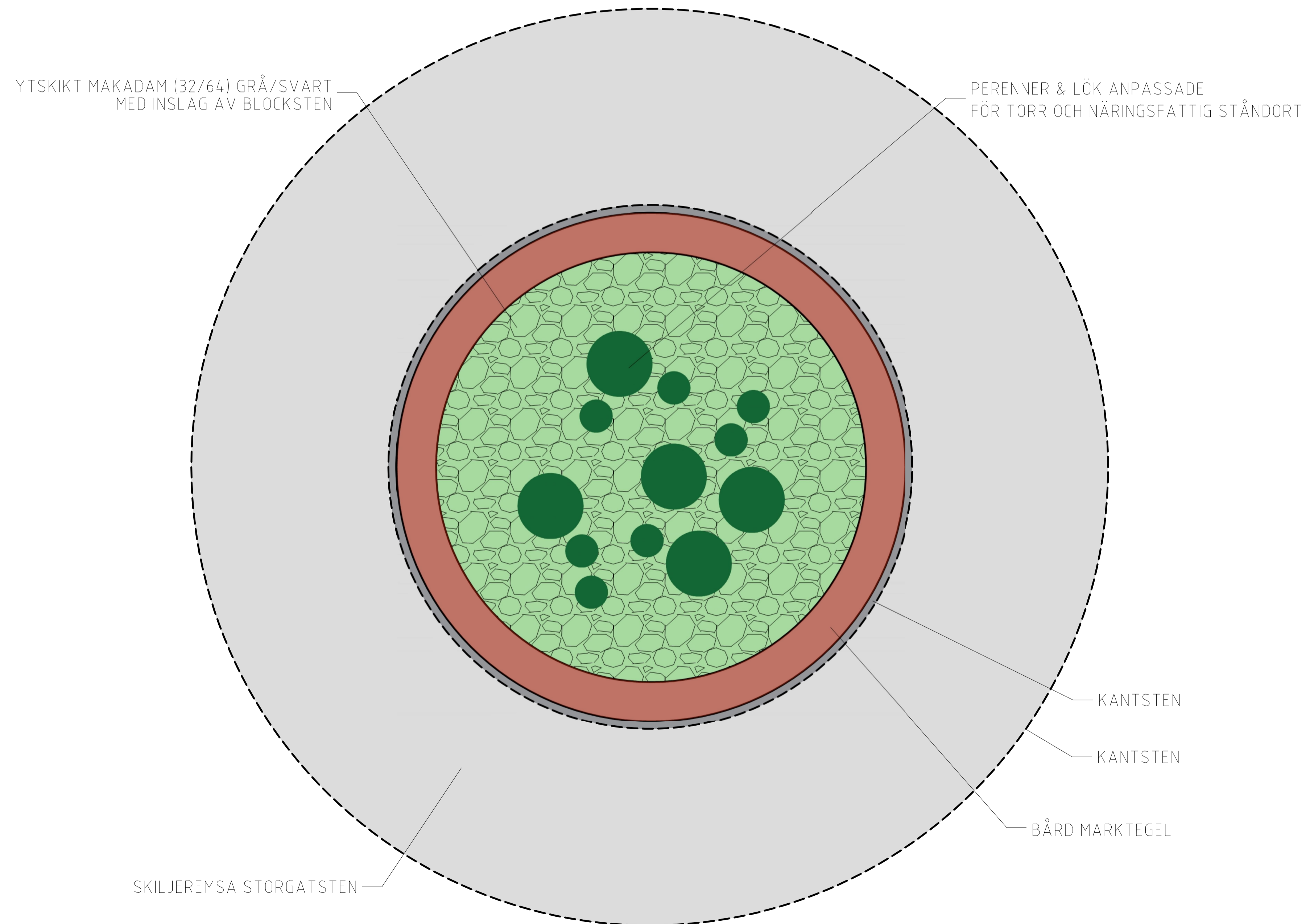
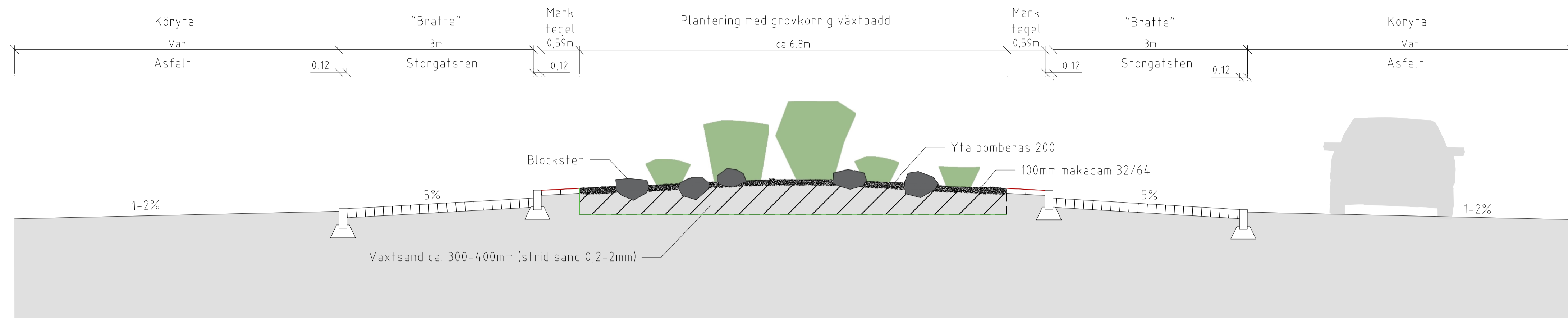
NORMALSEKTION
FÖRENINGSTORGET (VÄST)

NORMALSEKTION
VÄSTERLÅNGGATAN

REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GDK	DATUM	VV DATUM	VV DIARIENUMMER
FÖRSLAGSSKISS						
FÖRENINGSTORGET MED OMGIVANDE GATOR ETAPP 1 ESLÖVS KOMMUN						
UPPDRAGSANSVÄRIG K. WANNBACK	UPPDRAGSNUMMER 7051 1014	SKISS SEKTIONER MED LEDNINGAR				
KONSTR J. HOOG	GRANSK B. STAHL	KONSTRUKTIONSR	FORMAT A1	SKALA -	REV	
MALMO	2023-05-29	OBJEKT NR	RITINGSNR			

**Projekteringsförslag av gång- och cykelväg
Medborgarhuset – Bryggaregatan (etapp 1 och
2)**

8

MOS.2022.0460

2023-06-07

Malin Gunnarsson

+4641362050

malin.gunnarsson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Projekteringsförslag av gång- och cykelväg Medborgarhuset – Bryggaregatan, etapp 1 och 2

Ärendebeskrivning

I Eslövs kommuns budget år 2023 samt flerårsplan 2024-2026 återfinns investeringsprojekt Gång- och cykelväg Medborgarhuset – Bryggaregatan med en planerad ombyggnation under år 2024. Sträckan omgestaltas bland annat för att förbättra estetiken men främst för en ökad trygghet och framkomlighet för oskyddade trafikanter. Efter ombyggnationen kommer Södergatan vara smalare med fördel för den separerade gång- och cykelvägen (gc-väg) och breddade trottoarerna. Belysningen byts ut på sträckan så att en god och trygg ljusbild uppnås längs vägen samt runt Stadsparken. Ombyggnationen återfinns som åtgärdsförslag i Eslöv trafikplan 2035 under kapitel ”4.4 Åtgärdsförslag” för Gång- och cykel.

Etapp 1 innefattar omgestaltning av Trollsjögatan (Västerlånggatan – Södergatan), Södergatan (Kyrkogatan – Trollsjögatan) samt trottoaren på Kyrkogatans norra sida (Västerlånggatan – Södergatan) med planerad produktion 2024.

Etapp 2 innefattar omgestaltning av Södergatan (Trollsjögatan – Villavägen/Smedjegränd) och Köpmansgatan (Villavägen/Smedjegränd – Bryggaregatan) med planerad produktion 2025.

Beslutsunderlag

- Årsbudget - ”Budget 2023 samt flerårsplan 2024 till 2026
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 140, 2022 ”Eslöv trafikplan 2035 – Trast”
- Bilaga 1 ”Förslag översiktsplan GC-väg Medborgarhuset - Bryggaregatan, etapp 1”
- Bilaga 2 ”Förslag översiktsplan GC-väg Medborgarhuset - Bryggaregatan, etapp 2”
- Bilaga 3 ”Bilaga 3 Etappindelning GC-väg

Beredning

Projektet har delats in i två etapper, eftersom det finns ett behov av att åtgärda trottoarerna runt Stadsparken (exklusive västra sidan) samt skapa trygg belysning runt parken. De utökade delarna i projektet, materialval i enlighet med program för offentlig miljö samt den ökade inflationen har inneburit att den uppskattade kalkylen inte ryms inom budget. Hela den tänkta sträckan är dock projekterad och uppdelningen är föreslagen i budget inför år 2024. Om inte projektet beviljas budget kommer de inte att kunna genomföras.

Södergatans gaturum är idag brett och utöver trottoarer på båda sidor sträcker sig körbanan från fastighetsgräns till fastighetsgräns. Mellan Kyrkogatan och Trollsjögatan ligger Stadsparken och Joel Sallius plats där ombyggnation pågår. Den nya gestaltningen för etapp 1 och 2 har tagit fasta i att öka trafiksäkerheten och tryggheten för de oskyddade trafikanterna där resultatet blir den saknade länken mellan Kyrkogatan och Bryggaregatan. Denna koppling är upptagen som en åtgärd i Trafikplanen att utföra.

Av utrymmesmässiga skäl samt för att följa utformningen söder om Kyrkogatan så anläggs gc-vägen endast på den östra sidan. På västra sidan läggs trottoarerna om samt breddas. Vid korsningen Södergatan/Villavägen/Smedjegrand/Köpmansgatan viker den tänkta gc-vägen in på Köpmansgatan men här i form av gångfartsområde. Förutom att öka framkomligheten och säkerheten för de oskyddade trafikanterna får även denna södra del av Köpmansgatan nu en förbättrad estetisk utformning liksom delen norr om Bryggaregatan tidigare fått. Stora torgs östra körbana, Köpmansgatan och Södergatan är en del av det stråk som innefattas av Cykelled Skåne som Region Skåne har initierat.

Korsningspunkterna höjs upp med ramper som tar hänsyn till befintlig busstrafik samtidigt som säkerheten för de oskyddade trafikanterna beaktas. Skånetrafiken har i sitt yttrande skrivit att de förespråkar en lösning med ramp i endast en riktning. Denna lösning kräver dock en refug i mitten och därmed även ett bredare gaturum – något som det inte finns utrymme för i detta projekt. Transdev som kör stadsbussarna har i sitt yttrande skrivit att lösningen låter bra och att de är tacksamma att deras arbetsmiljö har beaktats utan att ge kall på trafiksäkerheten.

Trottoarerna runt Stadsparken kommer att läggas om och breddas på Kyrkogatan, Trollsjögatan och Södergatan. Omgestaltningen på Trollsjögatan kommer att ansluta till projekt Kanalgatan och dialog har förts med aktuell projektör för denna del.

Belysningen runt Stadsparken och sträckan mellan Medborgarhuset och Bryggaregatan byts ut så att en god och trygg ljusbild uppnås.

I etapp 1 påverkas inga befintliga parkeringsplatser, men för att kompensera för parkeringsplatser som behöver tas bort på Södergatan inom etapp 2 så kommer sju stycken nya parkeringsplatser att märkas upp på Trollsjögatan och fyra stycken nya parkeringsplatser på Villavägen. Dessa markeringar kommer att göras när etapp 2

färdigställts för att inte dessa ska ses som tillkommande platser. Regleringen kommer att motsvara den som finns idag och totalt sett försvinner ingen parkeringsplats i närområdet.

VA SYD har meddelat att de inte har några förnyelsebehov i va-nätet runt Stadsparken. De kommer således inte vara en del av arbetet med etapp 1. VA SYD undersöker för närvarande om de har behov av att se över sina ledningar i etapp 2.

Eslövs kommun kommer att ansöka om statlig medfinansiering för ombyggnationen under år 2024 och 2025. Detta eftersom sträckan kommer att innefattas av Cykelled Skåne som Region Skåne har initierat. Vid ett eventuellt beviljande lär kravet vara att ombyggnationen är färdigställd och kan slutredovisas senast den 1 december 2024 respektive 2025.

Förslag till beslut

Miljö och Samhällsbyggnad föreslår Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att fatta följande beslut;

- Att godkänna projekteringsförslag av Gång- och cykelväg Medborgarhuset – Bryggaregatan, etapp 1 och 2 i Eslöv och ge förvaltningen i uppdrag att gå vidare med upphandling och anläggning under förutsättning att budget 2024 beviljas.

Beslutet skickas till

- Avdelningen gata, trafik och park

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik och park

2023

och flerårsplan 2024 till 2026

ESLÖVS
KOMMUN

Eslöv 2022-12-19

Innehåll: Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Produktion och layout: Kommunledningskontoret, kommunikationsavdelningen

Omslagsbild: iStockphoto

Övriga bilder: Christoffer Borg Mattisson, Susanne Hultman, Håkan Sandbring, Eslövs kommun, iStockphoto och Johnérs bildbyrå

INNEHÅLL

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun – S, M, L	5
Kommunens politiska organisation	7
Kommunens ekonomiska förutsättningar inför 2023 och flerårsplanen inklusive omvärld	9
Verksamhetens finansiering	15
Personalpolitik	19
Kommunkoncernen och verksamhet i kommunalförbunden	21
Finansiella rapporter	25
Ord och begrepp	40

”Majoritetsamarbetet kommer att ha fokus på ordning på ekonomin, trygghet för medborgaren och en hållbar utveckling av hela Eslövs kommun.”

Ordning på ekonomin är en förutsättning för fortsatt god välfärd. Vi är medvetna om att åtgärder behöver sättas in för att klara den stigande inflationen, ökade kostnader och högre räntor. Men vi vet också att kostnadsökningarna slår direkt på hushållen och därför är vi överens om att inte höja skatten för året 2023.

Under 2023 kommer vi att behöva reducera kostnaderna i verksamheterna för att ha en ekonomi i balans 2024. Det är viktigt att nämnderna redan nu tar sitt ansvar. I januari 2023 ska nämnderna besluta om åtgärdsplaner för att minska kostnaderna.

Samtidigt som vi ser stora utmaningar ekonomiskt har vi en framtidstro och vi vill fortsätta utveckla kommunen med hållbara boenden, bra skolor, god omsorg, rikt kultur- och föreningsliv samt fortsatt utveckling av näringslivet. Vi vill att hela Eslövs kommun ska växa, både i byarna och i staden.

Alla ska känna sig trygga i Eslövs kommun. Vi kommer aldrig att acceptera brottslighet. Det trygghetskapande arbetet berör alla verksamheter i kommunen och vi kommer att göra riktade insatser för ökad trygghet och trivsel, utveckla det förebyggande arbetet samt samarbeta med andra aktörer såsom polis och föreningsliv.

Inför 2024 kommer en översyn kring den politiska organisationen gällande miljö- och samhällsbyggnadsnämnden samt servicenämnden i syfte att tydliggöra myndighetsutövning och övrig verksamhet.

Nytt visions- och handlingsprogram ska arbetas fram under 2023.

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun: Anna Lorentzson (L), kommunstyrelsens första vice ordförande Catharina Malmberg (M) och kommunstyrelsens ordförande Johan Andersson (S).

Socialdemokraterna

Liberalerna

KOMMUNENS POLITISKA ORGANISATION

Kommunens verksamhet och aktiviteter påverkar många människor direkt i vardagen och i framtiden. Samhället förändras och i takt med samhällsförändringar behöver kommunens verksamhet anpassas och utvecklas. Kommunens vision *Eslöv – Skånes bästa kommun att bo och verka i* är vägledande. I början av året kommer ett nytt visions- och målarbete att inledas.

Kraven på kommunens service ökar och behovet av att få ut mer för varje skattekrona blir allt viktigare för att kunna upprätthålla och utveckla servicen samt skapa förutsättningar så att medborgarna kan få del av välfärden.

Överförmyndarnämnd

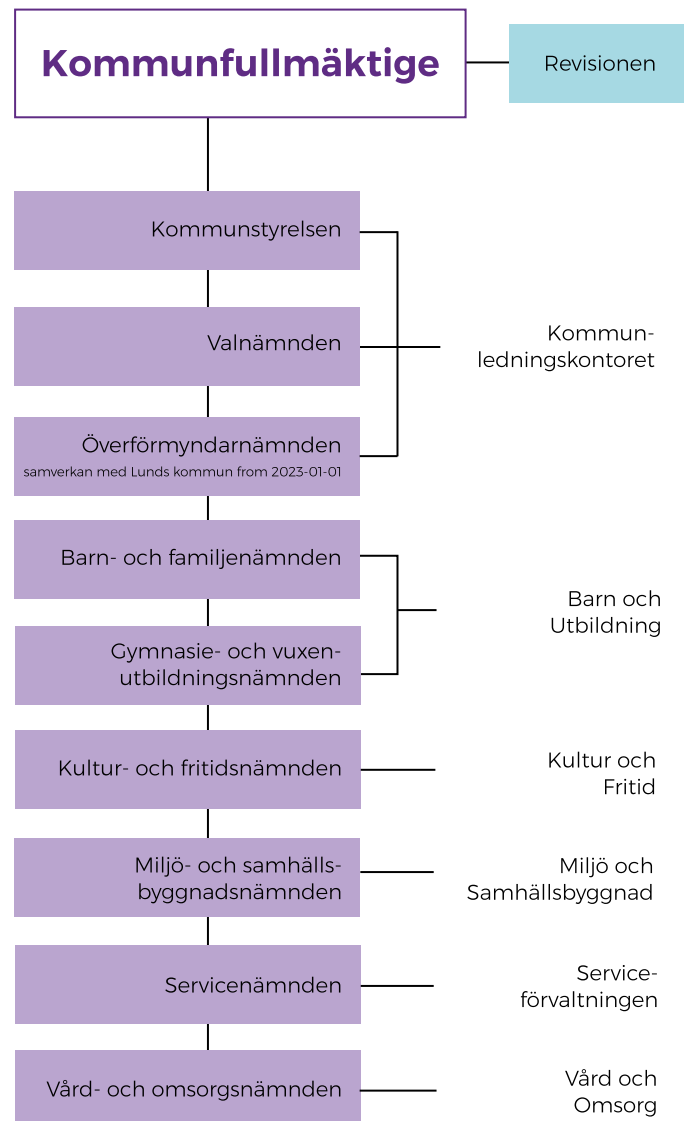
Den 1 januari 2023 bildar Lunds och Eslövs kommuner en gemensam nämnd och förvaltning för överförmyndarfrågor, med Lund som värdkommun. Avsikten med samverkan är att säkra kompetensförsörjningen, rättssäkerheten och en kostnadseffektiv handläggning. Överförmyndarnämnden i Eslövs kommun avvecklas den 31 december 2022.

Översyn

En översyn av den politiska organisationen inom servicenämnden och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska genomföras under 2023. Utredningen ska belysa inrättande av en myndighetsnämnd och en facknämnd, med därtill hörande förvaltningsorganisation. Myndighetsutövning som är organiserad under annan nämnd kan även ingå i översynen.

Digitaliseringsavdelning

För att möta kommande utmaningar i form av ökade förväntningar från medborgare och medarbetare samt för att skapa en effektivare och innovativ verksamhet inrättas en digitaliseringsavdelning den 1 januari 2023. IT-verksamheten på Serviceförvaltningen flyttas till Kommunledningskontoret. Organisatoriskt flyttas även Kontaktcenter från Serviceförvaltningen till Kommunledningskontoret.

2023

2019

2020

2021

2022

8

7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2023 OCH FLERÅRSPLANEN INKLUSIVE OMVÄRLD

(Utgångspunkt SKR:s augusti/oktoberprognos i cirkulär 22:28)

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Den svenska ekonomin bromsade in under 2022. Hög inflation, stigande räntor både globalt och nationellt slår hårt mot kommande investeringar och hushållens konsumtion under 2023. Ekonomin växer svagare under 2023 och resursutnyttjandet kommer att minska. Den svaga produktionsökningen förväntas även slå mot efterfrågan på arbetskraft. Att sysselsättningen inom offentlig sektor inte förväntas gå ner på samma sätt som inom näringslivet blir en annan motverkande kraft till konjunktur nedgången.

KPIF-inflationen (KonsumentPrisIndex med Fast ränta) var under september 2022 9,7 procent. Målet för Riksbanken är att ha ett värde på 2,0 procent i KPIF. En fortsatt hög inflation i vår omvärld, liksom en svag svensk krona, talar för att en hög importinflation består en tid. Ovanligt stora prishöjningar märks för flertalet varor och tjänster. Därtill kvarstår att höga energipriser (el och drivmedel) och höga livsmedelspriser är drivkraften bakom inflationsuppgången.

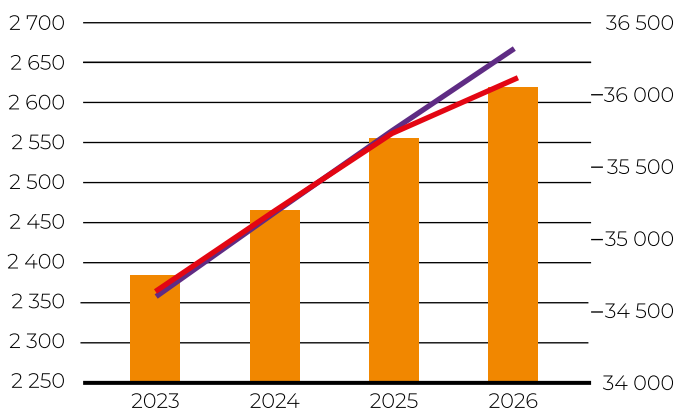
Den höga inflationen har stor betydelse för kommunsektorns kostnader för avtalspensioner. Inflationen påverkar avtalspensionerna, vilket leder till stora kostnadsökningar för kommunerna. Ökningen av prisbasbeloppet påverkar olika delar av pensionskostnaden och beräknas utifrån inflationstakten i juni året innan. För 2023 har prisbasbeloppet gett en ökning med 8,7 procent.

Skatteunderlagets utveckling kommande år förväntas inte räcka till för att finansiera en ökande verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den senaste tioårsperioden.

Övergripande statistik i procent:

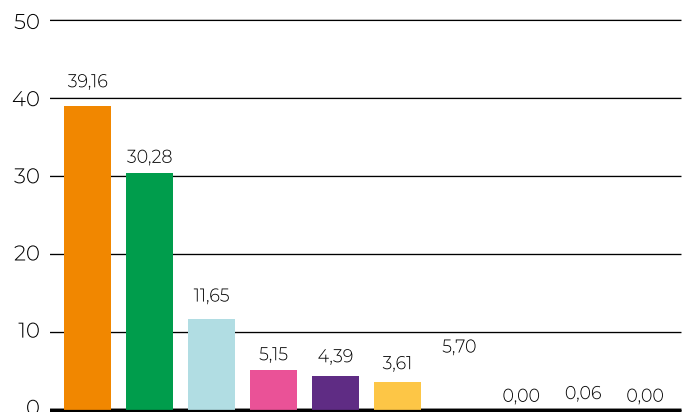
År	2022	2023	2024	2025
BNP-utveckling	2,6	-0,7	1,8	2,8
Konsumentprisförändring KPI	8,3	7,1	1,1	1,4
Timplöner konjunkturlönestatistik	2,9	3,2	3,3	3,4
Skatteunderlagstillväxt september SKR 2022	5,2	4,0	4,5	4,1

Prognos skatteintäkter och nettokostnader i förhållande till befolkningsprognos

- Befolkningsprognos
- Skatteintäkter budget, mnkr
- Nettokostnader budget, mnkr

Budgetens fördelning till olika nämnder i procent

- 39,16 % Barn och familjenämnden
- 30,28 % Vård- och omsorgsnämnden
- 11,65 % Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- 5,15 % Kommunstyrelsen-Kommunledningskontoret
- 4,39 % Kultur- och fritidsnämnden
- 3,61 % Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
- 5,70 % Kommunstyrelsen-Finansförvaltningen
- 0,00 % Överförmyndarnämnden
- 0,06 % Revisionen
- 0,00 % Service- och tekniknämnden

KOMMUNERNAS UPPDRAG

Nedan följer lagar och utredningar som påverkar nämndernas uppdrag inför budget 2023 och planperiod 2024–2026.

- Införande av en lag kring personlig assistans i januari 2023. Lagstiftningen är omfattande och innebär att det grundläggande behovet ”annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade” tas bort och ersätts av två nya grundläggande behov, förebyggande stöd och medicinskt stöd. Kvalificerade aktiverings- och motiveeringsinsatser ska beaktas som en del av de grundläggande behoven. En ny lag införs om egenvård. Avdrag för föräldraansvar ersätts med ett schabloniserat föräldraavdrag. Åldersgränsen för att beviljas personlig assistans för första gången och för att kunna ansöka om en utökning höjs från 65 år till 66 år.
- 2023 kommer en ny socialtjänstlag som ska ersätta den äldre från 1982. Denna ska ge kommuner mer redskap för att arbeta förebyggande och effektivt, eftersom kommunerna delvis saknar laglig möjlighet att ge insatser på ett enkelt sätt när individerna är motiverade.
- Förslag på en ny lag inom det brottsförebyggande arbetet föreslås. Kommunen får ett nytt samordnande ansvar.
- Ny förordning antogs i juni 2022 som ska ge en jämnare fördelning av skyddsbehövande inom kommuner enligt massflyktsdirektivet. Det innebär bland annat att kommunerna från den 1 juli tog över ansvaret för att ordna boende åt många av de skyddsbehövande från Ukraina som kommit till Sverige. För en del av de skyddsbehövande innebär beslutet att de kommer att behöva flytta till en annan kommun. Kommunen har en månad på sig att skaffa boende efter anvisning.
- En statlig utredning är tillsatt som föreslår en ny äldreomsorgslag. Denna syftar till att ge ökad kvalitet och jämlikhet inom vård och omsorg för äldre personer. Utredningen föreslår att hälso- och sjukvårdslagstiftningen kan förstärkas så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får kommunal hälso- och sjukvård, däribland personer som har stöd och hjälp från äldreomsorgen. Utredningens förslag tar avstamp i strukturella problem och utmaningar inom vård och omsorg för äldre. Förslagen avser att tillvarata de möjligheter som finns för att utveckla såväl äldreomsorg som kommunal och regional primärvård och inte minst det hälsofrämjande, förebyggande och personcentrerade förhållningssättet.
- Ny remiss utreds om ny lagstiftning kring skyddat boende för barn och vuxna som är utsatta för våld.
- Nya läroplaner i grundskolan (Lgr 22) och grundsärskolan (Lgrsär 22) från och med höstterminen 2022. För lärare som sätter betyg införs också nya bestämmelser i skollagen.
- Tioårig grundskola kommer att införas 2026. Kompetenshöjning behöver ske för förskollärare.
- Utredning kring god ekonomisk hushållning har lämnats vidare till regeringen i september.

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2023

Sverige går in i en längre lågkonjunktur med en svagare nominell skatteunderlagstillväxt som leder till en kraftig urholkning av skatteunderlaget. I reala termer växer skatteunderlaget med 0,9 procent per år 2022–2025. År 2023 beräknas köpkraften falla med 2,7 procent och intäkterna beräknas realt sett bli väsentligt lägre än föregående år. Detta tapp är

varaktigt och kommer att kräva minskade utgifter framöver om inte statsbidragen höjs mer. Sammantaget för perioden beräknas skatteunderlaget inte räcka till för att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym. I skatteprognosen för oktober 2022 har skatteunderlaget fram till 2025 nedreviderats. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska med närmare 3 procent för 2023 jämfört med 2022 och det fortsätter att vara en historiskt svag real utveckling fram till 2025. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar som kommunsektorn möter samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet.

Kommunens skatteintäkter och generella statsbidragsintäkter 2023–2026

År	2023	2024	2025	2026
Befolkning*)	34 750	35 200	35 700	36 100
Intäkt	2 351	2 461	2 563	2 662

*) 1 november året före

Nettokostnadsutveckling

År	2023	2024	2025	2026
Nettokostnadsutveckling	2 360	2 464	2 561	2 629

BEFOLKNING

Antalet barn, ungdomar och äldre

Befolkningsprognosen lägger grunden för kommunens planerade utbyggnad av verksamheten de närmsta åren. Den största ökningen sker vid jämförelse åren 2022 och 2026 av grundskoleelever med 212 elever och i gruppen över 80 år med 289 personer. Antalet invånare i förskoleåldern ökar med 67 och 166 i gymnasieåldern för samma period. Grundskolan är obligatorisk medan ca 93 procent deltar i förskolans verksamhet. Alla invånare mellan 16 och 19 år deltar inte i gymnasieskolans verksamhet, men omfattas då av kommunens uppföljningsansvar. Ökningen av äldre innebär också att fler har behov av hjälp av kommunens äldreomsorg, samtidigt som fler personer ska ges nära vård i hemmet istället för inom regionen.

I budgeten finns det satsningar både inom förskolans lokaler och på utbyggnad inom grundskolan. Inom äldreomsorgen kommer det att behövas nya boendeplatser för dem som har störst behov och särskilda inriktningar samt fler demensplatser.

Kommunen planerar för fortsatt ökad befolkning vilket innebär utbyggnad av verksamheten. Befolkningsprognosen följs upp kontinuerligt. I skatteprognosen beräknas 2023 till och med 2026 en befolkningsökning med cirka 1 350 personer.

Befolkningsutveckling

År	2022	2023	2024	2025	2026
År 1-5 förskola	2 128	2 138	2 149	2 154	2 195
År 6-15 grundskola	4 640	4 703	4 772	4 853	4 852
År 16-18 gymnasiet	1 312	1 373	1 401	1 445	1 478
År 65-79	4 705	4 663	4 644	4 652	4 679
År 80-W	1 790	1 854	1 949	2 035	2 079

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING/RESULTAT-UTJÄMNINGSRESERV

Lagstiftningens ändamål med kravet på att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning innebär att offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt samt att varje generation ska bära kostnaderna för den service som konsumeras. Kostnader från en generation får alltså inte skjutas över till kommande generationer. Kommunerna ska ha förmågan att leverera service till sina medlemmar på samma nivå som tidigare utan att öka skatten. Beroende på respektive kommuns soliditet och investeringar kan det finnas anledning att ha ett lägre eller högre överskottsmål.

Enligt redovisningslagstiftningen och rekommendationer från RKR, Rådet för kommunal redovisning, ska god ekonomisk hushållning även omfatta kommunkoncernen från 2019 års räkenskapsår. Från och med budget 2022 ingår därför övergripande finansiella mål för kommunkoncernen omfattande överskott, likviditet och soliditet.

En kommunal budget ska enligt lag upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Målet för Eslövs kommuns budgetarbete inför 2023 samt planperioden 2024 till och med 2026 är ett årligt överskott på en procent av skatteintäkterna och de generella statsbidragen. Inför budgetarbetet 2023 har flera faktorer medverkat till att målet inte uppnås under budgetåret 2023, såsom det nya pensionsavtalet och de höga energikostnaderna. Budgeten för 2023 ser ansträngd ut och kommunen kommer inte att nå upp till budgetering av en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag som överskott.

Kommunstyrelsen har i september 2022 beslutat att nämnderna ska ta fram en åtgärdsplan för 2023. Åtgärdsplanen kommer att antas i januari 2023 av nämnderna.

Nämnderna får ett nytt uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott att gälla för investeringarna. Det nya uppdraget är att senast 31 januari 2023 ta fram en åtgärdsplan för respektive nämnd, utifrån nya ekonomiska förutsättningar, avseende reducering av investeringar i budget 2023 och plan 2024–2027.

Kommunen har avsättning i resultatutjämningsreserv som enligt regelverket kan användas vid vikande konjunktur för att nå en budget i balans.

Eslövs kommun kommer att anpassa sig till kommande ny lagstiftning kring god ekonomisk hushållning. En utredning kring god ekonomisk hushållning har lämnats till regeringen i september 2022. Utredningen lämnar en rad förslag, bland annat att det nuvarande begreppet god ekonomisk hushållning ersätts, införande av ett tioårigt rullande program för en god kommunal hushållning, en skärpning av balanskravet och eventuellt slopande av resultatutjämningsreserven.

Eslövs kommuns definition av god ekonomisk hushållning:

Varje generation bär själv kostnaderna för den service man konsumerar. Ingen kommande generation ska behöva betala för det som tidigare generation förbrukat. Så stor nytta som möjligt av befintliga resurser ska skapas för kommuninvånarna. De finansiella målen anger att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamhetsmålen ska spegla effektiviteten och göra uppdraget tydligt mot kommuninvånarna.

Kommunen kommer att ha tre övergripande finansiella mål under mandatperioden:

Resursutrymme för verksamhet

Skatteintäkterna utgör tillsammans med generella statsbidrag och budgeterat finansnetto huvudsaklig intäktsskälla och innebär en totalram för resursutrymme med 2 351 mnkr utan planerat överskott.

Årets resultat

Överskott på minst 1 procent av skatteintäkterna och de generella statsbidragsintäkterna, 24 mnkr. Målet kommer inte att uppnås under 2023.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgrad av investeringar har införts från 2019. Skälet är det höga investeringsbehovet under perioden. Målet sätts till 40 procent i snitt under perioden 2023–2027. Självfinansieringsgraden bör inte understiga 30 procent under ett enskilt år. Med den höga investeringsnivå som är budgeterad 2023 blir det svårt att uppnå detta samtidigt som resultatet förväntas stanna på noll.

God ekonomisk hushållning bedöms ha uppnåtts när det finansiella målet om resursutrymme, överskott i form av årets resultat, finansiering av investeringar samt flertalet verksamhetsmål förbättras.

Målen för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSMÅL SOM BIDRAR TILL GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Nedan följer nämndernas verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Styrelse och nämnder	Mål
Kommunstyrelsen	Eslövs kommun har en ekonomi i balans med minst en procents överskott.
Barn- och familjenämnden	Behörigheten till gymnasieskolan ska öka årligen.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Fler elever ska klara sina gymnasiestudier inom fyra år samt fler personer ska avsluta behovet av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för studier och arbete.
Kultur- och fritidsnämnden	Årligen ökat antal personer som deltar i kultur- och fritidsaktiviteter.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Underhållet av kommunens gator ska motsvara det årliga behovet
Servicenämnden	Fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet.
Vård- och omsorgsnämnden	Inom given ekonomisk ram tillgodoset det ökade behovet av vård och omsorg samt minska behovet av och årligen sänka kostnader för försörjningsstöd.
Överförmyndarnämnden	Öka antalet ärenden per handläggare med stöd av digitaliserade processer.

FINANSIELL ANALYS 2023-2026

Budgeten för 2023 planeras utifrån att vara i balans. Nämnderna kommer att anta sina åtgärdsplaner för 2023 i januari.

Kommunen kommer inte att nå sitt finansiella mål kring en procent av överskottet av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2023 till och med 2025 om inte ytterligare generella statsbidrag tillförs kommunerna.

Åtgärdsplanen som ska antas i januari 2023 planeras att effektiviseras så att budgeten för 2024 beräknas att vara i balans.

Budgeten kommer under 2023 delvis att täckas upp med resultatutjämningsreserven om inte åtgärdsplanerna för 2023 ger effekt så att ett nollresultat uppnås.

Budget 2024 och 2025 planeras att vara i balans för dessa år. En förutsättning är att åtgärdsplanen effektiviseras inför budget 2024.

Budgeten planeras att inför 2026 ge överskott enligt det finansiella målet som är satt till en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Det nya pensionsavtalet beräknas att ge ökade kostnader för budget 2023 med 100 mnkr. Avtalet inför 2023 är uppräknat med en inflation på 8,7 procent som avser prisbasbeloppet. Inför 2024 beräknar KPA att prisbasbeloppet blir 6,3 procent.

Energipriserna beräknas öka kostnaderna med 22 mnkr för budget 2023.

Livsmedelspriserna beräknas öka med cirka 4 mnkr för budget 2023.

Årets resultat	År				
	2023	2024	2025	2026	
Årets resultat, mnkr	0,0	0,0	0,0	26,6	
Årets resultat/intäkter %	0,0	0,0	0,0	1,0	

Investeringar

Kommunen har ett högt behov av investeringar den kommande perioden, vilket kommer att ta ett allt större årligt driftsutrymme. Tillkommande kostnader är mellan 45 och 80 mnkr per år. Många investeringsprojekt är försenade på grund av leveransproblem av material, överklagande av byggprojekt etc.

Investeringstakten har inte följt budgeten tidigare år inom framförallt byggprojekten. Detta har gett kortsiktigt oplanerat överskott vid årets slut. Byggmarknadens utveckling påverkar kommande byggprojekt. Inom båda byggprojektsidan och in-

vesteringsprojekt inom gata, trafik, park har den ökade inflationen gett kraftigt ökade kostnader av materialkostnader och tjänsteköp.

Kommunens låneskuld kommer att öka väsentligt med större investeringar framöver och mer av driftsutrymmet får sättas av till kommande driftskostnader för räntor och avskrivningar som direkt påverkar resultatet.

Kommunens investeringar planeras till cirka 1 200 mnkr för perioden 2023–2027. Samtidigt kommer en del av projekten för tidigare budgetperiod inte att slutföras under 2022. Enligt ekonomiska styrprinciper överförs dessa medel till budget 2023.

Investeringsvolym						
	År	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringar, mnkr		497,6	285,6	127,0	159,0	133,0
Investeringsvolym/intäkter, %		21	11	5	6	5

Självfinansiering av investeringar					
	År	2023	2024	2025	2026
Självfinansieringsgrad, %		23,6	47,2	100,0	88,8

Låneskuld och självfinansiering

Självfinansiering av investeringar sker utifrån årets resultat och avskrivningar. Eftersom investeringsbehovet är betydligt högre uppstår ett upplåningsbehov. Kommunen har dock ett gynnsamt utgångsläge med låg skuld som finansieras inom kommunens driftsmedel. Kommunen svarar även för upplåning till VA SYD med ca 350 mnkr per treårsperiod, vilket framgår av kommunens samlade låneskuld. Det ökade lånebehovet och stigande räntor kommer att vara kännbart framöver.

Upplåningsbehov och beräknade räntekostnader via Kommuninvests räntenivåer för kommunens verksamhet, mnkr

	År	2023	2024	2025	2026
Nyupplåning, per år		180	220	180	220
Räntekostnad, aggregerat		17	23	28	33

Soliditet

Kommunens soliditet minskar förhållandevis lite med tanke på de ökade investeringarna, från 49,6 procent i budget 2023 till 48,2 procent 2026. Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme och mäter hur stor del av kommunens tillgångar som kan finansieras med eget kapital. Kommunen har dock god soliditet även med beaktande av pensionsskulden.

Soliditet					
	År	2023	2024	2025	2026
Soliditet, %		49,6	47,4	47,8	48,2
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %		33,9	32,5	33,2	34,2

Kommunens skatt

Kommunskatten kommer inför 2023 att vara oförändrad, 20,54 kronor.

Exploatering

Kommunen går in i en period med högre exploateringsverksamhet. Projekten kan komma att belasta kommunens resultat och drift. Intäktsnivån från framtida projekt är osäker ur ett balansperspektiv.

O 1664.37 H 1665.36 L 1655.95 C 1661.5

98 (149)

/a

VERKSAMHETENS FINANSIERING

Kommunen har tre huvudsakliga intäktskällor för att finansiera den verksamhets som planeras. Skatter och generella statsbidrag, riktade statsbidrag som kommunens verksamheter söker hos olika statliga myndigheter och taxor och avgifter.

Kommunen följer SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) skatteprognos. För budgeten 2023 samt planperiod 2024–2026 ligger SKR:s cirkulär 22:37 till grund. Skatteunderlagsprognosen vilar på en prognos och ett medelfristigt scenario fram till 2025 där svensk ekonomi beräknas nå normalkonjunktur mot slutet av 2025.

STATLIGA SATSNINGAR INOM KOMMUNENS VERKSAMHET 2023

Huvudsakligen från regeringens budgetproposition 2023 (BP 2023) som antogs den 8 november 2022 samt en del som antogs redan i höständringsbudgeten 2022 (BP 2022).

Budgetpropositionen innehåller flera allmänna bidrag som påverkar kommunernas ekonomi:

- Det största allmänna bidraget till kommuner 2023 är en ökning av nivån på de generella statsbidragen med 6 mdkr för kommuner och regioner från och med 2023 till och med 2025, varav 4,2 mdkr avser kommunerna i BP 2023. Regeringen vill minska risken för att de höga priserna leder till neddragningar i kommunala verksamheter inom framför allt vård, skola och omsorg, cirka 400 kr per invånare.
- Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna: det kommunalekonomiska anslaget ökas med 145 mnkr för 2023 och från 2024 med ytterligare 176 mnkr.
- Utökad undervisningstid flyttas fram till 2024 då anslaget blir 225 mnkr för kommunerna.
- Stärkt rätt till assistans: anslaget minskas med 196 mnkr 2023 och ytterligare 196 mnkr 2024 och 2025.
- Grundläggande behörighet för yrkesprogram: en utökning av anslaget till kommuner med början 2024 med 59 mnkr aviserades redan i BP 2022. För 2025 ökas anslaget med ytterligare 117 mnkr.
- Riksdagen har tagit beslut inom området äldreomsorg i BP 2022 att omfördela medel inom sin budget till kommunalekonomisk utjämnning för äldreomsorgen med 2,7 mdkr för 2024. Beloppet avser endast 2024 och anslaget minskas med 2,7 mdkr för 2025. Medlen var tidigare beviljade med anledning av coronaviruset.

Nedan är ett urval av medel som kan sökas som riktade statsbidrag under 2023–2025 för kommunerna:

- Lovskola i lägre skolor utökas med att även omfatta elever i lägre årskurser. Statsbidraget utökas med 100 mnkr för 2023.
- Ökad tillgång till speciallärare för att fler elever ska kunna nå sina mål. För 2023 föreslås att statsbidraget uppgår till 600 mnkr. För 2024 föreslås 900 mnkr och för 2025 1 000 mnkr.
- Sociala team ska öka närvaron mellan skolan och socialtjänsten. För 2023 föreslås 75 mnkr och för 2024–2025 250 mnkr årligen.
- Ökad tillgång till läromedel föreslås. För 2023 föreslås 685 mnkr och från 2024 555 mnkr.
- Lärarlönelyftet kommer att vara kvar för 2023 på samma nivå som 2022 med cirka 3 mdkr och kommer inte flyttas till likvärdighetsbidraget. Regeringen avvaktar med att flytta medlen till likvärdighetsbidraget tills en översyn har gjorts av de riktade statsbidragen.
- Medel till vuxenutbildningen ges ett statligt stöd till kommunerna för detta. Förslag från regeringen att komvux och yrkesvux tillförs 270 mnkr för 2023.
- Yrkeshögskolan tillförs 43 mnkr för 2023 och bedömningen är att samma belopp tillförs årligen. Anslaget blir högst 9,7 mdkr 2024–2030.
- Inom äldreomsorgen bibehålls äldreomsorgslyftet på samma nivå som 2022 med 1,7 mdkr. År 2023 är det sista året för anslaget.
- En satsning görs för att motverka ensamhet inom äldreomsorgen, 50 mnkr 2023–2025 för dem som har beviljats äldreomsorg. För dem som inte har beviljats äldreomsorg avsätts 145 mnkr 2023, 100 mnkr 2024 och 2025. Medlen avser både kommuner och regioner.
- 3,9 mdkr inom äldreomsorgen som idag är riktade bidrag för att öka antalet sjuksköterskor och minska timanställningar kommer 2024 att klassificeras som generella statsbidrag med 1,7 mdkr för kommuner.

Elstöd

Regeringen har aviserat ett tillfälligt högkostnadsskydd för elpriser som berör även kommuner och regioner. Ersättningen är en åtgärd av de kraftigt ökade elpriserna och påverkar inte BP 2023. Ett högkostnadsskydd införs och bevakas av SKR, som kommer ut med mer information kring stödet.

Bredband

Regeringen satsar 600 mnkr för stöd till bredbandsutbyggnad under 2023. SKR välkomnar satsningen, men menar att det krävs en förändrad stödmodell för att garantera en spridning av medlen framförallt till landsbygden.

Digitalisering

Regeringen bedömer att Sverige inte kommer att nå det övergripande målet för digitaliseringspolitiken och konstaterar att Sverige placerar sig efter de ledande länderna rörande den offentliga sektorns digitalisering. Ökade anslaget för digital förvaltning 2023 är 20 mnkr, vilket är långt ifrån behovet.

Arbetsmarknad

Regeringen föreslår en ökning av anslaget till nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar med 2,5 mdkr.

Samtidigt bibehålls arbetslöshetsersättningen, vilket kan bidra till färre individer som har behov av ekonomiskt bistånd.

Fritidskort – folkhälsa, fritid, idrott, ungdomspolitik

Regeringen vill införa ett fritidskort till barn och unga i socioekonomiska utsatta hushåll för att dessa ska kunna delta i fritidsaktiviteter. 2023 avsätts 50 mnkr för att ta fram nödvändig infrastruktur, 2024 731 mnkr ytterligare för att införa fritidskort och från och med 2025 beräknas årligen 792 mnkr.

Civilt försvar och krisberedskap

100 mnkr avsätts till kommuner och regioner för att stärka civilförsvaret från 2023. För 2024 är anslaget 130 mnkr och från och med 2025 150 mnkr per år.

Ekonomiskt bistånd

I budgeten föreslås ett bidragstak vilket innebär att den som arbetar aldrig kan få mer inkomst från bidrag än från arbete. Samtidigt höjs det tillfälliga bostadsbidraget till barnhushåll som har låga inkomster.

Riksnormen för 2023 höjs med 8,6 procent för ekonomiskt bistånd, vilket påverkar kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd, samtidigt som det underlättar för de personer som har behov av ekonomiskt bistånd.

KOMMUNENS SATSNINGAR PÅ VERKSAMHETEN 2023 OCH FÖR PLANPERIODEN

Nämnderna svarar för verksamheten utifrån tilldelat uppdrag, reglemente, kommunens budget, förbättringar av verksamheten och kapacitetsanpassning inom den driftsram som beviljas. Nämnderna och verksamheten effektiviserar löpande sin verksamhet genom att minska kostnader och omfördela medel dit de bäst behövs, anpassa kapacitet, förändra verksamheten enligt ny lagstiftning etc.

Kommunstyrelsen kommer att få ta ett större ansvar framöver för att skapa en tydlig styrning genom att öka uppföljningen av nämndernas budget vid fler rapporteringstillfällen under 2023 och följa upp de åtgärdsplaner som kommer att beslutas under 2023 av nämnderna.

Nuvarande politiska handlingsprogram gäller som inriktning tills nytt har beslutats. Ett nytt politiskt visions- och handlingsprogram ska arbetas fram under 2023.

PO-pålägg som ska användas internt är 42,75 procent för 2023. Enligt nytt förslag från SKR i oktober 2022 är förslaget 44,53 procent. Anledningen till det kraftigt ökade PO-pålägget för 2023 är den höjda premien i den avgiftsbestämda pensionen och ökningen i den förmånsbestämda pensionen. I förslaget för budget 2023 kommer nämnderna att budgetera med 42,75 procent. Ingen kompensation kommer att ske till nämnderna för den interna höjningen av PO-pålägget. Finansförvaltningen budgeterar alla kostnader avseende pensionskostnader och måste höja i första steg av arbetsgivaravgifterna internt till 42,75 procent.

Indexkompensation ges till vissa avtal i budget som räddningstjänst, färdtjänst, externa avtal på miljö- och samhällsskydd, externa avtal för barn- och familjenämnderna, samt vård- och omsorgsnämnden etc. enligt tidigare principer.

Interna hyror, måltidspriser och IT för servicenämnden har kompenserats med 2,6 procent.

Höjningen av energipriserna och måltidspriserna har varit mer än 2,6 procent, varför det under finansförvaltningen avsätts cirka 28 mnkr för att kompensera nämnderna för ökande priser. Dessa medel är avsatta som reserv för att mildra effekterna av faktiska prisökningar.

Ökad likvärdighet i grundskolan

Barn- och familjenämnden får fortsatt uppdrag att förbättra skolresultaten.

Utökad lovskola

Satsningen på matematik behöver fortsätta och närvaron behöver öka i grundskolan. Utökad lovskola med 25 timmar infördes 1 juli 2022. Den utökade lovskolan ska erbjudas elever i grundskolans årskurs 9. Medel sätts av med 0,8 mnkr i budget 2023.

Extra studietid

Extra studietid årskurs 4–9. Sedan 1 juli 2022 anges det i skollagen att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas extra studietid. Medel sätts av med 0,7 mnkr i budget 2023.

Lovaktivitet för Unga för unga

Lovaktiviteter för ungdomar är viktigt att kunna bedrivas kostnadsfritt. Budgeten förstärks med 0,5 mnkr till kultur- och fritidsnämnden under budget 2023.

Evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna

Kultur- och fritidsnämnden tilldelas medel för att förstärka evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna med 0,4 mnkr.

Kommunens arbete med att stärkas som evenemangskommun ska fortsätta.

Husarängen - utvecklingen av ett nytt rekreativområde

Husarängen – en utredning av utvecklingen av ett nytt rekreativområde har gjorts av kultur- och fritidsnämnden som har tagit fram en plan och föreslår att projektet delas in i etapper. Etapp 1: investeringskostnad om 47 mnkr. I detta förslag har återuppbyggnaden av klubbhuset prioriterats under 2023. Konstgräs finns under servicenämndens investeringsbudget med 33,5 mnkr. Resterande medel finns under kultur- och fritidsnämnden med 13,5 mnkr.

Planerna för ytterligare satsningar på projektet kommer att tas upp till budget 2024 i kommande lokalförsörjningsplan.

Försörjningsstöd

Fler personer inom försörjningsstödet måste komma i arbete eller utbildning. En antagen strategi med tolv punkter arbetas med i de två ansvariga nämnderna, vård- och omsorgsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Processen för försörjningsstöd har försenats kring automatisering, men arbetas på under 2022. Kommunen har fortsatt arbetet med omstrukturering av sociala lägenheter och där fler personer har fått möjlighet till förstahandskontrakt i kommunen.

Insatsanställningar

Satsning görs med 4 mnkr i budget 2023, som sätts av inom kommunstyrelsens budget för att få fler att lämna försörjningsstöd och komma i arbete.

FUT-utredare

Kommunen ska anställa en FUT-utredare (felaktiga utbetalningar) som ska granska välfärdsbrott inom personlig assistans, försörjningsstöd, föreningsbidrag etc. Tjänsten placeras under vård- och omsorgsnämnden från och med 2023.

Tjänsten budgeteras med 0,4 mnkr för att starta upp arbetet 2023. Tjänsten ska vara självfinansierad 100 procent från och med 2024.

Fast omsorgskontakt

Lagstadgades av Socialstyrelsen den 1 juli 2022. Medel har satts av med 2,2 mnkr till vård- och omsorgsnämnden för budget 2023. Alla som har beviljats hemtjänst ska erbjudas en fast kontaktperson inom vård och omsorg för att få det tryggare och få stöd inom verksamheten. Från och med 1 juli 2023 ska den som utses till fast omsorgskontakt ha yrkestiteln undersköterska.

Näringsliv

Arbetet med att förbättra näringslivsklimatet fortsätter.

Trygghet

Arbetet med trygghetsfrågor är fortsatt en prioriterad fråga för samtliga nämnder. 0,3 mnkr är avsatta för trygghetsskapande åtgärder.

Tillväxt

Utveckling av Östra Eslöv fortsätter enligt den fördjupade översiktsplanen. Arbetet med revidering av översiktsplan för Eslövs kommun påbörjas. En fortsatt utveckling med hållbara boenden ska ske i hela kommunen.

Hälsomiljonen

Medel är avsatta med 0,5 mnkr 2023 för att ge kommunens chefer och verksamheter möjligheter att arbeta proaktivt med arbetsmiljöfrågor kopplade till hälsotalen.

Lokaler/underhåll

Nyproduktion och utbyggnad sker enligt antagen investeringsbudget. Största satsningen på lokaler är ny grundskola, Sallerupskolan, som blir försenad på grund av överklagan. Utbyte av kök på Stehagskolan och Vasavångsskolan planeras under 2023.

Underhållssatsningar görs av befintliga fastigheter, såsom utbyte av fjärrvärmecentraler på åtta objekt och nya tak på tennishall och fotbollshall (före detta gamla Bergaområdet).

Upprustningen av parker och trädplanteringar

Fortsatt stora satsningar i kommunens investeringsbudget kring kommunens parker och trädplanteringar enligt träd-policy i budget 2023 och i planperioden.

Digitalisering

För att möta kommande utmaningar i form av ökade förväntningar från medborgare och medarbetare och för att skapa en effektivare och innovativ verksamhet inrättas en digitaliseringsavdelning den 1 januari 2023. IT-verksamheten på Serviceförvaltningen flyttas till Kommunledningskontoret. Organisatoriskt flyttas även Kontaktcenter från Serviceförvaltningen till Kommunledningskontoret.

Nya arbetssätt hänger ihop med en ökad digitalisering. Det kan också behövas nya kompetenser och nya infallsvinklar för nya arbetssätt.

Bredband

Satsningar i budget 2023 görs med 5 mnkr under kommunstyrelsens reserv som komplement till de statliga stöden för att nå målet att 100 procent av befolkningen ska ha tillgång till fast bredbandsuppkoppling inom ett par år.

Belysning på landsbygden

Belysningen prioriterats långsiktigt på landsbygden och medel tas upp i budget 2023 samt under planperioden. Under 2023 satsas 7 mnkr totalt.

Kommunstyrelsens disponibla medel, mnkr	
Kollektivtrafik seniorer	-2,5
Räddningstjänst	-20,4
Färdtjänst	-12,6
Tillkommande hyror och kapitalkostnader	-42,4
Saneringar	-7,4
Utvecklingsinsatser, diverse	-4,0
Insatsanställningar	-4,0
Bidrag till bredband, landsbygden	-5,0
Ny lagstiftning socialtjänstlagen	-0,1
Summa	-98,4

PERSONALPOLITIK

Insatserna på det personalpolitiska området behöver fokuseras på att möta den övergripande utmaning som kompetensförsörjningen innebär på såväl kort som lång sikt. Den demografiska utvecklingen i kombination med den ekonomiska verkligheten innebär att organisationen behöver arbeta smartare och effektivare för att möta konkurrensen med övriga arbetsgivare, vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö, goda villkor och gott ledarskap där medarbetarna vill stanna kvar.

Nämndernas arbete med att upprätta, uppdatera och arbeta med sina kompetensförsörjningsplaner behöver fortsätta. Möjligheten att använda Omställningsfonden och de medel som Eslövs kommun kan hämta ut från fonden för kompetenshöjande och omställningsinsatser ska användas som ett strategiskt verktyg för stöd i kompetensförsörjningsarbetet.

I framförallt schemabundna verksamheter ska det strategiska bemanningsarbetet utvecklas. Fler medarbetare behöver arbeta heltid och bland annat behöver nya schemalösningar hittas i samverkan mellan olika enheter för att möjliggöra detta. En bra samverkan för att lösa tillfälliga behov av vikarier eller förstärkningar i verksamheten är också nödvändigt. Dessa insatser bör syfta till att minska antalet timvikarier i verksamheterna, både för att öka kontinuiteten och kvaliteten för de medborgare som verksamheten möter och för att skapa goda arbetsvillkor för såväl ordinarie som vikarierande medarbetare. Ett minskat behov av timvikarier frigör även tid för chefer och andra rekryterande funktioner för att arbeta mer strategiskt med ledarskap, bemanning och kompetensförsörjning.

En annan nyckel för att minska behovet av ny personal och tillfälligt anställda är arbetet med att öka hälsotalen bland medarbetarna. Hälsomiljonen ska i första hand användas strategiskt med riktade insatser till de verksamheter där man har den högsta sjukfrånvaron. Alla verksamheter har ett uppdrag att arbeta både förebyggande för god hälsa och aktivt med tidiga rehabiliterande insatser för att korta sjukperioderna.

För att få friska medarbetare som trivs och stannar kvar hos arbetsgivaren behövs ett gott och nära ledarskap. Insatser som stärker chefers ledarskapsförmågor och förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap behöver därför genomföras i hela organisationen. Grunden för detta är det fortsatta arbetet med tillitsbaserad ledning och styrning där samtliga chefer, nuvarande och nya, ska rustas med metoder, förhållningssätt och en samsyn för hur ett ledarskap i Eslövs kommun bör se ut och utföras. För att skapa goda förutsättningar för ett modernt ledarskap ska chefers organisatoriska förutsättningar med antal medarbetare, administrativt stöd och centrala stödfunktioner ses över regelbundet i alla verksamheter.

Den investering som görs i medarbetarna under årets löneöversyn bör också göras strategiskt för att understödja möjligheten att behålla och rekrytera personal. Satsningar ska riktas mot svårrekryterade grupper av särskild vikt för verksamheten, där omvärldsanalys visar ett behov av att förstärka konkurrenskraften i kommunens löner.

KOMMUNKONCERNEN OCH VERKSAMHET I KOMMUNALFÖRBUNDEN

UPPDRAG

En del av kommunens service till medborgarna bedrivs i bolagsform med kommunen som hel- eller delägare eller i samverkan med andra kommuner i bolags- eller kommunalförbundsform. Varje organisation har uppdrag och finansiella förutsättningar. I samband med översyn av ägardirektiv har tydligheten att helägda bolag ska bidra till det politiska handlingsprogrammet för kommunens verksamhet införts. Bolagens verksamhet och ekonomiska utfall följs enligt lag upp i delårsrapport och årsredovisning, varför kommunens budget innehåller en kortfattad bild av verksamhet och budget. Kommunen ska enligt förtydligande av lagstiftningen förutom i den egna verksamheten även ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten som bedrivs i hel- och delägda bolag (ägarandel minst 20 procent). Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen ska följas upp årligen liksom bolagens ekonomiska ställning. Likviditet beräknas med kassaflödesanalys vid årets slut.

Ekonomiska nyckeltal för kommunkoncernen:

Årligt överskott	25 mnkr
Soliditet >30 % (211231)	45,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Eslövs kommun

Ekonomiska nyckeltal:

Årligt överskott	22 mnkr
Soliditet (211231)	59,5 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag som ingår i kommunkoncernen

Eslövs Bostads AB (ebo) är ett allmännyttigt bostadsaktiebolag och ska bidra till en fungerande bostadsmarknad inom kommunen genom att bygga, äga, förvalta och avyttra bostäder och lokaler. Bolagets verksamhet är viktig för att kommunen i än högre utsträckning ska uppfattas som attraktiv att bo och verka i och vara en efterfrågad bostadsort.

Bolaget ska aktivt delta i kommunens övergripande utvecklingsarbete och som en del i stadsutvecklingen medverka till att utveckla attraktiva bostäder och bostadsområden.

Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som främjar långsiktig hållbar verksamhet och effektivt resursutnyttjande. Bolaget medverkar till detta genom att erbjuda ett brett utbud av bostäder i hela kommunen med god kvalitet och servicenivå.

Bolaget har dessutom uppdraget att förvalta och utveckla specialbostäder för äldre, gruppboenden och bostäder för personer med funktionsvariabler.

Budgetering sker utifrån ägardirektiven med en låg årlig vinst. Bolagets skuldsättning kommer att öka i takt med nya investeringar.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott	Ej beslutat när kommunens budget upprättas
Soliditet (211231)	17,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (MERAB) ägs gemensamt av kommunerna Eslöv, Hörby och Höör. Bolagets uppgift är att inom kommunerna hantera renhållningsfrågor med beaktande av miljö- och resurshänsyn, på ett för medlemskommunerna ändamålsenligt och effektivt sätt.

Bolaget budgeterar för låg vinst.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott (andel 52 %)	+/-0
Soliditet (211231)	51 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag och kommunalförbund som ligger utanför kommunkoncernen

Sydvatten AB med 17 kommuner som delägare driver vattenförsörjningsanläggningar och försörjer kommunerna med vatten. Delägarkommunerna svarar själva för den lokala distributionen. Bolaget budgeterar inte för vinst. Bolaget har ett stort investeringsbehov framöver både för att säkerställa vattenleverans och kvalitet. Bolagets skuldsättning kommer att öka kraftigt. Taxorna kommer att öka mer än index under de kommande åren.

Den lokala vattendistributionen sker genom **VA SYD** som är ett kommunalförbund med fem medlemskommuner. Förbundet har ett stort investeringsbehov med ca 350 mnkr under tre år för Eslövs va-kollektiv.

Räddningstjänst utförs av **Räddningstjänst Syd** som är ett kommunalförbund med fem kommuner. Kommunens medlemsavgift ökar med 5 procent för 2022. Förbundet har en långsiktigt bedömd högre kostnadsutveckling än intäktsutveckling. Förbundet räknar med effektiviseringar och eventuella driftunderskott. Det finns eget kapital över målsatt nivå som kan användas för att balansera årets resultat (krävs synnerliga skäl).

Kraftringen AB ägs av fyra kommuner med Lund som majoritetsägare med 82,4 procent. Eslövs kommun äger motsvarande ca 12 procent. Föremålet för och ändamålet med Kraftringens verksamhet framgår av bolagsordningen. Inom ramen för dessa ges Kraftringen i uppdrag att aktivt bidra till samhällets klimatomställning, eftersträva att utgöra den ledande energileverantören i ägarkommunerna och deras närområde och säkerställa att koncernens energileveranser sker med en hög leveranssäkerhet och en hög servicenivå till ett marknadsmässigt pris.

Bolaget har och planerar för en god vinstutveckling. Utdelning sker till ägarna. För kommunens del ca 12–14 mnkr per år.

Kommunen är också delägare/medlem i Kommuninvest ekonomiska förening, Kommunassurans Syd Försäkrings AB, Sydarkivera, samordningsförbund FINSAM, INERA AB. Kommunen är också med i en del föreningar, exempelvis vattenråd, Sveriges Kommuner och Regioner och Skånes kommuner.

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning (mnkr)						
	Budget 2022	Prognos 2022*)	Budget 2023**)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Verksamhetens intäkter	815,5	854,2	830,0	833,8	835,6	837,2
Verksamhetens kostnader	-2 994,1	-3 048,2	-3 099,5	-3 207,5	-3 306,7	-3 376,1
Av- och nedskrivningar***)	-82,6	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 261,2	-2 284,0	-2 359,5	-2 463,7	-2 561,1	-2 628,9
Skatteintäkter	1 579,0	1 621,6	1 673,0	1 761,0	1 835,0	1 922,0
Generella statsbidrag och utjämning	684,3	700,2	678,0	700,0	728,0	740,0
Verksamhetens resultat	2,1	37,8	-8,5	-2,7	1,9	33,1
Finansiella intäkter	25,8	31,9	25,5	25,7	26,1	26,5
Finansiella kostnader	-5,5	-17,4	-17,0	-23,0	-28,0	-33,0
Resultat efter finansiella poster						
Årets resultat	22,4	52,3	0,0	0,0	0,0	26,6

*) Prognos 2022 avser delår 2022.

**) Budget 2023 är rullande och tilläggsanslag sker löpande under året.

***) Tillkommande avskrivningar och internränta sker löpande under 2023, efter nämndernas slutredovisningar.

Balansbudget (mnkr)						
	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
TILLGÅNGAR						
Immateriella tillgångar	5,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Summa immateriella anläggningstillgångar	5,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Materiella anläggningstillgångar						
Fastigheter	1 751,4	1 833,7	2 201,7	2 350,7	2 342,1	2 364,7
Inventarier	53,2	36,0	48,9	50,1	40,8	35,9
Summa materiella anläggningstillgångar	1 804,6	1 869,7	2 250,6	2 400,8	2 382,9	2 400,6
Finansiella anläggningstillgångar						
Aktier och andelar	310,7	312,3	312,3	312,3	312,3	312,3
Långfristiga fordringar	653,3	614,1	595,5	576,9	558,3	539,7
Bidrag statlig infrastruktur	21,8	22,0	21,1	20,2	19,3	18,4
Summa finansiella tillgångar	985,8	948,4	928,9	909,4	889,9	870,4
Summa anläggningstillgångar	2 795,6	2 819,5	3 180,9	3 311,6	3 274,2	3 272,4
Omsättningstillgångar						
Exploatering och förråd	24,6	29,3	32,0	44,0	50,0	52,0
Kortfristiga fordringar	200,0	210,0	200,0	220,0	225,0	250,0
Pensionsmedelsförvaltning	100,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Kassa och bank	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	374,6	369,3	362,0	394,0	405,0	432,0
SUMMA TILLGÅNGAR	3 170,2	3 188,8	3 542,9	3 705,6	3 679,2	3 704,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	22,4	52,3	0,0	0,0	0,0	26,6
varav årets avsättning resultatutjämningsreserv						
Resultatutjämningsreserv	105,0	135,0	135,0	135,0	135,0	135,0
Övrigt eget kapital	1 575,3	1 630,8	1 683,1	1 683,1	1 683,1	1 683,1
Summa eget kapital	1 702,7	1 818,1	1 743,1	1 743,1	1 743,1	1 769,7
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	30,5	26,5	30,0	30,0	30,0	30,0
Övriga avsättningar	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Summa avsättningar	48,5	44,5	48,0	48,0	48,0	48,0
Långfristiga skulder						
Lån	896,3	768,0	968,0	1 068,0	1 168,0	1 268,0
Summa långfristiga skulder	896,3	768,0	968,0	1 068,0	1 168,0	1 268,0
Kortfristiga skulder						
	522,7	558,2	708,8	771,5	645,1	543,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER	3 170,2	3 188,8	3 542,9	3 705,6	3 679,2	3 704,4

Ramberäkning 2023 driftsbudget, nämnder										
Beslut i ksau 220621, mnkr	Plan 2023 enligt kf dec 2022	Hyrer och kapitalkostn.	Löner 22 och 23*)	IT, måltid o transport uppräknig	Fastighet/ lokalvård uppräknig	Externa avtal	Volymmer	IT-licenser	Övrigt	Budget 2023
Kommunstyrelsen/ Kommunledningskontoret	-100,2		-1,7	-0,3	-0,1			1,2	-3,2	-104,3
Barn- och familjenämnden	-877,3	1,1	-20,8	-1,7	-2,8	-3,0	-5,9	-0,2	-0,2	-910,8
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-263,1		-3,7	-0,2	-0,6	-3,8	-3,5	-0,1		-275,0
Kultur- och fritidsnämnden	-99,6		-1,3	-1,4				-0,1	0,2	-102,2
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-78,1	-4,4	-1,0		-0,1	-1,8		-0,1		-85,5
Revisionen	-1,3									-1,3
Servicenämnden	-6,3		-0,1							-6,4
Vård- och omsorgsnämnden	-690,6	-0,4	-9,3	-0,6	-0,1	-2,3	-4,7	-1,2		-709,2
Överförmyndarnämnden	-8,3		-0,1							-8,4
Summa:	-2 124,8	-3,7	-38,0	-4,2	-3,7	-10,9	-14,1	-0,5	-3,2	-2 203,1

*) Teknisk justering av löner 2022 samt preliminärt löneutfall 2023 75 %

Ny förändrad ram 2023 driftsbudget Ramförstärkning/reducering ram 2023 efter ksaus beslut 220621 Nämnder (mnkr)		Budget 2023			Budget 2023
Kommunstyrelsen/Kommunledningskontoret			Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden		
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	0,1		Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	0,5	
Överförmyndarnämndens budget flyttas till kommunstyrelsens budget 2023	-8,4		Proceedo finansiering till ks/Klk 50 tkr	0,1	
Kpi partistöd	-0,2		Utveckling av byarna	-0,2	
Gyaskogen, Husarängen kapitalkostnad	-0,5		Summa:	0,4	
Utbildning politiker	-0,5				
Kontaktcenter budget flyttas till ks/Klk från Sef	-6,4		Revisionen		
Fysisk planering	-0,8		Utökad budget 2023	-0,2	
Proceedo finansiering kostnader från nämnderna	-0,4		Summa:	-0,2	
Summa:	-17,1		Servicenämnden		
			Kontaktcenters budget flyttas till ks/Klk från Sef	6,4	
Barn- och familjenämnden			Summa:	6,4	
Ekenässkolan tillkommande hyra beslut delår 2022 och idrottslokaler Berga	-4,8				
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2		Vård- och omsorgsnämnden		
Violen tillkommande hyra	-3,0		Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2	
Norrebro rivning 2022	1,2		Generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnden överfört från 2022, grundbelopp avseende bemanning sjuksköterskor vårdboende	-1,6	
Skogsgläntan rivning 2022	0,7		Generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnden överfört från 2022, utöver grundbelopp avseende bemanning sjuksköterskor vårdboende	-0,4	
Sallerupskolan beräknas halvårshyra 2023	-1,5		Fast omsorgskontakt äldreomsorgen, beslut delår 2022 helår, ny reform 1 juli 2022	-2,2	
Häggebo tillkommande hyra	-0,9		Tillkommande hyra Vårlöken	-0,6	
Marieskolan tillkommande hyra	-2,9		FUT-utredare heltid	-0,4	
Extra studietid årskurs 4-9 budget 2023	-0,7		Avrundning budget 2023	0,1	
Utökad lovskola årskurs 9 budget 2023	-0,8		Proceedo finansiering till ks/Klk	0,1	
Föräldraskapsprogrammet 2023	-0,3		Summa:	-5,2	
Proceedo finansiering till ks/Klk	0,1				
Summa:	-13,1		Överförmyndarnämnden		
			Överförmyndarnämndens budget flyttas till kommunstyrelsens budget 2023	8,4	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden			Summa:	8,4	
Tillkommande hyra idrottslokaler Berga, 37 tkr beslut delår 2022					
Proceedo finansiering till ks/Klk	0,1		Totalt:		-21,8
Summa:	0,1				
Kultur- och fritidsnämnden					
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2				
Kapitalkostnad investeringar	-0,1				
Tillkommande hyra idrottslokaler Berga, beslut delår 2022	-0,3				
Unga för ungar	-0,5				
Evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna	-0,4				
Proceedo finansiering till ks/Klk 50 tkr	0,1				
Summa:	-1,5				

Budget 2023 t.o.m. plan 2026 driftsbudget Finansförvaltningen (mnr)				
	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Pensioner	-223,4	-246,8	-166,0	-161,2
Grupplivsförsäkring, arbetsmarknadsförsäkring	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Intern personalförsäkring och kapitalkostnad nämnder	127,7	134,1	137,7	139,4
Löner	-12,8	-66,9	-122,8	-180,3
Index 2024-2026 hyror etc.	0,0	-12,0	-12,0	-12,0
Energikostnad	-22,0	-22,0	-22,0	-22,0
Effektiviseringar elkostnad 25-26			4,0	4,0
Måltidskostnader	-4,0	-4,0	-2,0	-2,0
Kommunstyrelsens disponibla medel				
Kollektivtrafik seniorer	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Räddningstjänst	-20,4	-20,4	-20,4	-20,4
Färdtjänst	-12,6	-12,6	-12,6	-12,6
Tillkommande hyror och kapitalkostnader	-42,4	-54,5	-74,4	-76,4
Saneringar etc	-7,4	-1,5	0,0	-7,4
Utvecklingsinsatser, oförutsett	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Insatsanställningar	-4,0	-4,0	0,0	0,0
Volymer	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag till bredband, landsbygden	-5,0	-5,0	0,0	0,0
Ny lagstiftning socialtjänstlagen	-0,1	0,0	0,0	0,0
Avrundning				-0,1
Effektiviseringar nämnder 2023				
Effektiviseringar nämnder 2023	100,0	100,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader				
	-134,6	-223,8	-298,7	-359,2
Skatteintäkter	1 673,0	1 761,0	1 835,0	1 922,0
Generella statsbidrag	678,0	700,0	728,0	740,0
Finansiella intäkter	25,5	25,7	26,1	26,5
Finansiella kostnader	-17,0	-23,0	-28,0	-33,0
Totalt	2 224,9	2 239,9	2 262,4	2 296,3

Driftsbudget netto (mnr) 2023-2027						
Nämnd/styrelse	Budget 2022*)	Prognos helår 2022**)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen - Finansförvaltningen	-141,3	-113,6	-152,9	-243,8	-319,7	-380,2
Kommunstyrelsen - Kommunledningskontoret	-103,6	-102,9	-121,4	-120,1	-120,1	-120,1
Barn- och familjenämnden	-876,6	-887,5	-923,9	-931,5	-942,3	-944,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-249,7	-249,6	-274,9	-278,5	-281,8	-280,8
Kultur- och fritidsnämnden	-101,3	-101,6	-103,7	-102,7	-102,7	-102,7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-83,6	-83,5	-85,2	-85,2	-85,6	-85,6
Revisionen	-1,3	-1,3	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Serviceämnden	-6,3	-19,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-704,9	-732,5	-714,4	-720,5	-728,5	-734,6
Överförmyndarnämnden***)	-8,3	-8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma nämnder	-2 135,6	-2 186,1	-2 224,9	-2 239,9	-2 262,4	-2 269,7
Verksamhetens nettokostnad	-2 276,9	-2 299,7	-2 377,8	-2 483,7	-2 582,1	-2 649,9
Intern ränta	15,7	15,7	18,3	20,0	21,0	21,0
Verksamhetens nettokostnad	-2 261,2	-2 284,0	-2 359,5	-2 463,7	-2 561,1	-2 628,9

*) Enligt beslut t.o.m. delårsbokslut 2022

**) Enligt delår 2022

***) Överförmyndarnämnden överfört till kommunstyrelsens/Kommunledningskontorets budget 2023

Investeringsbudget, netto (mnkr)						
Nämnd/styrelse	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Kommunstyrelsen – Kommunledningskontoret	-19,3	-7,9	-7,9	-7,9	-7,9	
Barn- och familjenämnden	-7,4	-14,6	-4,9	-4,9	-4,9	
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Kultur- och fritidsnämnden	-13,6	-1,6	-0,1	-0,1	-0,1	
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-123,7	-115,2	-104,1	-136,1	-116,6	
Service­nämnden	-330,1	-142,8	-6,5	-6,5	0,0	
Vård- och omsorgsnämnden	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Verksamhetens nettoinvesteringar	-497,6	-285,6	-127,0	-159,0	-133,0	

Anmärkning:

Budget 2023 är exklusive upparbetade utgifter 2022.

Påbörjade projekt exklusive årsanslag förs budgetmedel över i bokslut 2022 till budget 2023 på den del av medeln som inte används under året.

Budgetjusteringen görs då i årsredovisningen 2022 för respektive nämnd.

Förhyrningar, netto (mnkr)						
Nämnd/styrelse	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Vård- och omsorgsnämnden						
LSS-boenden och äldreomsorg	-2,8	-3,6	-6,0	-9,4	-9,4	
Totalt 2023-2027	-2,8	-3,6	-6,0	-9,4	-9,4	

Investeringsbudget per objekt (mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
KOMMUNSTYRELSEN - KOMMUNLEDNINGSKONTORET	-46,7			-48,2	-19,3	-7,9	-7,9	-7,9	-7,9	
Landsbygdsutveckling	-7,5			-7,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Digitalisering	-29,0			-29,0	-5,8	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3	
Ärendehanteringssystem	-2,0			-2,0						
Kvalitetsledningssystem	-1,5			-1,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	
Digital strategi, automatisering	-1,5			-1,5	-1,5					
Digital infrastruktur, strategisk digital planering	-24,0			-24,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	
Inventarier rådhuset	-1,7			-1,7	-1,7					
Av-utrustning rådhuset, stadshuset	-2,0			-2,0	-2,0					
Lokaler utredningsmedel	-6,5			-8,0	-8,3	-2,1	-2,1	-2,1	-2,1	
Utredning demensboende	-2,5	-3,0		-3,0	-3,0					
Utredning stadshus	-2,0	-3,0		-3,0	-3,0					Utredningsmedel till förstudie
Utredning förskola centrum/väster	-1,0			-1,0	-1,0					Lokaliseringsutredning kommunal förskola
Utredning Husarängen	-1,0			-1,0						
Utredning i tidigt skede vård- och omsorgsnämnden not 1					-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede barn- och familjenämnden not 2					-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden not 3						-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede kultur- och fritidsnämnden not 4						-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	Nya utredningar budget 2023

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i> (mnkr)											
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya pro- jekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027		
BARN- OCH FAMILJENÄMNDEN					-7,4	-14,6	-4,9	-4,9	-4,9		
Inventarier förskolor/skolor					-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7		
Utemiljö förskolor/skolor					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0		
IT-struktur					-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2		
Inventarier ersättningsförskola Örtofta					-0,5						
Inventarier Sallerupskolan						-5,0					
Inventarier utökning Stehagskolan					-0,3						
Upprustning förskolegårdar					-1,7	-1,7					
Inventarier utbyggnad i Flyingeskolan						-3,0					
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN					-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5		
Inventarier gymnasiet					-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5		
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN					-15,0	-13,6	-1,6	-0,1	-0,1	-0,1	
Offentlig konst					-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1		
Inventarier Kulturskolan					-1,5	-1,5					
Husarängens rekreatiomsområde etapp 1					-13,5	-13,5				Husarängens föreningslokal och konstgräs- plan finns under servicenämnden	
MILJÖ- OCH SAMHÄLLS- BYGGNADSNÄMNDEN	-364,1				-653,8	-123,7	-115,2	-104,1	-136,1	-116,6	
Belysning	-37,0				-37,0	-7,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	
Belysning landsbygden	-18,0				-18,0	-3,0					
Belysning landsbygden etapp 2	-19,0				-19,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	
Gator och vägar	-159,0				-390,0	-48,5	-33,0	-58,0	-59,0	-53,0	
Kanalgatan etapp 1 (Bryggaregatan-Trollsögatan)	-22,0	-33,0			-33,0	-30,0				Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete	
Kanalgatan etapp 2 (Föreningstorget-Västergatan) inkl. park Timmermannen	-16,5	-31,5			-31,5	-1,5	-30,0			Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete	
Kanalgatan etapp 3 (Västergatan-Bryggaregatan)	-11,0	-31,0			-31,0	-1,0		-30,0		Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete	
Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. del av Kanalgatan	-16,5	-31,5			-31,5	-30,0				Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete	
Kvarngatan inkl. gång- och cykelväg etapp 2 (Östergatan-Pärlgatan)	-13,0	-16,0			-16,0	-15,0				Budget utökas ny kostnadsberäk- ning, rapport Östra Eslöv mars 21	
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	-22,0	-27,0			-27,0		-2,0		-25,0	Budget utökas ny kostnadsberäk- ning, rapport Östra Eslöv mars 21	
Storgatan (Vävaregränd-Östergatan), Eslöv					-27,0	-27,0			-2,0		
Storgatan etapp 1, Marieholm					-26,0	-26,0				-1,0	
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen-väg 113) exkl. cirkulationsplats	-30,0	-26,0			-26,0		-1,0			-25,0	Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan-Verkstadsvägen)	-17,0	-27,0			-27,0	-2,0	-25,0				Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Trehäradsvägen 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl. gång- och cykelväg på bro					-27,0	-27,0	-2,0		-25,0		Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i>										
(mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Vångavägen etapp 1 (Vikingavägen-gång- och cykelväg)			-16,0	-16,0						
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)			-27,0	-27,0						Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Jonssons väg) Not 5			-32,0	-32,0				-2,0		Omplanering p.g.a. FÖP. Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 och rapport Östra Eslöv mars 21
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 (Bergavägen-Verkstadsvägen) Not 5, 17 mnkr		0,0		0,0						Etapp 2 slås ihop med etapp 3 med ett nytt projekt
Östergatan/Ringsjövägen etapp 3 (Verkstadsvägen-Gasverksgatan) Not 5, 27 mnkr		0,0		0,0						Etapp 3 slås ihop med etapp 2 med ett nytt projekt
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)			-12,0	-12,0					-2,0	Omplanering p.g.a. FÖP. Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Skogsvägen etapp 1 (Skolvägen- Hasselgården) Not 6	-11,0	0,0		0,0						Flyttas framåt i tiden utanför planperioden
Gång- och cykelvägar	-35,8			-39,5	-1,5	-9,7	-1,5	-24,5	0,0	
Gång- och cykelväg Medborgarhuset-Bryggaregatan	-6,8	-9,0		-9,0		-8,2				Budget utökas p.g.a. ny kostnadsberäkning
Gång- och cykelväg Ö Asmundtorp-Trollenäs	-24,0	-25,0		-25,0	-1,0	-1,0	-1,0	-21,0		Budget utökas p.g.a. ny kostnadsberäkning
Gång- och cykelväg Vetegatan-Ö Asmundtorp	-5,0	-5,5		-5,5	-0,5	-0,5	-0,5	-3,5		Gång- och cykelväg flyttas fram samkörs med Trafikverket
Projekt i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken	-42,3			-42,3	-5,8	-22,0	-1,0	0,0	-10,0	
Hållplats Hurva	-2,3			-2,3	-2,3					
Gång- och cykelväg Billinge-Röstånga	-13,5			-13,5	-1,0	-11,5				
Gång- och cykelväg Stabbarp-Bosarp-Öslöv	-15,5			-15,5	-2,5	-10,5				
Gång- och cykelväg Eslöv-Ellinge	-11,0			-11,0			-1,0		-10,0	Flyttas fram p.g.a. inplanering av Bullervall Hurva
Lekplatser, parkåtgärder och grönområden	-70,0			-122,0	-30,0	-16,0	-1,0	-21,0	-16,0	
Park Gröna torg	-16,0			-16,0		-15,0				
Parkåtgärder, Löberöd	-11,0			-11,0				-1,0		
Onsjöparken	-11,0			-11,0					-1,0	
Lekplats Stadsparken och parkåtgärder	-21,0	-31,0		-31,0	-30,0					Utökad budget p.g.a. ny kostnadsberäkning i projektkalkyl
Sundelius park inkl. lekplats, Marieholm	-11,0	-21,0		-21,0		-1,0		-20,0		Utökad budget p.g.a. ny kostnadsberäkning. Ny lekplats enligt lekplatsplanen
Lekplats Sallerup och Flyinge			-16,0	-16,0			-1,0		-15,0	
Badhusparken inkl. lekplats			-16,0	-16,0						
Övriga projekt	-20,0			-23,0	-2,0	-2,0	-11,0	0,0	-7,0	
Industrispåret	-8,0			-8,0			-1,0		-7,0	
Stinstorget	-11,0			-11,0	-1,0		-10,0			
Bullervall Hurva			-3,0	-3,0	-1,0	-2,0				Påbörjat ej färdigställt projekt
Ärendehanteringssystem inom bygglovsärenden	-1,0			-1,0						Beslut i delår 2022

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i> (mnkr)						Budget	Plan	Plan	Plan	Plan
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya pro- jekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	2024	2025	2026	2027	
Årsanslag					-28,9	-28,5	-27,6	-27,6	-27,6	
Teknisk utrustning					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Asfaltering					-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	Indexjustering samt omfördel- ning 0,5 mnkr från gatubelysning
Om- och nybyggnad gatanläggningar					-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	Indexjusterad
Åtgärder i övriga orter					-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	Indexjusterad
Utsmyckning					-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	
Fritids- och naturanläggningar					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Cykelvägar, kollektivtrafik och trafiksäkerhet					-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	Indexjusterad
Gatubelysning					-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	Indexjusterad samt omfördel- ning 0,5 mnkr till asfaltering
Lekplatser					-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	Indexjusterad
Grönområden Eslövs tätort					-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	Indexjusterad samt omfördel- ning 0,2 mnkr till grönomr. byarna
Grönområden byarna					-1,3	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	Indexjusterad samt omfördel- ning 0,2 mnkr från grönomr. Eslöv
Trädplanteringar enligt trädpolicy					-1,8	-1,8	-0,9	-0,9	-0,9	Nytt projekt: Utökning till följd av trädpolicy, beslut taget i kf
Dagvattenåtgärder					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Broåtgärder					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
SERVICENÄMNDEN	-630,3			-749,0	-330,1	-142,8	-6,5	-6,5	0,0	
Övriga investeringar	-14,7			-29,2	-27,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Fojén stadshuset	-8,7			-8,7	-2,7					Utökad budget 2022, beslut i oktober 2022
Nytt investeringsanslag för fastighet 2023, avser reinvestering.					-10,0					
Utbyte av fjärrvärmecentraler, 8 objekt à 500 tkr			-4,0	-4,0	-4,0					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budget- yttrande 2023
Tak tennishallen			-6,0	-6,0	-6,0					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budget- yttrande 2023
Tak fotbollshallen			-4,5	-4,5	-4,5					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budget- yttrande 2023
Fordon	-6,0			-6,0						Leveransproblem under 2022
Förskolor	-238,6			-238,6	-42,2	-6,1	0,0	0,0	0,0	
Fridebo	-0,2			-0,2	-0,2					Utredning ej klar
Marieholm	-35,0			-35,0						Behov avvaktas
Vitsippans förskola (f.d. Nya Skogsgläntan)	-61,0			-61,0	-37,0	-6,1				Utökad budget 2022, beslut i delår 2022
Blåsippans förskola (f.d. Stehag söder)	-44,5			-44,5	-5,0					
Örtofta/Väggarp	-35,0			-35,0						Detaljplan avvaktas
Violen (f.d. Norrebo)	-43,8			-43,8						Utökad budget delår 2022. Bygg- nad slutredovisas under 2022. Bullerplank klart under våren 2023

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i>										
(mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslaget budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Flyinge Hågebo förskola	-19,1			-19,1						Byggnad slutredovisas under 2022. Utemiljö slutredovisas under 2023
Grundskolor	-283,6			-314,6	-141,3	-95,5	0,0	0,0	0,0	
Västra skolan	-1,0			-1,0	-1,0					Avser basutredning
Fridasroskolan	-0,3			-0,3	-0,3					Utredning ej klar
Sallerupskolan	-210,3			-210,3	-108,0	-95,5				Entreprenad överklagad under 2022. Tidplan justeras efter överklagande processen
Stehagskolan	-2,0		-10,0	-10,0	-9,0					
Stehagskolans kök			-7,2	-7,2	-7,2					Ny kalkyl efter ks 220621 från 6,0 mnkr till 7,2 mnkr i Sefs budgetförslag
Vasavångsskolans kök			-15,8	-15,8	-15,8					Projektet fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budget 2023
Flyingeskolan	-28,0			-28,0						Projektet är tidigare indelat i etapper. Belopp justeras när basutredning är gjord
Marieskolan	-42,0			-42,0						Byggnad slutredovisas under 2022. Utemiljö slutredovisas 2023
Cygnasieskola	-34,5			-34,5	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skoltorget vid Carl Engström-skolan	-10,7			-10,7	-6,3					
Carl Engström-skolan, byggnad C (gamla Östra skolan)	-23,8			-23,8	-14,8					
Kultur- och fritidsverksamhet	-58,9			-132,1	-87,3	-27,0	0,0	0,0	0,0	
Kulturskolan	-43,0			-43,0	-33,1	-8,0				
Idrottsparken	-2,9			-2,9						
Karlsrobadet	-13,0			-13,0						
Karlsrobadet			-31,0	-31,0	-21,0	-10,0	0,0	0,0	0,0	Underlag i lokal-försörjningsplan till ksau 220621
Konstgräsplan			-15,0	-15,0	-15,0					Underlag i lokal-försörjningsplan till ksau 220621
Föreningslokal Husarängen			-18,5	-18,5	-9,5	-9,0				Underlag i lokal-försörjningsplan till ksau 220621
Ölyckeskolans idrottshall			-8,7	-8,7	-8,7					Yttrande i Sefs budgetförslag 2023, akut p.g.a tillgänglighet
Årsanslag					-11,0	-14,2	-6,5	-6,5	0,0	
Inventarier					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2		
IT-infrastruktur					-7,8	-11,0	-4,4	-4,4		
Maskiner					-1,8	-1,7	-0,8	-0,8		
Storköksmaskiner					-0,8	-0,8	-0,8	-0,8		
Städmaskiner					-0,4	-0,5	-0,3	-0,3		

Investeringsbudget per objekt <i>forts.</i> (mnkr)										
Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya pro- jekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN					-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	
Inventarier boendeenheter					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Ny teknik					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Totalt inklusive årsanslag 2023-2027					-497,6	-285,6	-127,0	-159,0	-133,0	
Förslag på kommunfullmäktige rambudget 2023 samt planperiod 2024-2027				-1 466,0						

Noter:

*) Investeringsram antagen av kommunfullmäktige, beslut i tidigare antagen budget samt planperiod.

**) Investeringsram nytt förslag på kommunfullmäktige ram till budget 2023 samt planperiod.

***) Investeringsram inte antagna projekt i kommunfullmäktige.

Not 1 Nytt psykiatriboende, LSS-bostäder Järnvägsgatan, Kvarngatan 10 B, Kvarngatan 10 G; Bjärevägen, Kvarngatan 14.

Hemvårdens lokaler Kvarngatan 7. Öppenvårdsbehandlingen på Ystadvägen, beredskapslager, kv Köpmannen, Stensson.

Not 2 Ängabo förskola. Förskola Väster/Centrum. Östra Strö skola. Ölyckeskolan. Kapacitetsökning grundskolan tätort. Tillgången till idrottshallar på f.d. Bergaområdet. Trygghet och säkerhet i i kommunens skolor. Utemiljön på kommunens skolor.

Not 3 Administrativa lokaler. Våfflan.

Not 4 Översyn av idrottsplatser. TV-torn Ekevalla

Not 5 Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 slås ihop till ett projekt med annan indelning.

Not 6 Skogsvägen senareläggs till efter planperioden, därför ändras projektbudgeten till 0 mnkr.

INVESTERINGAR 2023 OCH PLAN TILL OCH MED 2027 - MILJÖ- OCH SAMHÄLLS-BYGGNADSNÄMNDEN

Belysning landsbygden etapp 1 och 2

Projektet avser förstärkning av belysning på landsbygden. Kommunfullmäktige beslutade i budget 2022 att förstärka budgeten med ytterligare 19 mnkr. Under 2023 kommer behovet att utredas och behandlas politiskt.

Gator och vägar

• Föreningstorget

Gator kring Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan och eventuellt Kanalgatan i samband med att delar av Föreningstorget bebyggs. Ett nytt torg på kvarvarande yta kommer att anläggas. Projektering inleddes 2022 och fortsätter 2023 tillsammans med VA SYD. Med anledning av överklagat bygglov samt osäker konjunktur kan bostadsbyggnation försenas, vilket gör att anläggningen av gator och torg också kan försenas. Planeringen håller på och ses över av projektet och kan eventuellt bantas ner.

• Kanalgatan etapp 1 och etapp 2

Förstudie för hela Kanalgatan genomfördes 2021. Med anledning av ledningar i marken kommer antalet träd att minskas jämfört med ursprungligt förslag. Osäkerhet föreligger kring föreningar i marken. Etapp 1 avser sträcka Bryggaregatan–Trollsjögratan. Projektering har genomförts under 2022, anläggning planeras att starta hösten 2023 och slutföras 2024. Senare i planperioden ligger etapp 2 (Föreningstorget–Västergatan) och etapp 3 (Västergatan–Bryggaregatan). Projektering för etapp 2 är planerad att starta under 2023. Etappen innehåller även en mindre park vid kvarteret Timmermannen.

• Kvarngatan etapp 2 (Östergatan–Pärlgatan)

Projektering slutförs 2022 och anläggning beräknas att starta under 2023. Trafikverket har beviljat medfinansiering med 50 procent. VA SYD kommer att utföra underhållsarbete i samband med projektet. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg från biltrafiken.

• Trehäradsvägen etapp 2

Sträckning Gasverksgatan–Verkstadsvägen. Tidigarelagd jämfört med föregående beslut. Projektering inleds under 2023. Byggnadsstart är inte bestämd, men sker troligen 2025. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg från biltrafiken samt öka mängden grönska genom infartsvägen.

Gång- och cykelvägar

• Medborgarhuset–Bryggaregatan

Utredning och projektering 2022 som fortsätter 2023. Anläggande 2024. Byggs för att koppla ihop gång- och cykelvägen på Södergatan som söderifrån går fram till Medborgarhuset. Gång- och cykelvägen anläggs fram till Bryggaregatan via Södergatan och Köpmansgatan.

Gång- och cykelvägar i samarbete med Trafikverket

• Gång- och cykelväg Billinge–Röstånga

Trafikverket projektleder. Produktion 2024–2025. Gång- och cykelvägen syftar till att binda ihop befintlig gång- och cykelväg i södra delen av Billinge med Röstånga. Detta möj-

liggör cykling till kollektivtrafik, skola samt i rekreations- och turism syfte och ska bidra till att det upplevs trafiksäkert att cykla längs väg 13.

• Gång- och cykelväg Stabbarp–Bosarp–Öslöv

Trafikverket projektleder. Produktion 2024–2025. Gång- och cykelvägen ska komplettera cykelvägnätet mellan Eslöv och Stehag, knyta ihop det regionala cykelvägnätet samt förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter på väg 113. Gång- och cykelvägen sträcker sig från befintlig gång- och cykelväg i Stabbarp i söder, till väg 1282 vid Öslöv i norr.

• Gång- och cykelväg Östra Asmundtorp–Trollenäs

Trafikverket projektleder. Syftet med gång- och cykelvägen är att oskyddade trafikanter ska kunna ta sig till och från Eslöv längs väg 17, såväl för rekreation som för arbets- och skolpendling. Gång- och cykelvägen är ett komplement till att linje 241 försvann i samband med att Marieholmsbanan byggdes.

• Gång- och cykelväg Vetegatan–Östra Asmundtorp

Trafikverket projektleder. Anläggs längs Vetegatan i Eslöv (längs Trollenäsvägen) och ansluter till gång- och cykelvägen Östra Asmundtorp–Trollenäs.

Parker och grönområden

• Stadsparken, lekplats och parkåtgärder

Projektet syftar till att rusta upp och gestalta om hela stadsparken, däribland lekplatsen som är en central och väl-använd lekplats men som börjar bli sliten. Projektering påbörjat under 2021 och anläggandet genomförs 2023.

• Gröna torg

Projektering påbörjades 2022 och fortsätter 2023. Anläggning är planerad till 2024.

Årsanslag

Anslagen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska användas till underhåll/reinvesteringar av gator, broar, lekplatser, grönområden, gatubelysning, med mera som inte täcks av de större projekten. 0,7 mnkr årligen öronmärks för utsmyckning av det offentliga rummet. Under 2023 riktas särskilt 0,4 mnkr för anläggande av hundrastgård i Marieholm. Från 2023 tillkommer ett projekt för trädplanteringar. Enligt fastställda riktlinjer för trädfallning ska varje fällt träd kompenseras med plantering av två nya. Inför 2023 har uppräknings gjorts enligt index samt viss omfördelning mellan de enskilda projekten.

INVESTERINGSBUDGET 2023 SAMT PLAN 2024–2027 FASTIGHET/LOKALER

Kommunstyrelsen Utredningsmedel

• Demensboende

Utredningsmedel avsatta till demensboende 2027.

• Utredning stadshuset

Utredningsmedel till förstudie för framtida stadshuset. Olika alternativ kommer att utredas av befintligt stadshus.

• Utredning förskola centrum/väster

Lokaliseringstudering kommunal förskola med 6–8 avdelningar, utifrån konceptförskolorna som SKR har tagit fram.

- **Utredningsmedel i tidigt skede**

Utredningsmedel avsatta till olika nämnder för utredningsuppdrag i tidigt skede.

Övriga investeringar

- **Foajén i stadshuset**

Arbetet i stadshuset planeras starta i början av 2023 och kommer att vara klart under sommaren 2023 för att planera inflyttning av personal från vård- och omsorgsnämndens socialtjänst på Åkermans väg.

- **Nytt investeringsanslag underhåll av fastigheter**

Anslag som ska täcka mindre investeringar än 2 mnkr för diverse objekt av reinvesteringar av fastigheter.

- **Utbyte av fjärrvärmecentraler**

I åtta objekt inom fastighet ska utbyte ske av fjärrvärmecentraler.

- **Tak tennishallen**

Taket på Berga tennishall är i akut behov av byte.

- **Tak fotbollshallen**

Taket på fotbollshallen är i akut behov av byte.

- **Fordon**

Fordon är beställda under 2022, men fortsatta leveransproblem gör att bilarna inte kommer att kunna levereras under året.

Förskolor

- **Fridebo**

Utredningsmedel av Fridebo förskola, där utredningen inte är klar. Avvaktar Fridasroskolan.

- **Marieholm**

Senareläggs och tidplan inte klar. Avvaktar behov.

- **Vitsippans förskola (f.d. Nya Skogsläntan)**

Nybyggd förskola med åtta avdelningar, 140 platser. Inflyttning under 2024.

- **Blåsippans förskola (f.d. Stehag söder)**

Nybyggnad av förskola i södra Stehag. Ersätter Gyabo och Trollhassels förskolor. Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Inflyttning i början av 2023.

- **Örtofta/Väggarp**

Detaljplan avvaktas.

- **Violen (f.d. Norrebo)**

Inflyttning under 2022, nybyggd förskola med sex avdelningar. Upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. I projektet återstår utemiljö och bullerplank under 2023.

- **Flyinge: Häggebo förskola**

Tillbyggnad av befintlig förskola med två avdelningar och utökning av lektyta. Inflyttning under 2022. I projektet återstår utemiljön som blir klar våren 2023.

Grundskolor

- **Västra skolan**

Medlen av basutredning av Västra skolan.

- **Fridasroskolan**

Utredningsmedel av Fridasroskolan, där utredningen inte är klar.

- **Sallerupskolan**

Nybyggnad av en treparallellig skola med cirka 6 300 kvm. Upphandlingen har blivit överprövad under 2022. Tidplan kommer att justeras när överklagandet är klart.

- **Stehagskolan**

Ombyggnad av Gyabo förskolas lokaler till skollokaler. Ny basutredning är gjord för projektet.

- **Stehagskolans kök**

Köket på Stehagskolan är i stort behov av renovering.

- **Vasavångsskolan kök**

Köket på Vasavångsskolan är i stort behov av renovering.

- **Flyingeskolan**

Flyingeskolan är tidigare indelad i etapper. Beloppet justeras när basutredning är gjord.

- **Marieskolan**

Tillbyggnad av befintlig skola för ytterligare 100 barn samt av befintliga lokaler. Inflyttning under 2022. Utemiljön blir inte klar under 2022 utan sker 2023 inklusive sanering av mark.

Gymnasieskola

- **Skoltorget vid Carl Engström-skolan**

Projektet blir klart under 2023.

- **Carl Engström-skolan, byggnad C (gamla Östra skolan)**

Projektet samordnas med Skoltorget vid Carl Engström-skolan. Projektet blir klart under 2023.

Kultur- och fritidsverksamhet

- **Kulturskolan**

Om- och tillbyggnad av Lilla Teatern. Kulturskolan har idag tillfälliga lokaler på Östergatan 8. Projektet beräknas vara klart under 2024.

- **Karlsrobadet**

Ytterligare investeringsmedel avsätts för Karlsrobadet under 2023–2024.

- **Konstgräsplan**

Konstgräsplan planeras tillsammans med föreningslokal på Husarängen.

- **Föreningslokal Husarängen**

Uppbyggnad av ny föreningslokal för fotbollsverksamhet.

- **Ölyckeskolans idrottshall**

Renovering samt tillgänglighetsanpassning av lokaler i Ölyckeskolans idrottshall.

Årsanslag

Årsanslagen inom fastighet har ersatts av specificerade anslag av särskilda objekt samt ett belopp på 10 mnkr för mindre åtgärder och som inte överstiger 2 mnkr per objekt. Beloppet prövas inför varje budgetår. De mindre åtgärderna finansierade med 10 mnkr i budget 2023. Dessa redovisas inte i lokalförsörjningsplanen.

Exploateringsbudget per projekt Budget 2023 t.o.m. plan 2026 (mnkr)													
	Skede	Intäkter	Kostnader	Totalt	T.o.m. 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Senare	Planerat Avslut	
Exploateringsprojekt - kommunal mark													
- genomförande													
0	Totalt	G	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	1,2	-1,2	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	Senare
0	Totalt	G	23,8	-13,8	10,0	-7,6	0,6	4,9	0,9	0,9	0,9	9,4	Senare
0	Totalt	G	16,3	-16,8	-0,5	-0,1	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2023
80062	Totalt	G	12,1	-13,9	-1,7	-7,8	0,9	8,9	-0,1	-3,5	-0,1	0,0	Senare
0	Totalt	G	0,9	-0,1	0,8	0,0	0,0	0,9	-0,1	0,0	0,0	0,0	Senare
80070	Totalt	G	1,2	-1,5	-0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0 1	Totalt	G	23,7	-16,6	7,1	-0,4	-0,4	-1,8	-1,2	23,3	-11,0	-1,5	Senare
80092	Totalt	G	35,8	-21,4	14,4	-1,8	-12,3	16,3	-0,5	-0,2	0,0	13,0	Senare
2	Långåkra etapp 1, allmänna investeringar	G	0,0	-9,6	-9,6	0,0	0,0	-9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	2,0	-0,4	1,6	0,0	0,0	-0,1	1,9	-0,2	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	3,3	-0,5	2,8	0,0	-0,4	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	Totalt	G	2,6	-14,1	-11,5	0,0	-1,0	-3,3	-7,7	0,4	0,5	-0,3	Senare
80112	Totalt	G	4,7	-0,4	4,3	-0,4	4,7	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2024
	Totalt	G	0,4	-0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	Senare
Summa nettoexploatering			128,1	-101,3	26,7	-19,1	-8,2	28,9	-6,8	20,6	-9,8	21,0	
Allmänna investeringar			0,0	-9,6	-9,6	0,0	0,0	-9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	
Totalt			128,1	-110,9	17,1	-19,1	-8,2	19,3	-6,8	20,6	-9,8	21,0	

Exploateringsprojekt - kommunal mark													
- planering/förberedande åtgärder													
0	Totalt	P		-0,3	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	Senare
80078	Totalt	P		-1,6	0,0	-0,6	-0,6	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
80097 3	Totalt	P		-54,7	-5,7	-1,0	-43,0	-2,5	-2,5	0,0	0,0	0,0	Senare
80102	Skatan 3	P		-0,4	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
80104	Totalt	P		-3,8	0,0	-0,8	-0,7	-0,7	-1,5	-0,1	0,0	0,0	Senare
80106	Totalt	P		-0,4	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	Senare
	Långåkra etapp 2	P		-2,4	0,0	-0,4	-0,6	-0,2	-1,0	-0,2	0,0	0,0	Senare
	Långåkra etapp 3	P		22,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5	24,0	0,0	Senare
80115	Marieholm Nordost	P		-3,1	-0,4	-0,6	-0,6	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
	Nunnan	P		-0,8	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	Senare
Summa nettoexploatering				-45,0	-6,1	-3,4	-46,0	-6,0	-5,5	-2,0	23,9		

1 Bygglov har överklagats, vilket innebär förseningar i projektet. Inkomsten för försäljning av marken kommer först 2023, under förutsättning att en överenskommelse nås.

2 Avser investeringar i allmänna anläggningar som inte bör belasta exploateringsprojektet, såsom parker, naturområden, lekplatser och huvudgator som är till för ett större områdes behov.

3 Enbart kostnader för etapp 1 i projektet redovisas. Kostnaderna avser inköp och ombyggnation av Stådet 5 samt förberedande åtgärder inför etapp 2. Sanering, exploatering och försäljning av byggrätter inom Gäddan 41 genomförs i etapp 2. Kostnader och intäkter för etapp 2 redovisas senare.

Exploateringsbudget per projekt													
Budget 2023 t.o.m. plan 2026 (mnkr)													
		Skede	Intäkter	Kostnader	Totalt	T.o.m. 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Planerat Senare	Planerat Avslut
Exploateringsprojekt - privat mark													
80060	Totalt	G	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Färgaren 8 och 19	P			-0,1								
	Stenbocken 14 och 15	P			-0,1								
	Dannemannen 33, 36 och 37	P			-0,1								
	Sibbarp 25:34 och 25:35	P			-0,1								
80084	Östra Gårdstånga 5:134	P			-0,1								
	Örnen 4	P			-0,1								
	Gårdstånga 15:25 m.fl	P			-0,1								
	Stehag 5:118	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 8:22	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 17:1	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 7:6	P			-0,1								
	Ölycke 1:228	P			-0,1								
	Summa nettoexploatering				-1,3								
Exploateringsprojekt - kommunal och privat mark													
	Totalt	P			-8,2								Senare
80114	Drottningen S:1 Sallerup	P			1,2								Senare
80113	Åspingen 1 och 2	P			2,1								2024
80111	Skatan 10	P			2,9								Senare
	Övriga exploateringsprojekt	P			-2,5								
	Summa nettoexploatering				-4,5								
Äldre exploateringsprojekt med kvarvarande brister													
80110	Totalt	P			-2,2								Senare
	Totalt	P											Senare
	Summa nettoexploatering				-2,2								
Exploateringsverksamhet totalt													
	Summa nettoexploatering					-25,1	-11,6	-17,1	-12,7	15,2	-11,8	44,9	

P - Planering

G - Genomförande

A - Avslutas

För de projekt som är under planering (P) redovisas enbart beräknade kostnader för utredningar, projektering och andra förberedande åtgärder som krävs innan projektet kan tilldelas en projektbudget för genomförande. Dessa projekt är i ett tidigt stadium och kalkylerade intäkter och kostnader för att genomföra projektet redovisas ej. Kommunstyrelsen beslutar om projektbudget. Endast projekt med planerade intäkter och kostnader redovisas.

ORD OCH BEGREPP

Anläggningstillgång är tillgång avsedd för stadigvarande innehav såsom fastighet och inventarier.

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivning är planmässig värdeminskning av anläggningstillgång för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkt för betalning till exempel avsättning till pensioner.

Balanskrav enligt lag innebär att årets kostnader inte får överstiga årets intäkter.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättnings-tillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Byggherrekostnad är lön, personalomkostnadspålägg och semesterersättning som förs över från personalkostnad till investering.

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är skillnaden mellan totala tillgångar, avsättningar och skulder enligt balansräkningen, det vill säga nettoförmögenheten.

Exploatering är kommunens innehav av mark för framtida bostads- och industrietablering.

Extraordinär intäkt/kostnad saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentliga belopp.

Finansiell intäkt/kostnad avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar med mera.

Finansnetto anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter.

Intern ränta är kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångens bokförda värde.

Investering är placering av kapital i olika värden såsom värdepapper, fastigheter och konst.

Jämförelsestörande post avser händelse eller transaktion av större betydelse, som inte klassas som extraordinär, men viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan kommuner.

Kassaflödesanalys visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten. Summan av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Koncern utgörs av kommunen och dess hel- och majoritet-sägda bolag.

Kortfristig fordran och skuld förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel består av kontanter eller tillgång som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgång, postväxel samt värdepapper såsom statsskuldväxel och bankcertifikat.

Likviditet är betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått exempelvis som rörelsekapital och ställas i relation till extern utgift.

Långfristig fordran och skuld förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Mdkr är förkortning av miljarder kronor.

Mnkr är förkortning av miljoner kronor.

Medlem i en kommun är enligt kommunallagen 1:4 – den som är folkbokförd i kommunen. – Äger fast egendom i kommunen. – Taxerad till kommunalskatt i kommunen.

Omsättningstillgång är tillgång som beräknas innehas kortvarigt exempelvis kundfordring och förrädsartikel.

Pensionsavsättning utgörs av avsättning till framtida pensionsutbetalningar.

Pensionsskuld är intjänade pensionsförmåner för kommunens anställda.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Realisationvinst/förlust skillnaden mellan bokfört värde och försäljningsvärde.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader.

Resultatutjämningsreserv ger kommuner möjlighet att utjämna intäkter över tid och möta variationer i konjunkturen, inom ramen för det egna kapitalet. Kommunfullmäktige beslutar om resultatutjämningsreserv i riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Rörelsekapital är den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning är en sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer, i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Självfinansieringsgrad är förmågan att själv finansiera sina investeringar. Driftresultat plus avskrivningar ställs i relation mot nettoinvesteringar.

Skatteunderlag är totala beskattningsbara inkomster. Uttrycks i procent i förhållande till inkomsten.

Soliditet den långsiktiga betalningsförmågan, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar på balansdagen.

Soliditet 2 är eget kapital i balansräkningen reducerad med de pensionsåtagande som är intjänade före 1998, relateras till det totala kapitalet på balansdagen.

Tkr är förkortning av tusen kronor.

Utjämningsystemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Årsarbetare definieras som ackumulerade arbetade timmar dividerat med en schabloniserad årsarbetstid på 1700 timmar.

Övervärde är skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av värdepapper.

**ESLÖVS
KOMMUN**

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 140

MOS.2022.0620

Eslöv trafikplan 2035 - Trast

Ärendebeskrivning

För att nå det politiska inriktningsmålet ”en välutbyggd infrastruktur med goda kommunikationer” har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden gett förvaltningen Miljö och Samhällsbyggnad i uppdrag att ta fram en trafikstrategi och en trafikplan. Arbetet med trafikstrategin är klart och den 20 juni 2022 beslutade kommunfullmäktige, § 64, att anta Eslöv trafikstrategi 2035 att börja gälla från den 1 juli 2022. Parallellt med arbetet med trafikstrategin har även en trafikplan arbetats fram.

En trafikstrategi är ett planeringsdokument som beskriver hur trafiksystemet bör utformas för att stödja samhällsutvecklingen i riktning mot kommunens uppsatta mål. Till trafikstrategin kan sedan en trafikplan kopplas, vilken innehåller konkreta åtgärder för att de uppsatta målen i strategin ska uppnås. Strategin förklarar vilka utmaningar som har identifierats och vilka strategier som bör tillämpas för att hantera dessa. Trafikplanen är en handlingsplan som realiserar strategierna till faktiska åtgärder så att de uppsatta målen nås.

Eslöv trafikplan 2035 är en del av arbetet med att omsätta Eslöv trafikstrategi 2035 i handling. Planen visar hur trafiksystemet ska utvecklas och vilka investeringar som behöver genomföras för att nå Eslöv trafikstrategi 2035. Planen tar upp brister i det befintliga transportsystemet och redogör för lämpliga åtgärder för respektive trafikslag. De övergripande åtgärderna berör hela kommunen, där ett exempel på en sådan åtgärd kan vara att kommunen ska samverka med Trafikverket för utveckling av cykelvägar längs det statliga huvudvägnätet och till utvalda målpunkter så som busshållplatser. Ett annat exempel kan vara att samverka med Skånetrafiken för att hitta alternativa lösningar till kollektivtrafiken, exempelvis anropsstyrning.

De fysiska åtgärderna, vilka mer handlar om att till exempel bygga om befintlig infrastruktur, koncentreras till de vägar i orterna Eslöv, Marieholm och Löberöd där Eslövs kommun är väghållare och därmed ansvarar för drift, underhåll och investering. I övriga nio orter inom kommunen är vägföreningar väghållare eftersom det här råder enskilt huvudmannaskap.

Eslöv trafikplan 2035 beskriver vilka insatser och prioriteringar som behöver göras för att uppnå en välutbyggd infrastruktur med goda kommunikationer. Planen kommer att vara viktig för framtida arbetsinsatser och projektplanering. Den kommer

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

också att spegla budgetarbetet under många år framöver och därför utgöra ett viktigt planerings- och budgetunderlag för avdelningen Gata, trafik och park.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Trast - Eslöv trafikplan 2035
- Kommunfullmäktiges beslut § 64, 2022 Antagande av förslag till Trafikstrategi 2035 för Eslövs kommun. Trast-trafikstrategi
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 95, 2009 Trafikplan Eslöv 1.0
- Trafikplan Eslöv 1.0
- Eslöv trafikplan 2035

Beredning

Eslöv trafikstrategi 2023

Ett välfungerande transportsystem är en förutsättning för att vardagen ska fungera för dem som bor och verkar i kommunen och för att företagen ska kunna bedriva sina verksamheter. Likaså är det viktigt för att kommunen ska kunna utvecklas och växa. För att arbeta med trafiksystemet på ett effektivt sätt behövs ett gemensamt ramverk att utgå ifrån, som ger en helhetsbild över möjligheter och begränsningar i systemet. Ramverket ger sedan vägledning till identifiering av åtgärder samt hur dessa ska viktas och prioriteras.

Eslöv trafikstrategi 2035 har sin utgångspunkt i globala mål som Agenda 2030, nationella mål som de transportpolitiska målen och nollvisionen, de regionala målen i region Skåne samt Översiktsplan Eslöv 2035. För trafikstrategin finns det framtaget ett inriktningsbeslut som sätter ramarna för strategins innehåll och fokusområden.

Syftet med strategin är att säkerställa att kommunen arbetar och verkar för att trafiksystemet utvecklas i den riktning som politiskt beslutats. För att lyckas med detta har inriktningsbeslutet brutits ner och konkretiserats till fyra övergripande mål;

- Lätt att resa hållbart i Eslövs kommun
- Framkomlighet till allt, för alla
- Ett sammankopplat Eslövs kommun
- Trygg, säker och tillgänglig trafikmiljö

För att tydliggöra vad dessa fyra övergripande mål innebär för de olika trafikslagen har delmål tagits fram för respektive trafikslag enligt nedan;

- Gång och cykel
- Kollektivtrafik
- Bil och parkering
- Tunga transporter och gods

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Till varje delmål har sedan strategier tagits fram, vilka är kopplingen mellan delmålen i trafikstrategin och åtgärderna i den framtagna trafikplanen. Delmålen och strategierna tydliggör det arbete som krävs för att de fyra övergripande målen ska uppfyllas.

Eslöv trafikplan 2023

Eslöv trafikplan 2035 är en del av arbetet med att omsätta Eslövs trafikstrategi 2035 i handling. Det övergripande syftet med planen är att stödja ett långsiktigt hållbart transportsystem samtidigt som den syftar till att konkretisera trafikstrategin. Åtgärdsförslag och målsättningar som redovisas i trafikplanen har sin utgångspunkt i Eslövs kommuns mål, strategier och visioner, där föreslagna åtgärder är de mest angelägna för trafiksystemet. Dessa skapar möjligheter att ställa om till ett hållbart transportsystem med hög tillgänglighet, framkomlighet och trafiksäkerhet.

Trafikplanen, tillsammans med trafikstrategin, samlar samtliga trafikfrågor, vilka ska fungera som stöd för politiker, företag och organisationer som arbetar med eller berörs av den kommunala planeringen. Planen ska också underlätta samarbete och kommunikation inom den kommunala organisationen.

Trafikplanen omfattar nulägesbeskrivning, målbild och delmål för beskrivna trafikslag, strategier, föreslagna åtgärder samt en övergripande konsekvensbeskrivning. Intentionen med trafikplanen är att tydliggöra behov och brister inom respektive trafikslag, redovisa åtgärder som bidrar till att uppfylla de uppsatta målen samt att prioritera åtgärderna. Åtgärderna i trafikplanen redovisas inom fyrstegsprincipens samtliga steg och har prioriterats utifrån samhällsekonomiska aspekter, där åtgärder som erhållit högst prioriteringen genererar mest samhällsnytta. Planen utgör därmed ett viktigt stöd i den årliga verksamhetsplaneringen för avdelningen Gata, trafik och park, eftersom den kommer att ligga till grund för det årliga budgetarbetet.

Uppföljning och justeringar av planen kommer att ske årligen. Varje år börjar med en uppföljning av föregående år, som visar vad som har genomförts. Under våren genomförs sedan en investeringsplanering för nästkommande år. Planen utgör stöd i verksamhetens årliga planering och sträcker sig till 2035.

Arbetsprocess och metodik

Metoden för arbetet med trafikplanen har sin utgångspunkt i handboken Trast, Trafik för en attraktiv stad, vars syfte är att vägleda planerare och beslutsfattare i processen att ta fram och förankra en kommunal trafikplan som är anpassad för den egna stadens förhållanden. Arbetet med planen föregås av arbetet med framtagandet av

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

trafikstrategin, där både politiker och tjänstepersoner varit delaktiga. En SWOT-analys (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) av trafiksystemet har också gjorts, där styrkor och möjligheter pekats ut tillsammans med svagheter och hot. En arbetsgrupp har i arbetet med trafikplanen haft återkommande möten för att tillsammans peka ut brister och behov, vilka har legat till grund för åtgärdsgenereringen. För att förankra arbetet med planen och inkludera ett användarperspektiv har Eslövs medborgare fått lämna synpunkter och åtgärdsförslag via ett verktyg på webben. Samtliga inkomna synpunkter och förslag har behandlats i planen eller bemötts på annat sätt. Framtagandet av åtgärder baseras även på en utförd övergripande nätanalys för respektive trafikslag.

Åtgärderna i trafikplanen är kategoriserade enligt fyrstegsprincipen och har delats in i två kategorier, där första kategorin omfattar övergripande åtgärder som berör hela kommunen. Kategori två omfattar fysiska åtgärder som är koncentrerade till orterna Eslöv, Marieholm och Löberöd där det är kommunalt huvudmannaskap, vilket innebär att kommunen är väghållare och ansvarar för drift, underhåll och investeringar.

Genom att arbeta med de olika åtgärdsförslagen i trafikplanen uppnås uppsatta delmål och strategier i trafikstrategin. Trafikplanen ska fungera som en utveckling av trafikfrågorna i trafikstrategin och i gällande översiktsplan. Trafikplanen tar ett samlat grepp om trafikplaneringen i Eslöv, Marieholm och Löberöds tätort och dess kopplingar till övriga orter i kommunen och till det regionala trafiknätet.

Trafikplanens övergripande syfte är att stödja ett långsiktigt hållbart transportsystem samtidigt som den syftar till att konkretisera trafikstrategin.

Beslut

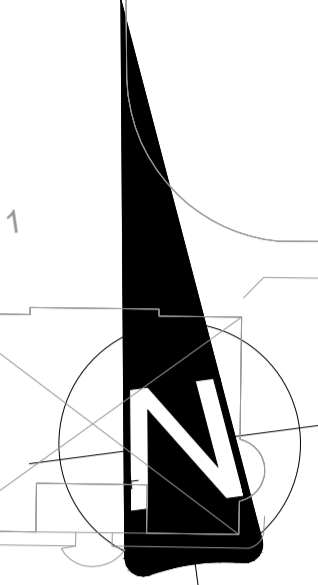
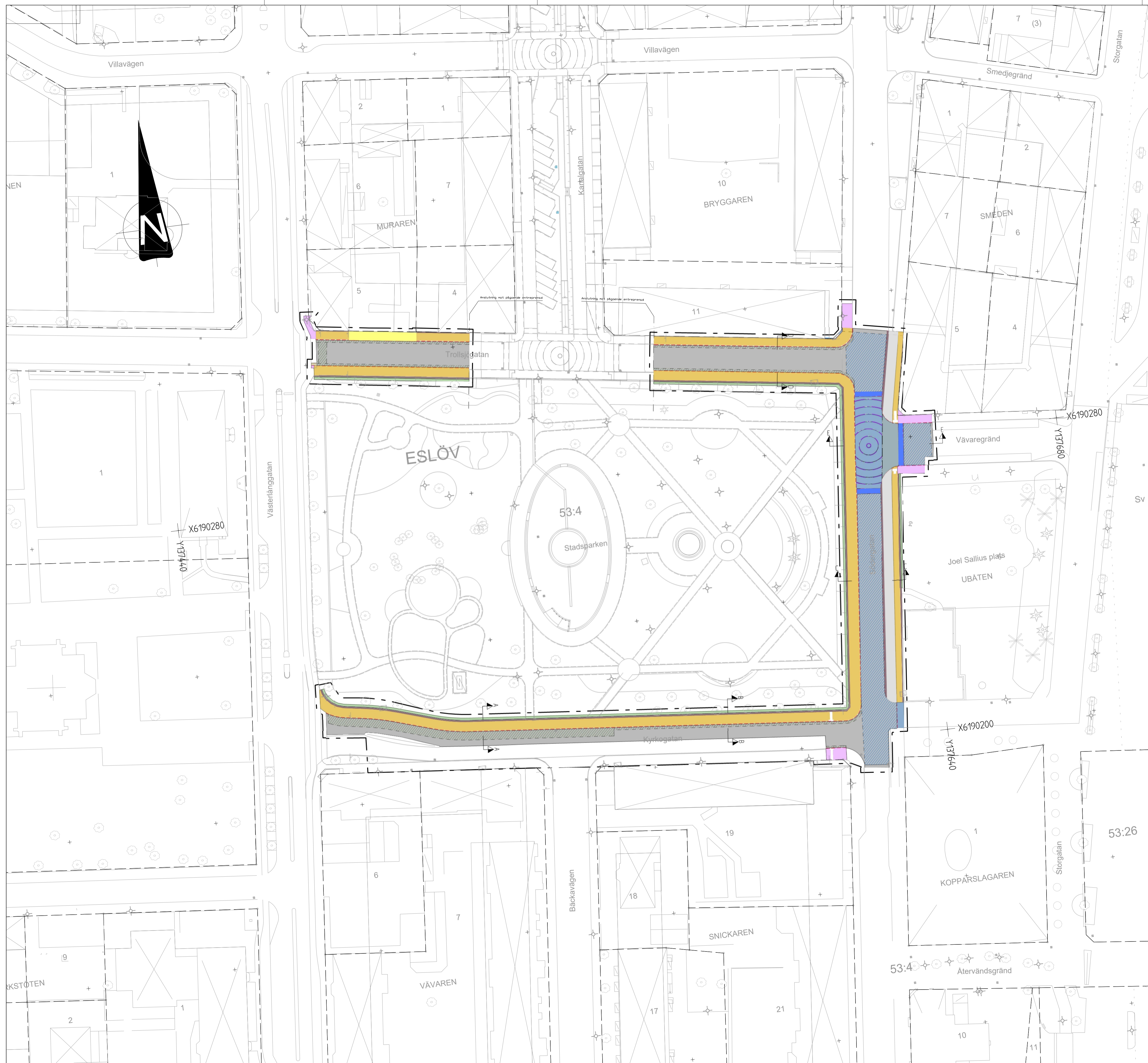
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att:

- anta Eslöv trafikplan 2035 att börja gälla från den 1 oktober 2022.
- upphäva Trafikplan Eslöv 1.0, antagen av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden § 95, 2009, från och med den 1 oktober 2022.

Beslutet skickas till

Avdelningen Gata, trafik och park

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

TECKENFÖRKLARING

- ARBETSOMRÅDESGRÄNS, RITAD 1M UTANFÖR VERKLIG GRÄNS
- FASTIGHETSGRÄNS
- GRÄNS MOT PÅGÅENDE ENTREPRENAD
- KANTLINJE
- GRANITKANTSTÖD
- GRANITKANTSTÖD FASADE
- BETONGKANTSTÖD
- SMÅGATSTENSRAD, SVART STORGATSTENSRAD

- ASFALT, CYKELBANA
- ASFALT, KÖRBANA
- ASFALT, KÖRBANA
- GRANITHÅLLAR, GÅNGBANA
- BETONGPLATTOR, GÅNGBANA
- SMÅGATSTEN, SÅGAD, KÖRYTA
- SMÅGATSTEN RAMP, KÖRYTA
- SMÅGATSTEN, RÅKILAD, GÅNGYTA
- SMÅGATSTEN, RÅKILAD, KÖRYTA
- SMÅGATSTEN, RÅKILAD, KÖRYTA
- GRÄSYTA
- RAMP, STORGATSTEN

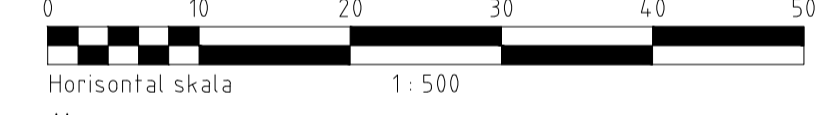
- SEKTIONSMARKERING

ANMÄRKNINGAR

FÖR NORMALSEKTIONER SE RITNINGAR 100T0400-100T0402

KOORDINATSYSTEM

KOORDINATSYSTEM: SWEREF99 13:30
HÖJDSYSTEM: RH2000

ÖVERSIKT

REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GOJK	DATUM	VV DATUM	VV DIARENUMMER

GRANSKNINGSHANDLING 2023-05-29

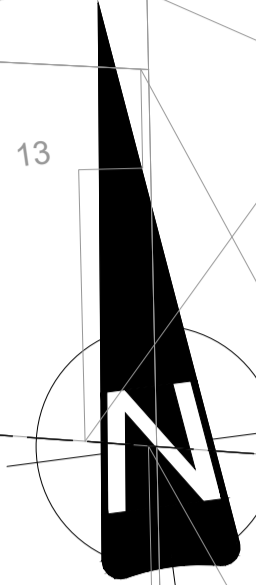
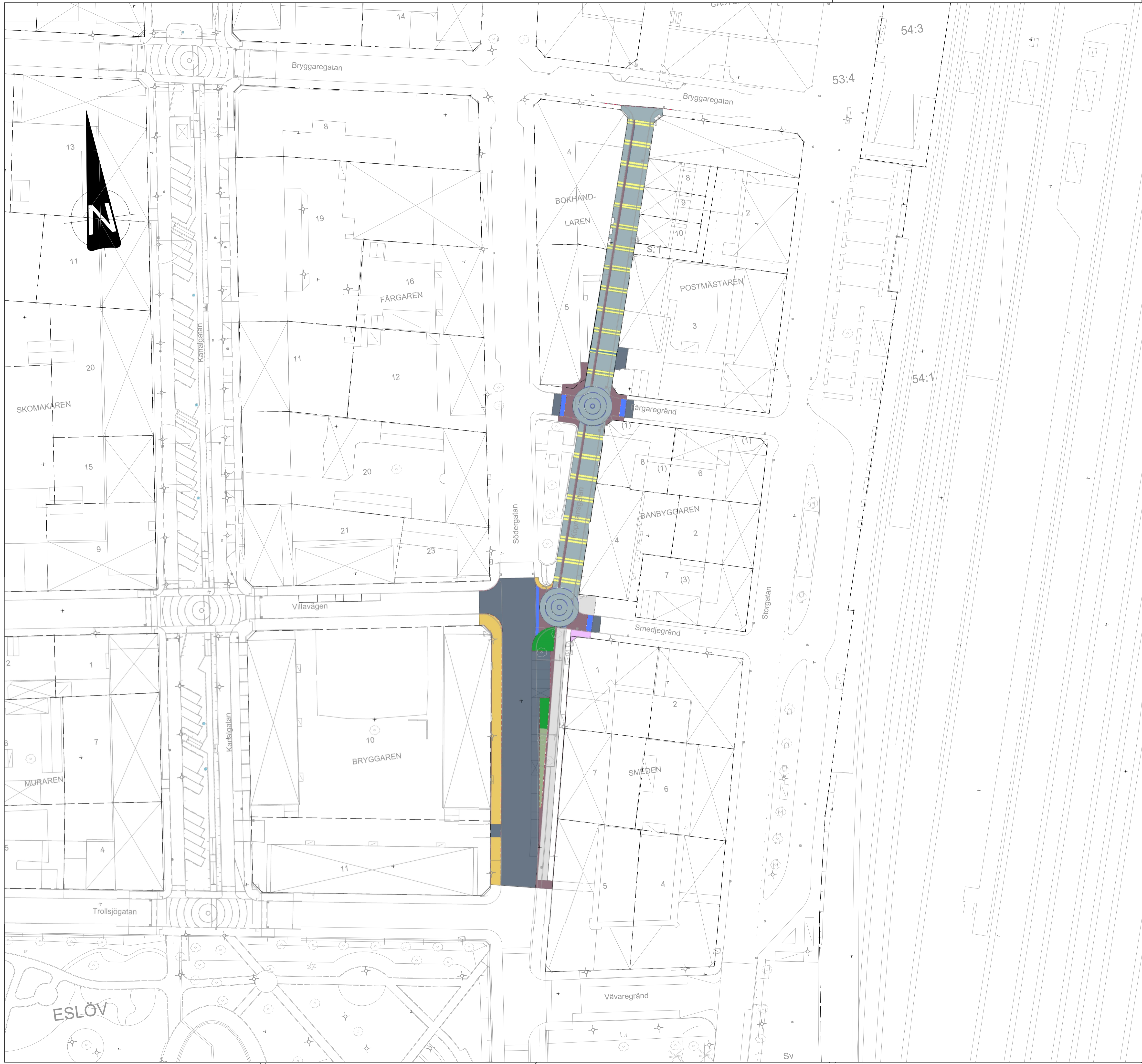

GÅNG- OCH CYKELVÄG
MEBORGARHUSET-BRYGGAREGATAN
ESLÖVS KOMMUN

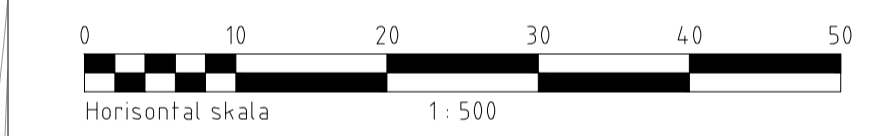

ÖVERSIKTSPLAN

UPPDRAGSANSVARIG H. SÄRE	UPPDRAGSNUMMER 7051 1016	KONSTRUKTIONSR GRANSK	FÖRHAT A1	SKALA 1:500
KONSTR W. BÄDER	GRANSK	OBJEKT NR (95074)	RITNINGSR 100T0100	REV
MALMÖ	2023-06-29			

- ### TECKENFÖRKLARING
- FASTIGHETSGRÄNS
 - KANTLINJE
 - GRANITKANTSTÖD
 - GRANITKANTSTÖD FASADE
 - BETONGKANTSTÖD
 - FRIS MARKTEGEL, DUBBLA RADER
-
- ASFALT, CYKELNANA
 - ASFALT, KÖRBANA
 - GRANITHÄLLAR, GÅNGBANA
 - BETONGPLATTOR, GÅNGBANA
 - SMÅGATSTEN, SÅGAD, KÖRYTA
 - SMÅGATSTEN RAMP
 - SMÅGATSTEN, RÅKILAD, KÖRYTA
 - SMÅGATSTEN, SÅGAD, GÅNGYTA
 - VÄXTBÄDD TYP 2, BUSKPLANTERING
 - VÄXTBÄDD TYP 1, TRÄD+ BUSKPLANTERING

KOORDINATSYSTEM
 KOORDINATSYSTEM: SWREF99 13:30
 HÖJDSYSTEM: RH2000

REV	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	GODK	DATUM	VV DATUM	VV DIARENUMMER
GRANSKNINGSHANDLING 2023-09-18						
			GÅNG- OCH CYKELVÄG MEBORGARHUSET-BRYGGAREGATAN ESLÖVS KOMMUN ETAPP2			
			ÖVERSIKTSPLAN			
UPPDRAGSANSVARIG H. SÄRE	UPPDRAGSNUMMER 7051-1016	GRANSK	KONSTRUKTIONSR	FORMAT A1	SKALA 1:500	REV
KONSTR W. BÄDER	OBJEKT NR 2023-10-16					
MALMO						
			OBJEKT NR (95074)	RITNINGSR 200T0100		

**Förhandsbesked för ändrad användning (från
lokal till bostäder) på kontorshus på fastigheten
Elefanten 7, Eslöv (BYGG 2023-000118)**

2023-06-07
Eva Günther
0413-622 87
eva.gunther@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut i ärende om förhandsbesked på fastigheten ELEFANTEN 7

Ärendebeskrivning

Förhandsbesked för ändrad användning (från lokal till bostäder) på kontorshus på fastigheten ELEFANTEN 7, Föreningsgränd 1, Eslöv

Beslutsunderlag

Ansökan/Anmälan (del 2) Åtgärder	2023-04-14
Bilaga 1, Förhandsbesked Elefanten 7	2023-04-14
Situationsplan	2023-04-14
Planritning	2023-04-25
Fasadritning	2023-04-25
Yttrande från Miljöavdelningen	2023-04-26
Tjänsteutlåtande	2023-06-01

Redogörelse för ärendet

- Kort historik/bakgrund

Fastigheten ELEFANTEN 7 är belägen inom detaljplanerat område, med plannummer S212 som är antagen år 1987. Fastigheten utgör ett eget kvarter. Den planändring av stadsplanen som antogs år 1987 var tänkt att komplettera kvarteret med nybyggnation av bostadsbebyggelse. Dåvarande antal lägenheter i kvarterets befintliga byggnader var sex lägenheter.

Planbestämmelsen gällande för hela fastigheten (kvarteret) avser exploatering av bebyggelseområde, där sammanlagda högsta antalet lägenheter för hela fastigheten är angett till 65 stycken.

I september 1988 beslutade dåvarande byggnadsnämnd (§ 120) om nybyggnad för 65 stycken lägenheter. En nämndsledamot reserverade sig mot beslutet men det går inte att finna någon motivering till att avvikelsen redan år 1988 godtogs i beslutet.

Nuvarande befintligt antal lägenheter är 71 stycken.

Sökanden, Eslövs Bostads AB (Ebo), har den 14 april 2023 lämnat in ett förhandsbesked för att ändra användning av lokaler (befintliga kontor) till bostäder. Ändringen är tänkt att utföras i den äldre byggnaden, placerad i kvarterets sydostligaste hörn. Den karaktäristiska byggnaden är uppförd i början av 1920-talet som Frälsningsarméns samlingshus och ligger inom riksintresset för kulturmiljövård.

I ansökan om förhandsbesked är sökt åtgärd tänkt att ändra användningen av kontorslokaler till bostäder i den aktuella byggnaden, och öka antalet lägenheter i kvarteret med ytterligare åtta stycken för LSS-boende.

Ökningen av högsta antal lägenheter utgör nära 22 % avvikelse från detaljplanens bestämmelse om exploatering av bebyggelseområdet av högsta antalet lägenheter om 65 stycken.

Remissinstanser

Miljöavdelningen påminner om Folkhälsomyndighetens allmänna råd vad avser buller inomhus, ventilation, temperatur och fukt och mikroorganismer för att säkerställa att olägenhet enligt miljöbalkens kapitel 9 § 3 inte uppstår för de boende. Om en förändring av fastigheten och ventilation är väsentlig bör en ny radonmätning utföras. Miljöbalken ska tillämpas vad avser resurshushållning.

Berörda sakägare

Berörda sakägare har haft möjlighet att yttra sig över åtgärden. Inga yttrande har kommit in.

Motivering

Av 9 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

17 § Om den som avser att vidta en bygglovspliktig åtgärd begär det, ska byggnadsnämnden ge ett förhandsbesked i fråga om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen.

30 § Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser

a) överensstämmer med detaljplanen, eller

b) avviker från detaljplanen men avvikelserna har godtagits vid en tidigare bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),

2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,
3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och
4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Sådana åtgärder som genomförts utan bygglov med stöd av 4-4 c §§ eller motsvarande äldre bestämmelser ska inte beaktas vid bedömningen av om ett byggnadsverk eller en åtgärd överensstämmer med detaljplanen. Lag (2018:636).

31 b Trots 30 § första stycket 2, 31 § 1 och 31 a § 2 får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelserna är förenliga med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och

1. avvikelserna är lätta, eller
2. åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Lag (2014:900).

31 c Efter det att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut får bygglov utöver vad som följer av 31 b § ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden

1. är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, eller
2. innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen. Lag (2014:900).

31 d Om avvikelser tidigare har godtagits enligt 30 § första stycket 1 b, 31 b eller 31 c §, ska en samlad bedömning göras av den avvikande åtgärden som söks och de som tidigare har godtagits. Lag (2014:900).

31 e Bygglov enligt 31 b eller 31 c § får inte ges om åtgärden kan antas medföra

1. betydande miljöpåverkan, eller
2. begränsning av rättighet eller pågående verksamhet i omgivningen. Lag (2014:900).

Av 8 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

1 § En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

2 § Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

1. vid nybyggnad uppfylls för hela byggnaden,
2. vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
3. vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen.

[---]

13 § En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.

17 § Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Bedömning i ärendet:

Förhandsbeskedets åtgärd strider inte mot detaljplanen avseende användning av kvartersmark för bostadsändamål och handels- och hantverksändamål (Bh), och är därtill förenligt med detaljplanens syfte.

Sökt åtgärd strider mot bestämmelsen avseende exploatering av bebyggelseområdet, där sammanlagda högsta antalet lägenheter för området överskrider.

En ytterligare ökning av, i detta fall, högsta antal lägenheter till totalt nära 22 % avvikelser från detaljplanens bestämmelse om exploatering av bebyggelseområdet,

är vid en samlad bedömning inte att betrakta som en liten avvikelse mot tidigare godtagna avvikelser, som avses i enlighet med 9 kap. 31 d §.
Mot denna bakgrund ska negativt förhandsbesked lämnas.

Avgift

Ansökan inkom 14 april 2023 och begäran om komplettering skickades 19 april 2023. Komplettering inkom 25 april 2023 och ärendet bedömdes vara komplett samma dag. Nämnden ska, enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen, fatta beslut i ärendet inom tio veckor räknat från 25 april 2023.
Avgiften har därför inte reducerats med stöd av 12 kap. 8 a § plan- och bygglagen.

Förslag till beslut

Att lämna negativt förhandsbesked enligt 9 kap. 17 § plan- och bygglagen.

Enligt fastställd taxa antagen av kommunfullmäktige den 25 januari 2021 § 11 utgör avgiften för förhandsbesked inklusive kommunikering 200 mPBB (milliprisbasbelopp) à 52,50 (2023). Totalt 10 500 kronor.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.
Ett beslut om att ge lov eller positivt förhandsbesked kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda sakägare kommer då att informeras.

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Upplysningar:

- Den beslutade avgiften kommer att faktureras. Mervärdesskatt betalas inte på avgiften.
- Förhandsbeskedet upphör att gälla om ansökan om bygglov inte lämnats in inom två år från det att beslut om förhandsbesked vunnit laga kraft.
- Ett positivt förhandsbesked innebär inte att åtgärden får påbörjas.

Beslutet skickas till

Sökande

Fastighet

Fastighetsbeteckning Elefanten 7		
Fastighetens adress (om annan än sökandens)		
Fastighetsägare (om annan är sökanden)	Tomtarea (m ²) 4234	Byggnadsarea (m ²) ca 2500 m²

Ansökan avser

☐ Enbostadshus	☐ Lokal	☐ Ekonomibyggnad
☐ Tvåbostadshus	☐ Vindkraftverk	☐ Industribyggnad
☐ Fritidshus	☐ Stall	☐ Annat: _____
☒ Befintlig fastighet	☐ Ridhus	

Planerad sanitär anläggning

☐ Egen brunn	☐ Gemensam brunn	☐ Kommunal anslutning
☐ Egen avloppsanläggning	☐ Gemensam anläggning	☐ Annat system: _____

Ange planerad hantering av

Avfallshantering Befintlig
Väganslutning Befintlig
Energiförsörjning Befintlig
Bullerberäkning Utförs vid detaljprojektering
Servitut Befintlig

Bifogade handlingar

☒ Situationskarta med skalenlig placering	☒ Annat: <u>Bilga 1, Förhandsbesked Elefanten 7</u>
---	---

Övriga upplysningar

Se Bilaga 1, Förhandsbesked Elefanten 7

Eslöv 2023-04-14

Bilaga 1, Ansökan förhandsbesked Elefanten 7

BAKGRUND

Med anledning av den planerade flytten av EBO:s huvudkontor från Respslagaragatan 2 till Spritfabriken under 2024 behöver ett nytt användningsområde för befintliga lokaler säkerställas. Nuvarande plan medger maximalt 65 lägenheter inom Kv. Elefanten där det i dagsläget finns 71st lägenheter varav 14st servicelägenheter.

Enligt gällande detaljplan framgår följande: Befintlig bebyggelse i Kv. Elefanten ska efter ombyggnad innehålla 23st lägenheter och 80 m² arbetslokaler. Nybebyggelsen kommer att utgöra 38 lägenheter.

Nybebyggelsen har utgjort 65st lägenheter och befintliga byggnader innefattar 6st lägenheter smat kontorslokaler.

OMSTÄLLNING LOKAL TILL BOSTÄDER

Utifrån vårt ägardirektiv är kommunens förväntan att bolaget själva eller tillsammans med andra partners ska tillgodose bostäder i varierande upplåtelseform. Med hänsyn till att utförd byggnation avviker från föreskrifterna i detaljplanen anser vi att det finns skäl för att bevilja ytterligare bostäder inom området med hänsyn till PBL 9 kap. 30 § 1.b) och att bygglov för bostäder ska kunna beviljas i enlighet med 9 kap 30 a§ och 9 kap 31 c § 2.

TYP AV BOSTÄDER

Bifogat till ansökan om förhandsbesked översänds en idéskiss för omställning till LSS boende. Denna skiss ska inte vara vägledande för beslut utan ansökan avser omställning till bostäder vilka kan komma att innefatta hyresrätter, bostadsrätter alternativt servicelägenheter.

PARKERING OCH AVFALLSHANTERING

Ebo har 4st reserverade P-platser i garage samt 1st P-plats förhyrd av anställd personal vilka kommer att bli tillgängliga i samband med vår utflytt. Detta innebär att parkeringsnormen bedöms uppfyllas för ett tillskott av den BTA som omställs från LOA till BOA.

Gällande avfallshantering finns förutsättningar inom befintlig fastighet att utöka antalet kärl utifrån den belastning som tillförs.

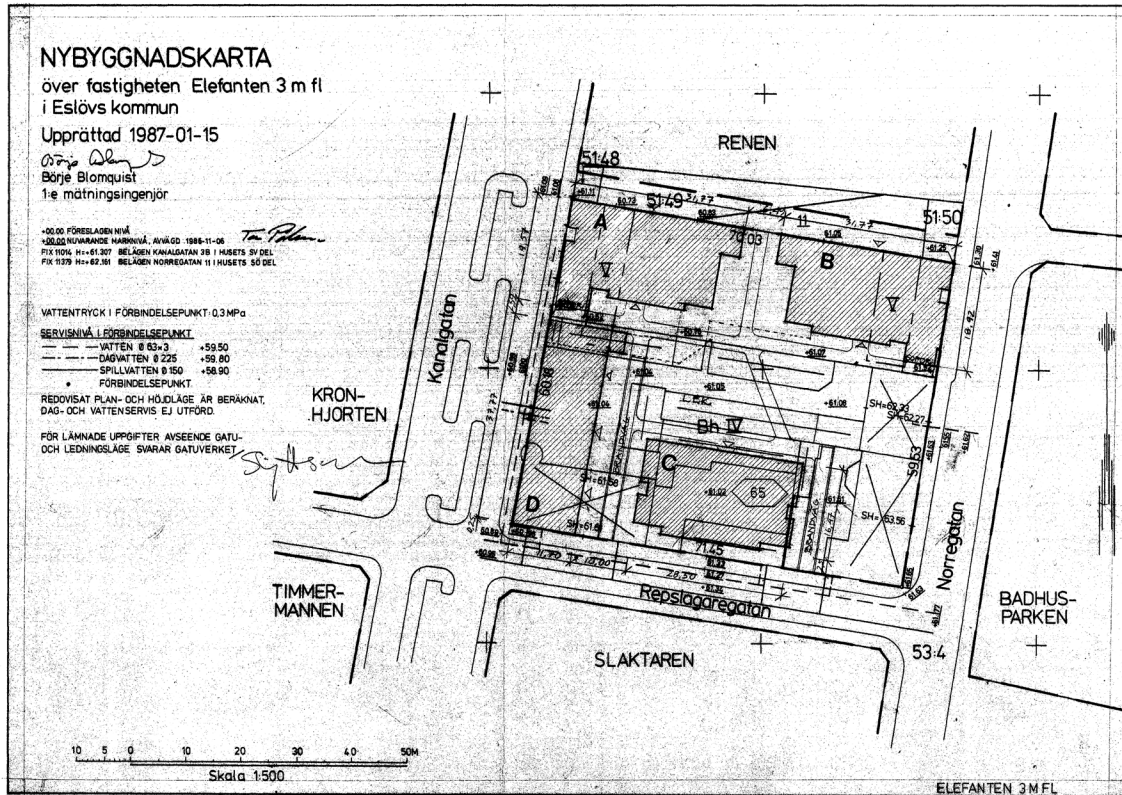
eslövs bostads ab

Postadress: Box 225 241 23 ESLÖV
Besöksadress: Repslagaregatan 2, Eslöv

Tel: 0413 - 59 94 00
Fax: 0413 176 67

E-post: info@ebo.se
www.ebo.se

Bankgiro: 983-6917
Org. nr: 556095-2391

LÄGENHETSFÖRDELN.

2 ROK 31 ST*
3 ROK 25 ST
4 ROK 9 ST
TOTALT 65 ST

*VARAV 19 ST SERVICELOK.

PARKERING

P - PLATSER (FRIKÖP) 20 ST
GARAGEPLATSER 23 ST
TOTALT 43 ST.

FRYTOR

EXKL GÅRNVÅGAR 1400M²

BYGGNADSMÄNDE I ESLÖVS KOMMUN

Byggnads-
nämnden har 88-09-15 g 1/00
meddelat byggnadslov enligt denna handling och på
sitt nämndens utvalda utlåtande utöver
1 bilaga
Ingrid Blomquist
Ingrid Blomquist
sekreterare

BYGGLOVSHANDLING

REV	AMT	RENDERINGEN ANSÄR	DATUM

FOUJAB
 ARKITEKTKONTOR AB
 BOX 1101 221 06 LUND
 TELEFON 040 12 42 30
 WEBB ADR. HÄRVEDEN 5A

PROJEKT: GA DATUM: 2008/09 AREAL: 87.375 RITN. NR:

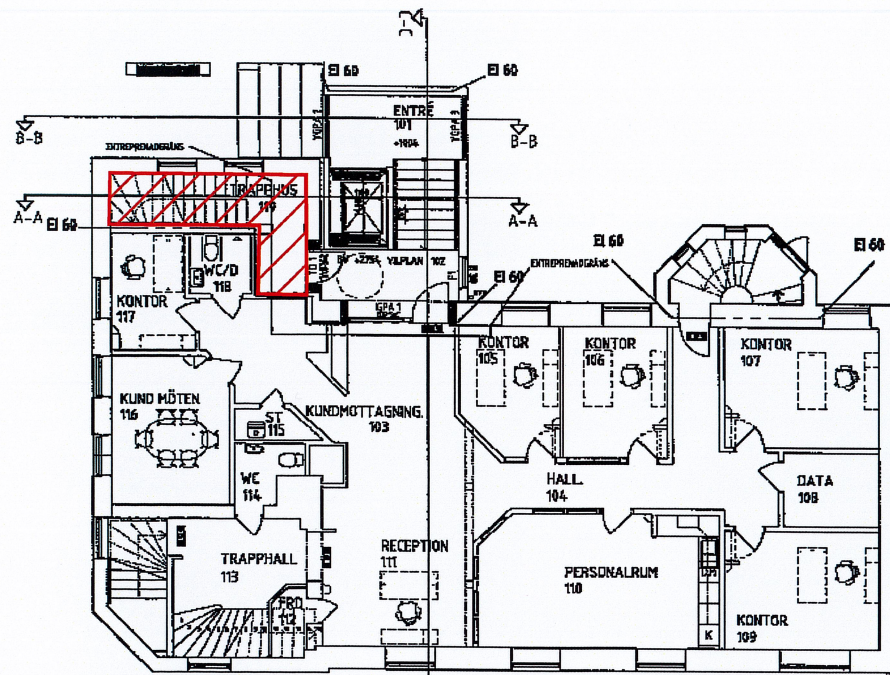
ELEFANTEN 3 M FL. I
 NYBYGGNAD
 SITUATIONSPLAN

SKALA:

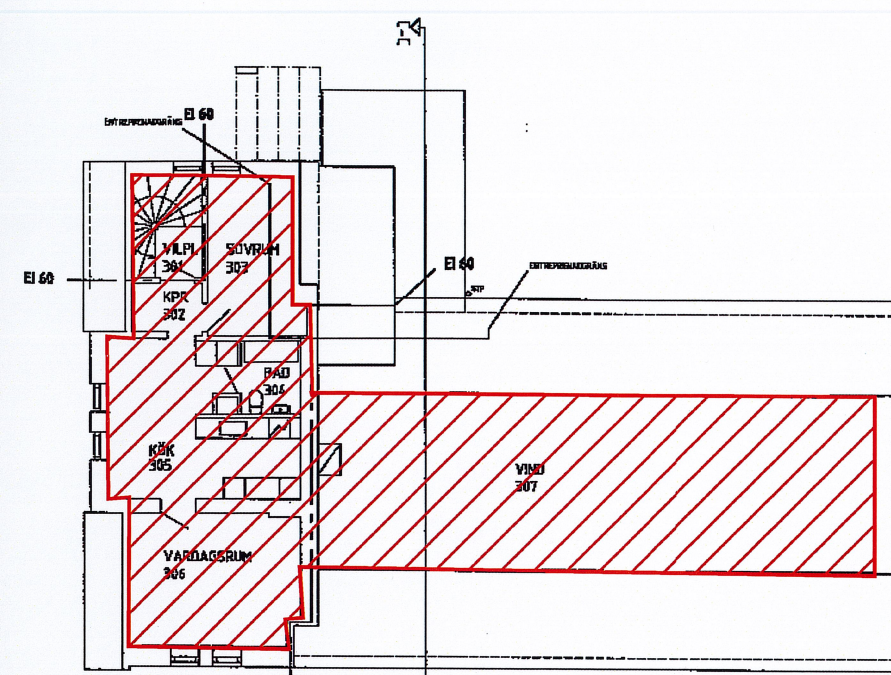
woffmann

A1:0

Miljö och Samhällsbyggnad i Eslöv
 2023 -04- 25
 Dnr Bygg. 2023-118

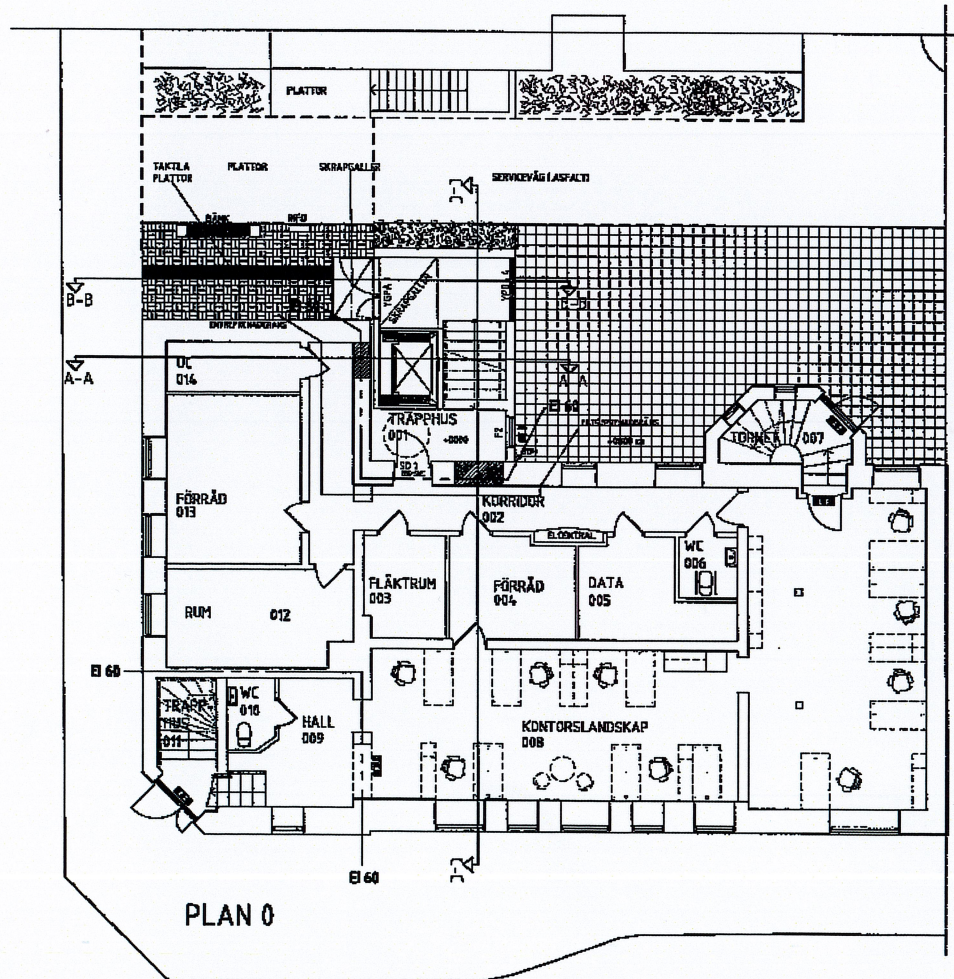

PLAN 1

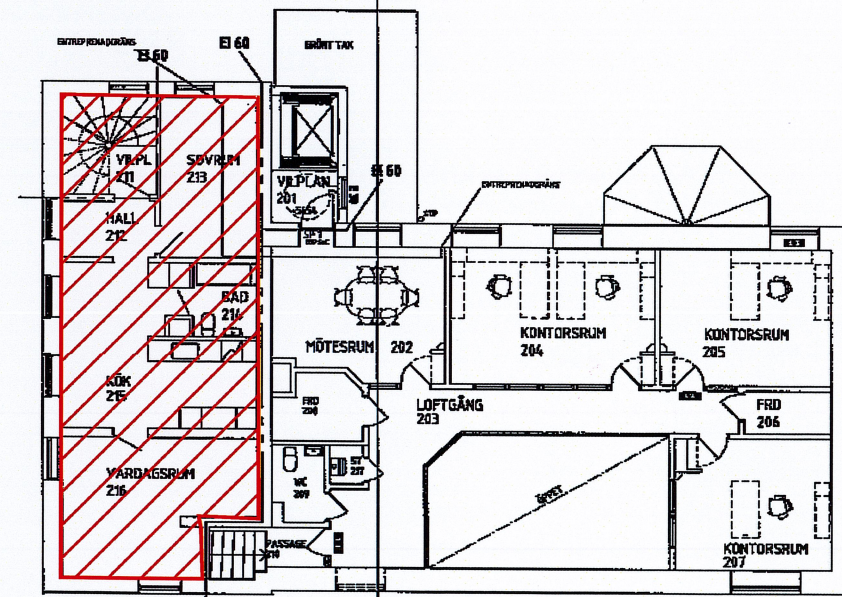

PLAN 3

Delar som ej berörs

PLAN 0

PLAN 2

METRER A1 SKALKALÄR 1:50

METRER A1 SKALKALÄR 1:100

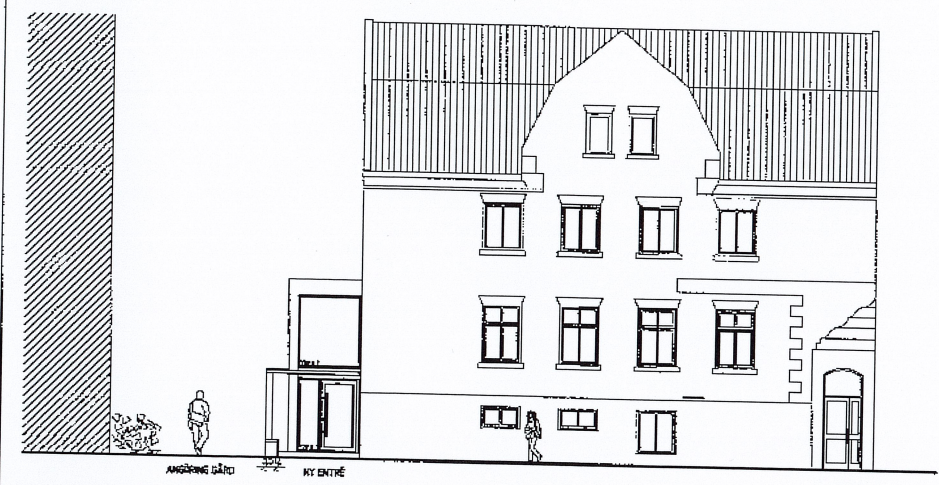
METRER A1 SKALKALÄR 1:200

BYTT	ART	ÄNDRING AVSEER	DATUM	SGN
FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG				
EBO Eslövs Bostads AB Repslövsgränd 2 Box 225 24123 Eslöv Tel 0413-59 94 00 www.ebo.se				
PLAN 3 PLAN 2 PLAN 1 PLAN 0				
PROJEKT Kv Elefanten 7 Ny Entré Ebos kontor Eslöv				
FASTTÄNDRING	BYGGNADEN	PLAN		
6517	0	-		
(A) SWECO ARCHITECTS			T: 042 - 499 00 00	
(K) SWECO STRUCTURES			T: 042 - 499 00 00	
Y E Br - - - - -				
BYGGNADENS AV	INOMLÄGGNING	AUTÖROR		
SEHJES	JACK LINDGREN			
Datum	FÖRFRÅGNINGS	UPPDRAGS		
2015-03-17	6532	3810675000		
EBO-S KONTOR PLANER				
SKALA 1:100				
BYGGNADENS A-4.0.1-0001				
ORIGINALSKALA A1				

2023 -04- 25

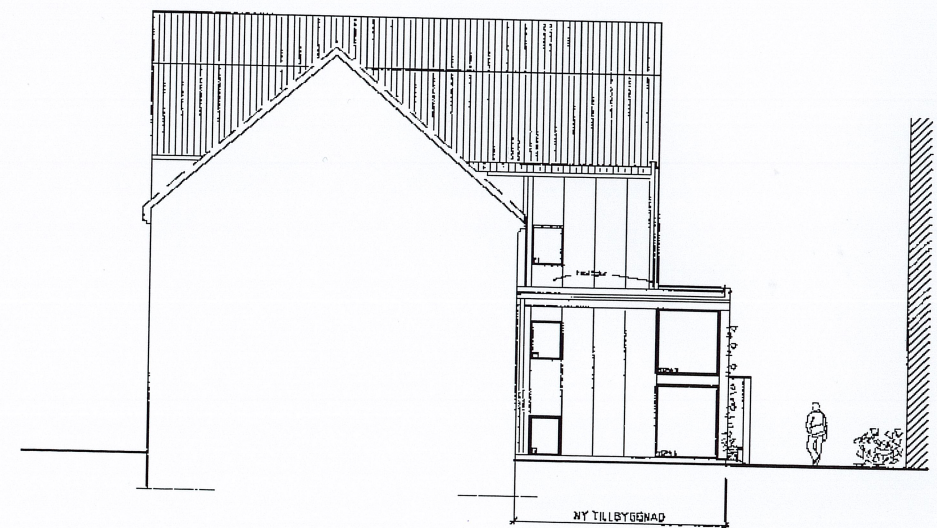
Dnr *Bygg-2023-118*

METER A1 SKALA 1:50
0 1 2 3 4 5 6 7 8

FASAD MOT REPSLAGARGATAN

METER A1 SKALA 1:100
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

NY GÅRDSFASAD MOT NORR

METER A1 SKALA 1:200
0 2 4 6 8 10 20

NY GÅRDSFASAD MOT VÄSTER

BET	ANT	ANMÄRKNINGAR	DAGUM	SIG
FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG EBO Eslövs Bostads AB Repslagargatan 2 Box 225 24123 Eslöv Tel 0413-59 94 00 www.ebo.se				
PROJEKTORGANISATION PLAN 3 PLAN 2 PLAN 1 PLAN 0				
PROJEKT Kv Elefanten 7 Ny Entré Ebos kontor Eslöv FASADFASADER				
SWECO ARCHITECTS T: 042 - 499 00 00		SWECO STRUCTURES T: 042 - 499 00 00		
ANSVARIG AT SEHJES		ANSVARIG JACK LINDGREN		DATUM 2015-03-17
PROJEKTNR 6532		UPPDRAGSNUMR 3810675000		
EBO-S KONTOR FASADER				
SKALA 1:100		RITNINGSGRUPP A-40.3-0001		

ORIGINALSKALA A1

Miljöavdelningens yttrande i ärende BYGG.2923.118, fastigheten Elefanten 7

Hälsoskydd

Miljöavdelningen gör bedömningen att fastighetsägaren till ett flerbostadshus bör känna till Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) ventilation (FoHMFS 2014:18), temperatur (FoHMFS 2014:17) och fukt och mikroorganismer (FoHMFS 2014:14) för att säkerställa att olägenhet enligt miljöbalkens kapitel 9 § 3 inte uppstår för de boende. Förordning (1998:901) om verksamhetsutövarers egenkontroll ska också förmedlas.

Ventilation

Vid ändring av planlösning bör särskild hänsyn tas till att tillgodose att ventilationen är anpassad för lägenheternas storlek enligt FoHMFS 2014:18. Vid förändringar av ventilationssystem i fastigheten ska Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation (FoHMFS 2014:18) uppfyllas. Där framgår det att i bostäder bör det specifika luftflödet (luftomsättningen) inte understiga 0,5 rumsvolymer per timme (rv/h). Uteluftsflödet bör inte understiga 0,35 liter luft per sekund per kvadratmeter (l/s per m²) golvarea eller 4 l/s per person. Tilluft ska tillföras rum som används för daglig samvaro samt för sömn och vila. Detta för att undvika framtida problem med mikrobiell påväxt eller otillräckligt luftflöde i lägenheterna

Radon

När förändringen av fastigheten och ventilationen är väsentlig bör en ny radonmätning utföras, eftersom en förändring av byggnaden kan leda till att radonhalten förändras i byggnaden.

Resurshushållning

I miljöbalkens portalparagraf (1 kap. 1§) anges att miljöbalken ska tillämpas så att återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

I miljöbalkens hänsynsregler (2 kap. 5§) anges att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. I första hand ska förnybara energikällor användas. Installationer i byggnader ska vara av sådan typ att god hushållning av vatten och energi främjas.

God hushållning av vatten i bebyggelse innebär att bästa teknik ska användas avseende installation av toalettarmatur, övriga sanitetsinstallationer och vattenkranar. God hushållning av energi förutsätter att bästa teknik ska användas så att byggnaden är energieffektiv.

**Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar i
fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN 2021-
000015)**

15

2023-05-27
Mattias Andersson
0413-621 86
mattias.andersson@eslov.se

Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar i fastigheten Hovdala 3, Rönnebergavägen 21B, Eslöv

Ärendebeskrivning

HSB bostadsrättsföreningen (fortsättningsvis förkortat HSB Brf Trollenäs) Trollenäs byter dörrar och fönster vid balkonger. Skälet till bytet har uppgetts vara att upprätthålla klimatavskiljande funktioner. De nya dörrarna medför att passagen till balkongen försvåras för personer med nedsatt rörelseförmåga. Med anledning av den försämrade tillgängligheten har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden startat detta tillsynsärende.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har redan under år 2022 bedömt i saken, och tog då beslut om att fastighetsägaren vid hot om vite ska vidta åtgärd för att göra passage till balkonger tillgängliga. Beslutet överklagades. Länsstyrelsen upphävde nämndens beslut, då motiveringskyldigheten enligt 32 § förvaltningslagen inte kan anses vara uppfylld. Ärendet visades åter till kommunen för fortsatt handläggning. Därvid tar Länsstyrelsen inte ställning i sak i ärendet. Saken ska prövas på nytt i detta beslut.

Beslutsunderlag

Information angående olovlig byggnation	2021-08-06
Beskrivning befintligt utförande/förutsättningar	2021-11-02
Bild 1 bredd gammal tröskel	2021-08-26
Foton handläggare	2022-01-20
Foton äldre dörrpost	2022-04-08
Förslag till beslut	2022-04-19
Yttrande om förslag till beslut	2022-05-12
Nämnden beslut 2022-06-16 § 104	2022-06-27
Länsstyrelsen Skånes beslut	2022-11-15

Redogörelse för ärendet

I HSB Brf Trollenäs har arbetet med byte av fönsterdörrar mellan kök och balkong påbörjats under 2021. Åtgärden har vidtagits och är till stor del utförd utan att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv underrättats. För förvaltningen blev åtgärden känd genom att boende i föreningen framförde klagomål. Skälen till klagomålen är att passagen till balkongen försvåras för rörelsehindrade personer. Med anledning av klagomålen besökte förvaltningen bostadsrättsföreningen, och kunde då konstatera att konsekvensen av den tekniska lösning som valts är att tillgängligheten försämras. Förvaltningen har till byggherren framfört sina synpunkter beträffande den försämrade tillgängligheten. Som svar har byggherren vid två tillfällen avlagt yttranden, dels genom dokumentet *Beskrivning befintligt utförande/förutsättningar* och dels genom dokumentet *Yttrande om förslag till beslut*.

Den påbörjade åtgärden

Innan byggherrens yttranden tas upp till diskussion får här lämpligen en beskrivning av den påbörjade åtgärden återges. Nya dörrar och fönster har monterats på befintliga väggreglar. Bytet av dörr- och fönsterpartier medför således inte ändringar i stommen. Nyinsatta partier har inte samma mått och skiljer sig konstruktionsmässigt från de partier som de ersätter. De nya partierna inklusive karmar har ett utförande som innebär att fritt öppningsmått (karm till karm) minskar. Det nya dörrpartiets utförande innebär också att tröskeln blir högre.

Förvaltningens undersökning och dokumentation har visat att före bytet var fritt öppningsmått mellan karmar 745 millimeter (mm). Vid uppställd dörr (mer än 90 grader mot karm) kunde fritt öppningsmått uppgå till 690 mm. Med dörren uppställd i 90 grader mot karm minskar det fria öppningsmåtten ytterligare. Foton med mätning på dörrpost före bytet finns att beskåda i bifogade dokumenten *Foton äldre dörrpost* och *Bild 1 bredd gammal tröskel*.

Efter genomfört byte av dörrpost minskar öppningsmåtteten. Det fria öppningsmåtten mellan karmar är nu 710 mm. När dörren är öppen i 90 grader mot karm blir fritt öppningsmått endast 625 mm. Det fria öppningsmåtten kan dock ökas genom att en mekanisk spärr öppnas. Men spärren är svåråtkomlig för en person som är rullstolsbunden, då spärren är högt placerad. Även om fritt öppningsmått ökas genom att spärren öppnas,

blir passage med rullstol en omöjlig uppgift, vilket bilderna i dokumentet *Foton handläggare* visar.

Den tekniska lösning som valts medför också att tröskelns höjd över golvnivå ökar. I bifogade dokument finns foto som visar tröskel efter genomfört byte. På foton syns en kil som placerats vid tröskeln. Kilen var anpassad till den höjd tröskeln hade före byte av dörrpost. Av foto framgår att tröskelns höjd över golv i detta fall nu är drygt 65 mm. Måttet från golvyta till tröskelns översta del varierar något från en lägenhet till en annan, beroende på val av golvbeläggning.

Yttranden

Efter att förvaltningen skriftligen informerat HSB Brf Trollenäs om synpunkter på pågående åtgärd, och senare genomfört ett platsbesök, inkom HSB Brf Trollenäs med sitt första yttrande. I dokumentet *Beskrivning befintligt utförande/förutsättningar* anger HSB Brf Trollenäs sina skäl för valet av metod vid bytet av dörrarna. HSB Brf Trollenäs hävdar att extra kostnader för att montera dörrar med samma eller större mått än befintliga skulle uppgå till 14 235 000 kronor.

Förvaltningen bedömde dock att de presenterade förklaringarna inte rättfärdigar HSB Brf Trollenäs redan vidtagna åtgärd. Förvaltningen bemöter därför HSB Brf Trollenäs argumentation i dokumentet *Förslag till beslut*. Förvaltning finner att HSB Brf Trollenäs kalkyl är baserade på en oklar målsättning, och att det på grund av den oklara målsättningen också är oklart i vilken omfattning och mängd extra åtgärder skulle vara tillämpliga i verkligheten. Med tanke på att HSB Brf Trollenäs kalkyl baseras på en otydlig målsättning är det anmärkningsvärt att HSB Brf Trollenäs anger en bestämd summa för extra åtgärder. HSB Brf Trollenäs har inte inkommit med material som visar att upphandling har ägt rum, och därmed inte heller att en sådan upphandling ger stöd för HSB Brf Trollenäs ställningstaganden gällande kostnader.

HSB Brf Trollenäs har i sitt andra yttrande bemött förvaltningens synpunkter, i dokumentet *Yttrande om förslag till beslut*. I yttrandet hävdar HSB Brf Trollenäs sin uppfattning att det är motiverat att göra avsteg från tillgänglighetskraven med hänsyn till byggnadens förutsättningar i form av tekniska och ekonomiska skäl. Enligt HSB Brf Trollenäs är det uppenbart oskäligt att vidta de åtgärder som föreningen nu förelagt med hänsyn till

ändringens omfattning. Samtidigt hävdar HSB Brf Trollenäs att kommunen inte har befogad anledning att tro att HSB Brf Trollenäs inte kommer att efterfölja föreläggandet. Men byggherren nämner inte när och hur ett efterföljande är aktuellt.

Motivering

- Definition av ändring

Av 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) följer

I denna lag avses med

ändring av byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Förvaltningen bedömer att den pågående eller vidtagna åtgärder som består i att dörrposter vid balkonger byts medför ändring i funktion, och att ändringen påverkar de boendes användningssätt.

- Prövning av åtgärden

Av 8 kap. 1 § plan- och bygglagen följer:

En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Av 8 kap. 2 § plan- och bygglagen följer:

Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

1. vid nybyggnation uppfylls för hela byggnaden,
2. vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
3. vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen.

När det gäller kravet i 1 § 3 ska hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler dit allmänheten har tillträde trots första stycket alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt avhjälpas.

Av 8 kap. 4 § plan- och bygglagen följer:

Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

1. bärförmåga, stadga och beständighet,
2. säkerhet i händelse av brand,
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,
4. säkerhet vid användning,
5. skydd mot buller,
6. energihushållning och värmeisolering,
7. lämplighet för det avsedda ändamålet,
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga,
9. hushållning med vatten och avfall,
10. bredbandsanslutning, och
11. laddning av elfordon

Vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §. Lag (2020:239)

Av 8 kap. 5 § plan- och bygglagen följer:

Kraven i 4 § ska uppfyllas på så sätt att de

1. uppfylls vid nybyggnad, ombyggnad och annan ändring av en byggnad än ombyggnad, och
2. med normalt underhåll kan antas komma att fortsätta att vara uppfyllt under en ekonomiskt rimlig livslängd.

De egenskaper som ska uppfyllas vid tillämpning av första stycket är de krav som gäller när uppförandet eller ändringen görs. Kraven ska uppfyllas i samma omfattning av byggnaden som anges i 2 § första stycket, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 §.

Det som enligt första och andra styckena gäller i fråga om byggnad ska också tillämpas på andra anläggningar än byggnader.

Av 8 kap. 7 § plan- och bygglagen följer:

Vid ändring eller flyttning av en byggnad får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning eller

flyttningens syfte samt med hänsyn till byggnadens förutsättningar och till bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning i detta kapitel. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. Vidare får avsteg från kraven 1 § 3 och 4 § första stycket 8 alltid göras om ändringen innebär att bostäder på högst 35 kvadratmeter inreds på vind.

Det som enligt första stycket gäller i fråga om en byggnad ska tillämpas också på andra anläggningar än byggnader.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. (Lag 2014:224)

Av 8 kap. 8 § plan- och bygglagen följer:

I fråga om en åtgärd som inte kräver bygglov eller anmälan enligt denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras i den utsträckning som är skäligt med hänsyn till åtgärdens art och omfattning. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till åtgärdens omfattning och byggnadens standard är oskäligt att uppfylla kraven.

Första stycket gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. Lag (2011:335)

Av 3 kap. 23 § plan- och byggförordning (2011:338) följer:

I fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska 8 kap. 7 § första stycket andra meningen plan- och bygglagen (2010:900) tillämpas på så sätt att det är möjligt att anpassa eller göra avsteg från kraven i 8 kap. 1 § 3 och 4 § första stycket 8 plan- och bygglagen med hänsyn till plan- och bygglagens bestämmelser om varsamhet och förbud mot förvanskning och därutöver

1. vid ombyggnad endast om det är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven, och
2. vid annan ändring av en byggnad eller vid flyttning av en byggnad i den utsträckning det är lämpligt med hänsyn till byggnadens förutsättningar.

Av 1:2 Boverkets byggregler (BFS 2011:6) följer:

Föreskrifterna gäller

- vid uppförande av nya byggnader,
- vid mark- och rivningsarbete, samt
- för obebyggda tomter som ska förses med en eller flera byggnationer.

Vid uppförande av andra anläggningar än byggnader på tomter gäller föreskrifterna i 8:9.

Vid ändring av byggnader gäller föreskrifterna i den utsträckning som följer av avsnitt 1:22.

Av 1:22 Boverkets byggregler följer:

Vid ändring av byggnader gäller reglerna i avsnitt 1 och 2 i tillämpliga delar samt de delar av avsnitt 3–9 som står under rubrikerna "krav vid ändring av byggnader".

De delar av avsnitt 3–9 som står under rubrikerna "Definitioner" och "Tillämpningsområde" gäller även de vid ändring av byggnader.

Av 3:1 Boverkets byggregler följer:

Detta avsnitt innehåller föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 1, 4 och 9 §§ PBL och 3 kap. 4 och 18 §§ PBF. Avsnitt 3:5 innehåller också föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 7 § PBL och 3 kap 23 § PBF.

Av 3:143 Boverkets byggregler följer:

Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de medger passage med rullstol och så att tillräckligt utrymme finns för att öppna och stänga dörren eller porten från rullstolen. Även andra öppningar i förflytningsvägar ska utformas så att de medger passage med rullstol.

Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de lätt kan öppnas av personer med nedsatt rörelseförmåga. Handtag, manöverdon och lås ska placeras och utformas så att de kan användas såväl av personer med nedsatt rörelseförmåga som av personer med nedsatt orienteringsförmåga. Roterdörrar ska kompletteras med en dörr som kan användas av personer med nedsatt rörelse eller orienteringsförmåga.

Av 3:146 Boverkets byggregler följer:

Rum, balkonger, terrasser och uteplatser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelseförmåga. För sådana terrasser som kompletteras tillgängliga och användbara samt väl placerade balkonger är tillgängligheten och användbarheten tillgodosedd, om det med enkla åtgärder i efterhand går att ordna en ramp.

Minst en dörr till huvudentrén samt minst en dörr till varje rum (inklusive rum för matlagning och ett hygienrum), balkong, terrass och uteplats ska medge passage med rullstol. Det ska finnas tillräcklig plats att öppna och stänga dörrarna från rullstolen.

Minst ett hygienrum ska vara tillräckligt och användbart för personer med nedsatt rörelseförmåga och utformas så att det lätt kan ordnas plats för medhjälpare.

I det tillgängliga och användbara hygienrummet ska också gå att ordna en separat duschplats om en sådan saknas från början.

Av 3:511 Boverkets byggregler följer:

Byggnader ska vid ändring uppfylla de krav på tillgänglighet och användbarhet som anges i avsnitt 3:1. Kraven får tillgodoses på annat sätt än vad som anges där om motsvarande nivå på tillgänglighet och användbarhet ändå uppnås.

Avsteg från nivå får dock göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. Regler om detta finns i detta avsnitt och i avsnitt 1:22.

Av 4 § diskrimineringslagen (2008:567) följer:

I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har

samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.
Lag (2014:958).

Vid en granskning från plan- och bygglagens definition av ändring av byggnad, genom kraven som ställs på byggnader i 8 kap. samma lag, och genom de krav som ställs vid ändringar enligt Boverkets byggregler, finner förvaltningen att den ändringen i passager/dörrposter vid balkonger som genomförs i HSB Brf Trollenäs inte kan undantas från kraven på tillgänglighet. Även om en åtgärd inte är bygglovspliktig, kvarstår kravet att byggnation ska utföras enligt Boverkets byggregler.

Efter genomfört byte minskar det fria öppningsmåttet mellan karmar med minst 30 mm, och i de flesta fallen ökar tröskelns höjd med 20 mm. Förvaltningen ser inget i plan- och bygglagen, och inte heller i Boverkets byggregler, som berättigar en sådan försämring av tillgängligheten till balkongerna

Av 8 kap. 7 § plan- och bygglagen framgår bland annat att avsteg från kraven på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelseförmåga får göras endast om det hänsyn till ändringens omfattning eller byggnadens standard är oskäligt att uppfylla kraven. Av 3:511 Boverkets byggregler framgår bland annat att avsteg från krav på tillgänglighet får göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar.

Förvaltningen delar inte HSB Brf Trollenäs uppfattning att det skulle vara oskäligt att uppfylla kraven på tillgänglighet i samband med bytet av dörrar vid passager till balkonger.

Förvaltningen bedömer att plan- och bygglagen, plan- och byggförordning och Boverkets byggregler samt diskrimineringslagen ger stöd för uppfattningen att bytet av balkongdörrar i HSB Brf Trollenäs borde utföras

på ett sätt som innebär att balkongerna blir tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

- *Frågan om ingripande*

Av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900) följer:

En tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Förvaltningen bedömer att en överträdelse har ägt rum. Överträdelsen består i att kraven på tillgänglighet inte uppfylls i samband med bytet av balkongdörrar. Ändringen borde utföras på ett sätt som innebär att balkongerna blir tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga. Förvaltningen bedömer därför att ett ingripande är befogat med stöd av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen.

- *Föreläggande*

Av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen följer:

Om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid med mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Byggnadsnämnden får inte besluta om ett föreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen.

Den tioårsgräns som anges i andra stycket gäller inte om överträdelsen är att någon olovligen har tagit i anspråk eller inrett en bostadslägenhet för ett väsentligen annat ändamål än bostadsändamål. Lag (2011:335).

Av 11 kap. 27 § plan- och bygglagen följer:

Om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Av 11 kap. 37 § plan- och bygglagen följer:

Ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 eller 26 § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30 31, 32, 32a eller 33 § får förenas med vite.

Vitet får inte förvandlas till fängelse.

Frågor om utdömmande av vite prövas av mark- och miljödomstol. Lag (2014:900)

Förvaltningen bedömer att en överträdelse har ägt rum, och förvaltningen finner också att ett rättelseföreläggande enligt 11 kap. 20 § plan- och bygglagen är lämpligt. Då byggherren i kommunikationen med förvaltningen inte har visat intresse för att vidta rättelse, ska föreläggandet förenas med vite.

- *Vite*

Av lag (1985:206) om viten följer:

1 § Denna lag gäller viten som enligt lag eller annan författning får beläggas av myndigheter. Vad som föreskrivs i 2--6 och 10 §§ gäller dock inte sådana viten som riktar sig till var och en.

Lagen skall inte tillämpas i den mån annat följer av vad som är särskilt föreskrivet.

Allmänna bestämmelser om viten finns även i brottsbalken och bötesverkställighetslagen (1979:189)

2 § Ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, skall det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden skall vidtas. Vite får inte föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

När vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte förläggas förrän det tidigare föreläggandet vunnit laga kraft.

Ett vitesföreläggande skall delges adressaten.

3 § När vite föreläggs, skall det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Vitet skall fastställas till ett bestämt belopp, om

inte annat följer av 4 §. Om vite föreläggs flera personer gemensamt, skall ett särskilt belopp fastställas för var och en av dem.

Förvaltningen bedömer att vite om 25 000 kronor för varje passage till balkong som inte korrigeras för den försämrade tillgängligheten är ett hot starkt nog att mana byggherren till rättelse. Eftersom antalet passager är 192 till antalet kan det totala vitesbeloppet bli 4 800 000 kronor.

- *Rättelse*

Förvaltningen bedömer att rättelse är möjligt. Rättelse innebär enligt förvaltningens bedömning och bestämmande att samtliga dörrposter till balkonger i HSB Brf Trolleås ändras så att öppningsmått inte understiger tidigare värden. Det innebär att minsta acceptabla öppningsmått mellan karmar är 745 millimeter, och att öppning av dörr arrangeras på ett sådant sätt att fritt öppningsmått om minst 690 mm möjliggörs. Trösklar ska vara fasade och arrangeras på så sätt att höjdskillnaden i förhållande till golvnivå inte överstiger 20 mm. I det fallet att HSB Brf Trolleås överväger att vidta rättelse enligt beskrivningen ankommer det på föreningen att till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden presentera planer på när och hur rättelsen ska vidtas.

Samlad bedömning

Förvaltning har funnit att bytet av dörrar vid passager till balkonger i HSB Brf Trolleås borde utförts så att den befintliga och otillräckliga tillgängligheten inte försämras ännu mer, och att det nu ligger i kommunens intresse att motverka den försämrade tillgängligheten. Enskilda rätt att erhålla bostadsanpassningsbidrag regleras i lag (2018:222) om bostadsbidrag 8 §. Det är sannolikt att enskilda i HSB Brf Trolleås i framtiden berättigas bostadsanpassningsbidrag, då dessa innehavare av bostadsrätter inte orsakat avvikelsen från bygglagstiftningen. Bostadsanpassningsbidraget är ett kommunalt bidrag.

Förslag till beslut

Förvaltningen förslår att nämnden beslutar att med stöd av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen samt 11 kap. 37 § första stycket samma lag förelägga HSB Brf Trolleås (742000-2094), att senast tolv månader efter att beslutet vinner laga kraft, vid vite om 25 000 kronor för varje dörrpost/lägenhet av de totalt 192 dörrposterna ledande till uteplats eller balkong belägna inom

fastigheten Hovdala 3, vidta rättelsen som innebär återställande av tidigare öppningsmått, innebärande att avstånd från karm till karm är 745 millimeter och att öppning av dörr arrangeras på ett sådant sätt att fritt öppningsmått om minst 690 millimeter uppnås samt att vid samma dörrposter arrangeras trösklar i fasat utförande med en höjd över golvnivå som inte överstiger 20 millimeter.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Upplysningar

Av 11 kap. 28 § plan- och bygglagen följer: Byggnadsnämnden får besluta om ett genomförande enligt 27 § endast om föreläggandet innehållit en upplysning om det. Nämnden ska se till att genomförandet inte ger upphov till oskäligen kostnader.

Beslutet skickas till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel, i enlighet med 11 kap. 40 § plan- och bygglagen.

Beslutet skickas till

Fastighetsägaren
Lantmäteriet fastighetsinskrivningen

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

2021-08-06
TILLSYN.2021.15
Esther Looren de Jong
0413-626 28
esther.loorendejong@eslov.se

HSB Brf TROLLENÄS I ESLÖV
Jörgen Lindsten
Box 1712
22101 LUND

Information till fastighetsägare angående bristande tillgänglighet angående nya balkongdörrar i fastigheten Hovdala 3, Rönnebergavägen 21B, Eslöv

För kännedom till fastighetsägare

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv har den 24 juni 2021 mottagit information om att det på fastigheten kan ha gjorts åtgärder som försämrar tillgängligheten för de boende i fastigheten.

Nämnden är skyldig att utreda sådan information enligt 11 kapitlet 5 § plan- och bygglagen (2010:900).

Den 24 juni 2021 mottogs ett samtal att balkongdörrar bytts ut i fastigheten med en för hög tröskel, vilket gör att tillgängligheten försämras för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Nämnden kommer att inleda utredningen med att besöka fastigheten. Då vi kommer att besöka flera fastigheter kan vi tyvärr inte meddela en dag eller tid för vårt besök. Vi kommer också att behöva hålla besöket kort för att hinna med besöken.

Vi kommer då att beträda fastigheten och ni har möjlighet att närvara. Har ni inte möjlighet att delta genomförs inspektionen utan er närvaro. Foton kan tas under besöket för dokumentation.

Efter besöket kommer ni att underrättas om den fortsatta hanteringen av anmälan.

Du får gärna bemöta anmälan i ett brev till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. Det är viktigt att du lämnar de upplysningar som du anser att nämnden bör känna till. Eventuella skriftliga synpunkter eller frågor skickas till: Eslövs kommun, Bygglövsavdelningen, Gröna Torg 2, 241 80 Eslöv. Märk ev. synpunkter eller frågor med diarienummer.

Motivering

Av 8 kapitlet 1 § PBL följer att, en byggnad ska 1. vara lämplig för sitt ändamål, 2. ha en god form-, färg- och materialverkan och 3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Sverige är sedan år 2009 juridiskt bunden av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen syftar till att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning så att dessa personer inte berövas sina mänskliga rättigheter. Konventionen är införlivad i svensk lagstiftning, till exempel i PBL.

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering i diskrimineringslagen.

I BBR finns tillämpningsföreskrifter till reglerna om tillgänglighet i PBL och PBF. BBR gäller när man uppför eller ändrar en byggnad. Reglerna innehåller också krav på tomter.

Reglerna för tillgänglighet på tomt och vid uppförande av byggnad finns i avsnitt 3:1. Regler för tillgänglighet vid ändring av byggnad finns i avsnitt 3:51. Avsnitt 3:1 BBR är uppdelad i allmänna regler under avsnitt 3:11, tomtregler under avsnitt 3:12, regler om tillgängliga entréer till byggnader under avsnitt 3:13 och regler om tillgänglighet i byggnader i avsnitt 3:14.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Kart- och bygglovsavdelningen

Esther Looren de Jong
Bygglovshandläggare
0413-626 28

Bilaga 1 – Information om fortsatt handläggning

Information om fortsatt handläggning av tillsynsärende

Observera att denna information är generell och endast beskriver den normala gången i ärende om olovligt byggande/ovårdad tomt. Om det är nödvändigt vid det enskilda fallets handläggning kan Miljö- och samhällsbyggnad vid Eslövs kommun i viss mån avvika från nedanstående ordning.

1. Miljö- och samhällsbyggnad mottar information och kontakter er:
Information kommer in till Miljö- och samhällsbyggnad i Eslövs kommun som fördelas till en handläggare. Handläggaren kontakter ägaren till berörd fastighet med information om att hen kommer att besöka fastigheten och dokumentera besöket.
2. Handläggaren besöker berörd fastighet:
Fastigheten besöks så att handläggaren kan få en fristående uppfattning om vad som finns på fastigheten. Besöket dokumenteras med foton och anteckningar för vidare handläggning. Om fastighetsägaren inte kan medverka, lämnas ett vykort att representant för förvaltningen varit på plats.
3. Miljö- och samhällsbyggnad i Eslövs kommun gör en bedömning och kontakter er:
Miljö- och samhällsbyggnad gör en bedömning om fastigheten eller tomten är ovårdad eller om det utförts en olovlig åtgärd. Har så inte skett avslutas ärendet, eller så meddelar vi er vår bedömning om lov kan beviljas i efterhand eller om det som utförts måste återställas. Ni informeras även om ni riskerar en byggsanktionsavgift eller vite och vad ni kan göra för att undvika den. Ni ges då möjlighet att meddela vad ni avser att göra med anledning av bedömningen av ert ärende.
4. Bygglov i efterhand samt uttag av byggsanktionsavgift/vite.
Har Miljö- och samhällsbyggnad bedömt att ni kan få bygglov i efterhand kommer ni att få möjlighet att söka lov i efterhand genom ett lovföreläggande. Kommer en ansökan ändå inte in kan Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden besluta att nödvändiga handlingar för att pröva frågan om bygglov upprättas på er bekostnad. En byggsanktionsavgift kommer även tas ut även om bygglovsansökan kommer in om det som olovligen utförts är förenat med en sanktionsavgift eller vite enligt Plan- och bygglagen. Kan lov inte beviljas i efterhand, kan löpande vite utdömas eller byggsanktionsavgiften upprepas tills dess ni återställt det olovligt utförda.
5. Föreläggande förenat med föreskrift om genomförande och uppföljningsbesök:
Återställer ni den olovliga åtgärden så avslutas ärendet, men om inte så sker och en byggsanktionsavgift inte kan tas ut kan Miljö- och samhällsbyggnad besluta om ett föreläggande med föreskrift om att återställning ska ske på er bekostnad, eller utdöma löpande vite. Miljö- och samhällsbyggnad kan i vissa fall utfärda ett förbud om användning av det olovligt byggda. Vitesbeloppet riktas mot fastighetsägaren eller den som har tagit fördel av den olovliga åtgärden.

6. Uppföljningsbesök och beslut om utförande på er bekostnad:
Följs föreläggandet så avslutas ärendet, efterföljs det inte kan Miljö- och samhällsbyggnad besluta om det olovliga/ovårdade som utförts ska återställas på er bekostnad. Detta sker med stöd av kronofogdemyndigheten via ansökan om verkställande.

Miljö- och samhällsbyggnad
Eslövs Kommun

HSB BRF: TROLLENÄS I ESLÖV

BESKRIVNING

**BEFINTLIGT UTFÖRANDE/FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
UTFACKNINGSPARTIER VID BALKONGER VID BYTE AV FÖNSTER o.
FÖNSTERDÖRRAR**

2021-10-31

**DENNA BESKRIVNING ANSLUTER TILL RITNING 1 o. 2 MED INFOGADE
DETALJER /VY ENLIGT NEDAN.**

Beskrivningens syfte är redovisning av befintliga förhållanden och förutsättningar med anledning av synpunkter från Eslövs stadsbyggnadskontor och enstaka bostadsrättsinnehavare angående förutsättningar för tillgänglighet via fönsterdörrar.

Redogörelse från Byggherren och noterade förhållanden under pågående entreprenad:

1.

Byte av fönster och fönsterdörrar inom balkonger har beslutats av Byggherren som en nödvändig åtgärd för att upprätthålla manövrerbarhet och klimatavskiljande (lufttätet och värmeisolering) funktioner.

2.

Befintliga utfackningspartier(väggar vid balkonger) är förtillverkade och härefter monterade på plats.

I detta utförande har både fönster och fönsterdörrar monterats direkt mot anslutande väggreglar och tätats mot dessa med tejprensor av aluminiumfolie/asfaltlim.

Detta medför att nya fönster o fönsterdörrar omöjligt kunnat utföras med samma karmyttermått och fria öppningsmått som befintliga.

Dessutom uppfyller inte de ursprungliga fönsterdörrarna fritt öppningsmått enligt nu gällande krav för personer med nedsatt rörelseförmåga.

3.

Åtgärder som hade varit nödvändiga att genomföra för att kunna montera fönsterdörrar med lika- eller större bredd(fritt dagmått) jämfört med befintliga:

A

Rivning av all fasadpanel inkl. spikläkt av 32x50mm för åtkomlighet av vindskyddsskiva(internit) med asbestinnehåll(bearbetning/kapning av sådan skiva är ej tillåtet.)

B

Demontering av alla vindskyddsskivor(ev. även isolering om denna är behäftat med asbestfiber) och deponi.

C

Rivning av vertikal väggregel och del av gipsskiva längs gångjärnssida på fönsterdörr.

Åtgärden är den samma oavsett hur stor ökning av dörröppning som skulle utförts.

D

Flyttning av radiatorer(inkl. nedtappning system) i sidled för plats till bredare dörröppning. Behov av detta bedöms uppstå i minst 35% av lägenheterna och kan öka kostnad ytterligare, dvs. över redovisat i punkt 4 nedan.

E

Breddmått på anslutande fönster skulle påverka monterade och tillverkade fönster.

F

Montage av ny gipsskiva invändigt inklusive ilagning av diffusionsspärr.

G

Spackling och ommålning av del insida utfackningsparti.

Forts.

H

Montage av nya vindskivor av fibercement eller motsvarande över hela respektive utfackningsparti.

I

Montage nya spikläkt för panel.

J

Montage ny stående fasadpanel av fas spont inklusive fullständig målningsbehandling.

Upplysning:

Breddning mot låssida på fönsterdörrar kan inte utföras på grund av anslutande bänkskåp i köksdel.

4.

Tillkommande kostnad för åtgärder enligt punkt 3 ovan inom samtliga föreningens 192st lägenheter har beräknats till **14. 235.000:- exklusive mervärdesskatt.** Detta är en kostnad som förening inte hade kunnat bära.

5.

Byggherrens absoluta uppfattning är att bytet inte kan betraktas som en ändring enligt Boverkets byggregler.

Den mindre skillnad i fritt öppningsmått(bredd) för fönsterdörrar är en tekniskt sett ofrånkomlig konsekvens av bytet till följd av avsaknad av drevningsutrymme för ursprungliga fönster o. fönsterdörrar som ovan redovisat.

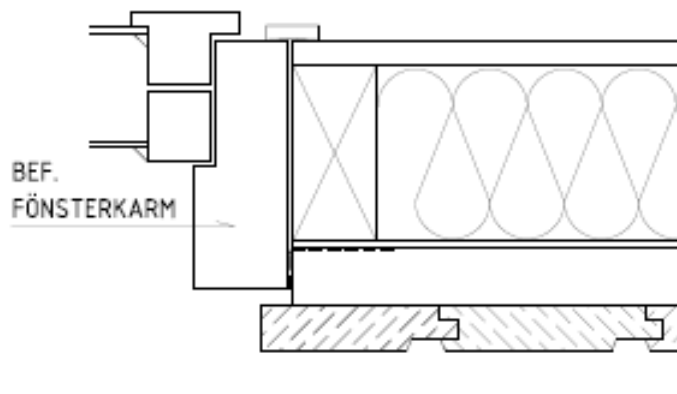
Dessutom är skillnaden i fritt öppningsmått mellan befintliga och nya fönsterdörrar endast ca 10mm.

Detta mätt till dörrbladskant där befintliga dörrar har skruvförankrade bromsarmar medan nya fönsterdörrar har avkopplingsbara sådana.

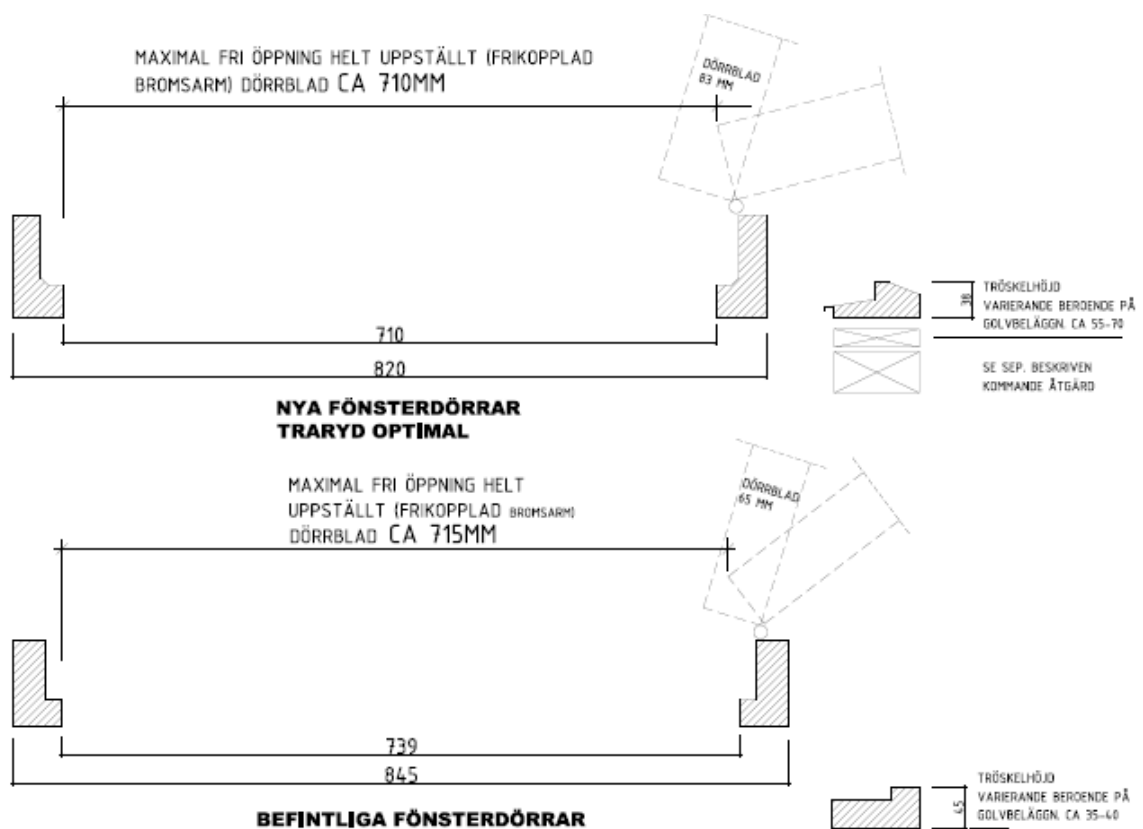
6.

Gällande skillnader i tröskelhöjd mellan befintliga och nya fönsterdörrar behandlas detta inte i detalj i denna beskrivning.

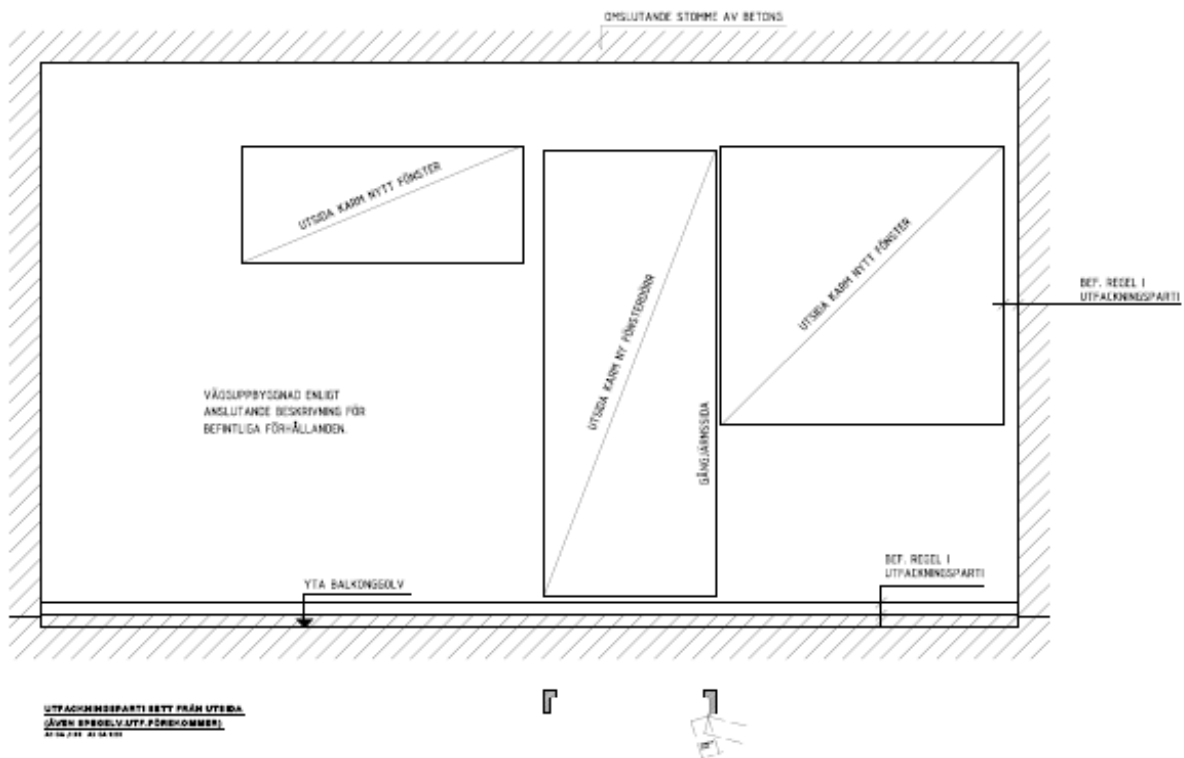
Detta då en ändring av fönsterdörrars höjdmontage är enklare att utföra.

Horisontalsnitt av befintligt utförande för anslutning av fönster och fönsterdörrars karmar till utfackningsparti

Horisontalsnitt visande skillnad i faktiska fria öppningsmått mellan befintliga- och nya fönsterdörrar.

Vy utfackningsparti (även spegelvänt utförande förekommer)

AB SKÅNSKA TEKNIK-& KONSULTTJÄNSTER

Tomas Magnusson
Byggnadsing. Samhällsbyggarna

AB Skånska Teknik-& Konsulttjänster
Hyllie Kyrkoväg 99
216 17 Limhamn
tel. 0705-928129
E-post abstk@telia.com

2022-04-19
TILLSYN.2021.15
Mattias Andersson
0413 621 86
Mattias.Andersson@eslov.se

HSB Brf TROLLENÄS I ESLÖV
Jörgen Lindsten
BOX 1712
22101 LUND

Kommunicering av förslag till beslut i ärende om bristande tillgänglighet, gällande fastigheten Hovdala 3, Rönnebergavägen 21B, Eslöv

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ämnar ta beslut i ärende Tillsyn.2021.15. Ärendet gäller otillgängliga balkonger. Fastighetsägaren bereds härmed möjlighet att yttra sig om förslaget. Förvaltningens förslag till beslut följer enligt nedan.

Ärendebeskrivning

HSB bostadsrättsföreningen Trolleås byter dörrar och fönster vid balkonger. Skälet till bytet har uppgetts vara att upprätthålla klimatavskiljande funktioner. De nya dörrarna medför att passagen till balkongen försvåras för personer med nedsatt rörelseförmåga. Med anledning av den försämrade tillgängligheten har Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden startat detta tillsynsärende.

Beslutsunderlag

Beskrivning befintligt utförande/förutsättningar	2021-11-02
Bild 1 på bredd gammal tröskel	2021-08-26
Foton handläggare	2022-01-20
Foton äldre dörrpost	2022-04-08

Redogörelse för ärendet

I bostadsrättsföreningen HSB Trolleås har arbetet med byta fönsterdörrar mellan kök och balkong påbörjats under 2021. Åtgärden har vidtagits och är till stor del utförd utan att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv underrättats. För förvaltningen blev åtgärden känd genom att boende i föreningen framförde klagomål. Skälen till klagomålen är att passagen till balkongen försvåras för rörelsehindrade personer. Med anledning av klagomålen besökte förvaltningen bostadsrättsföreningen, och kunde då konstatera att konsekvensen av den tekniska lösning som valts är att tillgängligheten försämras. Förvaltningen har till byggherren framfört sina synpunkter beträffande den försämrade tillgängligheten. Som svar har byggherren avlagt ett yttrande.

Den pågörjade åtgärden

Innan byggherrens yttrande tas upp till diskussion får här lämpligen en beskrivning av den

påbörjade åtgärden återges. Nya dörrar och fönster har monterats på befintliga väggreglar. Bytet av dörr- och fönsterpartier medför således inte ändringar i stommen. Nyinsatta partier har inte samma mått och skiljer sig konstruktionsmässigt från de partier som de ersätter. De nya partierna inklusive karmar har ett utförande som innebär att fritt öppningsmått (karm till karm) minskar. Det nya dörrpartiets utförande innebär också att tröskeln blir högre.

Förvaltningens undersökning och dokumentation har visat att före bytet var fritt öppningsmått mellan karmar 745 mm. Vid uppställd dörr (mer än 90 grader mot karm) kunde fritt öppningsmått uppgå till 690 mm. Med dörren uppställd i 90 grader mot karm minskar det fria öppningsmåt看 ytterligare. Foton med mätning på dörrpost före bytet finns att beskåda i bifogade dokumenten *Foton äldre dörrpost* och *Bild 1 på bredd gammal tröskel*.

Efter genomfört byte av dörrpost minskar öppningsmått. Det fria öppningsmåt看 mellan karmar är nu 710 mm. När dörren är öppen i 90 grader mot karm blir fritt öppningsmått endast 625 mm. De fria öppningsmåt看 kan dock ökas genom att en mekanisk spärr öppnas. Men spärren är svåråtkomligt för en person som är rullstolsbunden, då spärren är högt placerad. Även om fritt öppningsmått ökas genom att spärren öppnas, blir passage med rullstol en omöjligt uppgift, vilket bilderna i dokumentet *Foton handläggare* visar.

Den tekniska lösning som valts medför också att tröskelns höjd över golvnivå ökar. I bifogade dokument finns foto som visar tröskel efter genomfört byte. På foton syns en kil som placerats vid tröskeln. Kilen var anpassad till den höjd tröskeln hade före byte av dörrpost. Av foto framgår att tröskelns höjd över golv i detta fall nu är drygt 65 mm. Måt看 från golvyta till tröskelns översta del varierar något från en lägenhet till en annan, beroende på val av golvbeläggning.

Byggherrens yttrande

Byggherren har yttrar sig beträffande förvaltningens synpunkter. Av byggherrens yttrande under 3c framgår att rivning av vertikal väggregel och del av gipsskiva längs gångjärnssidan på fönsterdörr är nödvändig om större dörröppning ska åstadkommas. På den punkten har förvaltningen inga invändningar mot byggherrens ställningstagande. Förvaltningen har inte heller något att invända mot byggherrens ställningstagande som framförs under "upplysning", nämligen att breddning mot låssidan på fönsterdörr inte kan utföras på grund av anslutande bänkskåp i köksdel.

Byggherren har i argumentationen inte utgått från ett specifikt mått vid (den teoretiska) flyttningen av väggregeln längs gångjärnssidan. På grund av att kalkylen bygger på en oklar målsättning, är det enligt förvaltningens uppfattning också oklart i vilken omfattning eller mängd åtgärderna under 3 (A-B och D-J) är tillämpliga. Det har till exempel inte klargjorts om eller hur många element som måste flyttas.

Byggherren hävdar att tillkommande kostnader för alla åtgärder under punkten 3 är 14 235 000 kronor inklusive mervärdesskatt. Med tanke på kalkylen bygger på otydlig målsättning är det anmärkningsvärt att byggherren anger en bestämd summa.

Byggherren har hittills inte inkommit med material som visar att upphandling har ägt rum, och därmed inte heller att en sådan upphandling ger stöd för byggherrens ställningstaganden gällande kostnader.

Byggherren hävdar att de ursprungliga fönsterdörrarnas fria öppningsmått inte uppfyller dagens krav för personer med nedsatt rörelseförmåga, och att det byte av dörrar som nu genomförs inte kan betraktas som en ändring enligt Boverkets byggregler.

Motivering

- Definition av ändring

Av 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) följer

I denna lag avses med

ändring av byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Förvaltningen bedömer att den pågående eller vidtagna åtgärder som består i att dörrposter vid balkongar bytas medför ändring i funktion, och att ändringen påverkar de boendes användningssätt.

- Prövning av åtgärden

Av 8 kap. 1 § plan- och bygglagen följer:

En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Av 8 kap. 2 § plan- och bygglagen följer:

Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som som meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

1. vid nybyggnation uppfylls för hela byggnaden,
2. vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
3. vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen.

När det gäller kravet i 1 § 3 ska hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler dit allmänheten har tillträde trots första stycket alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt avhjälpbart.

Av 8 kap. 4 § plan- och bygglagen följer:

Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

1. bärförmåga, stadga och beständighet,
2. säkerhet i händelse av brand,
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,
4. säkerhet vid användning,
5. skydd mot buller,
6. energihushållning och värmeisolering,

7. lämplighet för det avsedda ändamålet,
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga,
9. hushållning med vatten och avfall,
10. bredbandsanslutning, och
11. laddning av elfordon

Vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §. Lag (2020:239)

Av 8 kap. 5 § plan- och bygglagen följer:

Kraven i 4 § ska uppfyllas på så sätt att de

1. uppfylls vid nybyggnad, ombyggnad och annan ändring av en byggnad än ombyggnad, och
2. med normalt underhåll kan antas komma att försätta att vara uppfyllt under en ekonomiskt rimlig livslängd.

De egenskaper som ska uppfyllas vid tillämpning av första stycket är de krav som gäller när uppförandet eller ändringen görs. Kraven ska uppfyllas i samma omfattning av byggnaden som anges i 2 § första stycket, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 §.

Det som enligt första och andra styckena gäller i fråga om byggnad ska också tillämpas på andra anläggningar än byggnader.

Av 8 kap. 7 § plan- och bygglagen följer:

Vid ändring eller flyttning av en byggnad får kraven i 1 och §§ anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte samt med hänsyn till byggnadens förutsättningar och till bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning i detta kapitel. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. Vidare får avsteg från kraven 1 § 3 och 4 § första stycket 8 alltid göras om ändringen innebär att bostäder på högst 35 kvadrader inreds på vind.

Det som enligt första stycket gäller i fråga om en byggnad ska tillämpas också på andra anläggningar än byggnader.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. (Lag 2014:224)

Av 8 kap. 8 § plan- och bygglagen följer:

I fråga om en åtgärd som inte kräver bygglov eller anmälan enligt denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras i den utsträckning som är skäligt med hänsyn till åtgärdens art och omfattning. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till åtgärdens omfattning och byggnadens standard är oskäligt att uppfylla kraven.

Första stycket gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. Lag (2011:335)

Av 3 kap. 23 § plan- och byggförordning (2011:338) följer:

I fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska 8 kap. 7 § första stycket andra meningen plan- och bygglagen (2010:900) tillämpas på så sätt att det är möjligt att anpassa eller göra avsteg från kraven i 8

kap. 1 § 3 och 4 § första stycket 8 plan- och bygglagen med hänsyn till plan- och bygglagens bestämmelser om varsamhet och förbud mot förvanskning och därutöver

1. vid ombyggnad endast om det är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven, och
2. vid annan ändring av en byggnad eller vid flyttning av en byggnad i den utsträckning det är lämpligt med hänsyn till byggnadens förutsättningar.

Av 1:2 Boverkets byggregler (BFS 2011:6) följer:

Föreskrifterna gäller

- vid uppförande av nya byggnader,
- vid mark- och rivningsarbete, samt
- för obebyggda tomter som ska förses med en eller flera byggnationer.

Vid uppförande av andra anläggningar än byggnader på tomter gäller föreskrifterna i 8:9.

Vid ändring av byggnader gäller föreskrifterna i den utsträckning som följer av avsnitt 1:22.

Av 1:22 Boverkets byggregler följer:

Vid ändring av byggnader gäller reglerna i avsnitt 1 och 2 i tillämpliga delar samt de delar av avsnitt 3-9 som står under rubrikerna "krav vid ändring av byggnader".

De delar av avsnitt 3-9 som står under rubrikerna "Definitioner" och "Tillämpningsområde" gäller även de vid ändring av byggnader.

Av 3:1 Boverkets byggregler följer:

Detta avsnitt innehåller föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 1, 4 och 9 §§ PBL och 3 kap. 4 och 18 §§ PBF. Avsnitt 3:5 innehåller också föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 7 § PBL och 3 kap 23 § PBF.

Av 3:143 Boverkets byggregler följer:

Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de medger passage med rullstol och så att tillräckligt utrymme finns för att öppna och stänga dörren eller porten från rullstolen. Även andra öppningar i förflytningsvägar ska utformas så att de medger passage med rullstol.

Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de lätt kan öppnas av personer med nedsatt rörelseförmåga. Handtag, manöverdon och lås ska placeras och utformas så att de kan användas såväl av personer med nedsatt rörelseförmåga som av personer med nedsatt orienteringsförmåga.

Roterdörrar ska kompletteras med en dörr som kan användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Av 3:146 Boverkets byggregler följer:

Rum, balkonger, terasser och uteplatser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelseförmåga. För sådana terasser som kompletterar tillgängliga och användbara samt väl placerade balkonger är tillgängligheten och användbarheten tillgodosedd, om det med enkla åtgärder i efterhand går att ordna en ramp.

Minst en dörr till huvudentren samt minst en dörr till varje rum (inklusive rum för matlagning och ett hygienrum), balkong, terass och uteplats ska medge passage med rullstol. Det ska finnas tillräckligt plats att öppna och stänga dörrarna från rullstolen.

Minst ett hygienrum ska vara tillräckligt och användbart för personer med nedsatt rörelseförmåga och utformas så att det lätt kan ordnas plats för medhjälpare.

I det tillgängliga och användbara hygienrummet ska också gå att ordna en separat duschplats om en sådan saknas från början.

Av 3:511 Boverkets byggregler följer:

Byggander ska vid ändring uppfylla de krav på tillgänglighet och användbarhet som anges i avsnitt 3:1. Kraven får tillgodoses på annat sätt än vad som anges där om motsvarande nivå på tillgänglighet och användbarhet ändå uppnås.

Avsteg från nivå får dock göras om om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. Regler om detta finns i detta avsnitt och i avsnitt 1:22.

Av 4 § diskrimineringslagen (2008:567) följer:

I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,

- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan

verksamhetsutövaren och den enskilde, samt

- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lag (2014:958).

Vid en granskning från plan- och bygglagens definition av ändring av byggnad, genom kraven som ställs på byggnader i 8 kap. samma lag, och genom de krav som ställs vid ändringar enligt boverkets byggregler, finner förvaltningen att den ändring i passager/dörrposter vid balkonger som genomförs i HSB Brf Trollenäs inte kan undantas från kraven på

tillgänglighet. Även om en åtgärd inte är bygglovspflichtig, kvarstår kravet att byggnation ska utföras enligt boverkets byggregler.

Efter genomfört byte minskar det fria öppningsmålet mellan karmar med minst 30 mm, och i de flesta fallen ökar tröskelns höjd med 20 mm. Förvaltningen ser inget i plan- och bygglagen, och inte heller i boverkets byggregler, som berättigar en sådan försämring av tillgängligheten till balkongerna

Av 8 kap. 7 § plan- och bygglagen framgår bland annat att avsteg från kraven på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelseförmåga får göras endast om det hänsyn till ändringens omfattning eller byggnadens standard är oskäligt att uppfylla kraven. Av 3:511 boverkets byggregler framgår bland annat att avsteg från krav på tillgänglighet får göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar.

Förvaltningen ser inte HSB Brf Trollnäs argumentation för att det skulle vara oskäligt att uppfylla kraven på tillgänglighet i sambande med bytet av dörrar vid passager till balkonger.

Förvaltningen bedömer att plan- och bygglagen, plan- och byggförordning och boverkets byggregler samt diskrimineringslagen ger stöd för uppfattningen att bytet av balkongdörrar i HSB Brf Trollnäs ska utföras på ett sätt som innebär att balkongerna blir tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

- *Frågan om ingripande*

Av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900) följer:

En tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Förvaltningen bedömer att en överträdelse har ägt rum. Överträdelsen består i att kraven på tillgänglighet inte uppfylls i samband med bytet av balkongdörrar. Ändringen borde utföras på ett sätt som innebär att balkongerna blir tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga. Förvaltningen bedömer därför att ett ingripande är befogat med stöd av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen.

- *Föreläggande*

Av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen följer:

Om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid med mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Byggnadsnämnden får inte besluta om ett föreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen.

Den tioårsgräns som anges i andra stycket gäller inte om överträdelsen är att någon olovligen har tagit i anspråk eller inrett en bostadslägenhet för ett väsentligen annat ändamål än bostadsändamål. Lag (2011:335).

Av 11 kap. 27 § plan- och bygglagen följer:

Om ett föreläggande enligt 17 § inte följs, får byggnadsnämnen besluta att på ägarens bekostnad låt upprätta de ritningar och beskrivningar samt vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändigt för att pröva frågan om lov.

När den tid för synpunkter som har angetts i ett förläggande enligt 18 § har gått ut, får byggnadsnämnden uppdra åt en sakkunnig att på ägarens bekostnad utreda behovet av underhållsåtgärder.

Om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Av 11 kap. 28 § plan- och bygglagen följer:

Byggnadsnämnden får besluta om ett genomförande enligt 27 § endast om föreläggandet innehållit en upplysning om det. Nämnden ska se till att genomförandet inte ger upphov till oskäligen kostnader.

Av 11 kap. 37 § plan- och bygglagen följer:

Ett förläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 eller 26 § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32a eller 33 § får förenas med vite.

Vitet får inte förvandlas till fängelse.

Frågor om utdömmande av vite prövas av mark- och miljödomstol. Lag (2014:900)

Förvaltningen bedömer att en överträdelse har ägt rum, och förvaltningen ämnar därför att utfärda ett rättelseföreläggande enligt 11 kap. 20 § plan- och bygglagen. Förvaltningen finner det lämpligt att föreläggandet förenas med vite.

- *Vite*

Av lag (1985:206) om viten följer:

1 § Denna lag gäller viten som enligt lag eller annan författning får beläggas av myndigheter. Vad som föreskrivs i 2--6 och 10 §§ gäller dock inte sådana viten som riktar sig till var och en.

Lagen skall inte tillämpas i den mån annat följer av vad som är särskilt föreskrivet.

Allmänna bestämmelser om viten finns även i brottsbalken och bötesverkställighetslagen (1979:189)

2 § Ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, skall det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden skall vidtas.

Vite får inte föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

När vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte föreläggas förrän det tidigare föreläggandet vunnit laga kraft.

Ett vitesföreläggande skall delges adressaten.

3 § När vite föreläggs, skall det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Vitet skall fastställas till ett bestämt belopp, om inte annat följer av 4 §. Om vite föreläggs flera personer gemensamt, skall ett särskilt belopp fastställas för var och en av dem.

Förvaltningen bedömer att vite om 25 000 kronor för varje passage till balkong som inte korrigeras för brist i tillgänglighet är ett hot starkt nog att mana byggherren till rättelse. Eftersom antalet passager är 192 till antalet blir det totala vitesbeloppet 4 800 000 kronor i det fall byggherren inte alls utför rättelser.

- Rättelse

Förvaltningen bedömer att rättelse är möjligt. Rättelse innebär enligt förvaltningens bedömning och bestämmande att samtliga dörrposter till balkonger i HSB bostadsrättsföreningen Trollenäs ändras så att balkonger/uterum blir tillgängliga för rörelsehindrade, i enlighet med 3:143 boverkets byggregler. Rättelse har ägt rum när representant för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun genom prov kan konstatera att rullstolsbunden person egenhändigt kan passera dörrposterna. I det fall HSB bostadsrättsföreningen Trollenäs överväger att vidta rättelse enligt beskrivningen ankommer det på föreningen att till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden presentera planer på när och hur rättelsen ska vidtas.

Förvaltningens förslag till beslut

Med stöd av 11 kap. 20 plan- och bygglagen samt 11 kap. 37 § första stycket samma lag föreläggs HSB Brf Trollenäs (742000-2094), att senast tolv månader efter att beslutet vinner laga kraft, vid vite om 25 000 kronor för varje dörrpost till balkong/uteplats som inte åtgärdas, vidta åtgärd som möjliggör passage för rörelsehindrade genom dörrposterna till balkongerna i enlighet med bestämmelsen i 3:143 boverkets byggregler.

Ert yttrande om förvaltningens förslag till beslut

I enlighet med kravet på kommunikering enligt 25 § förvaltningslag (2017:900) bereds härmed HSB Brf Trollenäs (742000-2094) möjligheten att inkomma med ett yttrande om förvaltningens förslag till beslut. Yttrandet ska göras skriftligen, och vara inkommet hos förvaltningen senast den 6 maj 2022. Skicka ert förslag till: Eslövs kommun, Miljö- och samhällsbyggnad, Kart- och bygglovsavdelningen, 241 80 Eslöv

Miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Mattias Andersson
Tillsynshandläggare

Eslövs kommun
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Gröna torg 2
241 80 Eslöv

Lund den 12 maj 2022

E-post: mattias.andersson@eslov.se /
miljo.och.samhallsbyggnadsnamnden@eslov.se

**Yttrande över Eslövs kommuns kommunikering av förslag till beslut i ärende
Tillsyn.2021.15 om bristande tillgänglighet, gällande fastigheten Hovdala 3,
Rönnebergavägen 21B, Eslöv**

HSB Brf Trollenäs har genom underrättelse tagit del av Eslövs kommuns förslag till beslut vad gäller bristande tillgänglighet gällande fastigheten Hovdala 3. För varje dörrpost till balkong eller uteplats som inte åtgärdas i enlighet med vad som angivits i förslaget till beslut avser Eslöv kommun att förelägga föreningen vid vite om 25 000 kronor. Föreningen har nu givits möjlighet att yttra sig över Eslövs kommuns förslag till beslut.

HSB Brf Trollenäs motsätter sig Eslövs kommuns förslag till beslut i ärendet och yrkar att Eslövs kommun avskriver nu aktuellt tillsynsärende.

Föreningens inställning

Föreningen anser att det är motiverat att göra avsteg från tillgänglighetskraven med hänsyn till byggnadens förutsättningar i form av tekniska och ekonomiska skäl. Det är uppenbart oskäligt att vidta de åtgärder som föreningen nu förelagts med hänsyn till ändringens omfattning. Beslut om föreläggande ska således inte meddelas.

Föreningen anser därtill att kommunens förslag till beslut om att förena föreläggandet med vite är oskäligt. Ett föreläggande får förenas med vite om det finns anledning att tro att ett föreläggande inte kommer efterföljas. Föreningen har inte förelagts att vidta åtgärder tidigare. Kommunen har i nu aktuell situation därför inte någon befogad anledning att tro att föreningen inte kommer att efterfölja föreläggandet. Förslaget till beslut är oproportionerligt med hänsyn till omständigheterna. Det saknas följaktligen anledning att förena ett eventuellt föreläggande med vite.

Rättsliga förutsättningar

I sak

I 8 kap. 7 § plan- och bygglagen (2010:900) ("PBL") stadgas att det är tillåtet att göra avsteg från kraven i 8 kap. 1 § 3 punkten samt 8 kap. 4 § 1 stycket 8 punkten PBL, om det med hänsyn till byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven.

I 3 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338) ("PBF") stadgas att när det är fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller

orienteringsförmåga ska 8 kap. 7 § 1 stycket 2 meningen PBL tillämpas. Tillämpning ska ske på så sätt att det är möjligt att anpassa eller göra avsteg från kraven i 8 kap. 1 § 3 stycket och 4 § 1 stycket 8 punkten PBL med hänsyn till PBL:s bestämmelser om varsamhet och förbud mot förvanskning. Tillämpning ska därutöver ske på så sätt att det är möjligt att anpassa eller göra avsteg från kraven:

1. vid ombyggnad endast om det är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven, och
2. vid annan ändring av en byggnad eller vid flyttning av en byggnad i den utsträckning det är lämpligt med hänsyn till byggnadens förutsättningar.

Vite

I 11 kap. 37 § PBL stadgas att ett föreläggande *får* förenas med vite. Bestämmelsen stadgar att lagen (1985:206) om viten ska tillämpas när det gäller vitesföreläggande.

Avslutning

HSB Brf Trollenäs kommer att överklaga Eslövs kommuns beslut om föreläggande vid vite om kommunen väljer att fullfölja det föreslagna beslutet.

Lund dag som ovan

Anneli Hogart Palm, HSB Skåne ek för, på uppdrag av HSB Brf Trollenäs

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 104

Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar på fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN.2021.15)

Ärendebeskrivning

HSB bostadsrättsföreningen Trolleås byter dörrar och fönster vid balkonger. Skälet till bytet har uppgetts vara att upprätthålla klimatavskiljande funktioner. De nya dörrarna medför att passagen till balkongen försvåras för personer med nedsatt rörelseförmåga. Med anledning av den försämrade tillgängligheten har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden startat detta tillsynsärende.

Beslutsunderlag

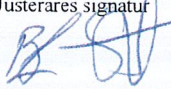

- Tjänsteskrivelse. Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar på fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN.2021.15)
- Beslutsunderlag. Bristande tillgänglighet vid balkongdörrar på fastigheten Hovdala 3, Eslöv (TILLSYN.2021.15)

Beredning

I bostadsrättsföreningen HSB Trolleås har arbetet med byte av fönsterdörrar mellan kök och balkong påbörjats under 2021. Åtgärden har vidtagits och är till stor del utförd utan att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv underrättats. För förvaltningen blev åtgärden känd genom att boende i föreningen framförde klagomål. Skälen till klagomålen är att passagen till balkongen försvåras för rörelsehindrade personer. Med anledning av klagomålen besökte förvaltningen bostadsrättsföreningen, och kunde då konstatera att konsekvensen av den tekniska lösning som valts är att tillgängligheten försämras. Förvaltningen har till byggherren framfört sina synpunkter beträffande den försämrade tillgängligheten. Som svar har byggherren vid två tillfällen avlagt yttranden, dels genom dokumentet *Beskrivning befintligt utförande/förutsättningar* och dels genom dokumentet *Yttrande om förslag till beslut*.

Den påbörjade åtgärden

Innan byggherrens yttranden tas upp till diskussion får här lämpligen en beskrivning av den påbörjade åtgärden återges. Nya dörrar och fönster har monterats på befintliga väggreglar. Bytet av dörr- och fönsterpartier medför således inte ändringar i stommen. Nyinsatta partier har inte samma mått och skiljer sig konstruktionsmässigt från de partier som de ersätter. De nya partierna inklusive karmar har ett utförande som innebär att fritt öppningsmått (karm till karm) minskar. Det nya dörrpartiets utförande innebär också att tröskeln blir högre.

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	---

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningens undersökning och dokumentation har visat att före bytet var fritt öppningsmått mellan karmar 745 millimeter (mm). Vid uppställd dörr (mer än 90 grader mot karm) kunde fritt öppningsmått uppgå till 690 mm. Med dörren uppställd i 90 grader mot karm minskar det fria öppningsmåtten ytterligare. Foton med mätning på dörrpost före bytet finns att beskåda i bifogade dokumenten *Foton äldre dörrpost* och *Bild 1 bredd gammal tröskel*.

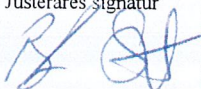

Efter genomfört byte av dörrpost minskar öppningsmåten. Det fria öppningsmåtten mellan karmar är nu 710 mm. När dörren är öppen i 90 grader mot karm blir fritt öppningsmått endast 625 mm. De fria öppningsmåtten kan dock ökas genom att en mekanisk spärr öppnas. Men spärren är svåråtkomlig för en person som är rullstolsbunden, då spärren är högt placerad. Även om fritt öppningsmått ökas genom att spärren öppnas, blir passage med rullstol en omöjlig uppgift, vilket bilderna i dokumentet *Foton handläggare* visar.

Den tekniska lösning som valts medför också att tröskelns höjd över golvnivå ökar. I bifogade dokument finns foto som visar tröskel efter genomfört byte. På foton syns en kil som placerats vid tröskeln. Kilen var anpassad till den höjd tröskeln hade före byte av dörrpost. Av foto framgår att tröskelns höjd över golv i detta fall nu är drygt 65 mm. Måttet från golvyta till tröskelns översta del varierar något från en lägenhet till en annan, beroende på val av golvbeläggning.

Byggherrens yttranden

Efter att förvaltningen skriftligen informerat byggherren om synpunkter på pågående åtgärd, och senare genomfört ett platsbesök, inkom byggherren med sitt första yttrande. I dokumentet *Beskrivning befintligt utförande/förutsättningar* anger byggherren sina skäl för valet av metod vid bytet av dörrarna. Byggherren hävdar att extra kostnader för att montera dörrar med samma eller större mått än befintliga skulle uppgå till 14 235 000 kronor.

Förvaltningen bedömde dock att de presenterade förklaringarna inte rättfärdigar byggherrens redan vidtagna åtgärd. Förvaltningen bemöter därför byggherrens argumentation i dokumentet *Förslag till beslut*. Förvaltning finner att byggherrens kalkyl är baserade på en oklar målsättning, och att det på grund av den oklara målsättning också är oklart i vilken omfattning och mängd extra åtgärder skulle vara tillämpliga i verkligheten. Med tanke på att byggherrens kalkyl baseras på en otydlig målsättning är det anmärkningsvärt att byggherren anger en bestämd summa för extra åtgärder. Byggherren har inte inkommit med material som visar att upphandling har ägt rum, och därmed inte heller att en sådan upphandling ger stöd för byggherrens ställningstaganden gällande kostnader.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
	

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Byggherren har i sitt andra yttrande bemött förvaltningens synpunkter, i dokumentet *Yttrande om förslag till beslut*. I yttrandet hävdar byggherren sin uppfattning att det är motiverat att göra avsteg från tillgänglighetskraven med hänsyn till byggnadens förutsättningar i form av tekniska och ekonomiska skäl. Enligt byggherren är det uppenbart oskäligt att vidta de åtgärder som föreningen nu förelagt med hänsyn till ändringens omfattning. Samtidigt hävdar byggherren att kommunen inte har befogad anledning att tro att byggherren inte kommer att efterfölja föreläggandet. Men byggherren nämner inte när och hur ett efterföljande är aktuellt.

Motivering

- Definition av ändring

Av 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900) följer:

I denna lag avses med ändring av byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Förvaltningen bedömer att den pågående eller vidtagna åtgärder som består i att dörrposter vid balkonger byts medför ändring i funktion, och att ändringen påverkar de boendes användningssätt.

- Prövning av åtgärden

Av 8 kap. 1 § plan- och bygglagen följer:

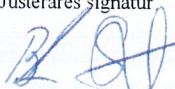

En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Av 8 kap. 2 § plan- och bygglagen följer:

Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

1. vid nybyggnation uppfylls för hela byggnaden,
2. vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
3. vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen.

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

När det gäller kravet i 1 § 3 ska hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler dit allmänheten har tillträde trots första stycket alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt avhjälpbart.

Av 8 kap. 4 § plan- och bygglagen följer:

Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

1. bärförmåga, stadga och beständighet,
2. säkerhet i händelse av brand,
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,
4. säkerhet vid användning,
5. skydd mot buller,
6. energihushållning och värmeisolering,
7. lämplighet för det avsedda ändamålet,
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga,
9. hushållning med vatten och avfall,
10. bredbandsanslutning, och
11. laddning av elfordon

Vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §. Lag (2020:239)

Av 8 kap. 5 § plan- och bygglagen följer:

Kraven i 4 § ska uppfyllas på så sätt att de

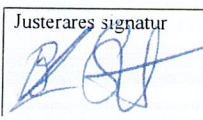
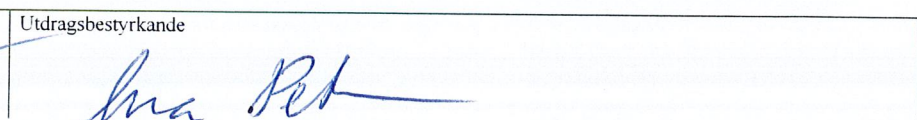
1. uppfylls vid nybyggnad, ombyggnad och annan ändring av en byggnad än ombyggnad, och
2. med normalt underhåll kan antas komma att fortsätta att vara uppfyllt under en ekonomiskt rimlig livslängd.

De egenskaper som ska uppfyllas vid tillämpning av första stycket är de krav som gäller när uppförandet eller ändringen görs. Kraven ska uppfyllas i samma omfattning av byggnaden som anges i 2 § första stycket, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 §.

Det som enligt första och andra styckena gäller i fråga om byggnad ska också tillämpas på andra anläggningar än byggnader.

Av 8 kap. 7 § plan- och bygglagen följer:

Vid ändring eller flyttning av en byggnad får kraven i 1 och §§ anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte samt med hänsyn till byggnadens förutsättningar och till bestämmelserna om varsamhet

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

och förbud mot förvanskning i detta kapitel. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. Vidare får avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 alltid göras om ändringen innebär att bostäder på högst 35 kvadratmeter inreds på vind.

Det som enligt första stycket gäller i fråga om en byggnad ska tillämpas också på andra anläggningar än byggnader.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. (Lag 2014:224)

Av 8 kap. 8 § plan- och bygglagen följer:

I fråga om en åtgärd som inte kräver bygglov eller anmälan enligt denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras i den utsträckning som är skäligt med hänsyn till åtgärdens art och omfattning. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till åtgärdens omfattning och byggnadens standard är oskäligt att uppfylla kraven.

Första stycket gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. Lag (2011:335)

Av 3 kap. 23 § plan- och byggförordning (2011:338) följer:

I fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska 8 kap. 7 § första stycket andra meningen plan- och bygglagen (2010:900) tillämpas på så sätt att det är möjligt att anpassa eller göra avsteg från kraven i 8 kap. 1 § 3 och 4 § första stycket 8 plan- och bygglagen med hänsyn till plan- och bygglagens bestämmelser om varsamhet och förbud mot förvanskning och därutöver

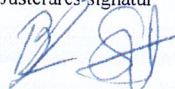

1. vid ombyggnad endast om det är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven, och
2. vid annan ändring av en byggnad eller vid flyttning av en byggnad i den utsträckning det är lämpligt med hänsyn till byggnadens förutsättningar.

Av 1:2 Boverkets byggregler (BFS 2011:6) följer:

Föreskrifterna gäller

- vid uppförande av nya byggnader,
- vid mark- och rivningsarbete, samt
- för obebyggda tomter som ska förses med en eller flera byggnationer.

Vid uppförande av andra anläggningar än byggnader på tomter gäller föreskrifterna i 8:9.

Justerares-signatur 	Utdragsbestyrkande
--	---

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Vid ändring av byggnader gäller föreskrifterna i den utsträckning som följer av avsnitt 1:22.

Av 1:22 Boverkets byggregler följer:

Vid ändring av byggnader gäller reglerna i avsnitt 1 och 2 i tillämpliga delar samt de delar av avsnitt 3-9 som står under rubrikerna "krav vid ändring av byggnader". De delar av avsnitt 3-9 som står under rubrikerna "Definitioner" och "Tillämpningsområde" gäller även de vid ändring av byggnader.

Av 3:1 Boverkets byggregler följer:

Detta avsnitt innehåller föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 1, 4 och 9 §§ PBL och 3 kap. 4 och 18 §§ PBF. Avsnitt 3:5 innehåller också föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 7 § PBL och 3 kap 23 § PBF.

Av 3:143 Boverkets byggregler följer:

Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de medger passage med rullstol och så att tillräckligt utrymme finns för att öppna och stänga dörren eller porten från rullstolen. Även andra öppningar i förflytningsvägar ska utformas så att de medger passage med rullstol.

Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de lätt kan öppnas av personer med nedsatt rörelseförmåga. Handtag, manöverdon och lås ska placeras och utformas så att de kan användas såväl av personer med nedsatt rörelseförmåga som av personer med nedsatt orienteringsförmåga.

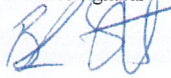

Roterdörrar ska kompletteras med en dörr som kan användas av personer med nedsatt rörelse eller orienteringsförmåga.

Av 3:146 Boverkets byggregler följer:

Rum, balkonger, terrasser och uteplatser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelseförmåga. För sådana terrasser som kompletteras tillgängliga och användbara samt väl placerade balkonger är tillgängligheten och användbarheten tillgodosedd, om det med enkla åtgärder i efterhand går att ordna en ramp.

Minst en dörr till huvudentrén samt minst en dörr till varje rum (inklusive rum för matlagning och ett hygienrum), balkong, terrass och uteplats ska medge passage med rullstol. Det ska finnas tillräckligt plats att öppna och stänga dörrarna från rullstolen.

Minst ett hygienrum ska vara tillräckligt och användbart för personer med nedsatt rörelseförmåga och utformas så att det lätt kan ordnas plats för medhjälpare.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
	

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

I det tillgängliga och användbara hygienrummet ska också gå att ordna en separat duschplats om en sådan saknas från början.

Av 3:511 Boverkets byggregler följer:

Byggnader ska vid ändring uppfylla de krav på tillgänglighet och användbarhet som anges i avsnitt 3:1. Kraven får tillgodoses på annat sätt än vad som anges där om motsvarande nivå på tillgänglighet och användbarhet ändå uppnås.

Avsteg från nivå får dock göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. Regler om detta finns i detta avsnitt och i avsnitt 1:22.

Av 4 § diskrimineringslagen (2008:567) följer:

I denna lag avses med diskriminering

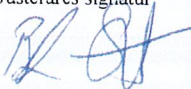

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
	

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lag (2014:958).

Vid en granskning från plan- och bygglagens definition av ändring av byggnad, genom kraven som ställs på byggnader i 8 kap. samma lag, och genom de krav som ställs vid ändringar enligt boverkets byggregler, finner förvaltningen att den ändring i passager/dörrposter vid balkonger som genomförs i HSB Brf Trollenäs inte kan undantas från kraven på tillgänglighet. Även om en åtgärd inte är bygglovspflichtig, kvarstår kravet att byggnation ska utföras enligt Boverkets byggregler.

Efter genomfört byte minskar det fria öppningsmättet mellan karmar med minst 30 mm, och i de flesta fallen ökar tröskelns höjd med 20 mm. Förvaltningen ser inget i plan- och bygglagen, och inte heller i Boverkets Byggregler, som berättigar en sådan försämring av tillgängligheten till balkongerna

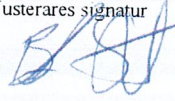

Av 8 kap. 7 § plan- och bygglagen framgår bland annat att avsteg från kraven på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelseförmåga får göras endast om det hänsyn till ändringens omfattning eller byggnadens standard är oskäligt att uppfylla kraven. Av 3:511 Boverkets byggregler framgår bland annat att avsteg från krav på tillgänglighet får göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar.

Förvaltningen delar inte HSB Brf Trollnäs uppfattning att det skulle vara oskäligt att uppfylla kraven på tillgänglighet i samband med bytet av dörrar vid passager till balkonger. Förvaltningen bedömer att plan- och bygglagen, plan- och byggförordning och Boverkets byggregler samt diskrimineringslagen ger stöd för uppfattningen att bytet av balkongdörrar i HSB Brf Trollenäs ska utföras på ett sätt som innebär att balkongerna blir tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

- Frågan om ingripande

Av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900) följer:

En tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Förvaltningen bedömer att en överträdelse har ägt rum. Överträdelsen består i att kraven på tillgänglighet inte uppfylls i samband med bytet av balkongdörrar. Ändringen borde utföras på ett sätt som innebär att balkongerna blir tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga. Förvaltningen bedömer därför att ett ingripande är befogat med stöd av 11 kap. 5 § plan- och bygglagen.

- Föreläggande

Av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen följer:

Om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid med mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Byggnadsnämnden får inte besluta om ett föreläggande om det har förflutit mer än tio år från överträdelsen. Den tioårsgräns som anges i andra stycket gäller inte om överträdelsen är att någon olovligen har tagit i anspråk eller inrett en bostadslägenhet för ett väsentligen annat ändamål än bostadsändamål. Lag (2011:335).

Av 11 kap. 27 § plan- och bygglagen följer:

Om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Av 11 kap. 37 § plan- och bygglagen följer:

Ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 eller 26 § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30 31, 32, 32a eller 33 § får förenas med vite.

Vitet får inte förvandlas till fängelse.

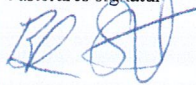

Frågor om utdömning av vite prövas av mark- och miljödomstol. Lag (2014:900)

Förvaltningen bedömer att en överträdelse har ägt rum, och förvaltningen finner också att ett rättelseföreläggande enligt 11 kap. 20 § plan- och bygglagen är lämpligt. Då byggherren i kommunikationen med förvaltningen inte har visat intresse för att vidta rättelse, ska föreläggandet förenas med vite.

- Vite

Av lag (1985:206) om viten följer:

1 § Denna lag gäller viten som enligt lag eller annan författning får beläggas av myndigheter. Vad som föreskrivs i 2--6 och 10 §§ gäller dock inte sådana viten som riktar sig till var och en.

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Lagen skall inte tillämpas i den mån annat följer av vad som är särskilt föreskrivet. Allmänna bestämmelser om viten finns även i brottsbalken och bötesverkställighetslagen (1979:189)

2 § Ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, skall det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden skall vidtas.

Vite får inte föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet.

När vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte föreläggas förrän det tidigare föreläggandet vunnit laga kraft.

Ett vitesföreläggande skall delges adressaten.

3 § När vite föreläggs, skall det fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Vitet skall fastställas till ett bestämt belopp, om inte annat följer av 4 §. Om vite föreläggs flera personer gemensamt, skall ett särskilt belopp fastställas för var och en av dem.

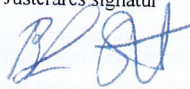

Förvaltningen bedömer att vite om 25 000 kronor för varje passage till balkong som inte korrigeras för brist i tillgänglighet är ett hot starkt nog att mana byggherren till rättelse. Eftersom antalet passager är 192 till antalet blir det totala vitesbeloppet 4 800 000 kronor i det fall byggherren inte alls utför rättelser.

- Rättelse

Förvaltningen bedömer att rättelse är möjligt. Rättelse innebär enligt förvaltningens bedömning och bestämmande att samtliga dörrposter till balkonger i HSB bostadsrättsföreningen Trollenäs ändras så att balkonger/uterum blir tillgängliga för rörelsehindrade, i enlighet med 3:143 Boverkets byggregler. Rättelse har ägt rum när representant för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslövs kommun genom prov kan konstatera att rullstolsbunden person egenhändigt kan passera dörrposterna. I det fall HSB bostadsrättsföreningen Trollenäs överväger att vidta rättelse enligt beskrivningen ankommer det på föreningen att till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden presentera planer på när och hur rättelsen ska vidtas.

- Samlad bedömning

Förvaltning har funnit att bytet av dörrar vid passager till balkonger i HSB bostadsrättsförening Trollenäs borde utförts så att tillgänglighet i enlighet med 3:143 Boverkets byggregler uppnås, och att det nu ligger i kommunens intresse att verka

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	---

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

för att detta mål uppnås i efterhand. Enskilds rätt att erhålla bostadsanpassningsbidrag regleras i lag (2018:222) om bostadsbidrag 8 §. Det är sannolikt att enskilda i HSB bostadsrättsförening Trollenäs i framtiden berättigas bostadsanpassningsbidrag, då dessa innehavare av bostadsrätter inte orsakat avvikelser från bygglagstiftningen. Bostadsanpassningsbidraget är ett kommunalt bidrag.

Yrkanden

Janet Andersson (S) och Sverigedemokraternas ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar att med stöd av 11 kap. 20 § plan- och bygglagen samt 11 kap. 37 § första stycket samma lag förelägga HSB Brf Trollenäs (742000-2094), att senast tolv månader efter att beslutet vinner laga kraft, vid vite om 25 000 kronor för varje dörrpost till balkong/uteplats som inte åtgärdas, vidta åtgärd som möjliggör passage för rörelsehindrade genom dörrposterna till balkongerna i enlighet bestämmelsen i 3:143 Boverkets byggregler.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

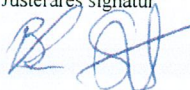

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Upplysningar

- Av 11 kap. 28 § plan- och bygglagen följer: Byggnadsnämnden får besluta om ett genomförande enligt 27 § endast om föreläggandet innehållit en upplysning om det. Nämnden ska se till att genomförandet inte ger upphov till oskäliga kostnader.

Beslutet skickas till

HSB Brf Trollenäs i Eslöv
Lantmäteriet fastighetsinskrivning
Kart- och bygglovsavdelningen

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Kontakt
Rättsenheten
010-224 16 60 (exp.)

Advokatfirman Delphi
Advokat Oskar Frankki / Bitr. Jur. Nicole Schiller
Nordenskiöldsgatan 11 A
211 19 Malmö
Ombud för: HSB Brf Trollenäs i Eslöv

Överklagande av beslut om föreläggande på fastigheten Hovdala 3, Eslövs kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver det överklagade beslutet och visar ärendet åter till kommunen för fortsatt handläggning i enlighet med vad som anges i skälen för detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden (nämnden) i Eslövs kommun har den 16 juni 2022 beslutat, § 104, att förelägga HSB Brf Trollenäs att senast tolv månader efter att beslutet vinner laga kraft, vid vite om 25 000 kronor för varje dörrpost till balkong/uteplats som inte åtgärdas, vidta åtgärd som möjliggör passage för rörelsehindrade genom dörrposterna till balkongerna i enlighet bestämmelsen i 3:143 Boverkets byggregler.

HSB Brf Trollenäs i Eslöv överklagar nämndens beslut och yrkar att Länsstyrelsen upphäver beslutet.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, är en ändring av en byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Enligt 8 kap. 1 § PBL ska en byggnad

- 1) vara lämplig för sitt ändamål,
- 2) ha en god form-, färg- och materialverkan, och

- 3) vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

I 8 kap. 2 § PBL anges följande. Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

- 1) vid nybyggnad uppfylls för hela byggnaden,
- 2) vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
- 3) vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen.

I andra stycket anges följande. När det gäller kravet i 1 § 3 ska hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler dit allmänheten har tillträde trots första stycket alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas.

Enligt 8 kap. 4 § PBL ska ett byggnadsverk ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

- 1) bärförmåga, stadga och beständighet,
- 2) säkerhet i händelse av brand,
- 3) skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön,
- 4) säkerhet vid användning,
- 5) skydd mot buller,
- 6) energihushållning och värmeisolering,
- 7) lämplighet för det avsedda ändamålet,
- 8) tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga,
- 9) hushållning med vatten och avfall,
- 10) bredbandsanslutning, och
- 11) laddning av elfordon.

Av andra stycket framgår vad som krävs för att ett byggnadsverk ska anses uppfylla första stycket framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §.

Enligt 8 kap. 5 § PBL ska kraven i 4 § uppfyllas på så sätt att de

- 1) uppfylls vid nybyggnad, ombyggnad och annan ändring av en byggnad än ombyggnad, och
- 2) med normalt underhåll kan antas komma att fortsätta att vara uppfyllda under en ekonomiskt rimlig livslängd.

I andra stycket anges följande. De egenskapskrav som ska uppfyllas vid tillämpningen av första stycket är de krav som gäller när uppförandet eller ändringen görs. Kraven ska uppfyllas i samma omfattning av byggnaden som anges i 2 § första stycket, om inte annat följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 §.

I tredje stycket anges följande. Det som enligt första och andra styckena gäller i fråga om byggnad ska också tillämpas på andra anläggningar än byggnader.

I 8 kap 7 § PBL anges följande. Vid ändring eller flyttning av en byggnad får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte samt med hänsyn till byggnadens förutsättningar och till bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning i detta kapitel. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. Vidare får avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 alltid göras om ändringen innebär att bostäder på högst 35 kvadratmeter inreds på en vind.

I 8 kap. 8 § PBL anges följande. I fråga om en byggåtgärd som inte kräver bygglov eller anmälan enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras i den utsträckning som är skälig med hänsyn till åtgärdens art och omfattning. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till åtgärdens omfattning och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven.

I andra stycket anges följande. Första stycket gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4.

Enligt 11 kap. 5 § PBL ska en tillsynsmyndighet pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Enligt 11 kap. 20 § PBL gäller att om det på en fastighet har vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Enligt 11 kap. 27 § tredje stycket PBL gäller att om ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Enligt 11 kap. 28 § PBL får byggnadsnämnden besluta om genomförande enligt 27 § endast om föreläggandet har innehållit en upplysning om detta. Nämnden ska se till att genomförandet inte ger upphov till oskäligen kostnader.

Enligt 11 kap. 37 § PBL får ett föreläggande eller förbud enligt 20 § förenas med vite.

I 3 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338) PBF anges följande. I fråga om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska 8 kap. 7 § första stycket andra meningen PBL tillämpas på så sätt att det är möjligt att anpassa eller göra avsteg från kraven i 8 kap. 1 § 3 och 4 § första stycket 8 PBL med hänsyn till plan- och bygglagens bestämmelser om varsamhet och förbud mot förvanskning och därutöver

1. vid ombyggnad endast om det är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven, och
2. vid annan ändring av en byggnad eller vid flyttning av en byggnad i den utsträckning det är lämpligt med hänsyn till byggnadens förutsättningar.

I 1 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567) anges bl.a. att diskriminering enligt denna lag avser direkt diskriminering, indirekt diskriminering och bristande tillgänglighet.

Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd till PBL och PBF, BBR, (med ändringar till och med BFS 2020:4).

I 1:2 BBR anges att vid ändring av byggnader gäller föreskrifterna i den utsträckning som följer av avsnitt 1:22.

I 1:22 BBR anges följande. Vid ändring av byggnader gäller reglerna i avsnitt 1 och 2 i tillämpliga delar samt de delar av avsnitt 3–9 som står under rubrikerna ”Krav vid ändring av byggnader”. De delar av avsnitt 3–9 som står under rubrikerna ”Definitioner” och ”Tillämpningsområde” gäller även de vid ändring av byggnader.

Av 3:1 BBR framgår följande. Detta avsnitt innehåller föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 1, 4 och 9 §§ PBL och 3 kap. 4 och 18 §§ PBF. Avsnitt 3:5 innehåller också föreskrifter och allmänna råd till 8 kap. 7 § PBL och 3 kap. 23 § PBF.

I 3:143 BBR anges följande. Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de medger passage med rullstol och så att tillräckligt utrymme finns

för att öppna och stänga dörren eller porten från rullstolen. Även andra öppningar i förflyttningsvägar ska utformas så att de medger passage med rullstol. Tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de lätt kan öppnas av personer med nedsatt rörelseförmåga. Handtag, manöverdon och lås ska placeras och utformas så att de kan användas såväl av personer med nedsatt rörelseförmåga som av personer med nedsatt orienteringsförmåga. Roter dörrar ska kompletteras med en dörr som kan användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Till 3:143 BBR finns också allmänt råd angivet, vari följande framgår. Det fria passagemåttet bör vara minst 0,80 meter, när dörren är uppställd i 90°, vid a) entrédörrar, b) hissdörrar, c) korridordörrar som är placerade vinkelrätt mot korridorens längdriktning, d) öppningar i förflyttningsvägar, e) dörrar till hygienrum i publika lokaler som ska vara användbara för personer med nedsatt rörelseförmåga, f) dörrar till samlingslokaler, och g) dörrar till bostadskomplement. För dörrar i bostäder finns lämpliga passagemått och lämpliga mått på betjäningsareor i SS 91 42 21 (normalnivån). Regler om bredder i utrymningsvägar finns i avsnitt 5:334. Regler om dörrar i arbetslokaler ges också ut av Arbetsmiljöverket. Dörrar som ska vara tillgängliga och användbara bör förses med automatisk dörröppnare om de har dörrstängare eller är tunga. Vid dörrar med automatisk dörröppnare är det viktigt att markera utrymmet där dörren slås upp eller att förse dörrarna med säkerhetssensorer eller liknande. Manöverdon för dörröppnare bör placeras med centrum 0,80 meter från golvet eller marken och minst 0,70 meter, men gärna 1,0 meter, från hörn eller dörrbladets framkant i ogynnsammaste läge. Dörr- och portöppningar bör utformas utan nivåskillnader, om det inte behövs en tröskel av t.ex. fukt- eller klimatskäl. En eventuell tröskel bör dock vara så låg som möjligt och fasad, så att den är lätt att passera med rullstol eller rollator, och så att risken för att snubbla minimeras.

Av Svensk standard, SS 91 42 21:2006, framgår att K-beteckningen för angivande av storlek på dörrar har tagits bort. Standarden visar funktionsmått och för dörrar är det ett fritt passagemått som styr möjligheten att passera och inte dörrens karmyttermått. Enligt standarden ska fritt passagemått i entrédörr vara minst 800 mm (0,8 meter) då dörren är öppen 90°. Fritt passagemått på innerdörr är minst 760 mm (0,76 meter) då dörren är öppen 90°.

I 3:146 BBR anges följande. Rum, balkonger, terrasser och uteplatser ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelseförmåga. För sådana terrasser som kompletterar tillgängliga och användbara samt väl placerade balkonger är tillgängligheten och användbarheten tillgodosedd, om det med enkla åtgärder i efterhand går att ordna en ramp. Minst dörren till huvudentrén samt minst en dörr till varje rum (inklusive rum för matlagning och ett hygienrum), balkong, terrass och uteplats ska medge passage med rullstol. Det ska finnas tillräcklig plats att öppna och

stänga dörrarna från rullstolen. Minst ett hygienrum ska vara tillgängligt och användbart för personer med nedsatt rörelseförmåga och utformas så att det lätt kan ordnas plats för medhjälpare. I det tillgängliga och användbara hygienrummet ska också gå att ordna en separat duschplats om en sådan saknas från början.

I 3:511 BBR anges följande. Byggnader ska vid ändring uppfylla de krav på tillgänglighet och användbarhet som anges i avsnitt 3:1. Kraven får tillgodoses på annat sätt än vad som anges där om motsvarande nivå på tillgänglighet och användbarhet ändå uppnås. Avsteg från nivån får dock göras om det finns synnerliga skäl med hänsyn till ändringens omfattning och byggnadens förutsättningar. Regler om detta finns i detta avsnitt och i avsnitt 1:22. Regler om krav på hissar vid ändringar finns i avsnitt 3:513.

Utredning

Av handlingarna i ärendet framgår bl.a. följande. HSB brf Trolleås byter dörrar och fönster vid balkonger och detta påbörjades under år 2021. Skälet till bytet har uppgetts vara att upprätthålla klimatavskiljande funktioner. De nya dörrarna medför att passagen till balkongen försvaras för personer med nedsatt rörelseförmåga. Med anledning av den försämrade tillgängligheten startade nämnden, efter påpekande av boende, detta tillsynsärende.

Det framgår av ärendet att följande åtgärd gjorts på fastigheten. Nya dörrar och fönster har monterats på befintliga väggreglar. Bytet medför inte ändringar i stommen. Nyinsatta partier har inte samma mått och skiljer sig konstruktionsmässigt från de partier som de ersätter. De nya partierna inklusive karmar har ett utförande som innebär att fritt öppningsmått (kam till kam) minskar. Det nya dörrpartiets utförande innebär också att tröskeln blir högre.

Kommunen har besökt fastigheten och konstaterade att den tekniska lösningen som valts gör att tillgängligheten försämras. Före bytet var fritt öppningsmått mellan karmar 745 mm. Vid uppställd dörr (mer än 90 grader mot karm) minskar det fria öppningsmåtten ytterligare. Foton med mätning på dörrpost före bytet finns i ärendet. Efter genomfört byte av dörrpost minskar öppningsmåtten. Det fria öppningsmåtten mellan karmar är nu 710 mm. När dörren är öppen i 90 grader mot karm blir fritt öppningsmått endast 625 mm. De fria öppningsmåtten kan dock ökas genom att en mekanisk spärr öppnas. Men spärren är svåråtkomlig för någon i en rullstol eftersom spärren är högt placerad. Även om fritt öppningsmått ökas genom att spärren öppnas blir passage med rullstol en omöjlig uppgift. Även tröskelns höjd över golvnivå ökar. På foton syns en kil som placerats vid tröskeln. Kilen var anpassad till den höjd tröskeln hade före byte av dörrpost. Tröskelns höjd över golv i detta fall är nu drygt

65 mm. Måttet från golvyta till tröskelns översta del varierar något från en lägenhet till en annan, beroende på val av golvbeläggning. Foton finns i ärendet.

Fastighetsägaren har som svar till kommunen anfört bl.a. följande. Det blir extra kostnader för att montera dörrar med samma eller större mått än befintliga och det skulle uppgå till 14 235 000 kr.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Klaganden har anfört att kommunen och Boverket har gjort felaktiga bedömningar avseende tillämpningen av PBL och föreskrifter samt vilka åtgärder som kan anses vara skäliga att kräva i detta fall. De har utfört underhåll och det är således inte ändring enligt PBL. Skulle det vara en ändring är det dock oskäligt att kräva att det åtgärdas med hänsyn till byggnadernas förutsättningar. Föreläggandet är otydligt genom att det är oklart om det är fastigheten Hovdala 3 som avses eller även 1 och 2 och vitesbeloppet är oskäligt. Vidare är det otydligt vilka mått nämnden kräver för att föreläggandet ska vara uppfyllt. För att kunna montera balkongdörrar med lika stor bredd eller större bredd än de tidigare balkongdörrarna skulle ett antal omfattande åtgärder behöva vidtas. Inledningsvis skulle all fasadpanel behöva rivras för att ge åtkomlighet till vindskyddsskivorna, tillverkade av internit. Internit är en sorts gipsskiva innehållande asbest. Det är inte tillåtet att bearbeta eller kapa sådana skivor, vilket innebär att ett sådant arbete blir ytterligare tekniskt komplicerat och skulle kosta ännu mer än de 10-13,7 miljoner som en ändring i övrigt skulle medföra.

Länsstyrelsen konstaterar först att det i 11 kap. 20 och 37 §§ PBL anges att nämnden får ingripa och vid vite kräva att felaktigheter enligt lag och föreskrifter rättas till. Det är således möjligt att ställa krav på sådant som följer av Boverkets byggregler (föreskrifter).

Nämnden har i sitt beslut förelagt klaganden att åtgärda varje dörrpost till balkong/uteplats men någon fastighetsbeteckning nämns inte där, utan i rubriken anges endast Hovdala 3. I beslutet (dvs. inte motiveringen) anges inte heller hur många lägenheter som avses ska åtgärdas. Det är således utifrån rubrik och föreläggande i nämndens beslut otydligt vilka lägenheter som avses.

Vidare specificerar nämnden inte heller vilka mått det är som krävs för att uppfylla föreläggandet utan hänvisar endast till att åtgärd ska uppfylla 3.143 BBR. Där framgår i huvudsak endast att tillgängliga och användbara dörrar och portar ska utformas så att de medger passage med rullstol och så att tillräckligt utrymme finns för att öppna och stänga dörren eller porten från rullstolen. I själva föreskriften finns inga mått utan bara i det allmänna rådet, och det saknas en motivering i beslutet till att det allmänna

rådet eventuellt ska ges bindande föreskriftsverkan. Dessutom måste det från nämndens sida motiveras varför de nuvarande måtten behöver ändras till ett visst annat mått. Frågan om vilka mått som föreläggandet innefattar har betydelse för att i sin tur avgöra frågan om föreläggandet innefattar inte bara ett återställande av tidigare öppnings- och tröskelmått utan om det innefattar högre krav än de som uppfylldes genom tidigare balkongdörrar, och om så är fallet, en skälighetsbedömning till det, och egentligen även utifrån vilka regler ett sådant krav kan ställas i förevarande fall.

Med hänsyn till att beslutet saknar någon motivering som skulle kunna möjliggöra för Länstyrelsen att göra en saklig överprövning av det överklagade beslutet är motiveringen otillräcklig för en rättssäker prövning av de skäl som nämnden lagt till grund för sitt beslut. Den i 32 § FL stadgade motiveringskyldigheten kan sammantaget inte anses uppfylld i beslutet. Inte heller kraven på ett tydligt föreläggande är uppfyllt. Följaktligen ska det överklagade beslutet upphävas och ärendet visas åter till kommunen för fortsatt handläggning. Därvid tar Länstyrelsen inte ställning i sak i ärendet.

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt, se nedan.

Beslutet har fattats av länsassessor Peter Wencel med länsassessor Johanna Wallentin som föredragande, båda rättsenheten.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Exp till:

Eslövs kommun, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
HSB Brf Trollenäs i Eslöv, Box 1712, 221 01 Lund

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska ni skriva till Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Rättsenheten, 205 15 Malmö.

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras. Uppge namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Överklagande från part som företräder det allmänna ska ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning. Om förenklad delgivning tillämpas gäller istället de regler som informerats om i samband med bekräftelsen på överklagandet.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tfn 010-224 16 60 (exp.).

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se <https://www.lansstyrelsen.se/skane/om-oss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vidina-personuppgifter.html>